

yeni demokrasi

Temmuz '89

Sayı: 23

Yıl: 3

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 2000 TL (KDV Dahil)

DENG ÇETESİNİN KAN BANYOSU

Basın Açıklaması

Yeniden Toplatma

Dergimiz Yeni Demokrasi'nin 22. sayısı İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlığı'nın 5.6.1989 tarih 1989/328 Hz. sayılı yazısıyla 5680 sayılı Basın Kanununun 2950 sayılı kanunla Ek.1. maddesi, yine dergimizin "Ajan Provakatör Engin Kaya Olayı ve Gerçekler" konusunu içeren 4. özel sayımız aynı maddelere dayanılarak toplatma kararı verilmiştir. Dergimizin peşpeşe toplatılması özgür düşünceye, özgür düşüncenin ifadesi olan dergimize yönelik bilinçli ve sistemli bir saldırıdır. Hangi ad altında olursa olsun toplatma kararları "Demokrasi", "Basın Özgürlüğü" sözlerini ağızlarında eksik etmeyen Demokrasi, Basın özgürlüğü, özgür düşün düşmanlarının demokrasi güçlerine saldırının, düşmanlığının bir ifadesidir.

Dergimizin 22. sayısını toplatma nedenlerinden biri de 21. sayımızın toplatmasını kamuoyuna duyuran "Basın Açıklaması" olmuştur. Egemenlerin artık toplatmalarla ilgili Basın açıklamalarına bile tahammül kalmamıştır. 22. sayımız Basın açıklamamızın yanında "Türkiye Birleşik Komünist Partisi Program Tasarısının Eleştirisi" ve "Marksist Terminolojisinin Bezirganlığı ile Bezenmiş Burjuva-Liberal Ufuk Çizgisinde Konaklayan Bir Program" adlı Sosyalist Partinin eleştirisini içeren yazılarda komünizm propagandası yapılmıştır gerekçesiyle toplatılma kararı verilmiştir. Keza 4. özel sayımız "Ajan Provakatör Engin Kaya Olayı ve Gerçekler" yazısında komünizm propagandası yapılmıştır diye aynı akibetle karşılaştı.

Sömürücü egemenlerin dergimize yönelen saldırılarının, peşpeşe verilen toplatma kararlarının nedenini bizler çok iyi bilmekteyiz. Egemenler ne zaman ki Demokrasi ve Basın Özgürlüğünü ağızlarına doladılar, biliyoruz ki demokrasi güçlerine, sosyalist basına saldırıları da o denli artmaktadır. Çünkü sömürücü egemenler köhnemiş düzenlerini ancak demokrasi kisvesi altında demokrasi güçlerine, basın özgürlüğü altında özgür basına saldırarak düzenlerini ayakta tutabileceklerine inanmaktadırlar. Ama yanılıyorlar. Bu onların çürümüşlüğüne hızlandıracaktır. Halkın, Devrimin savunucusu güçleri imha etme, devrimin örgütlü güçlerini dağıtma, sindirme planları, özgür sosyalist basını susturma çabaları demokrasi güçlerini mücadelesinden alıkoymayacaktır.

Egemenler ve onların kanun koruyucuları toplatma kararlarıyla proletaryanın özgür sesi, işçi sınıfının, bağışık ve müttefiklerinin onurlu temsilcisi, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesinin yegâne savunucusu Yeni Demokrasi'nin sesini susturmayı amaçlamaktadır. Gücünü ve desteğini halktan alan, halkın engin denizinde yüzen, ML-MZD bilimiyle donanmış Yeni Demokrasi'yi susturmak hiç de kolay olmayacaktır.

Yeni Demokrasi'nin yürüttüğü Yeni Demokratik Türkiye mücadelesinde okuyucuları, aboneleri, yeni demokrasi güçleri kendisini yalnız bırakmayacak. Onunla omuz omuza bütün saldırıları göğüsleyecek. Ekonomik çökertme planı toplatma kararları karşısında kendi destekleriyle, gönüllü abone yapma vb. çabalarıyla destek olacak. Dahası kendi sesi olan Yeni Demokrasi'nin sesine sahip çıkacak, daha gür, kararlı ve azimli haykırısını güçlendirecektir. Bu mücadelede demokrasi güçleri de Yeni Demokrasi'yi yalnız bırakmayacaktır.

Egemenlerin Sosyalist Basına ve özelde de dergimize yönelik bu saldırısı, sınıf mücadelesinin kaçınılmaz bir sonucudur. Çıkarlarıyla uyumadığı zaman burjuva basına dahi saldırılarında artması egemenlerin ne denli açmazda olduğunun göstergesidir. Burjuva Basından bir gazeteye yönelen bir saldırı karşısında haklı ve yerinde tepki gösteren kamuoyunu, kendisine yurtsever, aydın diyen güçlerle duyarlı olmaya, Sosyalist Basın'a yönelik saldırı karşısında aynı tavrı göstermeye çağırıyoruz. Çifte standart bırakılmaldır. Basın özgürlüğünden demokrasiden yanayım. demeleri aldatmacadan, kendilerini kandırmadan öte bir anlam taşımayacaktır. Sonuç olarak Toplatma kararları kastidir. Tüm Demokrasi güçleri sorumluluğa davet ediyoruz. Sosyalist Basına yönelen saldırılar karşısında tavır almaya çağırıyoruz. Bu toplumun ilerici güçlerinin tarihsel bir görevidir.

YENİ DEMOKRASI

İÇİNDEKİLER

<i>Ölümlerin Öğrettikleri</i>	4
<i>Deng Çetesinin</i>	
<i>Kan Banyosu</i>	6
<i>Bulgaristan Olayı ve Sosyal Faşist ve Faşist Demogojilere Bir Değini</i>	18
<i>Bulgaristan Türkleri Yardımlaşma Derneği Başkanı ile Röportaj</i>	21
<i>SHP Milletvekili Cumhuriyet Keskin ile Röportaj</i>	24
<i>İşçi Kurultayı ve Sınıfa İhanet</i>	26
<i>KCTP Başkanı Özker Özgür ile Röportaj</i>	29
<i>İkiyüz yıl sonra</i>	32
<i>1989 Yılı Bütçesi</i>	34
<i>Kazlıçesme'de Yeni Gelişmeler</i>	37
<i>Kazlıçesme Deri-İş Şube Başkanı Musa Servi ile Söyleşi</i>	38
<i>Trakya Yağ Sanayiinde Faşist Uygulamalar</i>	42
<i>Dilovası'nda ANAP Destekli Faşist Terör Tırmandırılıyor</i> ..	44
<i>Tunceli'de Devlet Terörü</i>	46
<i>IHD Kayseri Şubesi Demokrasi ve İnsan Hakları Paneli</i>	48
<i>21. Yüzyıla Giderken Çağdaş Bir Yönetici</i>	49
<i>Devrimciler Lima'nın İçinde Sıkıştırıyor</i>	50
<i>Çevre Üzerine</i>	51
<i>Mahir Çayan'ın Görüşlerine İlişkin Düşüncelerin İdeolojik Mücadele Cephesindeki Görevler</i>	53
<i>Ve Mızrağın Sivri Ucunun Yöneleceği Hedefe Dair</i>	57
<i>Okuyucudan Okuyucuya</i>	65

Merhaba

Her yeni sayımızla okuyucularımıza ulaşmak, onlarla bütünleşip sıcak bir diyalog kurmak bizi daha azim ve inançla Yeni Demokratik Türkiye'yi yaratma mücadelesine sevk ediyor, daha güçlü haykırımızı sağlıyor. İşte bundan dolayı da egemenler genellikle okuyucularımıza ulaşmamızı, ML-MZD bilimini kitlelere taşımamızı engellemek için toplatma üstüne toplatma kararları çıkartıyor. Bu bizi yıldırıyor. Azim, inanç ve kararlılığımızı kamçılıyor. İşte bu inançla yine sizlerle görüşüyoruz.

Evet dergi cephemizde bunlar olurken, dünyada ve Türkiye'de de sınıf mücadelesi durmadan geliyor. Mücadele yeni yeni çeşitlilikleriyle güzel bir çeşnilik yaratıyor. Adı sosyalist, kendi sosyal emperyalist Rusya'da, Polonya'da, Macaristan'da Baltık ülkelerinde kapitalist ekonominin, sosyal emperyalist politikanın uygulamalarından kaynaklanan milliyetçi rüzgârları, ayaklanmalar meydana gelirken, kapitalizmin yolunda durmadan yürüten Çin'de çürümüş kapitalist ekonomiden kaynaklanan kitle ayaklanmaları boy veriyor. Bu ayaklanmalar karşı-devrimci Deng ve kliginin iktidarını sarsıyor. Mao Zedung düşüncesini savunur. ML güçler karşı-devrimci yönetimi devirmenin mücadelesini örgütlemeye çalışıyor. Karşı-devrimci Çin yönetimi iktidarını ayakta tutmak için işine az rastlanır kitle katliamlarına yöneliyor. Bulgar sosyal faşist yönetimi ulusal azınlıklar ve özelde de Türkler üzerinde baskı ve zulme başvurarak azınlıkları sindirmeye çalışıyor. Buna karşı Türk egemen güçleri riyakârlığın en bariz örneğini sergiliyor. Bir taraftan Kürtlere karşı eskiden beri sürdürdükleri baskı ve zulmü tırmandırırken, Bulgaristan'da azınlık haklarından dem vuruyor.

Ülkemizde baharla birlikte kendiliğinden de olsa ayağa doğrular sınıf mücadelesinde bir durgunluk görülmesine karşın, işçi sınıfı ve devrimci güçler yeni ve zorlu mücadelelere hazırlanıyor. Demir-Çelik grevi hâlâ devam ediyor. Birçok işkolunda yeni yeni grevler gündemde, Devrimci işçiler sendika kongrelerine hazırlanıyor. Etkin oldukları şubelerde güçlerini geliştirmeye çalışıyor.

Reformist ve revizyonistlerse sınıfın gelişen jakoben mücadelesini düzenin sınırları içinde etkisizleştirme uğraşı veriyor. Bundan dolayı SP alelacele bir kurultay düzenledi. Kurultayda reformistlerle sarı sendika ağaları sınıfı reformist, parlamenterist hata çekmenin birliğini oluşturdular. Sınıfa ihanetin açık bir örneğini verdiler. Bilumum reformist, revizyonist, faşist sarı sendika ağalarının yer aldığı kurultaya devrimci işçiler katılmadı. Teşhir amacıyla giden bazı devrimci işçilere de söz hakkı verilmedi.

Önümüzdeki günler yeni yeni mücadelelere gebe dir. ML-MZD bilimiyle donanmış güçler sınıfın gelişen mücadelesini arka planda kalarak değil, sürekli önde seyrederek örgütleyici görevini yerine getirmelidir,

Bu sayımızda reformizmi ele alan yeni bir yazı dizisinin yanında Çin'deki son gelişmelerle ve Bulgaristan'daki azınlıkların haklarına yönelen sosyal faşist baskılara ele alan yazıları bulacaksınız.

Yeni bir sayımızda buluşmak umuduyla.
Dostlukla...

Umut Yayıncılık ve Basım San.Ltd.Şti. Adına Sahibi:
Yusuf UYGUN
Sorumlu Yazı İşleri Müd.:
Murat TUNÇ
Yönetim Yeri:
Piyerloti Cad. 33-35/37
34400 Çemberlitaş - İSTANBUL
Tel: 528 08 33
Ankara Bürosu:
Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe/ANKARA
Kayseri Bürosu:
Sivas Cad. Stat İş Hanı
Kat: 5 No: 605
Tel: 110 601 KAYSERİ

İsviçre Bürosu:
Herrengaberveg 19
4054 Bassel - SCHWIGZ
Kars Bürosu:
Kâzım Karabekir İş Hanı
Kat: 2 No: 217 KARS
Dizgi:
Maraton Dizgiyi
Baskı:
Yeni Doğuş Veb Ofset
Dağıtım:
Hürriyet Holding A.Ş.
Yurtiçi Hesap No:
Yusuf UYGUN
Akbank Bahçelievler İst. Şub.
Hesap No: 5720-7/DHN

Yurtdışı Hesap No:
Akbank Bahçelievler İst. Şub.
Döviz Tevdiat Hesabı No: 6764-5

İlan Koşulları:
Arka Kapak/SB : 400.000 TL.
Kapak İçleri/SB : 300.000 TL.
Tüm Sayf/SB : 240.000 TL.
1/2 Sayfa : 120.000 TL.
1/4 Sayfa : 60.000 TL.

Yurtiçi Abone Koşulları:
6 Aylık : 12.000 TL.
1 Yıllık : 24.000 TL.

Yurtdışı Abone Koşulları:
6 Aylık : 30 DM-15 \$
1 Yıllık : 60 DM-30 \$

ÖLÜLERİN ÖĞRETTİKLERİ

“**B**aşkan Mao güneş gibi sürekli parlıyor, bizi aydınlatıyor.” “Deng ay gibi her zaman soluk ve sürekli değişiyor” “Güneş parlıyor ve tüm haşarları yok ediyor, ay ise gizliyor.” “Babalar güç, çocuklarsa para alırlar (Deng ve zengin oğlunu kast ediyorlar)”...Karşı devrimin tanklarla Tienanmen Meydanı’na girmesine kadar öğrenciler bu ve benzeri sloganları, haykırıyor, pankartlara, duvarlara yazı yazıyorlardı. Direniş iki ana bloktan, yeni ve güçlü, bir kültür devrimi yaratmak isteyen Mao’ist blok. Her iki blok da Deng’in ve Li Peng’in katı bürokratik diktatörlüğüne karşı mücadelede birleşmiştir. Daha Nisan ayında yeni Çin Haber Ajansı, ayaklanma boyutlarına varan olayları değerlendirirken, “İsyancıların, Çin devletine, zenginlik ve yabancıların simgesi haline gelen değerlere” saldırdıklarını, Bell Tower gibi dev mağazaları yağmaladıklarını, hükümet binasını kuşattıklarını açıklıyordu.

Çin gençliğinin emperyalizme, komprador-feodal diktatörlüğe karşı güçlü bir mücadele mirası vardır. Kararlı, içten ve feda ruhuyla doludur. Yediden yetmiş enternasyonal’i söyleyen, Mao’nun ve Çu En lay’ın portrelerini taşıyan bu gençliğin ezici çoğunluğu Sun Yat Sen ve 4 Mayıs ruhuna sahiptir. Hareket içinde elbette ki anti-komünist liberal-burjuva bir azınlık vardır, bunu normal karşılamalıyız.

Revizyonist parti içinde, devlet cihazında, ekonomik ve sosyal kuruluşlarda görülmemiş bir çürüme ve kokuşma açığa çıkmıştı. Deng’in

oğlu başta olmak üzere bazı parti yöneticilerinin batı bankalarındaki hesapları artık bir sır değildi. Yolsuzluk rüşvet ve kara borsa yüksek bürokrasinin ve küçük mülk sahiplerinin yaşamının vazgeçilmez bir parçası haline gelmişti. Emperyalistlerle ilişkiler “memnuniyet verici” bir durumdaydı. Revizyonist parti, Talcott Parsons adlı bir ABD uzmanından akıl alıyordu. Deng Şiao Ping, “Sosyal uyumu gerçekleştirmek” amacıyla, yeni bir “sosyal kontrol” sistemi getirdi. Grevin sendikaların ve direnişe yol açacak hiçbir kuruluşun olmadığı yeni ekonomik bölgeler oluşturdu.

Ekonomik kriz, halkın hoşnutsuzluğu, batıların baskısı Gorbaçov’un başlattığı reformlar ve benzer faktörler, tepedeki egemen bürokrat burjuva güçler arasındaki çelişkileri ve ayrılıkları keskinleştirdi. Partinin ve devletin can alıcı merkezlerini elinde tutan ve ağır sanayiye egemen olan, dolayısıyla da ülke çapında büyük yetkilerle hareket eden yüksek bürokrat ve teknokrat blok; özgürleşmek, pazara tam bir serbestiyle girerek güç ve yetkiyle donanmak isteyen küçük ve orta çaplı işletmelerin bürokrat ve teknokrat unsurlarıyla hissedarları ya da sahipleriyle çalışmaya başladı. Çünkü tabandaki bu büyük gücün programı yüksek merkezi bürokrat-burjuvazinin tartışılmaz yetkisini, egemenliğini, hareket serbestliğini, imtiyazlarını, sınırlıyor, zayıflatıyordu. Tepedeki bürokrat-burjuvazinin bir bölümü, orta ve küçük işletmelerden gelen bu muhalefete dayanmayı çıkarlarına daha uygun

buldu. Bugün başını Deng'le Li Peng'in çektiği bürokrat blokla başını Zao Ziang'la Savunma Bakanı çektiği liberal blok arasında mücadele sürüyor. Bugün hakim ve güçlü olan birinci kanattır. İkinci blok gelişen güçtür. Ve sokaktaki halk hareketinin yükselişinin kaldiraclarından birisi olarak kullanmak istemektedir.

Sokak, bu çatışmanın ötesinde, bildiğini okumaktadır. Ağır bürokratik baskıya ve çürümeye karşı özgürlük, demokrasi, eşitlik bayrağını yükseltmektedir. Tienanmen Meydanı'na diktikleri beyaz özgürlük tanrıçası, kendi bilinçsizliklerinin karanlığından yükselen demokratik taleplerin ve direnişin bir sembolünden başka bir şey değildir. Bunu, kapitalizmi geri getirmek isteyen güçlerin bir sembolü olarak görmek avanaklıktır. Kapitalizm Çin'e çoktan geri gelmiştir. Sözkonusu yığınları harekete geçiren de Çin'deki kapitalizmin ağır baskısı ve çürüyüşüdür. Sokaktaki devrimci demokrasinin, proleter ideolojiyle donanmadığı bir gerçektir. Ama Polonya'da ve diğer Varşova Paktı ülkelerinde olduğu gibi dinle birlikte yürümediği, ilahilevi değil, enternasyonalist söylediği de bir gerçektir. Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni yaşayan bir ülkede bunun böyle olması şaşırtıcı değildir.

Devrimci demokrasi şimdilik binlerce ölü vererek geri çekilmiştir. Modern revizyonist burjuvazinin bürokratik diktatörlüklerine adanmış dörtbaşı memur bir darbe indirilmiştir. Ruslar, Çin resmi televizyonunun, hareketi çapulculuk ve serberlikle suçlayan yayını yayınlamayı ve susturmayı tercih etmişlerdir. Doğu Almanya, Küba, Vietnam ve Bulgaristan Deng-Li Peng katliamını alkışlamışlardır. Batılılar hareketi destekliyorlar. Katliamı eleştiriyorlar. Bunu, Batının mali oligarşileriyle doğunun modern bürokrat-burjuva diktatörlükleri arasında çelişkilere bakarak, batının örgütlenmiş demokratik halk muhalefetine hükümetler üzerindeki baskısına bakarak açıklayabiliriz.

Çin proletaryası, harekete yığınsal ve aktif olarak katılmadı. Bu durum, hükümetin öğrenci direnişine karşı saldırı cüretine güç ver-

di, katliamın pervasızlaşmasına yol açtı. Proletaryanın genel bir güç gösterisi ya da genel grevi, iktidar için ciddi bir uyarı olacaktı. Şanghay proletaryası hariç, Çin proletaryası duyarlı davranmamıştır. En devrimci sınıfın hiç hatası sorumsuzluğu ve duyarsızlığı olmaz mı? Ona azizler ve azizeler ordusu diyebilir miyiz? Bazan öyle güzel gevş getirir, öylesine muhteşem bir rehavete dalar ki parmak ısırır insana. Şaşırtıcı güzellikler yaratanların günahları da şaşırtıcı olur. Sadece köylüler ve küçük burjuvazi değil, proletarya da bazan tokmaksız çan gibidir, dışardan darbe yemedikçe ses vermiyor.

Tienanmen Meydanı'ndaki ölümlerin bizlere verdiği ders nedir? İlk ders, Modern revizyonist bürokrat burjuvazinin, kendi diktatörlüğüne yönelik mücadeleleri demir yumrukla ezme eğiliminin ne kadar güçlü olduğudur. Bu gibi ülkelerde, proletaryanın, iktidarı bürokrat burjuvaziden barışçıl yolla alabileceği ve hatta bunun esas yol olabileceği görüşünün bir kez daha iflasıdır. Buna bağlı olarak, bürokrat burjuvazinin, iktidarını pekiştirdikten sonra, ordumuz hâlâ halka ve halkın mücadelesine karşı sempatiyle yaklaşacağı, tavır almayacağı anlayışının iflasıdır. Ayrıca, proletaryanın kurduğu diktatörlük cihazının, burjuvazinin eline geçmesiyle, halka karşı amansız bir baskı makinası rolü oynamasının, imtiyaz rüşvet, sorumsuzluk ve oblomovluk yuvasına dönüşmesinin bir kere daha ispatıdır. Tecrübeler, sınıf mücadelesinin, modern devlet kapitalizminde daha çetin bir tarzda cereyan edeceğini gösteriyor. Sınıf mücadelesinin tüm dünyada giderek gündemden kalkmaya başladığı, sosyal barış ve uyumun bunun yerini aldığı, Marksizmin artık eski kalmaya başladığı, sosyal barış ve uyumun bunun yerini aldığı, Marksizmin artık eski haşmetini yitirdiği şeklindeki teorilerin cüceliğini ve zavallılığını bu gibi olaylar daha iyi gösteriyor. Yeryüzü çor daha güçlü bir yaygın sınıf mücadelelerinin kozasını örüyor.

1921'de Lenin Troçki'yle sendikalar sorununu tartışırken, "İşçi devletini korumakla yükümlüdür ama gerektiğinde kendisini de devlete

karşı korumalıdır" diyordu. Herlemek için devletsizliğe geçmek için devlet şarttır. Proletarya diktatörlüğü cihazı, tüm sınıfı kapsadığı için alabildiğine büyük, geniş bir cihazdır. Proletarya diktatörlüğü, örgütlenmiş ve egemen sınıf haline gelmiş proletaryanın bizzat kendisidir. Saygısız işçi örgütleriyle ilmik ilmik örülmüş engin bir dokudur. Parti ve devlet bu dokunun parçalarıdır, sınıf mücadelesinin en yoğun cereyan ettiği iki hayati parçasıdır. Proletarya diktatörlüğünü, bu diktatörlüğe tabi olması gereken partiye ve devlete indirgemek, onu kavramamak, onu öldürmek demektir. Bir bütün, olarak proletarya, iktidarı aldıktan sonra da kendi partisi ve devletiyle, zaman zaman kendisini mücadelesinin içinde bulur. Bu, proletaryanın "Kendisini devletine karşı korumasıdır" Bu, kocaman diktatörlük cihazı içindeki çelişkilere bir tanesinin kendisini açığa vurmamasından başka bir şey değildir. Partiyle devlet (partiyle ordu, partiyle bürokrasi), partiyle sendikalar ve diğer işçi sınıfı örgütleri, partiyle halk, devletle halk çelişkisi ve ayrıca da bunların kendi içindeki çelişkilere sosyalist toplumun dinamikleridir. Bu hem sınıf mücadelesi olarak ortaya çıkacak, hem de ileri ile geri, yanlış ile doğru fikirler arasında bir mücadele olarak... Tabi aynı çelişkiler, revizyonist ülkelerde de mevcuttur.

Sosyalist toplumda asolan kitlelerin bilinçli, örgütlü ve mücadelecisi olmasıdır. Sadece sınıf düşmanlarına karşı değil, aynı zamanda kendisine karşı da.. Proletarya diktatörlüğü, bu mücadelenin şartlarını ortadan kaldırmak değil, yaratmak zorundadır. Bu da proleter demokrasinin esaslı bir tarzda uygulanmasıyla olur. Devlet baskı aracıdır, onun doğal eğilimi ve ruhu 'Zor'dur. Proletarya bu eğilimi kullanarak kendi demokrasisini de bu tehlikeli eğilime karşı savunup geliştirmek zorundadır.

Eylem sosyalist toplumda da, nimet gibi azizdir. Mübalağa, sanatını kullanarak eylemi Gorki'nin ünlü kahramanı Kojemjaki'nin şu sözyle övebiliriz. "Yakında dünyada ne varsa hepsi kaybolacak, kalacak olan yalnız iyi eylemlerdir". □

KAPAK KONUSU

DENG ÇETESİNİN KAN BANYOSU

**Kültür Devriminin Başkaldırı Ruhu
Doğduğu Topraklarda Canlanıyor
“Gericilere Karşı İsyân Etmek Haklıdır”**

**KIŞ GELDİĞİ ZAMAN YÜZLERCE ÇİÇEK SOLACAK
BOYUN EĞMEYEN KIRMIZI ERİK ÇİÇEKLERİ HARİÇ**

DERVİŞ MELETOĞLU

Çin Halk Cumhuriyeti'nin ilânı ve Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin (BPKD) yankıları dünyada Çin'i ve Çin'lileri en çok konuşulan hale getirmiş, bütün gündem maddelerinin başına yerleştirmişti. İşte bu iki büyük ve önemli olaydan sonra bir üçüncü gelişme Çin'in dünya kamuoyunda tekrar benzeri bir ilgiye boğulmasına neden oldu. Oysa benzeri tipte halk hareketleri, protesto gösterileri, öğrenci eylemleri, kitle direnişleri vd. birçok ülkede meydana gelmekteydi. Hâlâ dünyanın birçok yöresinde görülmekte olan ve görülmesi mutlak olan eylemler Çin koşullarında benzerlerinden ayrı bir boyut almış, uzun bir süreye yayılmıştı. 88 Seul Olimpiyatları öncesi yoğunlaşan G.Koreli öğrencilerin eylemleri, Arjantin ve Brezilya'daki işçi direnişleri, Ürdün'deki zamları protesto hareketleri ve ülkemizdeki, 89'un başından itibaren yoğunlaşan işçi gösteri ve direnişleri ilk aklımıza gelenler oluyor. Dünyanın çeşitli yörelerinde farklı talep ve önderlikler altında olsa da kitleselliğe önemli oranda bürünen bir dizi haklı isyanların patladığına şahit oluyoruz. Rusya'nın birçok cumhuriyetinde patlak veren, Polonya'da akışını yitirmeyen direniş ve ayaga kalkışlar, temelinde haksızlık ve zorbalığa karşı oluş niteliği taşıyor.

Dünyanın aşırı ilgisini çeken, bütün yayın organlarının baş konusu haline gelen Çin'li öğrencilerin eylemleri; muaz-

zam bir kitleselliğe ulaşmak ve kararlı bir direniş sergilemekle tahminlerin aksine etkiler yarattı. Tienan Men direnişi, Mao'nun BPKD ile geliştirdiği ve kitlelere kavratıldığı “Gericilere karşı isyan etmenin haklılığı” prensibinin gelenekselleştiğine yeni bir örnek oluşturdur. Çin'li öğrencilerin Pekin'deki ilk direnişleri 1 Mayıs 1919'a rastlar. O zaman da işçiler ve halkın diğer kesimleri öğrencilere katılmış, hükümet Japon imtiyazları ile ilgili anlaşmayı imzalamamıştı. Yüzyılın başından beri yeni örnekler ile süregelen isyan ruhuna Mao'nun kattığı bilinç, sosyalizmde sınıfsız topluma ulaşma idealinin en büyük teminatlarından biridir. Kültür devrimleri “Çin rengini yalnızca gelecek beş, on, yirmi yıl içinde değil, gelecek yüz, bin, onbin yılda da değiştirmesin diye daha çok yapılacaktır” diyen Mao meseleyi çok uzun bir zaman diliminde gelenekselleştiriyordu.

Kuruluş Sonrası Revizyonizm Peydahlanma Süreci

Günümüzdeki olaylara ve değerlendirilmesine geçmeden önce tarihsel koşulların kavranabilmesi için yakın geçmişe kısaca bir göz atmakta fayda vardır.

1 Ekim 1949 yılında Başkan Mao Tienan Men meydanında yaptığı konuşmayla ÇHC'nin kuruluşunu dosta, düş-

mana tüm dünyaya ilan ederken bir sürecin noktalanmakta olduğunu vurguluyor ama, daha zorlu bir aşamaya girdiklerini de anlatıyordu. Sosyalizmi inşa ve sınıfsız topluma yol alma sürecinde, proletaryaya büyük görevler düştüğünü belirtirken, sınıf mücadelesinin sona ermediğine dikkat çekerek “bir sınıf kendi ideolojisini hakim kılmadığı sürece gerçekten hakim duruma gelemez” diyordu.

Demokratik halk iktidarının kuruluşundan sonra henüz 7 yıl geçmişti ki, sosyalizmin inşası sürecinde proletaryanın karşısına dikilen burjuvazinin, parti içindeki siyasi nüfusunu oluşturan kapitalist yolcular, kendilerini iyice hissettirmeye, en küçük örgütlenme birimlerinden ve büyüklerine kadar her alanda doğru siyasi çizgiye ters bir çizgiyi savunmaya, geçerli kılmak için çalışmaya başladılar. Bu hiç bitmeyen çalışmalar, devrimin ilk yıllarında haliyle kuruluş sorunlarıyla boğazına kadar meşgul olan komünistleri zayıf yakalar gibi oldu. Mao Zedung bu cereyana zamanında parmak basarak ideolojik mücadeleyi kızıştıran ataklara başladı. Büyük öğretmenliğini kitleleri her vesileyle eğitici bir rol oynamakla göseren Mao, devrimin rahavetine kapılarak, gözlerini yumanları uyandırıyor ve tehlikelere dikkatlerini çekiyordu. Aşağıdaki sözleri bu yön-de sarfedilmişti:

“Marksist diyalektik bize, her üretim ilişkileri biçiminin ve onu yansıtan üstyapının doğuş, gelişme ve yok olma aşamalarından geçtiğini öğretiyor. Üretici güçlerin gelişmesi belli bir noktaya eriş-

tiğinde, eski üretim ilişkileri esas olarak yeterli olmaktan çıkar. İktisadi temel belli bir gelişme aşamasına vardığında, eski üstyapı esas olarak yetersiz kalır. Bu noktada kaçınılmaz olarak köklü değişiklikler meydana gelir. Kim bu değişikliklerin yoluna dikilirse, tarih tarafından bir kenara fırlatılır. Temel sistem gerçek ihtiyaçlara uygun düştüğü zaman bile, üretim ilişkileri ile üretici güçler arasında, üstyapı ile iktisadi temel arasında belli gelişmeler vardır. Sistem belirleyici önem taşır; ama sistem kendi başına her şeyi kadir değildir. Uygun sistem bir kere kurulduktan sonra, esas mesele onu doğru olarak uygulamak, doğru bir siyasi çizgiye, doğru yöntemlere ve doğru bir çalışma tarzına sahip olmaktır." (abc) (Mao, 1956)

Büyük İleri Atılım

Mao doğru siyasi çizgi önderliğinde bu yıllarda (1958) ekonomide Büyük İleri Atılım'ı başlattı. Sosyalizmin inşasında hiç vakit kaybedilmemeli, altyapı sağlanmalıdır, hızla gelişme sağlanmalıdır. İktisadi yapıda her şey sosyalist dönüşüme uğratılmalıydı. Siyasi ve iktisadi engeller hayli ciddiydi ama izlenen çizgi esas olarak doğrudu. 60'lı yılların başında sanayilerin işletilmesinde karşılaşılan güçlüklerle rağmen teknik planlar tam olarak gerçekleştirilmeye başlanmıştı. İşçiler yeni modeller yaratıyor ama üretim ve pazarlama çok pahalıya geldiğinden bu modeller genellikle ülke çapında üretilemiyordu.

Sosyalizmin iktisadi inşasına bu ivme kazandırırken, revizyonizm parti içinde giderek daha tehlikeli boyutlar almaya başlamıştı. Partinin eski kuşak önderlerinden kimileri, otorite ve itibarlarını kullanarak, revizyonist çizgiyi hakim kılmaya çalışıyorlardı. Bunda 60'lı yılların ortalarına gelindiğinde ciddi oranda başarı sağlamışlardı. Merkez Komitesi ve politbüroda etkinliklerini arttıran Liu Şao-Çi ve Deng ile yardımları, devlet ve parti görevlilerinin yetkilerini kötüye kullanacak bir ayrıcalıklı burjuva tabakası, "yeni bir sınıf"ın oluşması için önemli adımlar attılar.

Sosyalist Eğitim Kampanyası

Revizyonistlerin partiyi ele geçirme faaliyetleri esnasında komünistler Başkan Mao önderliğinde Sosyalist Eğitim Kampanyası'nı başlattılar. Amaç kitlelerin dikkatini sınıf mücadelesinin üzerine çekmek, tüm dikkatleri iki yol arasındaki, sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki mücadeleye odaklamak. He-

def parti içinde yönetici mevkilerde bulunmalarına rağmen kapitalist yolu izleyen kimselerdi. Eski kadroları etkilemekle gelişme, göstereceklerini düşünen revizyonistler, mevki düşkünlüğü ve sınıf kışkırtıcılığı körüküyorlardı. "Birçokları tembelleşiyor, işi hafife alıyor ve devrim geçmiştense kalan güzel bir anı olup çıkıyor. Eski kadroların yan gelip yatmalarını, başarılarını kendi kişisel çıkarları için kullanmalarını ve mevki düşkünlüğüne kapılmalarını gerekiyor. Eski kadrolar kitlelerden kopmamak için mücadele etmeli, kendini beğenmişliğe ve gözü doymazlığa karşı mücadele etmelidir" derken Mao burjuva karakterinin yeşermesine işaret ediyor, nedenlerini sorguluyor ve "Partimizin ve devletimizin kadroları halkın sırtına binen zorbalar değil, sıradan işçilerdir" sözleriyle de proleter kimliği ortaya koyuyor-du.

"Kapitalist Yolu İzleyen Yöneticilere İsyen Edin"

"Kapitalist yolu izleyen yöneticilere isyan edin" şiarıyla Mao Zedung, tarihteki yerini "proletarya iktidarını sağlamlaştırmak üzere proletarya diktatörlüğü altında gerçekleştirilen ilk devrim" olacak olan Büyük Proleter Kültür Devrimi'ni başlattı. "Parti dokunulmazdır, parti her zaman haklıdır, parti değişmez ve bozulmuş bir varlıktır, parti yanılmaz ve hata yapmaz bir yönetici grubudur; partiyi eleştirenler ise partinin düşmanlarıdır" şeklinde formüle edilen ve revizyonist diktatörlüğe temel teşkil ettirilen anlayışa ve uygulamalara karşı Mao; "parti, kitle çizgisi temelinde inşa edilmelidir; kitlelerin eleştirisine açık olmalıdır; parti kendisini hiçbir zaman, kendi çabalarıyla kurtulmaları gereken kitlelerin yerine koymamalıdır" sözleriyle mücadeleyi hızlandırdı.

"Sınıf mücadelesinin sona ermesi", "Kitleler geridir", "Yükselmek için partiye katılma", "Parti içi barış", "Özel çıkarlarla kamu çıkarlarını kaynaştırma", "Çok kazanmak için biraz kaybetme" teorileri ile parti üyelerinin revizyonistleştirilmesi ve M-L partinin "barış içinde" revizyonist bir partiye, proletarya diktatörlüğüne dönüştürülmesi burjuva diktatörlüğüne dönüşmesini hedefleyen Liu Şao-Çi'nin çizgisi kolektifleştirme üslerini ortadan kaldırarak köylük bölgelerde durumu tersine çevirmeye çalıştığı 60-61 yıllarında açık-seçik ortaya çıkmıştı. İktisadi alanda kisvesi "üretici güçleri harekete geçirmek" idi. Bu çizginin başlıca noktaları şunlardı: 1- Kişi başına düşen payı

arttır. 2- Üretimi aileyi esas olarak yeniden örgütleyerek (ürün fazlası ailelere veriliyordu, ziyana da ailelere karşılamak zorundaydı), 3- Köylülerin kendi üretim fazlalarını kendilerinin satacakları serbest pazarlar kur. 4- Kâr ve zararı kendilerine ait küçük işletmeler kur. Sonuç hızla farklılaşma doğurdu. Köylülerin kapitalist özlemleri körüklenirken vurgunculuğa arka çıkıldı.

Liu Şao-Çi'nin çizgisi kişiye ait top rak parçalarını ve serbest pazarı ücletti. Ailelere ve miktara dayanan üretimi doğurdu. Böylece zengin ve yoksul köylüler şeklinde bir bölünme, yani köylük bölgelerde kapitalizm yeniden başlatılmış oldu. Üretici güçlerin her şeyi kadir olduğunu, kâra öncelik tanınması gerektiğini, uzmanların öncelikli sayılmasını, primlerin önde kabul edilmesini ve işçilerin uzmanlara boyun eğmesini öngören revizyonizm kapitalist yolu tutmuştu. 78'lerden sonra Çin'de egemen olan Deng'in çizgisi de bundan pek farklı değildi. Kapitalizmin sosyalizme galebe çalması için geliştirilecek yol ve yöntemler ancak böyle formüle edilebilirdi.

Modern revizyonistlerin parti yönetiminden ve devlet görevlerinden temizlenmesi ve sosyalizmin geriye dönüşten kurtarılması için kitleleri harekete geçirmek ve proletarya diktatörlüğüne sahip çıkmasını sağlamak gerekiyordu. Mao bu perspektifle hareket ederek adım adım M-L'lerin zaferini sağladı. 1967 Ağustos'unda çıkarılan 16 madde kararları BPKD'nin anayasası gibiydi. Temel meseleyi siyasi iktidar meselesi olarak vurgulayan kararlar da "sosyalist ekonomik temel ile uyum halinde olmayan bütün üstyapı kurumları devrilmelidir" şiarı esas alınıyordu. Mücadele-Eleştiri-Dönüşüm çerçevesinde kitleler kendi kendini kurtarma yöntemini benimsemeliydi. Düşüncenin devrimleştirilmesi temel bakış açısı olmalı; anti-sosyalist sağcılarla, hata yapmış olanlar; otorite sahipleri ile sıradan burjuva akademik, görüşlere sahip olanlar ayrıştırılmıyordu. Düşüncenin devrimleştirilmesi hem kitlelerin gücünü kapitalist yollarla karşı etkili bir silah haline getirebilmek, hem de proleter iktidarı bir avuç partinin eline terk etmemek, iktidarın geleceğini güvence altına alabilmek ihtiyacından dolayı özel bir önem taşıyor.

Büyük Proleter Kültür Devriminin Kazanımları ve Sonuçları

Kararların 6. maddesinde "Tartışma sırasında her devrimci konuları kendisi

iyice düşünceli ve bir komünistin konuşmaya cesaret, düşünmeye cesaret, hareket etmeye cesaret ruhunu geliştirmelidir" deniyor Lenin'in "yalnızca ad olarak parti üyesi olmak yetmez, insanın bir komünistin cesaretine de sahip bulunması gerekir" sözlerine bir nevi atıfta bulunmuş oluyordu.

Halkın düşünme biçimini devrimci kılan bir üstyapı dönüşümü olan BPKD; bencilik, her türlü ayrıcalık, iktisadi kayırma, hotzotçuluk, keyfi davranış, siyasi önderlerin kibirlik taslamaları ve mevki düşkünlüğüne ağır bir darbe indirmişti.

Parti üyelerinin teori ile pratiği gerçekten birleştirmelerini, kitlelerle sıkı bağlar kurmalarını, alçakgönüllü, ölçülü ve kendini beğenmişlikten ve acelecilikten uzak çalışma tarzına, vargüçüyle mücadele etme ve sade yaşama anlayışına her zaman bağlı kalmalarını sağlamak amacıyla parti okulları kuruldu.

Eğitim proleter siyasetleri yansıtmalı, üretime bağlı olmalıdır" şiarıyla üniversite yönetimleri değişime uğratıldı. Aydınların fikirlerini dile getirmeleri, tartışmaya ve eleştiriye girişmeleri teşvik edildi. (Yüz çiçek açsın, yüz fikir akımı yarışsın ilkesi) Aydınların büyük çoğunun bu sayede gücü seferber edildi. Bu da bilim ve kültürde ilerlemeler yarattı. Aydınları verimli kılmak ve değiştirmek onları kitlelerle bütünleştirmekten geçiyordu.

16 madde kararlarının en önemlilerinden birisi de "Devrimi Kavra, Üretim İlerlet" idi. Alt yapı ile üstyapı arasındaki bağın kopmamasını hedefleyen bu şiar doğrultusunda ekonomide önemli hamleler yapıldı ve ciddi dönüşümler gerçekleştirildi. Mao "Çin'in stratejisi sanayi ile tarımı dengeli bir biçimde geliştirmek, iki ayak üzerinde yürümek gerekir" diyor, "Sanayimizin temel direğini oluşturmak üzere yavaş yavaş bir dizi büyük çaplı modern işletme kurmalıyız. Bu olmadan, önümüzdeki birkaç on yıl içinde ülkemizi kuvvetli bir modern sanayi gücüne dönüştüremeyiz. Ama işletmelerimizin çoğunluğu büyük çaplı olmamalıdır; en büyük tutumluluğu uygulamalı ve daha az parayla daha çok iş yapmak üzere daha çok küçük ve orta çaplı işletmeler kurmalı ve eski toplumdaki miras kalan sanayi temelinden sonuna kadar yararlanmalıyız" diye devam ediyordu.

Bu doğrultuda bölgeler bağımsız sanayi sistemleri kurdular şartların elverdiği yerlerde, koordinasyon bölgeleri ve sonrada eyaletler kendi nisbeten bağımsız ve çeşitli sanayi sistemlerini geliştirdiler. Ademi merkezîyetçilik, tabanın inisiyatif göstermeye teşvik edilmesini, kitlelerin yaratıcı gücünün özgür kılınmasını ve komünlerin ve eyaletlerin kendi

kendilerini yönetmelerini mümkün kıldı. Bütün bunlar üretimi attırdı ve sanayide muazzam gelişmeler oldu. Mao kolektif sanayi örgütü içindeki atılım ruhunu hızlı kalkınmanın anahtarı olarak görüyordu. Neticeleri bu yöndeki eğitim çalışması sonucu elde etti.

Ocak 1967'de Şanghay'da partinin şehir yönetiminin revizyonistlerden temizlenmesi ile başlayan ve Ocak fırtınası olarak adlandırılan büyük kitle hareketi BPKD'nin ilk iktidar kazanımıydı ve gerisi çok beklenmeden geldi. 9. parti kongresi 1969'da gerçekleştirilirken BPKD'nin zaferini de ilan ediyordu.

"Siyaset, ekonominin yoğunlaştırılmış ifadesidir. Eğer üstyapı alanında devrim yapamazsak, geniş işçi ve köylü yığınlarını seferber edemeyiz, revizyonist çizgiyi eleştiremezsek, iktidarda ki bir avuç döneç, düşman ajanı ve kapitalist yoluyla ve karşı-devrimciler açığa çıkaramazsak, proletarya önderliğini sağlamlaştıramazsak, sosyalist iktisadi temeli ve sosyalist üretici güçler, daha da geliştirmemiz mümkün olamaz. (9. kongre raporu)

BPKD'nin Tarihi Dersleri

Madencilik, transformator alanı, metalurji, elektronik, mekanik saha, otomotiv sanayi, demiryolları, kimya ve eczacılık, petrol, dokuma sanayii, köprüler ve yollar alanında vd. bir dizi sektörlerde büyük gelişmeler kaydedildi. Açlık sorunu tamamen çözüldü. Fiyatlar bütünüyle sabit kılındı. Mamul madde fiyatları yerinde saydı, hatta kimisinde düşme gerçekleşti. Yuan'ın değeri (1 dolar 2.4 yuan) değişmedi. Hiçbir şekilde iç ve dış borç sözkonusu değildi. Tarım makineleri üretimi % 140 artış gösterdi. Gübre ve sulamanın yaygınlaştırılması ile tarımda 240 milyon tonluk üretim gerçekleştirildi. Üretimin % 25'ini tarım oluştururken, 120 milyon dolarlık üretim toplamına ulaşıldı. BPKD'nin 69 yılındaki parti kongresi ile taçlanan zaferi doğal sonuç olarak 1970 yılında da iktisadi zaferi getirdi.

Charles Bettelheim yerinde yaptığı incelemeler sonrası bu gelişmeleri şöyle ifade etmişti: "Çin'in pazar ilişkilerini proleter bir uygulama beliriyor. Sürekli olarak, sabit ya da düşen fiyatlardan oluşan bir mali istikrar sağlamaya ve kitleler tarafından tüketilen malların fiyatlarını düşürerek kitlelerin hayat düzeyini yükseltmeye çalışıyor. Bu bir fetişizm değil; kitlelerin çalışmasına, kitlelerin haklarına duyulan saygıdan kaynaklanıyor."

BPKD bilimin gücü ile kitlelerin gücünü madde-bilinc diyalektiği çerçeve-

sinde bilincin maddeye hükmederek onu nitel değişimlere uğratabilmesi temelinde birleştirmiştir.

BPKD sınıf bilincini yaygınlaştırma ve yükseltme çabasından başka bir şey değildir. Kitlelere duyulan sürekli güven devrimin teori ve pratiğinin en belirgin katkısıdır.

BPKD sosyalizme geçiş gibi temel bir sorunla ilgili olarak son derece zengin derslerle dolu özellikle proletarya diktatörlüğünün uygulanışında kitlelerin, partinin ve devletin yeri konusunda berrak bir çözüm getirmiştir.

BPKD'nin bütün bir teorik önemli M-L açıdan şöyle özetlenebilir; Marksizm-Leninizm'den yola çıkan Mao Zedung ve Çin komünistleri; elde ettikleri tecrübelerle dayanarak, burjuva devletinin ve onun bastırıcı ve ideolojik kurumlarının yıkılmasına hiç aralıksız devam edilmesini gerektirdiğini, çünkü geleneklerin müthiş gücünün üretim araçlarının kolektif mülkiyeti sisteminde bile yeniden doğabileceğini ve zehirli bir mantar gibi üreyebileceğini öğrenmişlerdir. Bunun dolaylı tek başına kolektif mülkiyet proletarya diktatörlüğünü geliştirmenin ve sürdürmenin güvencesi olamaz ve kolektif mülkiyette yani sosyalizmde insanları bir kere daha varlıklar ve varlıksızlar diye ikiye bölen bir toplumsal ilişkiler sisteminin yani kapitalizmin yeniden doğuşuna tanık olabiliriz.

Modern Revizyonistler Partiyi Bir Kez Daha Ele Geçiriyorlar

BPKD'nin kazanımları ve sürdürülen atılım ruhu kendini tüm alanlarda gösterdi. Ancak Mao'nun "savaş hâlâ bitmedi, kimin kazanacağı hâlâ belli değildir" özdeyişine uygun olarak, ölümünü de fırsat bilen revizyonistler Çiang Çing yönetimini darbeyle alaşağı ettiler ve partinin kumandasını tekrar ele geçirdiler. Birbirleriyle iktidar dalaşına da giren Hu Guofeng ve Deng 78 yılını takiben giderek güç kazandılar.

Son 10 yıl yani BPKD yılları karanlık dönem ilan edildi. Mao'nun son yıllarında ve ölümünden sonra revizyonizme karşı mücadelenin başını çeken Çiang Çing ve arkadaşları M-L kanadın başarısını sağlayamadılar. Karşı-devrimcilerce "dörtlü çete" olarak adlandırıldılar ve düzmece suçlamalarla hapse mahkûm edildiler.

Artık bütün ipler kapitalist yolcuların eline geçmişti. Günümüze kadar uzanan yaklaşık 10 yıllık bir zaman diliminde altyapı ve üstyapının bütün kurumların-

da geniş çaplı bir dönüştürme ve değiştirme faaliyetlerine giriştiler. Bu döneme damgasını vuran Deng'in yerli ve yabancı atalarından devşirme modern revizyonizmdir.

Deng'in Kısa Özgeçmiş

1954 yılında MK genel sekreterliği ve ulusal savunma konseyi ile devlet konseyi başkan yardımcılığı; 1956'da politbüro yürütme kurulu üyeliğinde bulunan Deng, 1963'deki Moskova konferansında ÇKP heyetinin başkanıydı. 1966'da BPKD'nin görevden alarak sürgüne gönderildiği Deng 1973'de tekrar Pekin'e çağrılmış ve aynı yılın ağustosundaki 10. parti kongresinde yeniden politbüroya seçilmişti. 1975'de Genelkurmay Başkanlığı'na da yükselen Deng, iktidar dalışında Feng tarafından altdedilerek bütün görevlerinden uzaklaştırıldı. Ancak revizyonizmin, eski otoritesiyle pekiştirildiği en itibarlı ve güçlü kişiliği ve son kuşağının babası konumunda olan Deng, 1978'de tüm rakiplerini alaşağı ederek 1990'lara uzanan bir döneme damgasını vurdu. Time dergisinde yılın adamı (1978) seçilmesi, karizmasını demokratik halk devrimi yıllarından itibaren 35 yıllık bir süreçte inişli-çıkışlı bir çizgide hiç gündemden düşmeyerek oluşturmasının sonucuydu. Başkan Mao'ya daima sadakatten dem vurmuş, M-L'e yönelttiği tüm saldırı ve komplolarda Mao Zedung Düşüncesi'ne bağlılık yeminleri etmeyi ihmal etmemişti. Modern revizyonistlerin Rusya'da düştükleri hatalara düşmemeye özen gösteren Deng "...Ama sorusu kesin ki, "Mao Zedung Düşüncesi"ni izlemeye devam edeceğiz. Yani onun hayatının doğru yanı olan şeylerin tümünü. Şunun altını çizim. Biz Mao'ya SBKP'nin 20. kongresinde Kruşçev'in Stalin'e yaptığını yapmaya-çalış." diyordu.

Kapitalist Yolcuların Geniş Çaplı Dönüştürme Faaliyeti

Pratikte Kruşçev'in yolundan gitti. Onun slogan ve yöntemlerini kullandı. "Putlaştırmaya karşı çıkalım, değerini kaybettirmeyelim" felsefesiyle Mao'ya ait tüm resim, döviz ve afişler dört bir yandan kaldırıldı. Tienan Men meydanı girişindeki resimden başka Çin'in istisnasız hiçbir köşesinde Mao'ya ait hiçbir resim ya da döviz bırakılmadı.

Aynı sene Japonya, ABD ve Rusya ile

diplomatik ilişkiler kuruldu. Dış yatırımlara kapılar ardına kadar açıldı. "Dörtü Modernleşme" adı altında tarım, sanayi, askerî donanım ve bilimde, "çağdaş düzeye" erişilmenin hedef alındığı bir program ortaya sürüldü. Şanghay'lı eski işadamlarının yardımlarına başvurulurken bu kişiler, "yeni girişimciler" olarak sunuluyordu. 1980'de M-L'lerin partinin tam kademelerinden temizlenmesi için "gençleştirme" kampanyası açıldı. Bu kisveyle sayısız parti kadrosu genç yaşta "emekli" edildi.

Deng'in önderliğindeki revizyonistlerin partiyi önemli ölçüde denetim altına almalarıyla beraber iktisadi politika (Dörtü Modernleşme) hızla devreye sokuldu. Bu ekonomik stratejinin belirleyici unsurları üretkenlik, uzmanlık, karar mekanizmalarında merkeziyetçiliğin yumuşatılması, kâr sisteminin getirilmesi ve maddi teşviklerin geliştirilmesiydi. Köylülere kendilerine emaneten verilen topraklarda istedikleri ürünü ekmek ve pazarlamak serbestliği verilirken, özel girişime ve özel şirketlere izin verildi. Serbest bölgeler kurularak yabancı sermaye davet edildi. Nasıl bir yol izlendiği açıkça görülebiliyordu.

Kapitalizmin inşası siyasi planda sınıf mücadelesinin geri plana itilmesi ve kitlelerin bu yönde silahsızlandırılması ile rahat bir seyir izleyecekti. "Sınıf mücadelesi önemini yitirmiş, her şey istikrarı korumak içindir"le başlayan "fırtına halinde kitle mücadelesi gereksizdir"le süren yeni tezler 12. parti kongresinde resmi kayıtlara geçiyor, "sınıf mücadelesi baş çelişki olmaktan çıkmıştır" deniyordu (1982). Mao'nun devrimin sürekliliği tezi de tüzükten çıkarıldı. Revizyonist diktatörlüğünün inşa süreci; parti içinde eleştiriye sınırlamalar getiren, disiplin soruşturma komisyonları oluşturan kapitalist yolcular tarafından tamamlanmıştı.

Kapitalist Politikanın Acı Meyveleri Alınıyor

İzlenen politika beklenen sonuçları kısa zamanda göstermeye başladı. Enflasyon azmış, tahıl gibi en temel gıda maddelerinin üretimi durgunlaşmıştı. Nüfus artışı kontrolden çıkmakla halkın dayanma gücü de zorlanmaktaydı. Yabancı sermayenin yoğunlaşmasıyla ithalata bağımlılık yerleşiyordu. Toplumsal huzursuzluklar kendini hissettirmeye başladı.

Bütçe açıkları 60 milyar yuanı aştı. 1981-85 yıllarında banka borçları açığı

64 milyarı bulmuştu. Yalnız 1986'da bu miktar 48 milyar yuan'a ulaştı. Emisyon hacmi büyük bir hızla genişliyordu. Dış borçlar ve faizleri büyük rakamlara tırmandı. 1983'de 700 milyon dolar olan dış yardım 1987'de 1.5 milyar doların üzerine çıktı. Pazarın % 38'i Japonların, % 27'si Dünya Bankası'nın, % 17'si de Avrupa ülkelerinin elindeydi.

Kapitalist politikanın doğurdıkları hiç de yabancı değildi. Bazı temel besin maddelerinin (et, pirinç, yağ gibi) karneye bağlanması ve enflasyonun gerçekte % 50'leri bulması (resmi rakamlar % 30 diyor) toplumsal tabloyu şekillendiriyordu. 5 milyon işçi işsiz ordusuna transfer olurken, halen bir işte çalışanların ciddi bir kısmı (20 milyon) çok düşük ücretle çalışıyordu. Kente göç başladı. Köylüler iş ve ekmek için geldikleri şehirlerde sefil bir hayata düştüler. Yollarda, köprü atlarında, istasyonlarda binlerce insan yatıp kalkıyor, eski Çin'i hatırlatan manzaralar görülmeye başlıyordu. China Daily yapmış olduğu ankette, ailelerin geçim şartlarının kötü olduğunu belirlemiş, bu durumu gizlemeyi başaramamıştı.

Tarımda özelleştirme adına komünlerin dağıtılmasıyla bazı köylüler hızla zenginleştiler ve köy toplumunda dayanışma ve barış ortadan kalktı. Özel mülkiyet tarımda hakim bir seviyeye yükseldi.

Kapitalist birikim modeliyle sosyalizm yıkılacaktı. Piramidin tepesinde aldıkları yüksek ücretler ve dolayısıyla da sahip oldukları yüksek hayat düzeyi yüzünden toplumdaki kopmuş olan kadrolar ve uzmanlar bulunacaktı. En yüksek verimlilik; ücret artışları, çeşitli maddi teşvikler, primler ve çalışmanın hızlandırılması yoluyla halk kitlelerinden sağlanacaktı. Bu doğrultuda "Önce birinin zenginleşin, sonra diğerleriniz" sloganı ortaya atıldı. Ancak böyle olmuyor, zenginleşen sadece bürokrat parti kadroları oluyordu. Nitekim yeni kurulan şirketlerin tüm hisseleri devlet ve parti kadrolarının eline geçmişti. Kârlar belli bir grup içinde kırılmaya başlandı.

Mao'nun ayrı ayrı tanımladığı "Üç Kötülük": Rüşvetçilik, israf ve bürokrasi ile "Beş Kötülük": Rüşvet, vergi kaçakçılığı, devlet malını çalma, hükümet ihalelerinde yolsuzluk, vurgunculuk amacıyla ekonomik bilgi hırsızlığı topluma sirayet etmişti. Adam kayırma, toplumsal normal uygulamaya dönüştü. China Daily son 5 yılda 40 milyar yuan yolsuzluktan söz ediyor. Ahlakî yozlaşma en uç noktasına ulaşmış, rüşvet yaygınlaşmıştı. Mao'nun yasakladığı ve eğitilmeye yolladığı fahişeler yeniden çoğalmaya başladı.

Sınıfsal Farklılaşmanın Hızlanması ve Modern Revizyonizmin Çıkmazı

Hızlı bir sınıfsal farklılaşma yaşanıyor. Yeni yeni zenginler türeirken halkın ciddi bir çoğunluğu hızla yoksullaşıyor. Kişi başına ulusal gelir 350 dolar gibi son derece düşük bir rakama indi. Ortalama ücret 28 dolar ile gelinen noktaya açıkça anlatılabiliyor. Oysa hâlâ kimi dağıtılamamış komünler doğru örnekler olarak canlılıklarını koruyordu. Çok azınlığa düşseler de "önce zengin ol" reformlarına karşı "birlikte zengin olalım" parolasıyla başarılarını sürdürüyorlardı.

"Emekçiler çalışır, yöneticiler yönetir" ilkesiyle hareket eden revizyonistler artı değerini önemli bir bölümünü kötü yönetim, işletmelerin sorumsuzluğu, keyfi projeler ve aşırı şişkin bürokrasinin harcamalarında tüketiyordu. Enflasyon yükselince merkezi kontrol kayma başladı. 10 yıllık ekonomik değişiklik programı hızını kaybetmek durumunda kaldı. Kısa sürede zengin olma arzusunun ekonominin yetersizliği ile yolsuzluk ve rüşveti arttırdığı ayıuka çıkmıştı. Kontrolsüz banka kredileri, talebin arzı aşması, keyfi kararlarla dağıtılan ölçüsüz primler fiyatların yükselmesine yol açtı. Yerel yönetimlerin savurganlıkları ve hesapsız yatırımları enflasyonu arttıran diğer nedenlerdi.

1989'a yaklaşıldığında ekonomik bilanço ciddi bir görünüm almıştı. Sanayi üretimindeki özel girişim payı % 50'lere doğru tırmanışa geçti. Dış borç anapara ve faiz ödemeleri ihracat gelirlerinin % 10'una ulaştı. İhracat-ithalat dengesi, dış borç toplamının 40 milyar doları aşmasıyla olumsuz yönde bozulmaya başladı. İşçilerin reel gelirleri her yeni istatistikte düşüş gösteriyordu. İmalat sanayisinde "kiralama ve özel işçi çalıştırma" yöntemleri çok geliştirilirken komün topraklarının özel çiftçilere miras hakkı da dahil uzun süreli kiralanması, toprakta çalıştırılacak ücretli işçi sayısında tavanın kaldırılması, devlet sübvansiyonuna son verilmesi, tarımda piyasa ekonomisinin büyük ölçüde serbest bırakılmasıyla komün sistemi tamamen terkedilmişti.

25 Aralık 1986'de Çin Maliye Bakanı Wang Bingouan "Yüksek enflasyon hızı yüzünden gelecek birkaç yıl içinde ciddi mali sorunlarla karşılaşacağız.

Kaynak sıkıntısı var. Bütçe harcamaları hızlı, vergi gelirleri çok yavaş artıyor. Son 9 yıldır bütçe açığı veriyoruz. Merkezi denetimi arttırıp yatırım harcamalarını kısacağız. Personel ikramiyesi, ziyafet, hediye harcamaları, kurumlara araba, lüks eşya alımı için fon ayrılmasına izin vermeyeceğiz" diye demec veriyor, durumu kısaca özetleyerek gerçekleri itiraf ediyordu.

Modern revizyonizmin çıkmazının aşılması için ciddi bir telaş yaşanıyor. Nitekim Çin ekonomisinde önemli bir yere sahip olan Çin Sosyal Bilimler Akademisi'nin mikro ekonomi bölümü sorumlusu, "harika çocuk" olarak adlandırılan, en etkili ekonomistlerden Hua Şeng; Halkın Günlüğü'nde 4 gün yayınlanan görüşleriyle, ilginç saptamalarda bulunuyordu. Resmi yayın organları ve diğer teorisyen kadrolarca desteklenen Şeng; işletmeleri denetleyecek ve hedefi kâr olan büyük hisse sahibi gruplarının yaratılmasını istiyor, daha fazla demokrasi için bağımsız firma ve üniversiteler grubu yaratılmasını öneriyordu. Ekonominin verimliliğini arttırmak ve siyasal yeniden yapılanmaya gitmek gerektiğini söyleyen Şeng ve ekibi; daha da ileri giderek Ocak 1989'da "Kamu mülkiyeti artık sosyalizmin önkoşulu değildir, sosyalizmin devlet mülkiyeti yerine sosyal adalete dayanan yeni bir tanımının yapılması gerekiyor" görüşlerini ortaya attı. Buna bağlı olarak "devlet yönetimindeki tüm şirketler hisse senetleri ile özel kişilere ve yerel yönetimlere devredilmeli"ydi. Hatta yabancılarla da devri görülen şirketler toplam sanayii üretiminin 3/2'sini karşılamaktaydı. Revizyonizmin Çin'i nereye getirdiği nasıl bir rotaya ve düzleme oturduğu net bir şekilde görülebilmektedir.

Revizyonist burjuva diktatörlüğünün 10 yıllık uygulamaları giderek artan tepkileri ahyor, kitleler hareketlenme gösteriyorlardı. 1984'den sonra daha sık görülen protesto eylemleri burjuva kliğini hukuki düzenlemelere itti. BPKD'nin getirdiği "4 büyük özgürlük" (Duvar gazeteleri asma, büyük tartışmalara girişme, özgürce konuşma ve görüşleri tam olarak ortaya koyma) anayasadan çıkartılarak hak alma özellikleri kaldırıldı. Grev yasaklandı. 3 milyon kişi "aşırı solcu" damgası vurularak partiden atıldı.

Ancak bütün bu tedbir ve yasaklar kitle eylemlerini engelleyemedi. Öğrenciler 1987 yılında Pekin'de büyük gösteriler düzenlediler. İşçi ve köylülerin direnişleri büyük bir artış gösteriyordu. 1988'e grevlerle girildi. Lükse karşı sadelik ve paylaşma duygusu güç kazanırken yönetim 1 Ekim'den itibaren yeni ve rütbeli üniforma uygulamasına başladı. Gelişmeler karşılıklı bir örgütlenmeyi ve

saflaşmayı beraberinde getiriyordu. Siyasal ve sosyal eşitlikten yana olmak Deng'in politikasını eleştirmek, bozgunculuk yapmak oluyordu.

"Haksızlıklar ve Baskılar Devletten ve Partiden Geldiği Zamanda Başkaldır"

Nihayet kitlelerin burjuva diktatörlüğüne karşı artan öfkesi kitle direnişleri geleneğinin Çin'deki önde gelen temsilcilerinden Pekin öğrencilerinin harekete geçişiyle patlamaya döndü. Pekin üniversitelerine bağlı öğrenciler Komünist Gençlik Birliği'nin eski liderlerinden "liberal-Maocu" olarak nitelendirilen bir dönemin başbakanı olan Hu Yaobang'ın ölümüyle sokaklara döküldüler. 1987 öğrenci eylemlerine "hoşgörüle" yaklaştığından görevine son verilen Hu Yaobang'ın ölümü öğrenciler için harekete geçiş vesilesi oldu.

15 Nisan'da patlak veren protesto gösterilerinde "Yaşasın demokrasi", "Yaşasın özgürlük" şiarları öne çıkarılıyor, yönetim açıktan kinanyordu. Son derece ağır bir maddi yükü olan eğitimin, Mao dönemindeki gibi ücretsiz yapılması ve devlet desteğinin arttırılmasını isteyen öğrenciler; basın özgürlüğüne getirilen kısıtlamalara son verilmesini ve parti liderlerinin maaşlarının açıklanmasını istiyorlardı. Hu Yaobang'ın itibarına iadesi de talep ediliyor, revizyonist diktatörlüğün düşünce yarma ve tartışma özgürlüklerine son vermesi en yoğun tepkiyi alıyordu. Sosyalist demokrasinin Çin özgülünde teminat sembollerinden duvar gazeteleri (dazubao'lar; Mao duvar gazetelerine devrimin keskin kenarı demmişti); yasaklar kapsamından çıkarılmasını isteniyordu.

Aralıksız süren gösteriler 22 Nisan'da 1. haftasını doldurmuştu ki, "daha çok demokrasi" haykırışlarıyla meclis binasını işgal girişimi yaşandı. Güçlkle durdurulan girişim; direnişçilerin ciddi hedefler tayin ettiklerini, yönetimi devirmeyi amaçladıklarını gösteriyordu. Burjuva diktatörlüğünün uygulamaları dayanılmaz bir hal almış, sosyalist demokrasi geleneği kitleleri yeniden sarmıştı.

Proletarya diktatörlüğü aynı zamanda kaçınılmaz olarak halk kitleleri için, yani bütün halk için, proletarya ve proletaryanın yanında savaştan ve sosyalizmden yana olan bütün sınıflar için, dolayısıyla bir ülke halkının büyük çoğunluğu için en geniş demokrasi demektir. Revizyonistler diktatörlük mekanizmasını halkın üzerine kurmuşlar, en geniş değil dar anlamda demokrasiyi dahi ortadan kaldırmışlardı. Bu durumun

27. Ordu'ya bağlı birlikler Tienmen meydanında ölüm saçıyorlar. Direniş bütün şiddetiyle devam ediyor.

“demokrasi” ve “özgürlük” talepli gösterilerle yanıt bulması son derece normaldi, tarihin gelişen koşullarına da uygun düşüyordu.

Öğrenci Eylemleri Bütün Ülkeye Yayılarak Genişliyor

23 Nisan'da Hu Yaobang'ın cenaze töreninde 1 milyonu aşkın kişi “kahi olsun diktatörlük”, “yaşasın demokrasi” diye saatlerce haykırdı. Genel Sekreter Zao Ziyang'ın konuşması dinlenmedi. Modern revizyonistlerin etkili adamlarından Zao Ziyang, Hu için, “1987 başında fazla liberal olduğundan partiden uzaklaştırılmıştı. Bir Marksist olarak çok parlak bir şekilde yaşadı ve öldü” derken, öğrencilerin eylemlerinin bastırılması sorunundaki çelişkiyi aynı akıbeti uğrayacağını ve aynı suçlamalarla yargılanacağını düşünemiyordu. Modern revizyonizmin Çin'deki iktidar sahibi temsilcileri kitle hareketlerinin bastırılmasında liberal kalan kanatlarını tereddütsüz tasfiyeye yönelerek yeni bir iktidar kaybına uğramayı istemiyorlardı. BPKD onlara çok şeyler öğretmişti.

1976 yılından beri “en büyük” tanımına ulaşan gösteriler, 24 Nisan'da değişik biçimler alıyor, kimi eylemciler ev ve arabalara saldırıyor, lüks mağaza-

lar yağmalanıyordu. Yeni Çin haber ajansı ilk kez yoruma gidiyor, “kışkırtma var” demekle yetiniyordu.

Öğrenciler eylemleri sürekli kılmak için boykotları da geliştirmeye başladılar. En geniş kitleyi kesintisiz protesto faaliyetleri içinde tutmak hedeflenmişti. Halkın Günlüğü 25 Nisan'da ilk ciddi tavrını geliştiriyor, “toplumsal karışıklıklar ve başıbozuk eylemler, sadece ülkede kargaşa isteyen ve ülkenin modernleşme sürecini engellemek isteyen küçük bir grubun işine yarar” diye yazıyordu. Yaklaşım tipik bir hükümet yanlısı burjuva basını tavrıyla geliştiri-
liyordu.

Nisan'ın son günlerine gelindiğinde, gösterilere katılan öğrenci sayısı artarken, halkın büyük bir destek gösterdiği görülmüyordu. İşçiler giderek çapı genişleyen bir destek kampanyasına giriştiler. İş bırakanlarda artış gözlenirken, birçok işçi de direnişe katılmaya başlamıştı. Hareketin böyle bir noktaya ulaşması diktatörlüğü sallamaya yüz tutunca, hükümet öğrenci temsilcileriyle görüşmenin yollarını aramaya başladı.

Çok çeşitlilik arzeden ve haykırılan slogan ve taleplerde de kendini gösteren öğrenci hareketine, esas yönü veren ve komünist olduğunu ısrarla vurgulayan direniş önderlerini devre dışı bırakarak, uzlaşmacı olarak nitelendirilebilen kimi temsilcilerle görüşen hükümet sözcüsü Yuan Mu ile eğitim bakanı He Dong-

çang istedikleri başarıyı elde edemediler. Direnişi önderlerince oluşturulan “bağsız öğrenci derneği”; bu toplantıyı ve temsilcileri tanımadığını, diyalogun kendileriyle kurulmalarını istediğini vurgulayan “Demokrasi İçin Savaşan Öğrenciler” imzalı bildiriler dağıttı. Hükümet sözcüsü ince bir taktikle, taleplerin haklı olduğunu belirten TV konuşmasında, boykot ve gösterilere son verilmesi çağrısında bulunurken Kültür Devrimi sırasında yaşanan “kaos”u bir daha yaşamak istemediklerini söylüyordu. Korunun nedenleri anlaşılabilirdi.

Mayısın 10'una gelindiğinde direnişlerden güç alan gazeteciler “özgür basın” istemli protesto gösterileri yaptılar. Gençlerden büyük ve aktif destek bulan gazeteci eylemleri iktidar organlarında ciddi tepkiler gördü.

13 Mayıs'ta Gorbaçov'un Çin'e resmi ziyaret yapacağı biliniyordu. Dünya basınının bu vesileyle Çin'e yoğun bir ilgi göstereceğini hesaplayan öğrenciler eylemlerine hız verdiler. Kimi çevrelerin çarpıttıklarının aksine bu durum Gorbaçov'a karşı bir sempatiden kaynaklanmıyordu. Sadece eylemlerinin ve taleplerinin dünya kamuoyuna duyurulabilmesi için ele geçmez bir fırsat doğmuştu.

“Daha fazla demokrasi” haykırışlı gösteriler meydanları ve caddeleri doldurunca Gorbaçov'un gezileri iptal edilmek zorunda kaldı. Sadece resmi temaslar yapabilen Gorbaçov; Çin'in başlattığı reform hareketlerini güçlü ve kapsamlı bulduklarını ve desteklediklerini söylerken kimlerin dostu olduğunu da açıkça ortaya seriyordu. Oysa öğrenciler ve işçiler Pekin'i sokak sokak doldurmuşlar, ortahışı direniş bahçesine çevirmişlerdi.

Burjuva Kliğine Karşı Kararlı Direniş

14 Mayıs'a gelindiğinde binleri bulan öğretim üyeleri destek yürüyüşüne geçiyor, halk Tienan Men meydanına doluyordu. “Ya Özgürlük Ya Ölüm” sloganıyla binlerce öğrenci açlık grevine başladı. İnsan haklarına saygı diye bağırarak yüzbinler hep bir ağızdan enternasyonal'i söylüyor, hükümet bir kez daha görüşmeye, TV önünde tartışmaya davet ediliyordu.

Taksim meydanının yaklaşık 30 katı büyüklüğündeki Tienan Men (Göksel Barış) meydanı sokaklardan ve caddelerden akan 1 milyonu aşkın işçi ve öğrenci tarafından doldurulduğunda takvimler 18 Mayıs'ı gösteriyordu. Halkın tüm kesimleri, gazetecilerden doktorlara, öğretmenlerden işçilere kadar herkes öğrencilerle kaynaşmıştı. Askerlerin de gösterilere katıldığı gözleniyor, “Deng

istifa" sloganı milyonların harekete geçişini açıklamaya yetiyordu. Aynı tarihte modern revizyonizmin başını çeken iki odağın temsilcileri Çin-Sovyet zirvesi sonuç bildiği yayınıyor ve ortak temellerini "Marks'ın geçtiğimiz yüzyılda yaşadığı ve çağın tüm sorunlarına cevap bulamayacağını" ifade ederek ortaya koyuyorlardı. M-L bilimini revize edenlerin ilk ağızlarına aldıkları hep aynıydı: "Marks ve Lenin eskiden yaşamışlar ve görüşleri de eskimişti."

Öte yandan Mao ve Çu en Lay'in resimleri göstericilerin ellerinde hızla artmaya başlamıştı. Pekin'in dışına taşan ve ülkeye yayılan gösteriler karşısında Başbakan Li Peng "Sadece başkent Pekin'de değil, ülkenin her yerinde durum çok ciddi" diyordu. Komünist partisine karşı oldukları propagandaları üzerine açık grevi temsilcilerinden bir öğrenci lideri basın mensuplarına "Bizlerin parti iktidarına son vermeyi tasarladığımız düşüncesi tamamen saçmalaktır" açıklamalarında bulundu. uygulanan politikaların eleştirilmesine hoşgörü gösterilmeyeceği, bütün partinin görüş birliği içinde olması gerektiği Halkın Günlüğü gazetesinde vurgulandı.

Mayısın son haftasına girilirken Li Peng TV'da, "Ordunun müdahalesi kararlaştırıldı" şeklinde açıklama yaptı. Şanghay, Kanton, Çangşa, Xian, Senzen başta olmak üzere ülkenin dört bir yanında yoğunlaşan eylemler karşısında Deng kanla bastırılmasını savunuyor, hükümet yetkilileri de bu yönde tehditler savuruyorlardı. Li Peng TV konuşmasının devamında ordunun müdahale etmesi kararına gerekçe olarak "Bü azınlık, sosyalist sistemi kaldırmayı amaçlıyor", "Yasadışı örgüt kurmak ve komünizm karşıtı bir muhalefet partisi oluşturmayı hedefliyor", "Reformlara büyük katkısı olan lider Deng'e saldırılar düzenleniyorlar" diyordu.

Ordunun Pekin'e doğru harekete geçmesini duyulmasıyla halk büyük kalabalıklar halinde meydana destek vermeye akarken, bir bölümü de askeri araçların önünü keserek ordunun ilerleyişini durdurdu. Bu gelişmeler gidişatın çatışmalara yolaçabileceğinin habercisiydi. Öğrenciler açık grevine son vererek oturma eylemine geçtiler. Halkın Günlüğü'nün 22 Mayıs tarihli nüshasında "DEmokrasi Düşmanı" ilan edilen öğrenciler olağanüstü parti kongresinin toplanması talebini öne sürdüler.

Nihayet başkent Pekin'in birçok semtinde, her türlü eylem ve gösteriyi yasaklayan sıkıyönetim ilan edildi. Polislerle yer yer çatışmalar olurken askerler olaylardan oldukça etkilenmiş durumdaydılar. Tienan Men meydanının zirhli birliklerce sarılması üzerine öğrenciler halkı

daha fazla katılıma çağırdılar.

Revizyonist Diktatörlüğün Çabaları Sonuç Vermemektedir

Sıkıyönetim hükümetin istediği başını elde edemedi. Halk öğrencilerin çağrısını yanıtız bırakmadı ve meydanın girişlerinde barikatlar kurulmaya başlandı. Ordu büyük bir ikilem içinde çalkalanıyor, TV'da güvenlik güçlerine "özel yetkiler" verildiği duyurulurken henüz hiçbir askeri müdahale yapılmıyordu. Yönetim iç ve dış basına da kısıtlamalar getirirken saldırı zeminini oluşturmaya çalışmaktaydı. Milyonları azınlık diye tanımlayan hükümet yetkilileri, Tangşan'da 22 Mayıs'ta onbinlerce maden işçisinin greve geçmesi, onları birçok şehirdeki yüzbinlerin gösterisi takip edince iyice paniğe kapıldılar. 93 milyon üyeli Çin Sendikalar Federasyonu öğrencilerin demokrasi ve özgürlük için giriştikleri eylemleri desteklediklerini açıklarken, Tienan Men meydanı tam bir işgale uğramıştı. Başuçlarında Mao'nun posterleri olan cadılar kuran öğrenciler ve işçiler meydana yatıp kalkmaya başladılar.

"Halk Kurtuluş Ordusu halkın ordusudur, yurtseverlik suç değildir", "Kahrolsun diktatörlük" şiarları tüm Pekin'e yayılıyordu. Nitekim 100 kadar üst düzey ordu yetkilisi Li Peng'e "Halk Kurtuluş Ordusu halka hiçbir zaman silah çevirip ateş açmayacak" içerikli mektup verdi. Ordu birliklerinde değişikliğe gidildi ve yönetim yanlısı subayların komutasındaki birlikler Pekin'e gönderildi. 80 kamyon asker Pekin'in güneyindeki barikalara saldırdı ve püskürtüldüler. Gösteriler hızını yitirmemiş, hedef açıkça tayin edilmişti. "Li Peng ve Deng istifa edene kadar direnişin süreceği ilan edildi.

Ordudaki çelişmeyi gözlerden gizlemeye çalışan Li Peng askerlerin müdahale etmeyiş gerekçelerini "Çünkü halk hükümetiyiz, ordumuz da halk ordusudur" diye özeltiyordu. Başbakan 26 Mayıs'ta bunları söylerken Şanghay'da düzenlenen gösterilerde dağıtılan bildiride "Li Peng halkı kandıran bir zorbadır", "Çin halkı, faşizme karşı uzun bir mücadeleye hazırlıklı olmalıdır" sözleriyle adlatmacalara izin verilmiyordu.

Öğrencilerin başlattığı direniş 45 günü doldurmuştu. Mayıs ayının sonuna ulaşıldığında, eylemlerin 20 Haziran'daki Ulusal Kongre'ye kadar sürdürülmesi ve gösterilerin şiddetlendirilmesi ka-

rarı alınmıştı. "Karşı devrimci" olarak tanımlanan öğrencilerin ardında "yabancılar" bulunduğu, ABD parmağı olabileceği iddia ediliyordu. Yönetim her türlü tedbire başvurmakta, direnişi kırmak için yeni yöntemler geliştirmekteydi. Bunlardan birisi de gösterilere katılan işçilere para cezası uygulanacağını ilan edilmesiydi.

Burjuva-Liberal Öğrenci Kanadının "Demokrasi" Bildirgesi

Yönetimin askeri müdahale için sabırla beklediği gelişmeler Haziran'ın ilk günlerinde görülmeye başlandı. Öğrenciler arasındaki eylem birliği iç çelişkilerin had safhaya varmasıyla bozuldu. Direnişçilerin sayısında hızla azalma görüldü. Çevre illerden, meydanadaki direnişi bırakmamaya kararı olan öğrencilere destek ve katılım için binlerce öğrenci gelmeye başladı. Direnişin daha fazla sürmesinden yana olmayan 4 öğrenci lideri tarafından 3 Haziran'da yayımlanan demokrasi bildirgesinde uzlaşma çağrıları yapılıyordu. Bildirgenin, altını çizdiğimiz yerlerini aynen yayınıyoruz:

"Li Peng hükümetinin mantıksız ve vahşi baskısı karşısında, Çin'li aydınlar binlerce yıllık konuşma fakat hiçbir zaman harekete geçmeme hastalığını yenmek zorundadırlar."

"Bu demokrasi hareketi, özgürlük, demokrasi ve insan hakları savaşında başından beri yasal, şiddete başvurmayan, akla uygun ve barışçı yollara başvurmuştur."

"Kaba kuvvetten korkmuyoruz, süngü ve yalanlarla korunan anti-demokratik düzeni kırmak istiyoruz."

"Çin demokrasisini kurmaya demokratik hoşgörü ruhu ve işbirliği kavramı ile başlamalıyız."

"Başbakan Li Peng önemli hatalar yapmıştır ve demokrasi açısından istifa etmesi gerekir."

"Öğrencileri ve hükümeti barışçı görüşmelere, diyaloga girmeye davet ediyoruz."

"Bu yolla iki taraf arasındaki çatışma ve muhalefetin önüne geçilebilir."

"Sınıf savaşı siyasal kültüründen tamamen kurtulmak zorundayız."

"Bu öğrenci hareketi bütün toplumun ve her kesimden insanların benzersiz sempatisini, anlayışını ve desteğini kazanmıştır. Sıkıyönetim uygulaması bu hareketi ülke çapında bir harekete dönüştürmüştür."

"Toplum sadece sempati duyan se-

Deng ve Çetesi insan avında.

rara, hareketin ve çatışmanın turmanmasına yolaçmıştır.”

“Bu hareket sırasında hem hükümet, hem de öğrenciler birtakım yanlışlar yapmışlardır.”

“Hükümetin hatalarının ciddiyeti Kültür Devrimi sırasında yapılan hatalardan az değildir.”

“Ve sadece öğrencilerin ve halkın kendi kendilerini dizginlemeleri, toplumun güçlü talebi, parti, hükümet ve ordudaki akıllı insanların çabaları ile büyük çapta kan-dökülmesinin önüne geçilebilmiştir.”

“Öğrencilerin hataları, organizasyon ve kendi içlerinde demokrasi eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Öğrenciler demokrasi teorilerini savunmalarına karşın, ayrıntıları ele alış biçimleri anti-demokratiktir. Beraber çalışma ve yardımlaşma ruhundan yoksundular. Her biri diğerinin gücünü köstekledi. Karar almada etkisiz kalmışlar, aşırı duygulu ve zaman zaman mantıksız davranmışlardır.”

“Hükümet bizi ‘çok çok az kişi’ olarak tanımlamıştır.”

“Öğrencilerin önderliğinde başlatılan bu ülke çapındaki demokrasi hareketine katılanlar politik sorumluluk bilinci olan yurttaşlardır. Bütün yaptıklarımız aklı uygundur ve meşrudur.”

Burada Mao'nun şu sözleri aklımıza geliyor. Aktarmadan geçemeyeceğiz:

“Devrimi geçmişe ait bir duygu haline getirirsek her şey dağılır gider. Bizim devrimimiz yalnızca zaferin istikrara kavuşturulmasından ibaret olamaz. Gençler kızıl doğmamışlardır, devrimi tanımamışlardır. İnsanlar hayatları boyunca devrim yükünü taşımak istemezler. Pek çok genç somut kafa, azimli, uyanık devrimcilerdir. Buna karşılık koca bir dogmatik gençler kuşağı var, dogma ise sığır gübresinden daha az yararlı bir şeydir. İnsan ondan dilediği şeyi peydahlayabilir, revizyonizmi bile.”

4 Haziran Katliamı: “Halkın Sırtan Binen Zorbalar” Kan Kusuyor

Bildirginin, öğrenci hareketinin homojen bir yapıda olmadığını göstermesi ve hareket içindeki burjuva-liberal kanat tarafından kaleme alındığının anlaşılması birliğin bozulma nedenlerini açıklığa kavuşturuyor. Marksist öğrenci liderlerinin önderlikte etkili bir rol oynadıkları onlara yöneltilen eleştirilerle kanıtlanıyor. Tecrübesiz ve yetersiz öğrenci önderleri burjuva diktatörlüğüne karşı uzun süreli direnişi oldukça başarılı bir

şekilde götürmüşler, ama harekete sağlam bir siyasi karakter kazandırmada yeterince başarılı olamamışlardı. Neticede hareketin içindeki burjuva-liberal kesim iktidarın sertleşmesi karşısında gerileyince kitleler üzerinde toparlayıcı olunamamış, eylem birliği sekteye uğramıştı.

Nitekim 4 Haziran sabahına gelindiğinde direniş meydanındaki sayı oldukça azalmıştı. Bölünmeden yararlanan ve direnişçileri sayıca azalmış ve yalnız yakalayan revizyonist diktatörlüğe bağlı askerî birlikler rahatça dağıtabilecekleri ve denetim kurabilecekleri halde, gelişmeler karşısında daha ilk andan itibaren ren kurşun yağdırarak binlerce direnişçiyi öldürüp onbinlercesini yaralayarak yüzünün en büyük katliamlarından birini gerçekleştirmişlerdir.

Radyo katliamı “Deng'in sonsuz devrim ruhunu korumak amacını taşıyordu”, “Karşı-devrime yapılan askerî müdahale parlak bir zaferle sonuçlandı” diye duyuruyor; halk Deng'i Hitler'e benzetirken “Bu faşizm” diyor. Pekin lehçesini bilmeyen ve Moğolistan'dan getirilmiş azınlıklardan oluşan 27. Ordu tank desteğinde saatlerce kurşun yağdırırken militanca bir direnişe karşılaştı. Direnişçiler enternasyonal söyleyerek direndiler. Kurşunlara ve tanklara karşı gerilemediler. Burjuva kliğin en sadık ordusu “Kahrolsun faşist rejim” sloganlarıyla göğüslendi. Silah sıklımayan askerlerin de katledildiği saldırıyı radyo ve TV “Serseriler ordunun kente girmesine karşı çıktı, silah ele geçirmeye çalıştılar” diyerek haklı kılmaya çalıştı. BPKD'nin ayaklanan kitlelerini “asi sürüleri” diye tanımlayan Liu Şao Çi'nin orduyu harekete geçirmeyi başaramayışı, takipçilerince 15 sene sonra başarılıydur.

Derken Çin'den ilginç haberler gelmeye başladı. Katliamın ardından kimi ordu birliklerinin kendi aralarında çatışmaya girdiği söyleniyordu. Ancak 5 Haziran'da olan bu çarpışmalar uzun sürmedi ve bastırıldı. Başkent Pekin savaş halini yaşıyor, birçok bölgesinden dumanlar yükseliyordu. Tjenan Men savaş meydanına dönmüştü. Tanklar, uçaksavarlı motorize birlikler dolup dolup taşıyordu. Burjuva kliği orduyu seferber etmeyi başarmıştı. BPKD'nin halktan kopuk, ayrıcalıklı, profesyonel bir nitelik almaması için büyük mücahedeleler yürüttüğü ve başardığı Halk Kurtuluş Ordusu; 1980'lerden sonra Deng revizyonistlerinin iktidar kuvveti olmuştu. Devlet iktidarının en önemli parçası olan ve başından beri Çin devrimlerinin en etkin kurumlarının başında gelen Halk Kurtuluş Ordusu; halka karşı kullanılmıştı. Mao “Askerî eylemler, siyasi görevleri yerine getirmenin bir yoludur. Çin kızıl ordusu, devrimin siyasi

yirciler olmaktan sıyrılmaya çağırıyoruz.”

“Yurttaşlık bilinci sadece adalet ve sempati duygusu değil, aynı zamanda politik sorumluluk demektir. Demokrasinin kurulmasında herkes uygulayıcı olmalıdır.”

“Geçmişte ciddi hatalar yapan liderleri hatırlayıp mükemmel bir denetleme sistemi kurulmalıdır. Kimin gelip kimin gittiği değil, bunun nasıl olduğu önemlidir.”

“Hükümet anayasanın her yurttaşa verdiği temel basit hakları görmezden gelerek bu hareketi bir tür kargaşa olarak tanımlamıştır. Bu durum onların dikta siyaseti terimleri ile düşünmelerinden kaynaklanmış ve bir dizi yanlış ka-

görevlerini gerçekleştirmekle yükümlü bir silahlı kuruluş" diyor, değil halka vurmak, "küfür etmek bile suçtur" diye vurguluyordu.

Kızıl ordudaki muhalefet etkisizleştirilmiş, silahlar halka karşı çevrilmişti. Revizyonizmin tüm kurumlardaki tahribatı başta orduyu hedef almış, Genelkurmay'ın kapitalist yolcularla gasedilmesi gerçekleştirilmişti. Katliamı, daha doğrusu yönetimin halka karşı silaha başvurabileceğini birçok kişi beklemiyordu. İktidardaki revizyonizmin ne olduğunu kavrayamayanlar "ordunun barışçı tutumu Çin'de sosyalist devletin temellerinde yatan isyan hakkına kolay kolay dokunulmadığını kanıtıdır" (M.Gündüz, sosyalist Birlik, sayı 4) diyorlardı. Göstericilerin burjuva-liberal kanadına mensup kesimi de bildirden anlaşıldığı üzere kan dökülmesine ihtimal dahi vermiyordu. Oysa sorun burada silahlara hangi siyasetin hükmettiğiydi. Sorun yönetimin nasıl bir nitelik taşıdığıydı. Bunu kavrayamayanlar revizyonist diktatörlüğün silah kullanmasının ne kadar normal ve kaçınılmaz olduğunu göremiyorlardı. Kapitalist yolcuların silaha, gösterilerin 50. gününde başvurmaları D.Perinçek'in "eski devrimci birikimin ve halk ordusu geleneklerinin getirdiği sınırlar nedeniyledir" şeklindeki yorumuyla açıklanamazdı. Ne revizyonistler Marksizmi yanlış uygulayan proleterler, ne de Çin ordusu eski kızıl ordu değildir. İktidarına yönelik ciddi her türlü kitle hareketine herhangi bir halk düşmanı, burjuva yönetim nasıl yanıt verirse Deng-Peng kliği de onu yapmıştır. Zor'a başvurmak, öncesindeki barışçı bastırma girişimlerini nedeniyle geciktirmiştir.

Saldırılar Göğüsleniyor ve Direniş Sürdürülüyor

Katliam karşısında Pekin'in dışında protesto ve direnişler geliştirilmeye başlandı. Şanghay'da demiryolunu işgal eden kitleler, üzerlerine sürülen trenin ezmesi sonucu birçok ölü ve yaralı verdiler. Onbinlerce işçi greve başladı. Radyo "Gösterilerin ardında bir avuç kıskırtıcı ajan var, hareket olmasa kaos sürecektir, daha çok kan dökülecektir", "Bunlar partinin liderliğini reddediyor, sosyalizmi yıkmak istiyorlar" diye sürekli açıklamalar yaparak kitle desteği yaratmaya çalışırken; Li Peng TV'da yaptığı konuşmada binlerce kişiyi katleden askerlere teşekkür etti. Peng bu konuşmanın yanıtını ertesi gün 4 kurşunla alıyor, ama hafif yaralarla kurtuluyordu.

Ölenlerin çoğunun asker olduğu pro-

pagandasını yapan hükümet duruma bir türlü hakim olamıyordu. Şanghay ve Harbin'de barikatlar kuruluyor, kimi askerlerden ele geçirilen silahlarla direnişçiler daha etkili askeri eylemler gerçekleştirebiliyorlardı. Kuzeypartidaki Lawzhou kentinde kıyasıya çarpışmalar olmuş, 200 protestocu katledilmişti.

Yönetim tüm kanlı diktatörlüklerin izinden gidiyordu. Basın mensuplarına, özellikle Batılı olanlara kısıtlamalar getirildi. Yabancı ülkelerin diplomatlarının ailelerini ülkeyi terketme furyası başladı. Pekin Havaalanı dolup dolup taşıyordu.

8 Haziran'a ülkenin birçok kentindeki gösteriler ve karşısında onlarca insan öldürmeyi olağanca başaran bir yönetimin "olayları bastırma"da gösterdiği olağanüstü çabalarla girildi. 47 milyonluk parti üyelerinde tasfiyeler başladı. Toplu tutuklamalara hız verildi. Yüksek halk mahkemesi özel bir açıklamayla yönetimden yana tavır geliştirdi. Bu arada kitle direnişleri durmuyor, halk arasında "serseriler yığını" olarak adlandırılan seçmece 27. Ordu'nun katliamını, sayıları 2000'i aşkın asker, korsan gösterilerle protesto ediyordu.

Kırılık Bölgelere Geri Çekilme

Katliam sonrası 15 gün geçmişti ve direnişin merkezi Şanghay'a kaydı. Denetimi önemli ölçüde öğrenciler ele geçirmişti. Büyük protesto gösterileri düzenleniyor, halk geniş katılım sağlıyordu. Revizyonist diktatörlük geniş çaplı tutuklamalarla birlikte Şanghay'a yöneldi. Öğrenciler geri çekilme kararı aldılar. Direniş önderleri kırılık bölgelere çekilmeye başladılar. Sendika liderleri, üniversite görevlileri tutuklanıyor, askeri birlikler sürekli devriye geziyorlardı. İlan edilen karşı-devrimci ve şüpheli listesi 1 milyona ulaşmıştı. Deng uzun bir süreden beri ilk defa TV'ya çıktı ve geniş bir konuşma yaptı. "İstikrarın sürdürülmesi için her şey yapılacaktır, gerekirse tankları kullanırız", "Bir avuç kişi tarafından yaratılan kaos daha sonra karşı-devrimci ayaklanmaya dönüşmüştür", "Çin istikrarını korumuştur" diyen Deng; "Reform ve dış dünyaya açılma politikası partinin temel görevi olarak kalacaktır" sözleriyle çatışmanın temel nedenlerini açığa vuruyordu. Kızıl bayrağa karşı çıkmak için kızıl bayrak salıyor, "Sosyalist yol, halkın demokratik diktatörlüğü, Komünist Parti'nin liderliği, M-L MZD'den vazgeçmedik" yalanlarını söylüyordu. "20 yıllık istikrar için 200 kişinin ölmesi olağandır" sözleriyle, çıkarları tehlikeye girdiğinde burjuva kliğinin başvurmayacağı aracın

olmadığını ifade etmeye çalışıyordu. Deng, MK adına tüm parti üyelerine katliamdan kısa bir süre sonra gönderdiği mektupta benzeri konulara değiniyor ve şöyle diyor: "Bu karşı-devrimci ayaklanmayı başlatanlar ... döven, yıkan, yakan, iflah olmadan hapishanelerden çıkanlar; Dörtlü çete artıklarıyla serserilerdir." "Dörtlü çete artıkları"yla kasıt direnişlerde ciddi bir role sahip olan komünistlerdir. MK ve yönetici Deng kliği bu sözlerle ilk kez hareketin bileşkesinde komünistlerin olduğunu dolaylı da olsa itiraf etmiş oluyordu. Deng'in 9 Haziran'da yüksek rütbeli subaylara yaptığı konuşmadan gerekli derslerin çıkarılması istendi. Deng bu konuşmada göstericilerin asıl hedefinin "Batı tarzı kapitalist bir cumhuriyet kurmak" olduğunu öne sürmüştü.

Kimi gazetecileri gözaltına alan, kimisini de sınır dışı etme kararı alan hükümet, direnişçilere karşı yürüttüğü saldırısını boyutlandırdı. Mahkemeler hızla ölüm cezaları veriyor, tutuklu işçi ve öğrenci liderleri saçları kazınarak, boyunlarına yafta asılarak, TV'da sergileniyor, yollarda teşhir ediliyordu. 22 Haziran'da idam cezalarının halk önünde infazına başlandı. Revizyonist diktatörlük dünya kamuoyunu ayağa kaldıran uygulamalarını arka arkaya sürdürüyordu. Li Peng "Karşı-devrimci ayaklanma bitti sayılır" diyerek denetimi tam anlamıyla ele geçirdiklerini duyurdu.

Emperyalist Kapitalist Dünyanın Tavrı

4 Haziran katliamına dünyanın gösterdiği tepkiler başlıca destekleyenler ve karşı çıkanlar olarak ikiye ayrıldı: Batı ülkeleri başta ABD olmak üzere öğrencilerin geliştirdiği eylemleri sosyalizme karşı olarak lanse edip destekleyen, yönetimin uyguladığı şiddeti ve sonucundaki katliamları kınıyorlardı. Sosyalizmin iflası propagandası yapıyor, kapitalizme dönme istekleri olarak nitelikleri eylemleri övüyorlardı. Sosyal emperyalistler ve usakları ise aynı temelden yola çıkarak modern revizyonist dayanışmaya giriyorlar, "sosyalizm adına" karşı-devrimci ayaklanmaların bastırılmasını destekliyorlardı. Tam bir görüş birliğine ulaşan emperyalistler ve sosyal emperyalistler üstlendikleri rolü demecilerine ve tepkilerine yansıtıyorlardı. D.Almanya "Olaylar karşı devrimci ayaklanmadır", Küba "Olaylarda Batı parmağı var", Vietnam "Kıskırtıcıları önlemenin başka yolu yoktu" derken, Rusya "Hastayı kurtarmak için bir bacak kesilebilir; bu tür önlemler istenen

bir şey değildir, her zaman acı verir, ancak insanların hayatını kurtarmak için bazen gereklidir" görüşleriyle tavrı geliştiriyorlardı. Kapitalist yolu tutmuş olanlar aynı sancıyı yaşadıklarından, bu tavrılarıyla başlarına gelenlerin ve daha büyük oranda gelecekle korkusunu da duyuyorlardı. Modern revizyonistler tam bir dayanışmaya girmişlerdi. Çin Daimi Komite üyesi Yao Yilin'in "Politbüro kararı var: Durum kötüye giderse Sovyetler Birliği'nden yardım istenecek" (La Republic - 6 Haziran) sözleri sanırız "sosyalist kamp"ın en göz yaşartıcı dayanışmasını sergiliyordu.

Çin Örneği M-L'in Değil, Revizyonizm ve Kapitalizmin İflasıdır

Sosyalizmin, dünya çapında ilk büyük zaferini kazandığı Sovyetler Birliği'nde başlayan ilk geriye dönüş, bugün bir süreç gibi, 2000'li yıllara gelindiğinde diğer sosyalist ülkelerde de gerçekleşmiş ve proletarya ele geçirdiği tüm iktidarı birer birer yitirmiştir. son Çin gelişmeleri karşısında gördüğü sorulan İtalyan "KP" lideri Occhetto "Komünizm sistem olarak ölmüştür, gerekirse partinin adını değiştiririz" derken, son çeyrek yüzyılda giderek güçlenen ve her vesile ve örnekle dile getirilen "sosyalizmin ve hatta M-L biliminin iflası" tezlerine atfta bulunmuştu.

Geriye dönüş ve yenilgilerin nedenlerini Marksist politik biliminin bünyesinde arayan ve bulduğunu iddia edenler, burjuva dünya görüşünün temelleri üzerinde yeni tezler inşa etmişler ve sınıf mücadelesini teorik kalıplar içinde ortadan kaldırma gayretine girmişlerdir. Marksizmin dogma düzeyinde ele alınışı bilim ve teknolojinin başdöndürücü gelişimi karşısında afallanmaya yolaçmış, diyalektik yöntem terk edilince de değişim ve gelişimlerin materyalist yorumu yapılamamıştır. Bu noktada çıkmaza düşülünce aymazlık Marksist kuramın kendisine yüklenmiştir. Proleterleşmeyi düşünce bazında gerçekleştiremeyenlerin dönüşüme uğrayacakları mutlaktır. Bakın Mao konuyu nasıl açıklıyor:

"İnsanlık tarihi, zorunluluk dünyasından özgürlük dünyasına doğru sürekli bir gelişimin tarihidir. Bu süreç sonsuzdur. sınıfların varolduğu bir toplumda sınıf mücadelesi hiçbir zaman ortadan kalkmaz. Sınıfsız toplumda da eski ile yeni, doğru ile yanlış arasındaki mücadele hiçbir zaman ortadan kalkmayacaktır. İnsanlık, üretim mücadelesi ve bilimsel deney alanlarında durmadan ge-

lişme sağlar, doğa sürekli olarak değişime uğrar ve bunlar hiçbir zaman aynı düzeyde kalmaz. Bu yüzden insanoğlu durmadan tecrübeleri toparlamalı, durmadan keşfetmeli, icat etmeli, yaratmalı ve ilerlemelidir. Hareketsizlik, karamsarlık, uyusukluk ve durumundan hoşnut olma gibi şeyler yanlıştır. Yanlıştır, çünkü bunlar ne son bir milyon yıllık toplumsal gelişimin tarihi gerçeklerine uymaktadır, ne de (gök cisimlerinin, yeryüzünün, hayatın ve öteki doğa olaylarının tarihinin yansıttığı) doğanın bugüne kadar bilinen gerçeklerine."

Tarihî köklerini idealist felsefenin metafizik akımlarının doğurduğu sistemlerden alan ve başta revizyonizm olarak adlandırdığımız bir dizi sapma ve burjuva akımlar (reformizm, ekonomizm, liberalizm) materyalist felsefeye karşı ciddi saldırılar geliştirmişler ve geçici de olsa bir dizi başarılar elde ederek mevzi kazanmışlardır. Politik kadroların ve ilgili insanların bu akımlar ve sapmalardan etkilenmesinin nedeni, bu kimselerin ciddiyetle okuyup inceleme yapmalarını, materyalizmi idealizmden ayırdedilme bilincine ulaşamamış olmalarıdır. Kişinin, yani kişinin düşüncesinin devrimcileştirilmesinin önemi burada yatmaktadır.

Sosyalizmde Geriye Dönüş Sorunu

Sorunun konumuzla ilgili odaklandığı nokta sosyalizmde geriye dönüşlerdir. Bunu kısaca irdelemekte fayda var. Tarih, değişik toplum düzenlerinin sınıf mücadeleleriyle ve ileriyeye doğru kurularak gelişmesi seyrini izlemiştir ve izlemektedir. Kapitalizme gelinene kadar diğer toplum biçimleri bir sonraki üretim biçimini kendi bağrında doğurmuştur. Kapitalizmin feodalizmin içinden çıkması bu gelişimin son evresiydi. Ancak sosyalizm kapitalizmin bağrında gelişmemiş sadece öncüllerini yaratmıştır. Kapitalizm ile sosyalizm, üretimin kolektivitesi anlamında önemli bir benzerlik gösterirler. Sosyalizm; gelir dağılımındaki burjuva hukuk; kafa emeği ile kol emeği arasındaki dengesizlik, şehir ve kırsal arasındaki çelişiklik, meta üretimi yani değer yasasının korunuyor olması gibi özelliklerle kapitalizme dönük bir yüze sahiptir.

Mao'nun konuyla ilgili tahlilleri öğreticidir. Marksizmin ekonomi politikte üretim ilişkilerinin üç temel ögesi olarak tanımladığı üretim araçları üzerindeki mülkiyet biçimi, gelir dağılımı, insanlar arasındaki ilişki faktörlerinin aralarındaki ilişkiyi, sosyalizmde aldıkları biçimleri, bilimsel olarak ortaya koymuş

ve buradan yola çıkarak sosyalist üretim ilişkilerin ikili bir karaktere sahip olduğu gerçeğini saptamıştır. Başkan Mao gelir dağılımı ve buna bağlı olarak insanlar arasındaki ilişki öğelerinin diğer toplum biçimlerinden farklı olarak sosyalizmde daha etkin, hatta gelir dağılımındaki dengesizlikler ve toplumdaki diğer eşitsizlikler kontrol altında tutulamadığı dönemlerde tayin edici rol oynayabileceğine işaret etmiştir. Yani üstyapının, toplumun örgütleniş biçimindeki özellikler nedeniyle de sosyalizmdeki yerine dair canalcı fonksiyonlarını Marksist bir tahlile tabi tutmuştur.

Demek ki sosyalist üretim ilişkileri içinde, gücünü ve gıdasını bizzat bu üretim biçiminin temelinden alabilen (burjuva unsurlardan) yeni tip bir burjuvazinin varolması sözkonusudur. Bu yeni tip burjuva sınıf mücadelesi içerisinde toplumu tekrar kapitalizme dönüştürme hedefiyle yerini almaktadır. Revizyonizm kapitalist yolu amaçlayan bu unsurların rehber ideolojisi olarak doğmuştur. Amaca ulaşmak mücadelesinin sahası konumundaki komünist partisini ele geçirmek ve sosyalist altyapıyı yukarıdan aşağıya yeniden düzenlemekten geçmektedir.

Konuyu tahlilde dar bakış açısıyla hareket edenler, asıl faktör olarak ya eski kapitalistler, ya uluslararası sermaye, ya da eski kapitalist alışkanlıklar ve küçük üretim ile uğraşan köylüleri göstermekteydi. Geriye dönüşlerin nedenlerinde saydığımız faktörleri kabul edenler bu elemanların silinmesi veya iyice etkisizleştirilmesiyle "sınıfların kalmadığı", "sınıf farklılıklarının tamamen ortadan kalktığı", "geriye dönüş ihtimali ve tehlikesinin yok olduğu" neticelerine ulaşmışlardır. Ekonominin bütün alanlarında tam zaferin bütünüyle sağlandığını belirten, sınıf mücadelesinin sona erdiğinden söz eden, toplumsal gruplar arasındaki çelişmelerin azalması ve iktisadi gerginliklerin ortadan kalkmakta olduğunu söyleyen ve üretim araçlarının toplumsal niteliğinin üretim sürecinin toplumsal niteliğine tam olarak uygun düştüğünü ileri süren Stalin; teorik düzeyde, devrimde zaferi kimin kazanacağı sorununun henüz çözülmediğini, bunun proletarya diktatörlüğü altında gerçekleştirilecek bir görev olduğunu ve eğer bu sorun doğru bir biçimde çözüme kavuşturulmazsa burjuvazinin iktidarı yeniden ele geçirmesinin mümkün olduğunu görememişti.

Lenin "Burjuva toplumunun cesedi tabuta konulup gömülemez. Bu ceset aramızda ayrışıp dağılmaktadır; çürümekte ve bizi zehirlemektedir" derken, kapitalist yolcu revizyonistlerin M-L'lerin arasından çıktığına dair gerçeğe,

ışık verici bir saptamada bulunmuştu. Ne Kruşçev'ler, Brejnev'ler, Gorbaçov'lar, ne de Liu Şao Çi'ler, Deng'ler, Li Peng'ler ve diğerleri emperyalizmin ajanı olarak komünist partiye sokulmuşlardır. Partiyi ele geçirip modern revizyonizmleri ile kapitalizmi örgütleyen bu şahıslar ve beraberindekiler partinin eski M-L kadrolarıdır. Bu eski otorite sahipleri sosyal zeminin temel taşları olarak revizyonizmi örgütleyen itibarlarını kullanmışlardır.

Bir zamanların M-L kadroları, sosyalist önderleri; bizzat sosyalist üretim ilişkilerinin bünyesindeki burjuva faktörlerin başkalaşımına uğratarak dönüştürdüğü ve halka katliama yöneltecek kadar kasaplaştırdığı kimseler olmuş çıkmıştır. Bu dönüşüm süreci de kaynakları iyi kavranamazsa değil bu kimseler ve ideolojileri ile mücadele etmek, onlardan birisi olmamak da zorlaşır.

89 Baharı Direnişinin Özgül Oluşum Şartları

Yukarıda işlediğimiz sosyalizmden geriye dönüş tehlikesi 1960'lı yılların başında Çin'de kendisini iyice hissettirince "siyasal stratejisi sosyalist ekonomik temel ile uyum halinde olmayan bütün üstyapı kurumlarında karşı-devrimcileri devirmek, alaşağı etmek ve hayatın her alanında eskiyi söküp atma, yeniyi inşa etme, devrimi sonsuz helezonlar şeklinde süreklili hale sokmak" olan BPKD gerçekleştirilmişti. Mao "BPKD bir dizi kültür devriminin sadece ilkidir. Gelecekte kaçınılmaz olarak bu türden daha birçok devrim olacaktır, son derece güçlü olmalı ve uyanıklığı hiçbir zaman elden bırakmamalıyız" diyordu.

İktidardan ve parti yönetiminden kovulan revizyonistler Mao'nun ölümünden (1976) iki yıl sonra tekrar merkezi önderliği ele geçirip yazımızın geride kalan kısımlarında anlattığımız bir çizgi izleyerek kapitalizmin restorasyonuna giriştiler. Alt ve üst yapı kurumlarının dönüşüme uğratılmasında 10 yıl içerisinde önemli aşamalar kaydeden burjuva kliği kapitalistleşmenin doğal sonucu olarak enflasyonu doğurdu ve sınıflaşmayı, zenginler yaratmayı geniş emekçi kitleleri, yoksullaştırmayı gerçekleştirdi. Yolsuzluk, rüşvet ve işsizlik hızla büyüdü ve yaygınlaştı. Bürokrasi burjuva diktatörlüğünde kitleleri cendere altına aldı. Muhalefetin nesnel zeminleri fazlasıyla oluşmuştu. Kitle eylemleri ve direnişlerinin patlak vermesi kaçınılmazdı. Çin'in tarihi bu tip eylemlere çok sık tanık olduğunu yazıyordu. Mao direniş geleneğini BPKD ile sosyalist top-

lumda "hak" olma noktasına çıkarmıştı. Sosyalizmde devletten ve partiden gelebilecek haksızlıklara karşı başkaldırmanın, isyan etmenin haklı bir şey olduğunu söylemişti. Şu sözler de ona aittir: "Devrimci kitle hareketi doğal olarak doğrudur, çünkü kitleler arasında sağ ve sol sapmacı gruplar ortaya çıkmakla beraber kitle hareketinin esas akımı sözkonusu toplumun gelişmesine her zaman uygun düşer ve her zaman doğrudur."

Hareketin Niteliği

Başlangıcını ve bugüne kadarki gelişimini (24 Haziran) aktardığımız direnişler ve protesto eylemleri bu gelişmelerin sonucuydu. Milyonları bulan ve öğrenci ağırlıklı başlayan ve süren direnişin saflarında siyasi birlik yoktu. Batı tipi demokrasi yanlısı burjuva-liberallerden, reformculara kadar, değişik talepleriyle çeşitlilik gösteren eylemcilerin önemli bir bölümünü komünistlerin oluşturduğu görülüyordu. Her fırsatta komünist olduklarını vurgulayan öğrenci liderlerinin etkin bir bölümü, revizyonistlerin "kapitalizm özlemcisi", "ajan", "karşı-devrimci hain" karalamaları ve iftiralarına şiddetle karşı çıktılar. Ancak hem yetersiz ve tecrübesiz, hem de örgütsüzdüler. Hareketin güçlü bir önderliği yoktu. Bu nedenler; boyutları çok genişleyen ve içine başta işçiler olmak üzere halkın kabarıp bir kesimini alan hareketin kontrolünün sağlanamayışını ve gelişim seyrinin iradi müdahaleden yoksunlaşmasını doğurdu.

Burjuva diktatörlüğünün siyasi hak ve özgürlükleri kısıtlamasına karşı "demokrasi" ve "özgürlük", "basın özgürlüğü", "örgütlenme hakkı"; kapitalistleşmeye karşı "kahrolsun rüşvetler ve yolsuzluk", "ayrıcalıklara ve zenginleşme politikasına son verilsin" diye sesini yükselten direnişçiler; çözüm olarak da başta "Deng ve Peng'in istifası" ve parti ile ordunun benzer nitelikteki kişilerden (revizyonistler) temizlenmesini istiyorlardı.

Dünya Kamuoyunun Yorumu

Olaylar ve hareketin niteliği başta Çin modern revizyonist yönetimi olmak üzere sosyal-emperyalistler ve emperyalistler tarafından çarpıtılarak yorumlanıyor, dünya kamuoyu yanıltılmaya çalışılıyordu. Oysa gelişmeleri yakından izleyen dünyanın tanınmış yayın organlarının yorumları bile doğruları kanıtlayan ifade, belge ve röportajlarla doluydu. Kimi yayın organları şunları yazıyordu:

"Geniş çaplı hoşnutsuzluğun devrimden geri kalır yanı yok." (Time, 29 Mayıs)

"Öğrenciler partiye bağlılıklarından vazgeçemediler." (El Mecelle, 23 Mayıs)

"Çin'in yaşlı yöneticileri halktan ne kadar uzak olduklarını ortaya koydular." (The Washington Post, 21 Mayıs)

"Pekin'deki gençlik devriminin açıkladığı yepyeni bir dönem." (L'Express, 26 Mayıs)

"Kültür Devrimi'yle özgürlük, demokrasi ve sınıf mücadelesi tümtüyle aynıydı. Halk elinde, Mao portresi ve Mao elbiseleriyle dolaşmaya başladı. Bunlar kültür devriminden kalan tutum, işaret ve belirtildi." (International Herald Tribune, 21 Mayıs)

"Bu Çin'in 68 hareketidir. Yeni türden bir kitle devrimidir." (Liberation, 22 Mayıs)

"Hakim sınıfın tatlı yaşamı direnme uyardı." (Der Spiegel, 22 Mayıs). (Alıntılar 2000'e Doğru Dergisi, 28 Mayıs Sayı 22)

Mao Zedung Yoldaşın Öngörü ve Saptamalarını Tarih Doğrulamaya Devam Ediyor

Hareketin BPKD'nden esinlendiği ve onun geleneğini sürdürdüğü bir gerçektiyse de, yukarıda değindiğimiz zaafırları nedeniyle devrim yaratacak güçte olmadığı da bir başka gerçektir. Bu büyük devrimci atılım Mao'nun şu öngörüsünü doğruluyordu:

"Yeni kuşağın devrimi sürdürmesini ve kesintisiz bir devrimle yeniden canlılığa kavuşturulması gereken olan proleter çizgiyi esas olarak tamamlamasını dilerim. Yoksa on yıl içerisinde bastırılma, kapitalizmin yeniden kurulması, hatta Çan Kay Şek'in iktidara dönmesi tehdidi ile karşı karşıya kalırız. Ama gençliğin gelecekte nasıl davranacağını önceden göremeyiz. Buna kendilerinin karar vermeleri gerekecektir." (1965'de Edgar Snow ile yaptığı görüşmeden.)

Çin'in yeni kuşak gençliği doğru karar vermiş, direniş başlatmıştı. "Öğrencilerin ve işçilerin sokağa dökülmesini siz yoldaşlar iyi bir şey olarak görmelisiniz. Bürokratik bir çalışma tarzı geliştirmeye ve halktan kopuk bir aristokrat zümre haline gelmemeye dikkat etmelisiniz" diyen Mao, aynı Liu Şao Çi ve yardımcılarına şimdiki yönetime seslenir gibi şöyle söylemişti: "O habire kitle hareketlerinden söz ederdi, ama kitleler gerçekten harekete geçtiğinde ne yapacağını şaşırır, kitlelere karşı duyduğu

nefreti açığa vurdu ve onlara bir aylak-
lar guruhuymuş gibi davrandı.”

Liu Şao Çi'nin, kızıl orduyu etkileye-
mediği ve destek yaratmayı başarama-
dığından istediği boyutlarda gerçekleş-
tirmedeği saldırı ve katliamları en yak-
kın arkadaşı ve takipçisi Deng uygula-
maya sokuyordu. Sorun iktidar soru-
nydu. Eylem basit, sıradan, reformist
bir eylem değildi. Geniş kitleleri kucak-
lamış ve ülke çapına yayılmıştı. Bu du-
rumda iktidarın korunması ancak zora
başvurma ile mümkündü. Nitekim on-
lar da öyle yaptılar. Süreç içerisinde tü-
kenmesi beklendi, olmadı. Karşı destek
eylemleri tezgâhlandı, yine olmadı. Sıki-
yönetim ilan edildi, yine başarısızdı.
Artık askerî müdahale şart olmuştu. Bu-
nun zaman ayarlaması iyi yapılmalıydı.
Direniş birliğinin sekteye uğradığı ve
meydanı savunanların zayıfladığı fırsat
yakalanınca katliam gerçekleştirildi. Hiç
ara vermeden peşisıra toplu tutuklama-
lar ve idamlar başlatıldı. Birkaç gün,
hatta bir-iki saat içerisinde idam ceza-
sına çarptırılanlar peşpeşe katledildiler.

Revizyonistler arasındaki çelişkiler,
“karşı-devrimci” oldukları noktasında
hemfikir oldukları direnişçilerin, bastırıl-
ması hususundaki yöntem sorununa
ilişkindi. Bu onların iktidar dalaşlarının
bir sonucu olarak tezahür ediyordu.
Yoksa ilımlı olduklarını iddia etmek ve
hatta kimilerinin (Hu Yao Bang, Zao Zi-
yang) olumlu nitelikler taşıdığını söyle-
mek ya da iddia etmek kesinlikle yan-
lıştır. Revizyonistlerin bu çatışması ki-
mi burjuva ve emperyalist çevrelerce öğ-
renci direnişlerinin muhtevasına bulaş-
tırılarak çarpıtılmakta, kitlelerin protes-
tö eylemlerinin özü ve niteliği karartıl-
mak istenmektedir. Direniş eylemleri ne
bu iddialardaki gibi yönetimin bir kli-
ğince, ne de yönetimin iddialarındaki gi-
bi, ABD veya diğer emperyalistlerce gü-
düm altında tutulmuştur. Bu çevrelerle
hiçbir alakası olmadığı gibi, hedefleri
arasında tam da bunlar ve benzerleri
vardır.

Öğrencilerin önde gelenleri kırık böl-
gelere çekildi. Şehirlerde kalanlar şim-
dilik susturulmuş gözüküyor. Ama Ama
1970 Ağustos'unda Tienan Men meyda-
nında içtikleri anda bugün nasıl sahip
çıkılırsa, ilerde de sahip çıkacakları ke-
sin bir gerçek olarak duruyor. Şöyle hay-
kırışlardı o gün:

“Biz öğrenciler, işçiler, köylüler, ne
şekilde olursa olsun mevkiye değer ver-
meyiz, geçmişin geleneklerine ya da Ba-
ti'ya inanç beslemeyiz. Devrimci gözü-
peklikten ve yeniyi yaratış cesaretinden
esin alan bizler, Yenan'daki Japon
emperyalizmine karşı üniversite tarafın-
dan yaratılan çizgiyi izlemeye ve devrim-
ci olmaya kararlıyız. Kendi çıkarlarımız

ya da ün peşinde koşmakla yozlaşmamı-
za asla izin vermeyeceğiz. Bunda kesin-
likle kararlıyız. Uğraştığımız işler de-
ğişir ama devrimci bilincimiz değişmez.
Çevremizi değiştirirken biz kendimiz iş-
çiler olarak kalırız. Yeni bir göreve ça-
ğırıldığımızda daha önceki amansız mü-
cadelemize orada devam ederiz.”

Sosyalizmin Teminatları: Doğru Çizgi, Doğru Politika, Halefler Yaratma

“Doğru fikirler sadece ve sadece sos-
yal pratikten gelir: üretim mücadelesi,
sınıf mücadelesi ve bilimsel deney.”
(Mao)

Mao Zedung düşüncesi, onsuz sosya-
lizme doğru ilerleme ve sınıfsız topluma
ulaşmanın mümkün olamayacağı canlı
bir Marksizm-Leninizm'i yaygınlaştırma
çabasından başka bir şey değildir. M-L
Mao Zedung düşüncesinin ışığında sos-
yalizmin iktisadi inşasının tamamlanma-
sı ve doğru politik önderliğin tesisinin
yolları iyi kavranmalıdır. Geriye dönüş-
lerin yani parti önderliğinin burjuvazi-
ye kaptırılmasının önüne geçebilmek,
onca deneyden sonra, çağımızın en
önemli sorunlarından birisi olarak na-
sıl mümkün olabilecektir? Sosyalist yol
ile kapitalist yol arasındaki mücadelede,
parti önderliğinin güçlendirilmesini sa-
vunan görüş ile parti önderliğini redde-
den görüşler arasında berrak bir ayırım
yapabilmek için, teoriyle pratiği birleş-
tirmek ve geçmişteki mücadelelerle bu-
günkü mücadeleleri bütünleştirmek ge-
reker.

Eğer devletin ideolojik aygıtı proleta-
ya ideolojisine hizmet eden bir aygıt
dönüştürülmezse, burjuva ve küçük bur-
juva bireyler yaratmaya, burjuva ideo-
lojisinin aygıtı olmaya devam eder. Doğ-
ru çizgiyi sürekli kılmak doğru bir kitle
çizgisi izlemek mümkündür. Kitlelerin
eleştirisinden korkulmamalı, sürekli söz
hakkı verilmelidir. Başkalarına söz hak-
kı tanınmazsa doğru fikirler hiçbir za-
man dile getirilemez, yanlış fikirler hiç-
bir zaman düzilemez.

Mao “Parti içindeki önderlik çekirde-
ğinin görevi, kitlelerin doğru fikirlerini
onların tecrübelerinden süzülüp çıkarak,
sonra bu fikirleri daha gelişmiş bir bi-
çimde kitlelere yeniden götürerek, son-
suz bir diyalektik ilişki içinde bu fikir-
leri bir kere daha kitlelerden partiyeye ta-
şıyarak, kitlelerin doğru fikirlerini yay-
gınlaştırmaktır” demiş, “eğer kitleler-

den kitlelere hareketi gözardı edilirse,
zorbalık ve keyfi yönetim parti içinde ye-
niden ortaya çıkar, parti de tepeden in-
meci, zorba, bürokratik ve ayrıcalıklı bir
parti haline gelir, başka bir deyişle kit-
lelerden kopuk bir parti olur, çıkar” de-
mek suretiyle de sorunun çözümsüzlük
ve yanlışlık noktasında ne gibi sonuçlar
yaratacağını belirlemiştir.

Partinin geriye dönüş tehlikesini ber-
taraf edebilmesi, her alanda doğru çiz-
giyi hakim kılmayı başarabilmesi ile
orantılıdır. “Gerek; partiyeye sızan, kom-
ünizm ideali taşımayan unsurların be-
raberlerinde partiyeye transfer ettikleri ide-
olojilerinin teşhiri, gerekse eski otorite
sahiplerinin oportünizme çarkettiklerin-
de partiyeye az etkilemeleri ve hatta hiç
etkilememeleri için, devrimci militanla-
rın BPKD'nin kazanımları doğrultusunda
eğitilmelerinin önemi büyüktür.”

Ancak çizginin doğru olması ve hat-
ta doğru uygulanması da yetmez. Le-
nin'in önemle üzerinde durduğu, Mao'n-
un ısrarla vurguladığı “halef yetiştir-
me” görevinin de daima büyük bir role
sahip olduğu kavranmalıdır. Devrimci
halefler yetiştiremediğimiz sürece yenil-
ginin maddi şartlarını hazırlamışızdır.
Yazımızı Mao Zedung'un bu konuya de-
ğinen ve Çin üzerinde, son gelişmelerle
de özellikle hatırlanılması gereken,
emperyalistlerin kehanetlerinden bahse-
den sözlerini aktararak bitiriyoruz.

“Partimizin ve ülkemizin rengini de-
ğiştirmesini güvence altına alabilmek
için, sadece doğru bir çizgi ve doğru si-
yasetlere sahip olmakla kalmamalı, ay-
nı zamanda proletarya davasını sürdü-
recek milyonlarca halefi eğitmeli ve ye-
tiştirmeliyiz. ... Bu mesele ... Çin'de
Kruşçev revizyonizminin ortaya çıkma-
sını başarılı bir şekilde önleyip önleye-
meyeceğimiz meselesidir... Emperyalist
kahinler Sovyetler Birliği'ndeki de-
ğişikliklere bakarak, “barışçı evrim” umut-
larını ÇKP'nin 3. ya da 4. kuşağına bağ-
lıyorlar. Bu emperyalist kehanetleri boşa
çıkarmalıyız... Halefler kendileriyle aynı
fikirde olanlarla çalışmasını bilmeli, ama
aynı zamanda kendileriyle aynı fikirde
olmayanlarla birlikte çalışmasını da bil-
melidirler. ... Partinin demokratik mer-
keziyetçiliğini uygulamada örnek olmalı,
kitlelerden kitlelere ilkesine dayanan önderlik
yöntemini özümsemelidirler. Kruşçev gibi zorba ve despot olmama-
lı; yoldaşlara ani hücumda bulunmamalı
ya da keyfi ve diktatörce davranmamalı-
lardır. Özeleştirici ruhuyla dolu olmalı
ve çalışmalarında işleyebilecekleri hataları
düzeltme cesaretine sahip olmalıdırlar.
Asla Kruşçev'in yaptığı gibi hatalarını
örtbas etmemeli, başarı payını ken-
dilerine atıyıp bütün suçları başkalarına
yüklememelidirler.” □

Bulgaristan Olayı ve Sosyal-Faşist ve Faşist Demogojilere Kısa Bir Değini!

“**H** aydutlukları ve ilhaklarıyla aslında kendi ayaklarının altındaki toprağı kazmaktadırlar. Ve misilleme zamanı gelmektedir. Birleşmiş işçi sınıfı, halkların gerçekten demokratik güçleriyle birlikte, faşist zorbalara ve savaş kundakçalarına gem vuracak ve faşist ülkenin halklarıyla birlikte faşizmi ezecek güçtedir.” G.Dimitrov.

Son birkaç yıldır zaman zaman gündeme gelen, Bulgaristan Türkle-ri'ne uygulanan baskı ve asimilasyon politikası, son gelişmeler ve göç olaylarıyla birlikte ülke gündeminin başına oturtulmak (istenmekte)dir. Egemen sınıflar ülke içinde yaşayan krizin halk üzerindeki sömürü ve talanın etkisini örtbas için bu malzeme de sarılmaktadır. Naim ve Aysel'den bu yana bu olayı ustaca kullanan Özal, yine son Bulgaristan olaylı haberlerin kargaşası arasında, Tekel zamlarını, şeker zamlarını araya sıkıştırıverdi. Sözleşmeler, demir çelik işçilerinin hak arayışları ve diğer bir dizi sorun dikkatleri bu yana çekerek örtbas edilmek unutturulmak isteniyor. Gerek, burjuva basınının Türk şövenizmi içerikli yayınları, olayı manşetten düşürmeyen (hatta savaş kışkırtıcısı) üslubu, TV'nin haber programları, göçedenlerle yapılan -şöven nitelikli- söyleşiler ve “Belene” adlı TV dizisi, insanları diğer sorunlardan uzaklaştırma çabasının araçları oldular.

Olayı faşist ve sosyal-faşist demo-

KAPIKULE GÖÇTEN TIKANDI

gojinin teşhiri temelinde ele almak, yaşananlara açıklık getirme açısından önemli olacaktır. Öncelikle izleyebildiğimiz kadarıyla, Bulgaristan'da azınlıklara baskı ve asimilasyon (çoğunluğu oluşturan Türkler'e) yönelik bir ulusal politikasıyla karşı karşıyayız. Tüm dünyada olduğu gibi bu tür baskı ve zulüme karşı çıkmak devrimci bir görevdir. Ancak olayı sosyalizme maledip, anti-sosyalist bir propaganda malzemesi olarak sunan faşist ve sosyal faşist demogojiyi teşhir etmek, olayı

gerçek temellerine oturtmak öncelikle ele alınmalıdır... Bu bağlamda baktığımızda; 1900'lerin başından (1920'lerden) 1944'lere kadar, zengin ve dolambaçlı bir devrimci geleneğin mücadelesinin, binlerce Bulgaristan partizanının kanı canı pahasına elde edilen kazanımların, birikimine sahip olan, Dimitrov yoldaş önderliğindeki BKP 1944 Eylül'ünde kralcı faşist diktatörlüğü yıkarak, çeşitli milliyetlerden Bulgaristan halkının demokratik halk iktidarını kurdu. Ülke içinde yaşayan

nasyonal bir dayanışma ruhuyla sosyalizmin inşası ve derinleşmesine katkıdı. BKP'nin ML çizgisi ve onun Dimitrov yoldaş öncülüğündeki önder kadroları, ML'nin hayata geçirilmesinin teminatı oldular. Bu dönem yalnız Bulgaristan'da değil, tüm diğer ülkelerde de sosyalizmin, ML hareketin yükseldiği, itibarının arttığı bir dönemdir. 1949 Temmuz'unda Dimitrov'un ölümü, BKP önderliğinde ve çizgisinde bir değişime yol açmadı. Çünkü 1920'lerden bu yana hareketi kucaklayan, deneyimli Komünistler parti yönetimindedi. Dimitrov'un yerine önderliğe gelen V.Çervenkof sosyalist inşayı derinleştirmeyi sürdürdü. 1950'li yıllara gelindiğinde: Sosyalist anavatan nitelenen SB'de Stalin'in ölümü parti yönetimini Kruşçev'ci klingen ele geçirmesiyle, uluslararası Komünist Hareket (2. enternasyondan sonra), ikinci büyük kamplaşmanın eşliğinde buluyordu kendini. Kruşçev ve şürekasının SBKP yönetimini ele geçirmesi ve uluslararası ikinci büyük kamplaşmanın bir yanı olan M.Revizyonist çizgilerini hakim kilmaları; Sovyetler'i "Sosyalist Anavatan" gören sosyalist bloktaki diğer ülkeleri ve Bulgaristan'ı da doğrudan etkiledi... Gelişmeler sonucunda V.Çervenkof partiden alınıyor. Politik oyunlarla T.Jivkov partiyi ele geçiriyor ve geniş çaplı tasfiyeler yaşanıyor. M.Revizyonist Jivkov kligi, sosyalist inşaanın diğer konularında olduğu gibi ulusal sorun ve azınlıklar sorununda da ML normları tasfiyeye yöneldi.. Ulusların kendi kaderini tayin hakkını temel alan, enternasyonalist birlik ve dayanışma ruhunu geliştirme anlayışı yerine, kapitalizm yolcusu politikasının hayata geçmesine olanak tanıyan, tutarsız, güdübirlik, burjuva politikacısı yaklaşımıyla soruna yaklaştı. İşlerine geldiği zaman, "ML bölgesel özerklik politikası" demogojisiyle insanları aldatıyor, kiminde azınlık ulusların şöven duygularını ön plana çıkartacak denli okşuyor, kimindeyse ortodoks katılığında bir Bulgar şövenizminin bayraktarlığını yapıyorlardı. Yeni Işık gazetesinin 1970 yılındaki 25. yıldönümündeki konuşmasında, "son zamanlarda bazı aydınlar ve halk ara-

sında, Türkler'e yönelik bir baskı ve asimilasyon fısıltısı yayılmaktadır. Bu enternasyonalist birliğimizi bozacak asılsız söylentilerdir" diyen Jivkov, 1962 yılında Razgiat'a bağlı Habibköy'deki konuşmasında, Türkler'i ve Türk azınlığı (şövenist, ruhlarını okşayacak düzeyde) övüyor, 1980'lere gelindiğinde ise Bulgaristan'da Türk yoktur diyecek kadar gülünçleşiyordu. Öyle ki, kendi iktidara geldiği, 8. parti kongresinden, 1985'teki 13. kongreye kadar, kongre raporlarında azınlıklara ve Türkler'e 8-10 sayfa yer verildiğini unutacak denli inkarıcı oluyordu.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı çerçevesinde, bölgesel özerklik vb. türde normlardan uzak; eski topluma ait kültür değerlerinin değişmesi adı altında, kapitalizm yolcusu ve ulusal baskıcı politikalarına kılıf arayan M.Revizyonistler; Sosyalizmin inşasında eski ve geri kültür değerlerinin, ML ideolojik eğitim, kültürel eğitim ve dönüştürme politikasıyla insanların kazanımı ve enternasyonalist dayanışma içinde, sosyalizmi inşa ruhu yerine; Milliyetçi-şöven duyguları körükler her milliyetten emekçi halk, enter-yip, azınlıkların üzerinde kışkırtıcı bir politikayla gittiler. 1969 yılındaki Free Abstavane' adlı reform kararlarıyla BKP sözde geri kültür değerlerinin, ülke içindeki ML karşıtı düşünce ve ideolojilerin yok edilmesi gibi 'iyileştirmelere' yöneldi. Ancak bu kararlar, pratikte tek uluslu Bulgar devleti adı altında, tüm milliyetleri yok sayan, Bulgarlaşmayı temel alan bir anlayışın hayata geçirilmesi oldu. Tek dil uygulaması, dinsel, tinsel ve tüm diğer farklı kültür birikimlerinin bir çırpıda Bulgarlaştırılmasına gidildi. Bu şöven nitelikli uygulama, zaten eksiklikleri barındıran azınlık milliyetlerde de karşıt şöven duyguların boy verme zemini oldu. "Türk olma, islam olma" vb. duygular, dıştaki sosyalizm karşıtı güçlerin desteğiyle kışkırtılıp gelişmesi sağlandı. Sosyalizm adına yapılan bu sosyal-faşist baskı ve uygulamaların bu tip (Emperyalist-faşist nitelikli-destekli) karşı tepkiyi yükseltmesi gecikmedi. Ve gelinen aşamaya bu noktalardan ulaşıldı...

Bilindiği gibi; yozlaşmanın, parti

çinde bürokrat-işbirlikçi burjuvazinin her türlü kokuşmuşluğunun diziboyu olduğu, rüşvet ve talanın, uluslararası mafia, silah ve uyuşturucu kaçakçılığının önemli merkezlerinden biri olan bu günkü Bulgaristan'ın G.Dimitrov yoldaşın şanlı Bulgaristan'ı ve sosyalizmle en küçük bir ilişkisi yoktur, olamaz da. Bu yapılanların sosyalizmle hiçbir bağı olmadığı gibi biz tüm faşist diktatörlüklerde olduğu gibi, Bulgaristan sosyal-faşizminin de sağlıklı bir ulusal politika izlemesini beklemiyoruz. Ve yapılanları doğal karşılıyoruz. Bu nedenle, yapılanların sosyalizmle maledilmesi bir yana, anti-sosyalist propaganda malzemesi yapılmasını da ele almak istiyoruz.

Sosyal-faşist ulusal baskı politikası kamuoyunda uç vermeye başladığı zaman her renkten, aydın politikacı ve insan kendi sınıf yapılarına uygun tavır alışlara yöneldi. Egemenler kendi kokuşmuşluklarını, sömürü, yalan ve işkencelerini, ay-yuka çıkan ulusal zulümlerini gizlemek, dikkatleri bir süre içinde olsa başka yöne çekmek için bu malzemeye sarıldılar. Yeni zam paketimi? Gelsin Naim! sorgusuz-yargısız doğudaki katliamlar mı? "Aysel Türkiye'de" Tuzla katliamı mı? "Bulgaristan'daki vahşet" manşetleri Sağmalcılar'da devrimci tutsaklara yönelik katliam ve 150 yaralı TV'de 'Belene' dizisi. Araya sıkışan şeker zammı, tekel ürünlerine yapılan zamlar, Demir-Çelik işçilerinin açlığının örtbası, unutturulan, ertelenen sözleşme ve grevler; Boyalı basında bayağı çığırkanlıklar "Ordu Sofya'ya"... ve tüm sorunları örtbas etmekte kullanılan, faşist bir demagoji malzemesine indirgenen Bulgaristan'daki ulusal baskı! Egemenlerin bu tür malzemeleri ustaca kullanmaları yabancı olmadığımız bir olay. Bir de ikinci boyutu; sözüm ona, bu baskıya karşı gelişen "şahlanan" aydın tavrı!

Bir halk sözü vardır. "Kendi gözündeki merteği görmez, Erciyes dağındaki saman çöpünü görür." Kendi dışındaki herşeye eleştireli, suçlayıcı yaklaşan, 'aydın' tavrını açıklayan güzel bir deyimdir. Bizim ülkemizde insanlar, Filistin halkı için, Güney Afrika ya da dünyanın en üç-

ra yerindeki bir halkın, hak ve özgürlükleri için aslan kesilir ayağa kalkarda, kendi ülkesinin, burnunun dibinde yaşayanlar için kör ve dilsiz olur birdenbire. Kuşkusuz tüm halklar için duyarlı olmak güzel bir olaydır. Ama önce kendi gerçeğimizden başlayarak. Bulgaristan sorununda da, birçok köşe yazarı, aydın ve düşün adamı, birden demokrasi ve özgürlük havarisi kesildiler. Gün geçmiyor ki, Bulgaristan vahşeti ya da oradaki ulusal zulüm yerle bir edilmesin, lanetlenmesin! 1900'lerin başından bu yana, ulusal baskının dizboyu olduğu; Dersim'de, Koçgiri'de binlerce Kürt'ün katledilişi gerçeğini örtbas edenler, sessiz kalanlar, bırakın dünü bugünü, yaşanan katliamları görmezden gelenler, sorun Türkiye dışında olunca nasıl da aslan kesiliyorlar! İçinde Kürt sözcüğü geçen -okunmamış-bit telgraf mesajından dolayı biri gazeteci, beş parti yöneticisi 25 yıla mahkum edilirken, sessiz kalanlar kimi aldatılıyor... Bulgaristan'daki işkence ve zulme ayağa kalkanlar, kendi ülkemizde 500'den fazla insanın idamlarda, işkencelerde, hapishane şartlarında katledilişine kör ve sağır olanlar, Belene dizisi (ki biz de lanetliyoruz) karşısında çuvaldız yemişçesine zıplayanlar; Tüm ülke bir toplama kampına çevrildiğinde, 650 bin insan işkence tezgahlarından geçerken, 100 bin insan mahkum olurken, yazdığı bir yazıdan dolayı yazarlar 7,8 yüz yıl hapisle cezalandırılırken, Mamak'ta, Metris'te, Diyarbakır'da ve nice zindanlarda, Belene'nin on katı vahşet yaşanırken O insancıl duyarlığımız neredeydi? Bulgaristan'da ad değiştirmeye karşı haklı olarak ayağa kalkarken, çocuğuna koyduğu ad Rumca'dır, Kürtçe'dir diye savcılıklara çağrılanlara ne yapıldı? Bulgar sosyal-faşizminin sunduğu malzemeye sarılanlara, "Bulgar polisi 6 Türk'ü öldürdü. Bulgar askerinin vahşeti" diye çılgınlık atan iki yüzlülere hatırlatmak istiyoruz. Tuzla köprüsündeki; İsmail, Reha, Kemal ve Fevzi de Türkiye insanıydı. Ve onlara da 283 kurşunu polis sıktı. O zaman neredeydiniz? Daha dün Taksim'de yaşamının 18'indeki M.Akif Dalcı'yı da öldüren polisti. Kasaplar deresindeki

sorgusuz-yargısız katledilen insanları da hiç düşünmediniz mi? Niye insancılığınızın en küçük bir yanı harekete geçmedi. Katliamı yapan üniformanın rengi, armadaki farklılık mıydı sizi sessiz kılan! Nerede, her türlü zulme, işkence ve katliama karşı olması gereken insani tavır? Bulgar sosyal-faşizminin iğrenç vahşeti kadar bu konularda da duyarlı olmak değil midir? dürüst insan tavrı... Niyedir bu suskunluk ve bir başka yanı bu susuşun! Daha dün, RSE'nin Çekoslovakya'yı, Afganistan'ı işgalini alkışlayan Rus uşağı sosyal-faşistler; Bulgaristan sosyal-faşizminin uygulamalarını da: "Sosyalizmin, gerici ilişkileri yokeden bir uygulaması" diye (cılız sesle de olsa) destek verdiğiniz -ve de sustuğunuz Bulgaristan olayı niye bu denli rahatsız ediyor sizi. Oradaki yaşananların sosyalizmle ne denli ilgisiz olduğunu, Dimitrov ve sonrası dönemi yaşayanların ağzından dinleyin! Sayfalarımızda Balkan Türkleri Dayanışma Derneği 2. Başkanı Mehmet Çavuş'la söyleşimizi bulacaksınız. İşin ilginç, ırkçı, faşist ya da anti-sosyalist diye karalayamayacağımız canlı bir tanık. Üstelik de;

dünü saygıyla anan ve bugüne lanetleyen o insanın (Türkçe baskılı diye) Marx'ı, Engels'i ve Stalin'i Türk aydınların evlerinden toplayıp köy meydanında yaktılar. Hatta Dimitrov'u bile yaktılar onlar" derken, sesindeki aydın-duyarlığı, öfkeyi, tüm insanların yakalamasını istedik.

Sizin; sosyalizm maskesi altında, dünya halklarını RSE'nin uşağı yapma çabanızla, bu çabanızı, anti-sosyalist, faşist propaganda malzemesinde kullanmak isteyen faşistlerin (faşizmin ve sosyal faşizmin), sosyalizme sürmek istediğiniz leke, ancak sizlerin ve sizin gibi uşakların yüzüne bulaşır. Çünkü sosyalizm güneşi, bu tür bayağılıkların, demagogilerin karartamayacağı kadar parlak bir güneştir. Ve dünyayı aydınlatmaya devam edecektir. Dimitrov yoldaşın dediği gibi, "Dünya da tarihi gelişimin tekerleğini geriy çevirecek hiçbir güç yoktur ve olamaz. Gelecek, yok olan, çürüyen kapitalizme ve onun kokuşmuş, zehirli lağım kuyusu faşizme değil, aksine bütün emekçilerin, bütün ilerici insanlığın bakışlarının yöneldiği sosyalizme aittir." □

Sosyalist Basından Alboy Grevine Destek

TÜSİAD, Başkanı Cem Boyner'in ayak kabı fabrikasında 6. ayna girmekte olan ALBOY grevine 6 sosyalist dergi tarafından destek ziyareti yapıldı.

16.6.1989 tarihinde gerçekleştirilen destek ziyaretinde önce 6 derginin (Emeğin Bayrağı, Hedef, Kıvılcım, Çağdaş Yol, Medya Güneşi, Yeni Demokrasi) ortaklaşa hazırladığı "Basın bildirisi" okundu.

Bildiride öncelikle, birliğe, kararlığa ve dayanışmaya işaret edildikten sonra; 15-16 Haziran büyük iş-

çi direnişinde işçilere radyodan "Evlerinize ve işyerlerinize dönün" çağrısında bulunan Kemal Türkler'e ve '89 1 Mayıs'ında sınıfın hareketini arkadan hançerleyen Münir Ceylan gibi bürokrat sendika ağalarının tutumuna dikkat çekildi.

Ziyaret boyunca, karşılıklı dostça bir ilginin ve sıcaklığın yaşandığı grev yerinde daha sonra dayanışmanın kalıcı olması için karşılıklı önerilerde bulunuldu, kısa bir sohbet faslından sonra da içten bir uğurlamayla dağıldı.

Bulgaristan Türkleri Yardımlaşma Derneği Başkanı ile Röportaj

Y.D— Son birkaç yıldır, özellikle de son günlerde, Bulgaristan'daki Türk azınlıklarla ilgili kamuoyu gündemini meşgul eden bir sorunla karşı karşıyayız. Kendinizi Bulgaristan bağlamıyla birlikte bize tanıtabilir misiniz?

M. Çavuş— Efendim ben bundan 6 yıl önce bugünkü soydaşlarımızın Bulgaristan'dan sınır dışı edilmeleri biçiminde iki gün içinde sınır dışı edildim. Evim yurdum, maddi-manevi her şeyim Bulgaristan'da kaldı. Bulgaristan Türkleriyle ilgili şunu söyleyebilirim. Bulgaristan komünist bir ülke. 1944 Eylül'ünde komünist topluluğa dahil edilmiş bir ülkedir. 1944 yılına kadar krallık döneminde gerçekte Türklerin ve diğer azınlıkların (Bulgaristan'da 20'den fazla azınlık vardır.) Bırak konuda hakları gasbedildi. Sosyalizm, Bulgaristan sosyalizmi, literatürde ve günlük yaşamda bol vaatlerle geldi. Gerçekten bu vaatler ilk yıllarda bir dereceye kadar yerine getirildi. Örneklesek; Krallık döneminde 840 civarında Türk okulu vardı. Sosyalist dönemde 1946'dan hemen sonra Türk okullarının sayısı 2116'ya çıktı. Yeni yeni ortaokul ve liseler açıldı. Ayrıca 3 Türk enstitüsü açıldı. Önce eski Lara'da sonra Varna ve Sofya'da olmak üzere 3 merkezden Bulgaristan Türklerine özel radyo yayınları yapıldı. Sofya'da Türklerle yönelik 8 gazete ve dergi yayınlandı. Bunların hepsi de Türkçeydi. Bunun yanı sıra Türklerin yoğun olduğu 11 ilde ve ilçelerde mahalli Türkçe gazeteler yayın-

landı. Bulgaristan Türklerinin zengin bir edebi geleneği vardı. Bu geleneği geliştirme açısından BKP'si bazı imkânlar yaratmıştı. Şair ve yazarların eserleri devlet tarafından bastırılıyordu. Gerçi bu eserlerde komünist mesaj vermeden öteye gidilemiyordu. Angajelik ağır basıyordu. Yinede bu edebiyat Türkçe gelişen bir edebiyattı. Bulgaristan Türklerinin geçmişini konu ediniyordu ve bu açıdan özgün bir edebiyattı. Bundan başka Sofya Üniversitesi'nde Türkçe üç bölüm açıldı. Türkoloji, Tarih-felsefe ve Matematik bölümleri. Ve bu üç bölümde eğitim Türkçe olarak yapılıyordu. Hatta kadro yetersizliğinden dolayı S. Birliği ve Macaristan'dan Doçentler, profesörler getirildi. Bunlardan biri değerli hocam Macar Prof. Göll. Kazar idi. Bulgaristan'da Türklerle ve diğer azınlıklara karşı asimileyi çağrıştıracak izler sonraları oluştu. Ama biz 2.5 milyonluk bir Türk topluluğun böylesine kadre uğrayacağını düşünemiyorduk. Zira yapılanlar, Marks'a, Engels'e, Lenin ve Stalin'e diğer bir deyişle

ML'e ters düşen bir şey. Komünist bir ülkede, azınlıkların bile ve özgürlükleriyle ilgili olarak Lenin'in bir sürü eseri vardır. Diğer ML ustaların da eserleri var. Bu eserlerde, azınlıklara, diğer rejimlerde bulunmayan hak ve özgürlükler vaadedilmiştir. 1958'li yıllara doğru Türk okullarının kapatılmasına gidildi ve yazılanlar kitapta kaldı. Yine Türkçe (yazı dilbilgisi ve edebiyatıyla) okutuluyordu. 1976 yılına dek Türklerle yönelik ilkökul 1. sınıftan lise son sınıfa kadar Türkçe ders kitapları hazırlanması devam etti ve bu kitapları KP'si yayınlatmıştı. Ve yine Bulgaristan'da gelişen Türk edebiyatının yanı sıra; Türkiye'deki devrimci demokrat şair ve yazarların yapıtları da hem Bulgarca hem Türkçe yayınlanıyordu. Devrimci denilince, Tanzimattan ötelere Namık Kemal ve Şinasi'lere dek uzanıyordu. Servet-i Fünun'dan Tefrik Fikret, Cum. döneminde F. Rifki, Nazım Hikmet, Orhan Veli, Yaşar Kemal Orhan Kemal, R. Ilgazlar bol bol okutuluyor ve okunuyordu. A-Nesin ve F.Baykurt'un hemen tüm

yayımları her iki dilde de yayınlan-
mıştı.

Y.D.—Mehmet Bey, 1944 Eylül
devriminden, G.Dimitrov'un ölü-
müne hatta 1956'lara kadar sosya-
lizmin literatür anlamıyla uygulan-
dığını belirttiniz. Sosyalizm biçim-
de savunduğumuz anlamıyla bu uy-
gulamadan en iyi şekilde hayata ge-
çirilmesini içerir. Ancak, 1956 yıllarında özellikle Stalin'in ölümünden sonra dünyada gelişen bir dalga söz-konusu. O dalganın doğrudan etki-
lediği Bulgar yönetimi ve Jivkov'un bu günkü baskı ve asimilasyon uy-
gulaması sosya-faşist politikası, sos-
yalizme maledilip anti-sosyalist pro-
paganda malzemesi yapıyor. Bul-
garistan'da 1956'ya kadar ve sonrası
dönemi siz nasıl değerlendiriyorsu-
nuz.

M. ÇAVUŞ—Şimdi ben genelde
komünist ülkeler ve Bulgaristan'da-
ki gelişmelerle ilgili şunu söyleyebi-
lim. Türkiye'de Stalin dönemi bir-
raz başka yorumlanıyor. Stalin,
S.B'de azınlıklardan gelen bir lider
olunca, onun döneminde azınlıkların
hakları savunulmuştur. Yine Stalin
döneminde, hem SB'de hem de diğer
ülkelerde, milli sorunda Leninizm
uygulanmıştı. Dimitrov'un 1949'da
ölümünden sonra, Bulgaristan'da
iktidara (Dimitrov'un damadı kabul
edilen kızkardeşiyle evliydi) Volga
Çervenkof geldi. V. Çervenkof ML'den
ilham alarak, Bulgaristan Türkleri'ne
kucak açan bir liderdi. Ben bu gerçeği
her yerde vurguluyorum. Volga Çervenkof
döneminde bir göç olayı olsaydı. Sa-
nırım ancak ve ancak 1.derece ya-
kın akrabasının biraraya gelmesi dışın-
da kimse Bulgaristan'dan göç-
mezdi. V. Çervenkof döneminde tüm
azınlıklara, maddi manevi gelişme
koşulları yaratılmıştır. Stalin'in
ölümünden sonra, önce SB'de sonra
diğer komünist ülkelerde, Marx ve
Engels'in açtığı geniş enternasyo-
nalizm yolu dar bir patikaya çevrildi.
Ve bu ülkelerde enternasyonalizmin
yerini şövenlik, milliyetçilik almaya
başladı. Ve bu tür nedenlerle Çek ve
Polonya gibi birçok ülke de başkaldırılar
başladı. KP'lerin enternasyonalist dayanişma
yolunu terk edip, şövenizm batağını
seçmesinin en fazla örneğini de Bul-
garistan'da görüyoruz. Bulgaris-

tan'da komünist hareket zaten V.
Çervenkof zamanında da Bulgar şö-
venizminin izlerinden kurtulama-
mıştı. Bunun bir nedeni de 500 yıl
Osmanlı egemenliğindeki baskının
psikolojik olarak atılmamasıydı.
Bu da Bulgar şövenizmini geliştiren
nedenlerden biri oldu.

Y.D.—Bulgaristan'ın 1956'ya ka-
dar olan ve daha sonra sizin göçet-
tiğiniz döneme kadarki ekonomik
yapısında azınlıkların ve Türk azın-
lığın yeri nedir?

M. ÇAVUŞ—V. Çervenkof Stalin'in
ölümünden sonra görevinden
aldı. Yerine T. Jivkov getirildi.
Jivkov önceleri azınlıklara karşı
ılımlı bir politika izledi. Hakların
gaspına hemen gidemezdi. Çünkü o
zaman Bulgaristan ekonomisi tarım
ve hayvancılığa dayanıyordu. Sana-
yi gelişmemişti. Tarım sektöründe
de Türkler ağırlıklıydı. Durum böyle
olunca Türklere yapılan bir baskı
kötü sonuçlar doğurabilirdi. Tür-
kleri ideolojik olarak kazanabilmek
için gerçekten çok şeyler yapıldı.
Mecliste, fabrika yönetimlerinde gö-
rev verildi. İdeolojik çalışmanın
amacını, ekonomi ve tarımdaki et-
kin Türk görevlilerinin. Türkiye ile
olan duyu ve yakınlık bağlarını kır-
mak oluşturdu. Bunların KP'sinin
ilke ve emirlerine uyum göstermeleri
istendi. Daha sonraki evlilik ve ço-
cuk doğumu aşamalarında, çocuk-
lara bulgar adı verilmesi istendi.
Türk kızların Bulgar gençlerle evlen-
meleri istendi. Ev araba, iyi iş im-
kânı gibi şeylerle bu evlilikler özen-
dirildi. Fakat artık Bulgarlar geç
kalmıştı. Çünkü o yıllarda Türkiye
ile ekonomik ve turistik amaçlı an-
laşmalar yapılıyordu. Bunun sonu-
cu iki taraftaki Türkler yakınlarını
ziyaret ve turistik amaçlı gidiş geli-
şlere başladı. Bu ilişki sürecinde,
Türkiye'den şarkı-türkü vd. kültü-
rel ilişkiler, gazete ve kitaplar girme-
ye başladı. Ve Türklere ulusal
boya soy sevgisi yeniden uç vermiş
oldu.

Y.D.—Bunun dışında, sizin göç
ettiğiniz 6 yıl öncesine kadar oradaki
Bulgar halkın yaşam düzeyi ve reviz-
yonist yönetimin halka karşı tutumu
nasıldı?

M. ÇAVUŞ—T. Jivkov iktidara
gelince önce partide bir tem-
izlik hareketine girişti. Ve revizyo-

nizmi şahlandırmak amacıyla eski
kadrodan (örneğin 1923 devrimci
hareketinden sonra bir komünist
nüve oluşmuştu. 1944 devrimiyle,
bu nüveden olanlar ve yakın çevre-
si, hem G. Dimitrov, hem de V. Çer-
venkof zamanında göreve getirilmiş-
lerdi. Onlarla çalışmak Jivkov'u tat-
min etmedi. Ve T. Jivkov BKP'yi
revizyonizm bataklığına sürükledi.
MK'de politbüro'da ve çeşitli ba-
kanlıklardaki eski kadroyu yandaş-
larıyla değiştirdi. Bu nevi unsurlar
Neo faşist ruhlu kimselerdi, azınlık
ve Türk düşmanlığı taşıyorlardı.
BKP 1969 yılında bir bütünleşme
kararı aldı. Bunun Bulgarca adı
Free abstovane idi. Özü şundan ib-
retti. Sosyalist ülkelerde KP dışın-
da parti olamaz, ikilik olmayacak ve
azınlık diye bir kavram kalmayacak
varolan (20 azınlık) bir komünist
ideolojik potada birleşecekti. ne var-
ki bu birleşilecek yer Bulgar olma
temeliydi. Tek ulusu bir Bulgar dev-
leti oluşacak denildi. Bu revizyo-
nizmden de öte bir uygulamaydı.
Sosyal faşist (hatta Neo sosyal fa-
şist) bir uygulamaydı. Bunun da kö-
tü sonuçları oldu. 1969 bütünleşme
kararından sonra partinin MK'dan
yerel örgütlerine kadar, belediyele-
re kadar tüm birimlerdeki Türk şub-
beleri kapatıldı. Türk sözcüğü silin-
meye çalışıldı. Türkçe olarak bulu-
nan Marx, Engels, Lenin, Stalin ve
Sovyet yazarlarından Gorki, Solo-
hov, Mayakovski, nice şair ve yaza-
rın eserleri Ali'den Nazım'a kadar
Türkçe baskılı nice eserler, önce kü-
tüphanelerden sonra Türk aydınları-
nın evlerinden toplatıldı. Hatta
Marks'ın Lenin'in eserleri (Türkçe
baskılı diye) toplatılıp köy meydan-
larında yakıldı. Yani o rejim Marx'ı
yaktı, Engels'i yaktı. G. Dimitrov'u
bile yaktı. Ve Bulgaristan Komüniz-
mini bir çıkmaza koyup bugünkü
duruma getirdi.

Y.D.—Mehmet Bey Bulgaristan'da-
ki işiniz neydi? BKP'yada yan ör-
gütleriyle kültürel vd. bağlamda di-
yaloğunuz, ilişkiniz var mıydı?

M. ÇAVUŞ—Bulgaristan'da aydın
kesimden olanlar (öğretmen, doktor
mühendis gazeteci vs.) KP'ye üye ol-
madan çalışma yürütemez. Ben Bul-
garistan'da yıllarca gazetecilik yap-
tım. Yayınlanmış birkaç şiir kitabım
var. O zamanlar bize gerçekten bir

samimiyet vardı. Fakat Jivkov'un iktidara gelmesinden sonra haklar gasbedilmeye başlandı. Ben 1960-61 yıllarında Sofya Radyosu'nda çalışıyordum. O zaman beni ve birçok arkadaşımı gerek parti MK'ne gerek gençlik örgütü merkezine çağırıp Mehmet Bey siz yazı yazın. Bulgaristan Türkleri'nin kökeni, Osmanlılar döneminde türkleştirilen Bulgarlardır. Biz kökene dönmek isteriz. Atalarımızın adını almak isteriz "gibi TV'de konuşmalar yapın diye teklifler yapıldı. İlk önce olayı ciddiye almayıp şaka diye niteledik. Fakat ciddi olduğunu anlayınca kesinlikle hayır dedik. Hayır diyebilmemizi ise Leninizme dayadık. Çünkü Lenin sosyalizmde azınlıkların haklarını güvenceye almıştır. Lenin'i onlara karşı öne sürüp "sizin bizden istediğiniz Leninizme karşı gelmemizdir. Kaldı ki asloan içeriktir. Siz bizim şeklimizle uğraşıyorsunuz diyerek karşı çıktık. Sonrada böyle düşünen arkadaşlarımla beraber sokağa atıldık. Partinin kurallarında mahalli ve yan örgütlerindeki tüm arkadaşları sokağa attılar. Ve görevimden alındım. Biz Bulgar milliyetçiliği olarak gördüğümüz bu davranışın borazanlığını yapmak istemedik.

Y.D.—Göç politikasını nasıl karşıyorsunuz? Gerek Türk ekonomisi gerekse o insanların burada devam ettireceği yaşantı açısından değerlendiriniz. Bir de çözüm yolu bu mu?

M. Çavuş—Göç! aslında Lenin ve Leninizm temel alınmırsa, Bulgaristan Leninizme dayanarak bu insanların oradaki hak ve özgürlüklerini sağlarsa ve iki büyük Türk bölgesinde Leninist anlayışa uygun bir muhtariyete gidilirse doğru olur. Lenin bu muhtariyet sorununa SB'de de önem vermiştir. Göç sorununa gelince parçalanmış ailelerin birleştirilmesi normaldir. Fakat Bulgaristan Türklerinin gasbedilen hakları geri verilip, Lenin'e dayanarak oradaki Doburca Türklerine bir muhtariyet verilmesi şartıyla orada kalınması da doğru olur.

Y.D.—Bulgaristan'daki milli zulüm biz devrimcilerin lanetlediğimiz vahşet boyutunda bir olayı ve bu olay anti-sosyalist propaganda olarak kullanılırken, Milli zulüm karşısındaki tutarlı aydın tavrı yer-

ne, iç politik hesapların, çifte standartların var olduğunu görüyoruz. Bulgaristan'da ad değiştirmeye karşı çıkıyoruz ama Türkiye'de de azınlıklar var. Ve bir yurttaşımızın çocuğuna koyduğu 'Melisk' adı rumcadır diye, ya da bir başkası Kürtçedir diye savcının karşısında buluyor kendini. Kısa süre önce Kürt sözcüğüve okunmayan bir telgraf mesajından biri gazeteci ve parti yöneticisi 5'er yıla mahkum edildi. Bunlara bakarak, Bulgaristan'daki milli zulme ayağa kalkın, ama ülkemizdeki milli zulüm asimilasyon karşısında susan tavrı nasıl görüyorsunuz?

M. Çavuş—Şimdi ben Türkiye'de azınlıkların durumunu pek bilmiyorum. İlgilenme imkânları olmadı. Ama Bulgaristan'la kıyaslanabileceğini sanmıyorum. Çünkü orada insanlar evinde bile kendi dilinde konuşamıyor. Çocuğumuzu baba diemiyor. İbadet ve inançlarını yerine getiremiyor. Türkiye'deki azınlıklar bir yana, Suriye ve Irak'taki Kürtlerle kıyaslanmasını da doğru bulmuyorum.

Y.D.—Bilgim yok dediğiniz için Kürt sorununa ilişkin daha fazla sormak istemiyorum. Biz devrimciler nasıl Filistin'den, G.Afrika'daki zencilerin özgürlük ve haklarını savunuyorsak, Bulgaristan olayında da duyarlı ve tutarlıyız. Sormak istediğim çifte standart olayıydı. Bizim aydınımız bir halk deyişimiyle "kendi gözü önündeki ağacı görme-yip, karşı tepedeki çalı parçasını" irdelemeye kalkar.

M. Çavuş—Bu anlamda benim diyeceğim şu; Bana kalırsa Bulgaristan'daki gelenlerin Türk, Yahudi, Ermeni olması önemli değil. İnsan olması önemli. Biz bunları insan olarak kabul ediyoruz.

Y.D.—Doğru olan yanda budur. İnsan! Ve insana yapılan baskıya karşı çıkmak... Mehmet Bey son olarak. Uluslararası kendi kaderini tayin etmesi konusunda diyeceğiniz nedir?

M. Çavuş—Bir cümleyle söyleyelim. Ulusların ulusal kültür ve tüm özellikleri gözönünde tutularak hak ve özgürlükleri tanınmalıdır.

Y.D.—Teşekkür ederiz... □

Baştafı Syf: 40'ta

V.Sönmez - Taleplerimiz: Bir defa işçi sağlığı ve iş güvenliği kesinlikle sağlanmalıdır. Ve işçilerimize gereken insani değer verilmelidir, diyoruz.

İşçilerimiz kendi meslek ve branşları dışında kesinlikle çalışmaya zorlanmamalı ve çalıştırılmamalı, işçilerin disiplin kurullarında yargılanmalarında denge sağlanmalı, dönemli başkanlık uygulanmalıdır. Sendika temsilcilerinin komisyonlarda görev almaları sağlanmalıdır.

Ekonomik (ücret, sosyal yardımlar, prim vb.) durumun düzeltilmesi...

A.S. - Sayın Başkan; genel olarak Türkiye'deki sendikacılığı değerlendirir misiniz?

V.Sönmez - Yukarıda da değindiğim gibi bugünkü sendika yasalarıyla sendikacılık yapılamaz. Yöneticilerin sık sık geçmişte sendika ağalığı vardı demeleri boş sözlerdir. Asıl şimdi tamamen sıfış özlerinden soyutlanmış; yönetimle tam bir uyum sergileyen; güdümlü sendikacılık hakim. Asıl şimdi sendika ağa-

lığından söz edilmeli...

A.S. - Sayın Başkan, aynı sendika içinde mücadeleye devam mı yoksa ayrılıp farklı sendikalarda örgütlenme mi, diye sorsam?

V.Sönmez - Kesinlikle aynı sendika içinde kalınarak tabandan örgütlenme ve seçimle üst yönetime yükselme diyorum. Aynı örgütlenme ve aynı sendikalar işçileri böler, işçiler arasında hoşnutsuzluk yaratır. Bu da bizim istediğimiz bir şey değil ve aynı sendikaların çatısı altında işçilerin sınıfsal bilincini yükseltmek şart. Bu da ancak sabırlı ve kararlı çalışmayla olur. Yoksa mücadeleyi sırf ekonomik taleplerle sınırlamak bir çözümler olamaz.

A.S. - Sayın Başkan, bir işçinin eline geçen ortalama ücreti söyler misiniz?

V.Sönmez - Tüm sosyal haklar dahil ortalama 115.000 TL'dir. (gü-lüşüyoruz)

A.S. - Çok teşekkür ederim ve başarılar diliyorum. □

Divriği 1 Haziran '89

SHP Milletvekili Cumhur Keskin İle Röportaj

AÇIKLAMA

Bu röportaj, 23.6.1989 tarihinde dergimizi ziyaret ederek başarı dileklerinde bulunan Hakkari Milletvekili Cumhur Keskin'le ziyareti sırasında yapılmıştır.

Y.D.— Doğu'ya sık sık gidiyorsunuz, son günlerde, Peşmerge kamplarında zehirlenme olayı gündemde. Nasıl olmuş bilginiz var mı?

C.KESKİN— Kamptaki insanlarla yaptığım telefon görüşmelerinde zehirlenme olayının olduğunu öğrendim. Edindiğim bilgilere göre 2074 kişi zehirlenmiş. Zehirlenme kamptaki insanlara verilen ekmekten olmuş, bunların 50 tanesinin çok ağır bir şekilde zehirlendiklerini, 3'ünün de komada olduğunu öğrenmiştim. Komaya giren üç kişi Diyarbakır'da bir hastaneye kaldırılmıştı. Kamptaki insanların iddialarına göre faşist Saddam yönetiminin görevlendirmiş olduğu birtakım insanlar kampta bulunan insanların ekmeğine zehir maddesi katarak oradaki insanları ikinci bir katliama yani önceden olan katliamlara benzer bir katliama maruz bırakma amacıyla yapılmıştır. Dışişleri Bakan'ıyla görüştük bu konuyu. İçişleri Bakanı farklı bir şekilde yorum getirdi. Dedi ki; "Ekmeğin yapımında kullanılan mayanın eskimesi sonucu olmuş. Ayrıca bu türden ekmeğin yapımını da kapatıldığını söylemişti, ama kamptaki Kürtlerin iddiaları farklıydı.

Y.D.— Bu olay tesadüf olabilir mi?

C.KESKİN— Irak faşist Saddam rejimine mensup bazı insanların bu tür uygulamaya içine girebilecekleri ihtimali var. Nitekim daha önce edinmiş olduğum bilgilerden Saddam

yönetimine mensup bazı kişilerin kamplara gizlice girdikleri ve daha önceden isimleri tespit edilen bazı insanları alıp götürdükleri söyleniyor. Hatta somut bir olay var elimde, şu an açıklama gereği duymuyorum. Ben konuyu takip ediyorum.

Y.D.— Daha önce hiç kampları ziyaret etmiş miydiniz? Yaşam nasıldı?

C.KESKİN— Faşist Saddam yönetiminin Kuzey Irak'ta yaşayan Kürt halkına karşı saldırı başlattığı dönemlerde Türkiye'ye giriş yapan mültecilerle içiçeydim. Uzun süre olayı yakından izledim, kampları dolaftım. Kamplarda yaşam son derece sıkıcı, kamplar esir kampları görünümündedir. İnsanlar toplumdaki diğer insanlardan tamamen tecrit edilmiştir. Kampların, çadırların bulunmuş olduğu yerler dikenli tellerle çevrilmiştir. İnsanların dışarı çıkması yasaklanmıştır, dışardaki insanlarla bağlantı kurulması yasaklanmıştır. Biliyorsunuz bu Irak'tan göç eden insanlar Hakkari bölgesinde yaşayan aşiretlere mensup insanlarla yakın akraba durumundadırlar. O nedenle Hakkari bölgesindeki insanlar bunları barındırmak, bunlara bakmak, bunlara yardımcı olmak konusunda muhtelif tarihlerde müracaatlarda bulundular ama her nedense sürekli olarak engellendiler.

Y.D.— Nedenlerini biliyor musunuz? Neden engellendiğinin, müracaatlarının neden kabul edilmediğini?

C.KESKİN— Şimdi oradaki in-

sanlarla iletişim kurdukları zaman tehlikeli olurlar düşüncesi hakim oldu sanıyorum. Ama şu var. Uluslararası sözleşmelere Türkiye'nin mevcut politik hukukuna göre, bu insanlara mülteci statüsü tanınması gerekir. Bunlar Irak devleti vatan dışıydılar, dolayısıyla yabancıydılar. TC yasalarına göre de yabancı muamelesi görmesi gerekir. Ama bu insanlar şu an içinde buldukları konum itibarıyla bir esir muamelesi görüyorlar. Özal hükümeti konuya ırkçı bir anlayışla bakmaktadır. Yani bu insanlar Kürt oldukları için böyle bir uygulamaya maruz kalmıyorlar.

Y.D.— Kürt ve Bulgar mülteciler sorunu...

C.KESKİN— Dünyanın neresinde olursa olsun insanlara din, dil, ırk, siyasi düşünce ve buna benzer konularını nedeniyle baskı uygulanmasına karşı çıkmak gerekir. Bu insanlık görevidir. Bu anlayışla bakıldığı zaman Bulgaristan'daki Türk'lere yapılan baskılara karşı çıkmak da herkesin görevidir. Her insanın, insanlık görevidir. Bulgaristan'da yaşayan Türk'lere ırklarından, dillerinden, din ayrımlarından, siyasi düşünce farklılığından dolayı baskı yapılıyorsa bunlara karşı çıkmak gerekir. Özal iktidarı bunlara yapılan baskılara karşı birtakım önlemler alıyor. Fakat ben hükümetin sadece Bulgaristan'daki Türk'lere yapılan baskılara karşı çıkmakla yetinmeyip komşu ülkelerin tümünde insanlara dil, din, ırk, düşünce ayrımlarından dolayı yapılan baskılara net bir biçimde karşı çıkması gerektiği düşüncesindeyim. Özal iktidarı ne yazık ki açık bir şekilde ifade etmek gerekir ki Saddam yönetiminin Kuzey Irak'ta yaşayan Kürtlere karşı kimyasal

silah kullanma olayında aynı duyarlılığı göstermemiştir. Hatta hatta kimyasal silah kullanılmadığı Saddam iddiasına haklılık kazandırmak için birtakım işbirlikleri yapmıştır. Dünyanın her tarafında Kuzey Irak'ta yaşayan Kürtlere karşı kimyasal silah kullanıldığı bir gerçek olarak görülmekteyken, Türkiye, yapmış olduğu açıklamalarda özellikle Özal hükümeti ve hükümet sözcüleri kimyasal silah kullanıldığına dair herhangi bir belirti elde edemediklerini ileri sürerek Saddam yönetimini savunur bir konuma girmişlerdir.

Y.D.— Bulgaristan isim değiştirmeye karşı tavır alınıyor. Fakat sorun Türkiye'de de var. Türkiye'de bugün Kürtler vardır. Kürtler kendi dillerine uygun isim koyamıyorlar çocuklarına. Bir taraftan da kendi ülkemizde bir başka halkın kendine özgü kültür ve geleneklerini sürdürülmesine karşı çıkacakmış, fakat diğer taraftan bir başka ülkeden Türk azınlığa karşı uygulanan politikaya karşı olacaksınız. Bu nasıl izah edilir?

C.KESKİN— Bu çifte standarttır. Bu tür bir uygulama insanın haklı olduğu bir davada bile haklı düşüncelerini dünya kamuoyuna benimsetememesi sonucunu doğurur. Yani böyle bir iddiayla ortaya çıkığımız zaman haklı da olsanız size şunu sorarlar. Derler ki; kendi ülkede yaşayan insanlara ayrı bir ırktan dolayı, ayrı bir dili konuştuklarından dolayı, ayrı inançları taşıdıklarından dolayı baskı uyguluyorsunuz. Aynı muameleyi yapıyorsunuz. Öbür taraftan başka bir ülkede yapılan uygulamalara karşı çıkıyorsunuz. Bu şekilde inandırıcı olamazsınız. Kimse size inanmaz.

Y.D.— Kürt mültecilerin geleceği için düşünceleriniz nedir?

C.KESKİN— Kürt mültecilerin geleceği belirsizdir. Hükümet onların geleceği konusunda ne yapacağını açık bir biçimde ortaya koyabilmiş değildir. Kaldı ki, hükümetin yapmış olduğu, Özal hükümetinin Kürt mültecilere karşı yapmış olduğu uygulama hem Türkiye'nin politik hukukuna hem de uluslararası sözleşmelere Türkiye'nin de taraf bulunduğu sözleşmelere aykırıdır. Neden aykırıdır? Çünkü uluslararası

sı sözleşmelere göre başka bir ülkenin vatandaşı, kendi ülkesindeki siyasi gelişmeler nedeniyle ülkesini terkedip başka bir ülkeye gittiği zaman, orada mülteci muamelesi görmesi gerekir. Tabii mülteci statüsü, mülteci konumunda bulunan insana birtakım haklar da sağlıyor. Örneğin; Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın ilgili birimleri mesela, mülteciler komiserliği bu insanların haklarını koruma çabası içine giriyor. Ayrıca bu insanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için birtakım önlemler alıyor. Uluslararası yardım kuruluşlarından yardım sağlayarak bunların yaşamlarını sağlıklı bir biçimde sürdürebilmelerine imkân sağlayabiliyor. Türkiye, Özal hükümeti bunlara mülteci statüsünü tanımıyor ve bugüne kadar da mülteci statüsünü tanımamıştır. Öbür taraftan Türkiye'nin pozitif hukukuna göre bunlar yabancı konumunda insanlardır. Yani herhangi bir ülkeye ya da sınırları içinde bulunduğu ülkeye vatandaşlık bağıyla bağlı olmayan insan yabancıdır. Eğer bunlar bu insanlara mülteci statüsü tanımamışsa bunlar bugünkü konumları itibarıyla yabancı konumundadırlar. Türkiye'de dolayısıyla tüm yabancılara tanınan hakların bunlara da tanınması gerekir. Örneğin Türkiye'de bulunan Afganistan göçmenine, Bulgar göçmenine, bir İran mültesisine veya göçmenine tanınan hakların, bu insanlara da tanınması zorunluluğu vardır. Halbuki bakıyoruz Afganistan'dan, İran'dan, Bulgaristan'dan ve Yunanistan'dan göçmeden veya gelenler, ya da dünyanın herhangi bir tarafından Türkiye'ye gelen bütün yabancılara

tanınan bütün haklardan istifade edebiliyorlar. Örneğin özgür bir biçimde seyahat edebilmektedirler. İstedikleri kentlerde kalabiliyorlar, varsa olanakları ev kiralayabiliyor ve otelde kalabiliyorlar. Oysa Kuzey Irak'tan gelen Kürtler; önceden etrafı dikenli tellerle çevrilmiş kamplarda zorunlu ikamete tabi tutulduklar. İnsan olmanın gerektirdiği bütün haklardan yoksun bırakıldılar. Tamamıyla tecrit durumundadırlar.

Y.D.— Bir de toplu mezarlar olayı var...

C.KESKİN— Doğu'daki halka sırf Kürt olduğu için sürekli olarak önyargılı bakılmıştır. Uygulanan bütün politikalara bu önyargı damgasını vurmuştur. Özellikle 12 Eylül darbesinden sonra doğuda yapılan uygulama bu anlayışı çok net biçimde ortaya koymuştur. Yapılan uygulamalarla suç işlediği iddia edilen insanlar değil, halkın tamamı hedef alınmış, bu tür uygulamalar yapılmıştır. Mesela, bir köy halkının tamamının gözaltına alınması, bir suçlu aranıyor diye köyün tamamının aranması, Doğu'nun kimi yerlerinde özellikle Hakkari, mardin, Siirt üçgeninde köylerde gece sokağa çıkma yasağı uygulamasına gidilmesi, gece sokağa çıkan insanlara suçlu oldukları ya da arandıkları, aranmadıkları konusu araştırılmadan rastgele ateş edilmesi, bu uygulamada yüzlerce insanın öldürülmesi, halka önyargılı bakıldığının açık kanıtıdır. Toplu mezarları da ben, bu anlayışın ürünü olarak değerlendiriyorum. Şu an bile Özal hükümeti döneminde yapılan uygulamanın, 12 Eylül darbesinden pek farklı bir yanı yoktur. Baskılar aynen devam etmektedir. Köylerde sokağa çıkma yasağı vardır, temel eğitim yatılı bölge okulları da dahil olmak üzere okulların yarısı kışla, askeri karargah olarak kullanılmaktadır. Yatırımlar tamamen durmuştur. Adım başı arama yapılmaktadır, aramalarda insan onuru, insan yaşamı, insan haysiyeti gözardı edilmektedir, adeta onurlarıyla oynanmaktadır.

Y.D. - Büromuza kadar gelip bize bu söyleşi imkânını verdiğiniz için teşekkür ederiz.

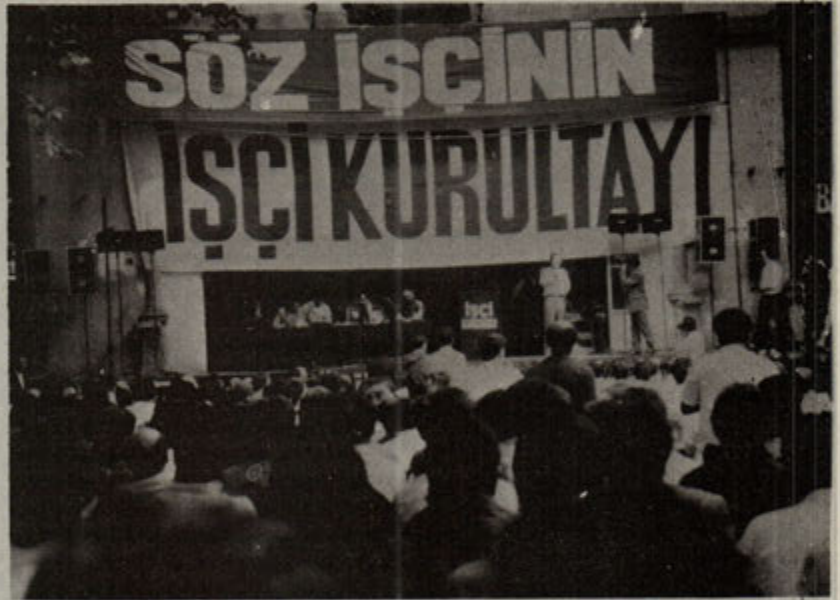
C.KESKİN - Ben de teşekkür eder, yayın hayatımızda başarılar dilerim. □

1. İşçi Kurultayı ve Sınıfa İhanet

1 8 Haziran günü yangından mal kaçıracasına bizim "Sosyalist" partimiz alelacele 1. işçi kurultayı düzenledi. Birkaç hafta içinde sınıftan kopuk, büyük hesaplarla "haydi işçi kurultayına" sloganıyla ortaya çıkan SP'nin düzenlediği kurultayın sınıfa herhangi bir şey kazandırmaktan uzak, ihanetle iç içe olduğu gün ışığı gibi aydınlıktı.

Kurultayla; '89 Mart'ında sınıfın kendiliğinden de olsa üzerine serilen ölü toprağı silkip atarak, baharın coşuşunu ifade eden eylem çeşitliliği ve güzelliğiyle gelişip yükselen mücadelesinin bütünlüğünü sağlama, örgütlülüğünü tartışıp çözüm getirme, mücadeleye perspektif sunma, alternatif sendikal hareketin temelini atma ve sınıfın mücadelesine önderlik edecek, birliğini sağlayacak bir komite oluşturmak ve bu komite aracılığıyla işleri yürütme gibi hiç de kendilerinin (SP'nin) yüklenemeyecekleri bir amacı hedeflediklerini söylüyorlardı. Özcesi; sınıfın birlik sorununu üstlenmişlerdi! Acaba bu nasıl bir birlikti, sosyalist parti kimleri birleştirecekti?

Kurultaya çağırıldıkları ve kamuoyuna duyurdukları konuşmacı adlarıyla amaçları ve kimin birliğini sağlayacakları ortaya çıkmıştı. Davetli konuşmacılar arasında devrimci önderlerinin isimlerine rastlanmıyordu. Hak-İş, Çelik-İş, Türk-İş gibi işçi düşmanlıklarıyla nam salmış sarı sendika ağaları, SHP, DSP gi-

bi patron ve ağaların sözcüsü gibi burjuva partileri ve sınıfı temsilden uzak çeşitli kuruluşların konuşmacı olarak çağrılı bir kurultayda sınıfın sorunlarına çözüm getirecek tartışmaların sağlanamayacağı ortadaydı. Sarı sendika ağalarına, reformist sendika patronlarına, burjuva partilerine çağrı yapan bu gedikli reformist sosyalist parti sosyalist basınının lafını bile ağzına almaktan korkuyordu. Korkularından da haklıydılar. Eğer sosyalist basın oraya gidecek olsa kendi reformist-bur-

juva yüzlerine teşhir edecek, maske düşecek, kel görünecekti. Tarih her zaman aynıları aynı aynıları yerlerde birleştirmişti. Proletaryanın örgütlülüğü, mücadelesi, devrim diye bir sorunu olmayan, tescilli revizyonistlerin biraraya gelmesiyle, meşhur hainlerin perde arkasındaki önderliğiyle kurulan SP sınıf düşmanı güçlerle aynı yerde, onlarla dirsek temasındaydı.

Cennete gideceğim demekle cennete gidilemeyeceği gibi, haydi kurultaya demekle de sınıfın sorunla-

rına çözüm getirilemeyeceği de açıklıktı.

ML-MZD bilimi; sınıfın örgütlülüğünü sağlama, mücadelesine önderlik etme, gelişen hareketi sevk ve idare etme, arasında koordinesini sağlama görevinin sınıf partisinin omuzlarında olduğunu öğretir. Ne olduğu belirsiz, belli bir örgütlülüğün yoksun, sınıfa gerçek anlamda önderlik etmekten uzak insanlar topluluğunu biraraya getirerek tartışmanın değil. Proletaryanın örgütlülüğünü sağlama, mücadelesine önderlik etme, kendiliğinden de olsa gelişen sınıfın hareketine yön verme, sevk ve idare etme burjuva oyununa dayanan bir formasyonla gerçekleştirilemez.

Sınıf bilinçli proletarya ve onun örgütlü gücü sınıfın örgütlülüğü ve mücadelesi iki temelde ele alır. 1. sendikal mücadele 2. sınıf örgütlenmenin fabrika örgütlenmesi. ML-MZD bilimiyle donanmış sosyalistler bu iki örgütlenme ve mücadele biçimine farklı temelde ve perspektifle ele alırlar. Her ikisini birbirinden ayırmak gerektiğinin bilincindedirler.

Sendikal ve sendikal mücadeleyi sınıfın örgütlülüğün ilk okulu olarak gören Marksistler bu örgütlülüğün bilincine varan işçileri daha üst örgütlenme biçimi olan fabrika komitelerinde örgütlerler. Sınıf bilinçli işçiler böylesi bir örgütlülüğün içinde yer alarak gerçek anlamda birliklerini meydana getirmiş olurlar.

Sendikal birlik sorunu daha farklıdır. Farklı olmakta zorundalar. Biri daha dar, diğeri oldukça geniş kapsamlıdır. Biri sınıfın en ileri kesimini bir araya getirir. Diğeri patrona karşı olan herkesi, biri demokratik bir kitle örgütü, diğeri sınıfın en ileri kesimlerinden meydana gelen sınıf örgütünün çekirdekleri ve halkalarını temsil eder.

Marksizmin ABC'sini bilen herkes sınıfın birliğinin, örgütlülüğünün salon toplantılarında gerçekleştiremeyeceğini de bilir. Durum böyleyken neden SP sınıfın birliğini ve mücadelesi sözlerini ağızına dolayarak "kurultay" düzenlediler. "Kurultay" la bu sorunları çözeceğini ilan ediverdiler.

Elbette sınıfın sendikal birliğini sağlayacak çalışmalar yapılır. Mücadelesine ivme kazandıracak çabalar gösterilir. Sınıfın sendikal birliğini sağlama yönünde kurultay vb. çalışmalar yürütülür; Ama bu; bizim bu sözde sosyalistlerimizin yaptığı gibi yine de olmaz. Böylesi bir çalışma ve örgütlenme sendikal mücadele içinde yeralan, sendikal örgütlenmeyi yürüten devrimci işçilerin ve sendikacıların yaratacağı ortak çalışma temelinde gerçekleştirilir. Eğer sendika yönetimleri de devrimci işçiler yok veya çok zayıfsa devrimci işçiler aralarında birlik ve komiteler oluşturarak sendikal bir muhalefet yaratmanın ve sendikalarla yönetime gelmenin yolları üzerinde dururlar. Bunun için de her iş yerinde devrimci işçiler taslaklar oluşturur, kendilerini temsil eden delegeler tayin eder ve bu işçiler diğer iş yerlerindeki devrimci işçilerle diyaloglar kurarak ortak çalışmalar yaparlar. Oluşturdukları taslaklar üzerinde durarak ortak bir platform yaratılır ve bu platform temelindeki mücadelelerini geliştirir, güç birliğini sağlayarak devrimci işçilerin yönetime gelmeleri yönünde mücadelelerini yürütürler.

Eğer devrimci işçilerin sendika yönetimlerinde ve şubelerinde belli bir güçleri varsa, bu güçlerini daha organize bir hale getirme, o gücü etkili ve yönlendirici bir nitelik kazandırarak gerici sendika yönetimlerinin sınıf içindeki etkinliğini kırma, sınıfın devrimci sendika yönetimleri etrafında birliklerini sağlama vb. örgütlenme çalışmalarına girerler. Böylesi bir çalışma temelinde bir kurultay düzenlense dahi bu tescilli revizyonist SP'nin yaptığı gibi olmaz. Devrimci sendikacı ve işçiler ilk etapta bu sorunu kendi içinde tartışır. Kendi alternatif program tezlerini oluşturur. Her sendikada iş yerinde devrimci işçiler belli bir çalışmanın içine girer. Taslaklar oluşturulur. Bu taslaklar tartışılır. Tüm sendika ve işyerlerinden temsilciler bir araya gelmeden önce bütün hazırlıklar tamamlanır ve devrimci işçi ve sendika delegeleri daha önce de üzerinde çalıştıkları taslaklardan yola çıkarak ortak mücadele ve örgütlenme platformları yaratır ve bu yaratılan platform temelinde koordi-

neli ortak bir çalışma başlatılmış olur.

Oysa ki, SP'nin düzenlediği 1. İşçi Kurultayı önceden temeli atılarak belli bir program ve platform düzeyinde düzenlenmiş değildi. Tartışması, örgütlülüğü yaratılmamıştı. SP aldığı kararla işçi kurultayı düzenleyeceğini ilan etmiş, reklamlarla kamuoyuna duyurmuştu. Kurultaya büyük işçi kitlesinin katılacağı ve bundan paye sahibi olacaklarını hesaplamışlardı. Kurultay saati gelip çatığında durum hiç de beklentilerini ifade etmiyordu.

Kurultay, SP'nin Genel Başkanı Ferit İlsever'in açış konuşmasıyla başladı. İlsever konuşması boyunca işçi sınıfının örgütlülüğü, mücadelesi ve birliği yönünde herhangi somut bir şey ifade etmedi. İşleri güçleri parlamentoya girmek olan bu sözde sosyalistlerimizin parti başkanı parlamentoya girmenin, yasalarla yapılacak değişikliklerin yararını anlatıyordu. Konuşmasının esasını parlamentodan yararlanmaya ayırmıştı. "Anayasa ve seçim yasası değişmelidir", "Türkiye özgür, demokratik bir ülke olsun", "Parlamentoya girebileceğimiz demokratik bir anayasa istiyoruz", "Özgürlüklü bir anayasa istiyoruz", "Eylemci sendikacılık dönemi açılmaktadır" şeklinde düşüncelerini ortaya koyuyordu.

Sınıfın sendikal vb. örgütlülüğünün, mücadelesinin, birliğinin tartışılması için düzenlenen kurultayda İlsever bu sorunları tartışmıyor. Tersine SP'ye nasıl parlamento yolu açılması gerektiğini dile getiriyor.

"Anayasa ve seçim yasaları değişmelidir" diyordu İlsever. Neden bu değişikliği istiyordu, böylesi bir değişiklik sınıfın sorunlarına çözüm getirecek mi? Değişikliğin nedenini anlıyoruz. Parlamento girmek istiyorlar. Peki SP'nin parlamento girmesi işçi sınıfının ve emekçi halkın sorunlarını çözer mi? Geçmişte TIP'de parlamento girmişti. Peki işçi sınıfı ve emekçilerin sorunları çözüldü mü? Elbette hayır. Bizim gibi sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde proletarya ve emekçi kitlelerin sorunlarının çözümü ve kurtuluşu parlamentoya gerçekleştirilemez.

mez. Böyle düşünenler hayal dünyasında yaşıyorlar. Yasalarda değişiklik istemek ve parlamentoda yer almak proletaryanın talebi olamaz. Proletarya zamanı ve yeri geldiğinde burjuva parlamentosunda yararlanır ama yasalılığı, parlamentoya girmeyi mücadelesinin temelinde tutmaz.

Ama şu bizim SP ne yapıyor. O bütün çalışma ve mücadelesinin temelini yasalılığı ve parlamentoyu koyuyor. Habire yasalar değişmeli, parlamentoya girmeliyiz diye burjuvaziye yaltaklanıyor. Peki işçi kurultayında döne döne bunları vurgulamanın amacı ne? O da belli; sınıfın direnişçi ruhunu reformculukla karalamak ve burjuvazinin kuyruğuna takıp etkisizleştirmekten başka bir şey değil.

"Özgürlükçü Anayasa istiyoruz" diyorlar. Komprador patron ve ağaların egemen olduğu, faşist hükümetin hüküm sürdüğü bir düzende nasıl özgürlükçü anayasa istenir. Bunu kimden istiyorlar. Proletaryanın böyle bir talebi olabilir mi? Bu düzenin sınırları içinde bu mümkün olabilir mi? Elbette hayır! Proletaryanın, onun bağlaşıklık ve müttefiklerinin sorunları ve kurtuluşu bu çerçevenin dışındadır. Onların (SP ve benzeri reformist ve revizyonistlerin) görevi kitlelerin mücadelesini düzenin sınırları içinde hapsedmek, ML ve devrimci güçlerin görevi de toplumsal yapıyı temelden dönüştürme uğratacak mücadeleyi örgütlemektir. Ayrım açık ve net. İlsever'in konuşması bittikten sonra M. Ali Aybar konuşmacı olarak kürsüye çıktı. Aybar'ın da söylediği farklı bir şey yoktu. Aybar farklı olarak Kürt'lerin varlığına ve Türkiye'deki etnik gruplara değindi.

DSP adına Mukbil Zırtıoğlu, eski DİSK yöneticisi Kemal Nebioğlu'nun konuşmalarından sonra Çelik-İş Genel Başkanı Metin Türker, Hak-İş Genel Sekreteri Selim Uslu gibi sarı sendikacılar konuşmalar yaptı. Konuşmacılar sınıfa bir şeyler vermekten uzak reformculuğa övgü dizen mehtiyeler sıraladılar. Sınıfın sendikal örgütlülüğü, mücadelesi ve birliği konusunda somut bir şey ifade edemediler. Zaten onlardan bunu beklemek de aptallık olur-

du. Değişik kurumlardan konuşmacılardan sonra söz işçiyeye verildi.

Adı İşçi Kurultayı olan kurultayda, konuşma sırası en son işçilere veriliyordu. Burjuva politikacıların, sarı sendika ağalarının, çeşitli kuruluşlardan konuşmacıların konuşmalarından sonra işçilere sınırlı bir zaman kalmıştı.

Konuşmacı işçilerde sınıfın canlı sorunları üzerinde pek durmadılar. Konuşmalar genellikle işyerlerindeki sorunlar ve uygulamaları kapsıyordu. Sınıfa perspektif verecek, örgütlülük mücadelesinde harekete geçici ödenen uzaktı. Birçok işçinin konuşmacı istemi zaman yetmezliği öne sürülerek kabul edilmedi. Proletaryanın örgütlülüğü, mücadelesi ve birliği üzerinde özellikle durmak isteyen ve divana önerge veren bir işçinin konuşmasına da müsaade edilmedi.

Defalarca anons edilerek işçi komitesine girmek isteyenlerin başvurusu istendi. Bütün çabalara rağmen ancak 12 kişi başvurdu. Ve başvuran 12 kişi işçi komitesi olarak kabul edildi. İşçi komitesinin hazırla-

dığı sonuç bildirgesinin okunmasından sonra kurultay sona ermiş oldu. Komitenin hazırladığı sonuç bildirgesi de sınıfın sorunlarını ortaya koymaktan çok uzaktı. Komitede sonuç bildirgesinde "Demokratik seçimlerle oluşan parlamento", "...12 Eylül anayasası değiştirilmeli...", "...Anayasa halk oyuna sunulmalıdır", "Türk ceza yasası demokratikleştirilmelidir." İşçi sınıfının Birlik Dayanışma ve Mücadele Günü olan 1 Mayıs içinde "Meşru bayramımızı kutlamaya kararlıyız" denerek 1 Mayıs'ın özünü boşaltan ve sınıfın çeşitli taleplerini reformist mantık silsilesi içinde ele alan içi boş bir bildirge ortaya çıkarmış oldular.

Komitenin sonuç bildirgesine bakıldığında, bu komitenin sınıfın sorunlarını ele almaktan tutun da örgütlülük ve birliğini sağlamaktan oldukça uzak olduğu görülür. Sınıfın temel örgütlülük ve mücadelesinden öylesine uzak olan bir kurultaya işçi kurultayı demek mümkün olmaz. Olsa olsa sınıfa sırtını dönen, ona ihanet eden bir kurultay denir. □

Basına Yansımayan Olaylar

Elimize ulaşan TKP/ML-MK imzalı bir bildiriye, TKP/ML önderliğindeki TIKKO gerillalarının bir dizi eylem yaptığı açıklanıyor. Yapıldığı iddia edilen eylemlerden hiçbiri kamuoyuna yansımamıştı.

TKP/ML kamuoyuna yansımayan ve yaptığı iddia ettiği eylemler; 1- "Kürdistan Bölge Komitesi'nin aldığı saldırı kararı uyarınca harekete geçen gerillalar, karanlıkta Çemişgezek'teki düşman karakoluna yaklaştılar. Teslim ol çağrılarını uymayan düşmanla silahlı çatışmaya giren gerillalar, hedefledikleri şekilde kademeli olarak olay yerinden uzaklaştılar. Sabahleyin ölü ve yaralıları hastaneye taşıyabildiler. Halktan alınan bilgiler iki ölü, dört yaralı."

2- "Ovacık'ta devriye gezen Askeri Tim'e saldırı düzenleyen gerilla birliğimiz, dört askeri safdışı bırakırken bir o kadarını yaraladılar."

3- "15 Mayıs akşamı İstanbul Erenköy civarında pusuya düşürülen bir polis ekip otosu, militanlarımızca imha edildi. İbrahim Kaypakkaya yoldaşın ölüm yıldönümünde eyleme geçen savaşılarımızca taranan ekip otosunda bulunan üçü resmi biri sivil dört düşman gücü imha edilmiştir."

4- "28 Mayıs akşamı yine İstanbul Bağcılar Polis Karakolu askeri komitemize bağlı savaşımlarla tarandı... İki ölü bir yaralı... Bölgeyi terkeden yoldaşlarımız ikinci bir ekip otosuyla karşılaştılar. Çıkan çatışma sonucu polislerden biri ölü, ikisi yaralı..." diye Mayıs ayında yapıldığı iddia edilen eylemlerden sonra şu açıklama yapıyordu:

"Eylemlerin partimizce yapılmış olması, bütün sözde, tarafsız basının suskunluğuna neden oldu. İçişleri Bakanlığı'nın genelgesi doğrultusunda ağız birliği edercesine suskunluğa gömülen boyalı basının..." diyerek süren açıklamaya yer veriliyordu. □

Kıbrıs Cumhuriyetçi Türk Partisi Başkanı Özker Özgür ile Söyleşi

Sayın Başkan, ben burada yani Kıbrıs'ta kaçak çalışan bir Türk işçisiyim. Sizinle Yeni Demokrasi adına söyleşmek istiyorum.

**Soru : Önce Partinizi tanıyalım?
(Savunduğu görüşlerle birlikte tabii.)**

Ö.Ö. : Cumhuriyetçi Türk Partisi, Kıbrıs Türkleri'nin ilerici bir partisidir. Ve başlıca amacı Kıbrıs'ın yeniden bütünleşmesini sağlamaktır. Emperyalizm bize göre kendi çıkarları doğrultusunda geleneksel "böl" ve "yönet" politikasını Kıbrıs'ta uygulamıştır ve adayı bölmeyi başarmıştır. Kıbrıs Türkleri ve Rumları birleşerek kendi ülkelerinin bağımsızlığı için ortak bir mücadele veremediklerinden emperyalizmin işini kolaylaştırmışlardır. Örneğin Rumların, Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamaya çalışmaları Kıbrıs Türk burjuvazisinin de Türkiye'ye bağlanmak istemesi emperyalizmin adayı bölme girişimlerine bir yönde yardımcı olmuştur. Geline aşamada Kıbrıs Türkleri ve Rumları, olan bitenden deneyim kazanmış bulunuyorlar ve adalarını bütünleştirmek yönünde bir istek bize göre sözkonusudur. Hem Türk tarafında, hem Rum tarafında Ada'nın yeniden bütünleşmesi gerekiyor. Ve Kıbrıs Türkleri ve Rumlarının oluşturacakları ortak bir cephenin, anti-emperyalist bir cephenin, Kıbrıs'ın anti-emperyalist mücadelesini tamamlaması yani emperyalizmin adadaki kalıntılarını üslerini vs'ini söküp atması ve Kıbrıs'ı gerçekten bağımsız bir ülkeye dönüştürmesi gerekmektedir. Kıbrıs boyutunda biz konuya bu çerçevede yaklaşıyoruz. Dünya genelinde bağımsızlık hareketini destekliyoruz. Ancak bağımsızlık hareketini desteklerken de dünya işçi sınıfı hareketine de büyük

saygımız vardır. Dünyada yumuşamadan ve silahsızlanmadan yanayız. Dünyanın tümüyle tam bir silahsızlanmaya gitmesi gerekir diye düşünüyoruz. Tabii böyle koşullarda işçi sınıfının kendi düzenini daha rahatlıkla kurabileceğine inancımız için dünyada silahsızlanmadan yana tavır koyuyoruz. Yani silahsızlanma işçi sınıfı hareketine yardımcı olur, ama yalnız o değil tabii, hem işçi sınıfı hareketine yardımcı olacağından değil, bütün insanlık için silahsızlanmanın gerekli olduğuna inanıyoruz.

Soru : İki toplum arasındaki "çözüm" konusunda ne düşünüyorsunuz?

Ö.Ö. : İki toplum arasındaki çözüm eşitlikçi temelde yani siyasal bakımdan eşit iki topluma dayalı federal bir cumhuriyet kurulursa, Kıbrıs sorununa veya toplumlararası soruna çözüm getirmiş olacaktır. İki eşit topluma dayalı, iki bölgeyi Federal bir çözüm, '77'de, '79'da imzalanan doruk anlaşmalarında da zaten öngörmektedir. O çerçevede çözüm için uğraş verilmektedir. Umarız ki toplum liderlerinin yürüttüğü görüşmeler erken sonuç versin, erken bir gelecekte iki eşit topluma dayalı federal bir cumhuriyet kurulabilsin.

Soru: Komünist AKEL Partisiyle aranızda benzerlik ve ayrımlar nedir?

Ö.Ö. : AKEL Rum tarafında faaliyet gösteren bir Komünist partisidir. CTP'si bir komünist parti değildir. CTP emekçi halkın bir kitle partisidir. Fakat AKEL, CTP'si, ikisi de solda bir partidir. Sol dünya görüşü-

şündedir. Ve Kıbrıs'ta bir barışın toplumlarası bir barışın gerekliliğine inanmaktayız. Fakat arada birtakım farklılıklar varsa bunu da doğal karşılamak lazım. Çünkü dediğim gibi birisi Rum toplumu içerisinde faaliyet göstermiş bir Komünist Partisidir. Diğeri ise Türk toplumu içerisinde faaliyet gösteren bir ilerici partidir. Örneğin; biz bulunulacak bir çözümde Kıbrıs'ın bağımsızlığının ve toprak bütünlüğünün garantörleri arasında Türkiye'nin de olmasını istiyoruz. Bu toplumun geçirdiği en açık deneyimlerden kaynaklanıyor. Psikolojik bir gereksinme olarak beliriyor. Oysa AKEL Türkiye'nin garantörlüğünü reddediyor ve sadece güvenlik konseyinin garantörlüğü üzerinde duruyor. Bu görüşünü değiştirir mi, değiştirmez mi onu bilemiyoruz. Ama bir farklılık olarak bu konu şimdiden ortaya çıkıyor.

Soru : AKEL Yunanistan'ın garantörlüğünü istiyor mu?

Ö.Ö. : AKEL Yunanistan'ın garantörlüğünü de istemiyor. Ne Yunanistan'ın garantörlüğünü istiyor, ne de Türkiye'nin istiyor, ikisini de istemiyor. Sadece Güvenlik Konseyi'nin garantörlüğü üzerinde duruyor. Kıbrıs Türk toplumu açısından Türkiye'nin garantörlüğü bir gereksinme olarak beliriyor. Bunu hem AKEL'in, hem de diğer partilerin anlaması gerekir kanısındayım. Bunu belirtmekte yarar görüyorum. Tabii bizimle Denктаş arasında bu konudaki fark şudur. Denктаş şimdiki garantiler sisteminin devamını istiyor. Yani İngiltere, Yunanistan, Türkiye

3 garantörün yani 3 NATO üyesi ülkenin bağlantısız Kıbrıs'ın garantörü olmasını istiyor. Ama biz ise şimdiki garantiler sisteminin değişebileceğini söylüyoruz. Ve konunun Birleşmiş Milletler çerçevesi altında çözümlenebileceğini getiriyoruz. Denktaş'tan farkımız; Denktaş garantiler sistemi garantiler anlaşması bugünkü şekliyle olduğu gibi devam etsin diyor. Herhangi bir değişikliğe karşı çıkıyor. Oysa biz güvenlik konseyi çatısı altında konunun ele alınabileceğini ve Kıbrıs Rum toplumunun güvenlik gereksinmelerini de gözönünde bulundurarak yalnız Kıbrıs Türkleri'nin güvenliklerini değil, Kıbrıs Rum toplumunun güvenlik gereksinmelerini de gözönünde bulundurarak Türkiye'nin de içinde bulunacağı bir garantiler sisteminin geliştirilebileceğine inanıyoruz. Denktaş'la aramızdaki temel farklılıkların biri de budur.

Soru : Peki Türkiye'nin Kıbrıs üzerindeki egemenliğiyle ilgili neler diyeceksiniz?

Ö.Ö. : '75'ten sonra biliyorsunuz Kıbrıs'lı Türkler bir bölgede toplandılar. Kıbrıs Türk Federal Devleti ilan ettiler. '83'de KKTC'yi ilan ettiler. Fakat gerek Kıbrıs Türk Federal Devleti, gerekse KKTC ikisi de tamamen Türkiye'ye bağlı devletlerdir. KTF devleti Türkiye'ye bağlı bir devlettir. KKTC ise onun bir devamı olarak Türkiye'ye bağlı bir devlettir. Herşeyiyle, her bakımdan ona bağlı iki devletlerdir. Askeriyle, ekonomiyle her bakımdan Türkiye'ye bağımlı bir devlettir. Bu yetmiyormuş gibi Türkiye 1975'de Kıbrıs'a nüfus da aktarmış bulunmaktadır.

Bu nüfusa Türkiye makamları Türk yetkilileri Kıbrıs'ta ayrı parti kurdurmuşlardır. Bu parti sağ karakterli bir partidir. Buradaki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği bu Parti'nin kurdurulmasında büyük rol oynamıştır. Bu Parti'nin meclise temsilci göndermesinde büyük rol oynamıştır. Ve bu sağ faşizan Partinin KKTC'de anahtar parti durumuna getirilmesine yardımcı olmuştur. Yani bir yerde Kıbrıs'lı Türkler'in politik iradelerinin tecelli etmesi ortaya çıkıyor olması bu Parti aracılığıyla engellenmektedir. Bu Kıbrıs Türkleri üzerinde dolaylı bir baskıdır. Kuşkusuz bunun da ötesinde yaratı-

lan olumsuz koşullar Kıbrıs'lı Türkler'in ülkelerini terketmelerine neden olmaktadır. '74'ten sonra Kıbrıs'ı terkeden Türkler'in sayısı 30.000'e varmaktadır. Bir yandan Kıbrıs'lı Türkler ülkelerini terk ediyorlar, bir yandan Türkiye'den Kıbrıs'a nüfus aktarılıyor ve bir yandan Kıbrıs'lı Türkler asimilasyon operasyonuna tabi tutuluyorlar. Yani başka bir deyişle Türkiye burjuvazisinin, Türkiye'de Kürt halkına karşı asimilasyon politikası değişik bir biçimiyle Kıbrıs'lı Türkler'e de uygulanmakta. Kıbrıs'lı Türkler'in nüfus yapısı değiştirilerek kimlikleri yokedilerek KK'nin ilahileştirilmesine gidilmektedir. Buna biz CTP'si olarak kesinlikle karşıyız. Biz bunu yüksek sesle söylüyoruz ve bunun mücadelesini yapıyoruz. Bunları söylerken biz Anadolu'dan Kıbrıs'a ekmeğ parası için gelen emekçi insanlara karşı bir tavır içinde değiliz. O emekçi insanların Türkiye burjuvazisi tarafından, Kıbrıs'lı Türkler'e karşı politik bir koz olarak baskı aracı olarak kullanılmalarına karşıyız. Ama o emekçi insanların kendilerine karşı değiliz. Örneğin; Kaçak işçilerin sigortasız çalıştırılmalarına karşıyız. Biz insanları geldikleri ülkelere göre ayırma- yız. Bizim için ayırım sadece sömürren ve sömürülen insandır. Ama anlatmak istediğim Türkiye burjuvazisinin Kıbrıs'lı Türkler'e karşı uygulamakta olduğu asimilasyon politikası ve Kıbrıs'ın kuzeyini ilahileştirme politikasında, buraya gönderilen askeri müdahaleden sonra gönderilen sivil nüfusun kullanılması, sömürülmesidir. Altını çizdiğim budur.

Soru : Kıbrıs'ta şu anda sizin görüşlerinizi destekleyen başka bir parti var mı?

Ö.Ö. : KK'da bizim dışımızda kendine sol diyen, sosyal demokrat parti diyen Toplumcu Kurtuluş Partisi var. Bir de Demokratik Halk Partisi. Bu iki parti Türkiye tarafından kurulan partilerdir. Yeni Doğu Partisi var. O sağda olan bir partidir. Şimdi size şöyle diyelim. Solda partiler kendilerini sosyal demokrat olarak tanımlıyorlar ve federal çözümden yana olduklarını söylüyorlar, fakat Kıbrıs Türkleri'ne karşı uygulanmakta olan vilayetleştirme politikasına, asimilasyon politikasına karşı çıkmıyorlar. Onlarla bizim ara-

mızdaki temel farklılık budur.

Soru : Kıbrıs'ı Türkiye'nin 68'inci vilayeti olarak değerlendirenler için bir mesajınız var mıdır? Ve burada mesela çok yerlerde görüyoruz 68'inci vilayete karşıyız. Yani böyle bir olgu var mıdır, yoksa dedikodu amacıyla söylenen bir şey midir?

Ö.Ö. : Biraz önce anlatmaya çalıştım. O yönde bir çalışma, bir politika var. Ve özlenen bir politika var. KK vilayetleştirme, Kıbrıs Türkleri'ne kendi kimliklerini unutturma, Kıbrıs Türkleri'ni asimile etme politikası uygulanmaktadır. Bu iktidarda bu politikayı benimsemiş bir partidir. Çünkü ANAVATAN'la her alanda bütünüleşmeyi amaçlayan bir partidir.

Yani Türkiye burjuvazisinin KK'nin ilahileştirme politikasına ulusal birlik partisi bir yerde çanak tutmaktadır. Ve bu politika bize göre son derece yanlış ve tehlikeli bir politika'dır. Çünkü bu politika sonuçta Yunanistan'ın da Kıbrıs'ın güneyine sahip çıkmasını gündeme getirecektir. Madem ki Türkiye Kıbrıs'ın kuzeyine sahip çıkıyor, öyleyse ben de güdeyim Kıbrıs'ın güneyine yerleşeyim diyecektir. Bu kez Yunanistan'la Türkiye Kıbrıs'ta küçük bir adada sınırdaş olacaklar ve Türkiye'yle Yunanistan arasındaki tarihsel çekişmeyi vs.'de dikkate aldığımızda Kıbrıs Ortadoğu'da sürekli bir çibanbaşı olmaya devam edecektir. Hem Yunanistan, hem Türkiye'yi tedirgin edecek, Kıbrıslıları her yerde ayrı tutacak ve hem bölgede hem dünyada barışı tehdit etmeye devam edecektir. Bu politika o bakımdan fevkalade yanlıştır. Bu politikanın terk edilmesi gerekmektedir.

Soru : Bir de Türkiye'deki 12 Eylül'ün sizin üzerinizdeki etkileri nelerdir?

Ö.Ö. : 12 Eylül Türkiye'de bize göre olumsuz bir harekettir. Bizi de olumsuz yönde etkiledi. Bir defa 1981'de muhalefet bu ülkede parlamentoda çoğunluğu sağladı. Fakat 12 Eylül rejimi Kuzey Kıbrıs hükümeti kurmasını engelledi, en büyük olumsuzluk oydu. İlker Türkmen Dışişleri Bakanı olarak, 12 Eylül Cuntası'nın Dışişleri Bakanı olarak Kıbrıs'a geldi ve hükümeti kurmakta olan Parti liderlerini çağırdı. Bana sizin Partiniz NATO'ya karşıymış

doğru mudur. Sizin partiniz Türkiye'nin NATO üyeliğine karşıyış doğru mudur, dedi. Ben de doğrudur dedim. Biz NATO'ya karşıyız ve Türkiye'nin de NATO üyesi olmasına gerektiğine inanıyoruz. Bir 3'üncü Dünya ülkesi Türkiye bağımsızlık hareketi içinde olması gerekiyor, dediğim için Ankara sizin hükümete katılmanıza izin veremez dedi, çekti gitti ve muhalefeti, hükümeti kurmasına engel oldu. Bu fiilen 12 Eylül Cuntası'nın faşist rejiminin Kıbrıs Türkleri'nin demokrasisine açık bir müdahalesi idi, bu bir. İkincisi Özal 12 Eylül rejiminin bir ürünüdür. 12 Eylül rejimi olmasaydı ANAP ortaya çıkmazdı. Monetarist ekonomi politikası 12 Eylül rejimiyle Türkiye halklarına zorla dayatıldı. Aynı şekilde bize de dayatıldı. Özal aracılığıyla yani liberal ekonomi işçi sınıfının haklarını inkâr eden baskıcı rejim, yüksek faiz, sürekli zam ve düşük ücret politikaları bize Özal aracılığıyla bir yerde bize 12 Eylül rejiminin dayattığı politikalar. Ve Türkiye gibi biz de bir çıkmazda isek ekonomik bakımdan, demokratik düzen bakımından Türkiye gibi bir çıkmazda görünüyorsak bu bize göre 12 Eylül rejimidendir.

Soru : 12 Eylül'den sonra sizde işkence sözkonusu oldu mu olmadı mı?

Ö.Ö. : Bizde Türkiye'deki gibi açık işkenceye başvurulmadı ama o yoğun baskı yöntemiyle bir yerde manevi işkence uygulandı. Yani bir insanın hangi partiyi tuttuğunu söyleyememesi açıkça belirtmemesi, partisine destek ifade edememesi kadar büyük bir işkence düşünebiliyor musunuz?

Sıra : Türkiye'deki devrimci hareketi nasıl değerlendiriyorsunuz. Bir öneriniz, bir mesajınız var mıdır?

Ö.Ö. : Türkiye'deki Devrimci hareket giderek gelişmektedir. Türkiye iç dinamiği güçlü bir ülkedir. İşçi sınıfının şanlı bir geçmişi vardır. Ve barış demokrasi yolunda büyük mesafeler katedilmektedir. 12 Eylül rejimi Türkiye işçi sınıfına, ilericilerine, demokratlarına, devrimcilerine zaman kaybettirmiştir. Türkiye ilericisi, devrimci demokratları büyük kayıplara uğratılmıştır. Fakat 12 Eylül rejiminin getirdiği baskılardan da öğrenerek, Türkiye ilericisi demokrat

ve devrimcileri yeni bir atılım içinde-dirler. Eskiden olmayan yani sol içinde eskiden var olmayan hoşgörü giderek gelişmektedir. Türkiye'nin ilericisi demokrat ve devrimcilerinin daha büyük bir dayanışma içine gireceklerine biz inanıyoruz ve bu inançla Kıbrıs'ta da ilericisi, demokratların birliği için mücadele ediyoruz ve Kıbrıs'ın ilericileri olarak Türkiye'nin işçi sınıfına Türkiye'nin ilericisi, demokrat ve devrimcilerine başarılar diliyo-

ruz. Türkiye'de Barış ve Demokrasi hareketi ne kadar başarı sağlarsa, biz burada o denli güçleniriz diye düşünüyorum. Ve bu bağlamda Türkiye işçi sınıfına, devrimci demokratlarına başarılar diliyoruz. Aynı şekilde Kürt Ulusal Hareketine de biz CTP olarak sempati duyuyoruz. Bu hareketinde Türkiye demokrasisine büyük katkısı olacağına inanıyoruz.

Soru : Teşekkür ederiz.

Ö.Ö. : Ben de teşekkür ederim. □

HALKEVİ GEZİSİ

Ümraniye Halkevi, 11 Haziran'da bir gezi düzenledi. 200'ün üzerinde halkevi üyesinin katıldığı gezide çeşitli folklor gösterileri sergilendi, Halk türkülleri okundu, 15-16 Haziran büyük işçi direnişi ve çıkarılması gereken dersler üzerinde konuşmalar yapıldı. Daha sonra kültür yarışması düzenlendi. Kültür yarışmasında birinci ve ikinci gelen gruplara birer kitap hediye edildi. Belirli konular üzerinde tartışmalar düzenlendi. Sabah belli eksikliklerle başlayan gezi daha sonra düzenli, neşe ve heyecan içinde akşam saatlerine doğru sona erdi. □

*Ay doğuyor, ay doğuyor
Karanlıktan ay doğuyor
Hasan Cabat'ımız gitti
Dostları ağıt yakıyor*

*Trafik kazası seni
unutturamayacak!*

M.Sani İLHAN
Muharrem KARAKOÇ
Hüseyin GÜREŞ
Rıza ÖZEN

AÇIK MEKTUP

Halka dönük SOSYALİST REALİZM sanat anlayışının savaşıç ressamlarımızdan AVNİ MEMEDOĞLU'nun basında ve özellikle yoz burjuva düşün ve sanat çevrelerinde yankı ve tepki uyandıracak: KENDİSİNİ GERÇEK AYDIN SANAN KARANLIK BİR KİŞİ'ye yanıtı yakında ÖNCÜ KİTABEVİ'nde ve Kadıköy Moda Kültür Merkezi'nde satışa çıkarılmıştır.

İKİ YÜZYIL SONRA

Zamanı durdurmak olası değil. Bu olanaksızlık içinde, dünyayı değiştirerek yepyeni ve daha adil bir yörüngeye oturtmanın, tutkulu ve coşku dolu kavgasını veren Jakoben'lerin büyük devrimi, devrimci proletaryanın kalıtçısı olduğu değerlerinden bir şey yitirmeden, tastamina 200 yaşına bastı.

Bastil'in düşürüldüğü 1789 yılının, geniş halk kitleleri arasında kendiliğinden, "özgürlüğün birinci yılı" diye adlandırıldığı bu çaplı tarihsel girişim, düşmanlarıyla 12 yıl boğazlaştı. Bıraktığı çok boyutlu devrimci kalıtla da, yığınların ilk büyük devrimi diye anıldı. Bu nitelene hak kazandı...

"Özgürlük, eşitlik ve kardeşlik" sloganıyla ve de Marseillaise'in devrimci savaş sancağı altında, Fransa'da olduğu gibi; bütün bir kara Avrupa'sındaki gerici statüko ve yapıları alt üst eden Jakoben'lerin 12 yıllık iktidarı "kimi"lerine göre "tarihin utanc" sayfaları yada "ne yaptığını bilmeyen terör yılları" olarak nitelense de; Jakoben'ler kendi tarihsel gerçeklikleri ve koşulları içinde, bugün devrimci proletaryanın çekinmeden 'EİZİMDİR' diyerek sahip çıkabileceği ve çıkması gereken, sokaklardaki tarihsel yığın inisiyatifinin hükümranlığıdır.

Devrimden 200 yıl sonra, bugün,

'tarihsel bellek kaymasından malûl' olan büyük ihtilal'in Fransa'daki to-runları (TV kanalı TF-1'in bir kamuoyu yoklamasında) % 75 gibi ezi-ci bir çoğunlukla, Kraliçe Marie Antoinette'nin idamına karşı çıkarak, "Jakoben'lerin devrimci fanatikliğini" mahkûm etme aymazlığını (artık pasta yiyebilen liberallerin şarlatanlığıyla) yaşayabilse de; devrimci proletaryanın tek kalıtçısı olduğu karşıt tarih, artık bu bakış açılı hiçbir eleştiri ya da 'tashihi' girişimini ciddiye almamaktadır. Çünkü tarih bir kez yazılır. Ve de tarih bir kez onun muhatapları tarafından yazıldıktan sonra da, ya mahkûm edilir ya da savunulur. İnkilem çok açıktır. Bu bağlamıyla da, 'tarihi tashihi etmek' gibi, şarlatanca üçüncü bir yol yoktur.

Tarihte 'üçüncü bir yolu' hep, kaypaklıklarıyla maruf olan ödlek liberaller aramıştır. Ve de büyük devrimin önemli ve önde gelen isimlerinden biri olan Georges-Jacques Danton'da bunlardan birisidir. Mitterand iktidarının engin mali sübvansiyonlarıyla desteklediği, Polonya'lı film yönetmeni Wajda'nın, tarihsel kişiliğini 'estetize' ederek, ödlek liberalliğini kutsadığı Danton'u, yapıtlarından yararlanarak tanımlıyabilmek çok zor, hatta olanaksız. Geride parlak ve ajitasyon gücü

yüksek söylevleri dışında bir külliyyat bırakamamış Danton'un kişiliğinde, bir 1917 Rus Devriminin Kerensk'sini ya da 1919 Alman devriminin Noske'sini (ana hatlarıyla) bulabilmeniz çok kolaydır.

Kimi tarihçilerin "dahi bir oportünist" diye niteledikleri Danton, yığın hareketinin öne çıkardığı bir aktör ve söylem adamı. Entellektüel ya da sistematize edilmiş programatik bir faaliyetten, her zaman uzak duran Danton için, devrimin her şeyin üzerinde olan çıkarları ve de devrim süreçlerinin devrimin ilerletilmesinden başkakaça hiçbir yasayı tanımazlığı, (hiçbir nedenle) kabul edilebilir bir şey değildi. Bunun içindir ki, devrimin en ön safında gibi görünmesine rağmen, durmadan ilerleyen devrim sürecinin önce gerisine, sonra da kaçınılmaz olarak dışına düştü.

10 Ağustos 1792'de Marat ve Robespierre devrimi başlatıp başlatmamak konusunda ciddi bir ikilemi yazarlarken, Danton, Cordelier kulübü üyeleriyle, tarihte eşine ender raslanılan bir özveri ve coşkuyla ihtilale katılan Paris'in baldırı çıplaklarıyla ve taşradan gelen gönüllülerle, Bourbon hanedanına karşı hareketin başına geçmesine geçti ama, o hiçbir zaman ihtilali anlayamadı. En

iyimserinden coşkularıyla duyumsadı. İşte tamda bu nokta da, ihtilali anlayamamasından ötürü de, 'neden ihtilali olduğunu' asla bilinç üstüne çıkaramamanın belirsizliğiyle, 'kimilerinin' trajedi olarak nitelendiği kaçınılmaz geleceğine kucak açmış oldu.

Küçümsenmemesi gereken bir hukuk ve edebiyat öğreniminin kültürel zenginliklerine sahip olan Danton'un, devrim sürecinde tutarlı ve net bir politik çizgisi olmuyor. Aksine Danton galeyana gelmiş yığınların kendiliğindenciliğine, gel gitleyle bağlanmış istikrarsız bir kişiliği simgeliyor. Karmaşık kişiliğinin, büyük devrimin akıttığı kanla daha da dengesizleşmesiyledir ki, Danton, artık dışına düştüğü devrimin önünde bir engel oluyor. Bunun içinde, Jakoben'lerin düşmanlarıyla kendi aralarına koydukları ve de düşmanlarının ellerini sıkarak yerine, onlardan layık olduklarını esirgmeden kellelerini uçurdıkları giyotin. Danton'unda sonu oluyor.

Ulusal ölçekte anti-Jakoben çevrelerle devrimin ilerleyişine karşı tavrı ve engelleyiciliği 'isbatlı, şahitli' olan Danton'un, İngiliz monarşisiyle de kimi bağıntıları olduğu, bazı tarihçilerce altı özenle çizilen bir iddiadır. Jakoben'lerin elinden savunma hakkını almaları, tarihin 'tashih'inden yana kimi liberallerin bir "hakkılık" marjı arayışlarına 'olanak' sunsa dahi; bu durum bile, Danton'u akıyamaz. Çünkü Danton'un Danton olduğu kesitte (Fransız burjuvazisinin 200 yıl sonra bugün bile ondan hâlâ ondan nefret ettiği) Maximilien-François-Marie-Isidore de Robespierre gerçeği sözkonusudur.

Devrimin omurgasını teşkil eden geniş emekçi yığınlarca "L'incorruptible (yoldan çıkartılmaz, satın alınmaz)" ünvanıyla anılan Robespierre, Tiers-Etat için milletvekili seçildiğinde 30, idam edildiğinde ise 35'indedir. Büyük devrimin gerçekleştiği süreçte, tarihi sokaklarda yaran baldırı çıplakların plebeci'liğinden aldığı güç bir burjuva devrimin sınırlarını da zorlayan Robespierre, her devrimin ülkelerinden vazgeçmeden süregelen kılınmasının gerektirdiği ve koşullandırdığı bir önder tipidir.

Robespierre'de devrimin sürekli kılınmasına yönelik olarak, birçok önderde eşine ender raslanır bir moral gücü ve inanmılık sözkonusudur. Büyük devrimin 'Toplumsal Kurtuluş Komite'leriyle çaplı bir terörü gerçekleştirmekle "suç"lanan Robespierre'nin iki yıllık iktidarı döneminde ölenlerin sayısı, Napoleon'un Moskova seferinde ölenlerin onda biri kadar bile değildir. Kaldı ki, Robespierre sözkonusu dönemde uygulamalarının yumuşaklığından ötürü (24. Mart. 1794'de tasviye edilen) Hébert yanlılarınca 'sol'dan bombardımanlara tutulması yanında, 13 Temmuz 1793'de Marat'ın öldürülmesine ve kendisinin de Henri Admirat tarafından suikaste uğratılmasına kadar ki, yaygın bir karşı-devrimci direnişle karşı karşıyaydı.

Şunu inkâr etmemek gerek: Devrimin çehresi kimi anlık koşullarla 'belirlenebilerek' dolu dizgince aşırılaşabili. Bu tür aşırılıklara rağmen bugün artık hiç kimsenin bu devrimi ve bu devrimdeki önderliğin rolünü tartışmak durumunda değildir. Çünkü bu terörü öncelikle ve özellikle aristokrasi provake etmiştir. Ve de kuşku yoktur ki eski rejim layık olduğunukendi elleriyle hazırlamıştır.

Evet belki de, Robespierre'nin teorisindeki iyimserliği ve insancılığıyla (yine "kimi"lerine göre), uygulamalarının şiddeti arasındaki zıtlık 'garip bir paradoks'tur. Ama hayır!.. Ortada ne böyle bir paradoks ne de gariplik yoktur. Çünkü öncelikle sözünü ettimiz tarihsel kesitteki eskimiş zıt yapı, Aristokratları ve Ruhbanlarıyla tarihsel gelişmenin önündeki, ciddi bir ur ve kokuşmuş bir asalaklık örneğiydi. 24 milyonluk tüm Fransa nüfusunun % 1,5'una denk düşen 350 000 kişilik aristokratlar tüm toprakların % 20'sini elinde tutarken, ruhbanların elinde tuttuğu toprak mülkiyeti ise % 6 civarındaydı... Ve de aristokrasi ve ruhbanlar gelişimin gerisinde kalan etkinliklerini ve ayrıcalıklarını her şeye rağmen (elbette Avrupa monarşilerinin aktif desteğini de alarak) korumanın binbir versiyonlu çabalarına girince, devrim Haziran 1791'den itibaren, iç ayrışmalarını da geçirmemesine iyimser ve insancıl idealleri uğruna, ister istemez

sertlemek zorunda kaldı.

Kim nasıl nitelirse nitelesin sözkonusu girişim, (defalarca yinediğim gibi) yığınların aktif katılımıyla taçlandırılmış siyasal bir devrimdi. Yeni bir kamusal otorite, düşünüş, konsensus ve tüm bunların toplamına denk düşen devrimin yeni insanını ('özgür yurttaş'ları) yaratmayı hedefleyen sözkonusu siyasal devrimin, liberallerce 'anarşik bir kaos'un dengesini yitirmiş 'terörizmi' olarak niteliyebilmek kesin kez olası değildir. Çünkü büyük devrimi nitelleyen, eskiyi yıkıp yerine yeniyi kurmasıdır. Yoksa bunu gerçeklerken, çeşitli sınıfsal moral normlarının değer yargularıyla, araçlarının farklı değerlendirmeleri değildir ve olmamalıdır da...

Kaldı ki, gerçekleştirmeye kalkıştıkları burjuva devriminin, tabandaki Pleibenci potansiyelin tercümanı olan Jakoben'lerce burjuva çerçevesini zorlaması, Robespierre ve Jakobenlerin de 'sonunu' getirdi. Çünkü, siyasal devrimin yıkıcılık postnu üzerinden atarak, zorunlusuz olduğu toplumsal kuruluşu geçmesi gerekliliği; devrimin burjuva karakteri kişiliğinde, siyasal devrimin tahrip etme kavgasını verdiği her şeyle, özel mülkiyetçi toplumsal kuruluşun birleşerek yeni bir bütün oluşturmamasını devreye soktu ki, bu da Jakobenlerin sonunun ilanına yol açtı...

Ve de denilebilir ki Rousseau, Voltaire, Robespierre ve Babeuf'un ülküleri çaplı radikalliğiyle genç burjuvazi tarafından bile gerçekleştirilemedi. Aksine genç burjuvazi de, onun çağdaş ihtiyar torunları da, bu radikal düşünce ve davranışların devrimci özünü ya Rousseau ve Voltaire'deki gibi boşaltarak; onları hiçbir işlevsel radikalliği olmayan "aziz"ler mertebesine yükseltti. Ya da Robespierre ve Babeuf gibi, 'terörist ilan edip; tarihin derinliklerine gömerek unutturmaya yeğledi.

Lakin 200 yıl sonra da, her türlü illüzyona ve manipülasyona rağmen hiçbir şey değişmedi Jakobenler tüm toplumsal başkaldırıların güçlü bir ilham kaynağı ve de önemli bir kilometre taşı olarak, unutulmadı ve unutturulamadı...□

Temel Demirel,
Paris, 31.01.1989

1989 yılı bütçesi,

- ANTI-SOSYALDIR.
- BORÇ BÜTÇESİDİR. BORÇLAR "EMPERYALİST SÖMÜRÜ DÜZEYİNİN GÖSTERGESİDİR.
- KARŞI-DEVİRİMİN ÇIKARLARINI DİLE GETİRMEKTEDİR?

SUNUŞ:

1989 yılı bütçesi parlamentoda halk adına hiçbir alternatif sunulmadan kabul edildi. Bu bütçenin halkımız yararına olmadığını yazımızda anlatmaya çalışacağız. Metod olarak izleyeceğimiz yol "ekonomist"lerden alıntı yaparak, bütçede önemli gördüğümüz kalemlerin neyi ispatladığını yorumlayacağız, açıklayacağız.

MIT, Jandarma Genel Komutanlığı, Milli Savunma Bakanlığı harcamalarının Bütçe dışında olması...

"...Milli Savunma Bakanlığı, MİT, Gümrük Muhafaza, Jandarma Genel Komutanlığı, bunlar tam olarak bütçeye girmez. Bütçe kanununda özel maddeler vardır, bunların üzerinde dikkatle durulması lazımdır. Türkiye'de büyük bir harcama dilimi bütçe dışına kaymış bulunuyor..." (Doç.Dr. T.Güngör Uras Banka ve ekonomik yorum dergisi)

Bu tesbit neyi gösteriyor?

1- Komprador patron-ağa düzeninin çatırdadığını, siyasi ve ekonomik istikrarın bozulduğunu,

2- Ezilen sınıfların başta işçi sınıfı olmak üzere ayağa kalktığını, ufukta devrimci mücadelelerin belirliğini.

Objektif durum komprador patron-ağaları ordu-polis-anti gerilla timlerini vb. güçlerini iç savaş koşullarına hazırlamalarını, daha da güçlendirmeyi gündeme getirmektedir. Karşı-devrim sopalarnı geliştirmek ve yaygınlaştırmaktadır. MİT'e, özel istihbarat timlerine, anti-gerilla timlerine, propaganda servislerine, köy korucularına yapılan masrafların bütçede yükselmesi ve bunun yanında gizlenmeye çalışılması iç savaş hazırlıklarının maskesidir. Karşı-devrim gerillanın kitle bağı kurma-

sını, yaşamasını, mücadelenin sürekliliğini engellemek için her türlü harcamayı yapmaktadır. Bütün bunların boş bir çaba olduğunu emekçi halkımız göstermiş ve göstermeye devam edilecektir. Hiçbir siyasi güç, onun en etkili silahları, en etkili demagojisi hakim sınıf mekanizmasının yerle bir edilmesini engellemeyecektir.

Eğitim ve Sağlık Hizmetlerinin Payı Düşmekte, Din Hizmetlerinin Payı Yükselmektedir...

"...Eğitim Bakanlığı'nın payı % 9'a düşmüş... Yine Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı'nın bütçesine baktığımız zaman ki bu da tabii sosyal bir içerik taşıyor, onun da payı % 2.7 olmuş..." (Dr. Öztin Akgüç aynı dergi)

"...Bütçe giderlerine bakıyorsanız diyanet işlerine ayrılan para 8 bakanlıktan fazla. Oraya 240 milyarlık bir para ayrılmış. Çalışma Bakanlığı'nın bütçesi 39 milyar, Sanayi Bakanlığı'nın bütçesi bile 136 milyar..." (Kemal Kurdaş aynı dergi)

1989 Bütçe verilerinde görüldüğü gibi eğitim ve sağlık hizmetleri düşüş göstermekte, buna karşılık din hizmetlerine ayrılan ödenekler yükselmektedir. TC'nin her döneminde sosyal hizmetler düşüş göstermiştir ve enflasyonun azgınlaşmasıyla bir-

likte hızlanmıştır. Özal iktidarında da böyledir. Göstergeler bu bütçenin anti-sosyal niteliğini deşifre etmektedir. 12 Eylül'le bilindiği gibi ücretlerde reel anlamda azalma olmuş, ücret ve maaşların satınalma gücü sifıra yaklaşmıştır. Buna karşılık İmam Hatip Okullarının, Kur'an kurslarının açılması artış göstermiştir. 12 Eylül'de Konseyin spor kulüp yöneticilerini çağırarak konuşmaları ilginçtir. Eğitim ve sağlık hizmetlerinin payının düşmesi ve din hizmetlerinin payının yükselmesi spora ilginin artışı, nedeni, rehabilitasyon/depolitizasyon politikalarının daha rahat uygulanabilmesidir. Yoksa Evren'le Özal'ın dini bütçenin halkımıza vereceği -olumlu anlamda- hiçbir şey yoktur, tam tersine hastahane kapılarında beklemeler, tedavi zorlukları sürececek insan organlarının meta olarak pazara sürülmesi sistemleşecek ve kurumlaşacaktır. Halkımız bu bütçe ile sefalete, hastalığa mahkum edilmiştir.

Ve bu bütçe ile eğitim-sağlık hizmetlerinin paralı hale getirilmesinin (var olan) koşulları hızlandırılmıştır. Var olan özel, eğitim-sağlık kuruluşlarının faaliyetleri yaygınlaştırılacaktır., parası olan eğitimini ve sağlığını koruyacaktır. Parası olmayanın 'se yaşamaya hakkı yoktur' denilmektedir. % 80-90 enflasyon ko-

şullarında, işsizliğin büyük boyutlara ulaştığı bir ülkede eğitim ve sağlık hizmetlerinden bir avuç sömürücünün dışında kimler yararlanabilir? Ayrıca üretimde önemli faktör olan işgücünün eğitime önem vermemesi, bunun yanında yabancı işgücüne yüzbinlerce dolar ödeyen ekonomiden ve onun iktidarından halkımız adına ne beklenebilir?

Enflasyonun Devlet Politikası Olması... ve Enflasyonun Düşük İlanındaki Amaç

Enflasyonun devlet politikası olması konusunda Dergimiz Yeni Demokrasi'nin geçmiş sayılarında ayrıntılı tahlil yapıldığı için bütçenin bu niteliği üzerinde durmayacağız, ancak bütçedeki enflasyon hedefinin mevcut durumu yansıtmadığını ve neden bu hedefi amaçladığını görelim;

"...öngörülen enflasyon % 36..." (T.G.Uras aynı dergi)

"...geçmiş yılda hükümet dört kez enflasyon hedefleri ilan ediyor. O hedefin biraz üstünde işçi ve memura zam veriyor. "İşçiyi, memuru enflasyonun altında ezdirmedik" diye abartmalı bir şekilde övünüyor. Sonra enflasyon % 80 oluyor. Yüzde 25 zam, % 80 fiyat artışı. Böylece çalışan kesime adamaklı darbe vurulmuş oldu.." (Kemal Kurdaş aynı dergi)

Evet, ABD emperyalizmi uşağı Özal iktidarının enflasyon hedefini % 36 olarak ilan etmesinin tek nedeni, enflasyonun üzerinde ücret artışı verdik diyebilmek içindir. Toplu Sözleşmelerde ücret artışının % 36'yı geçmemesini ve bunu meşurlaştırmak istemektedir, işçi sınıfının ekonomik mücadelelerdeki pazarlık gücünü % 36 ile sınırlandırmak amaçlarıdır. Bu yolla demagojisine yasal kılıf hazırlamıştır. Emperyalist efendileri de IMF, Dünya Bankası vasıtasıyla ücretlerin düşük tutulmasını sözüm ona 'kalkınmanın' şartı olarak getirmiyorlar mı? Ekonominin dengesine bakıyoruz genel fiyat seviyesi yükselmiş, enflasyon devleşmiş, halkımız yüksek fiyatlar altında ezilmekteyken Özal iktidarı emperyalist haydutlara yaranabilir için devalüasyonu (paranın de-

ğerinin düşmesi, serbest kur.) yapıyor ve bu yolla ekonomide üretilen emtiaları düşük fiyatla satıyor. Bakıyorsun enflasyon yine yükselmiş. Ve bu yollarla emperyalist uşaklığın örneklerini veriyorlar.

Dolaysız Vergilerin Payı Düşmekte, Dolaylı Vergilerin Payı Yükselmekte

"...Bu bütçede görüldüğü gibi dolaysız vergilerin payı azalmaktadır, dolaylı vergilerin payı ise artmaktadır vergi sistemimizde. Nitekim 1989 Hedefleri gerçekleştiği takdirde dolaysız vergilerin payı % 46.5'e düşerken dolaylı vergilerin payı % 53.5'e çıkacaktır. ANAP iktidara geldiği zaman ise bu oran şöyle idi: % 58 dolaysız vergi, % 41.8 dolaylı vergi. ANAP iktidarında sürekli olarak dolaysız vergilerin payı düşmüş, dolaylı vergilerin payı da sürekli olarak yükselmiştir... Katma değer vergisinin yürürlüğe girdiği tarihten sonra bile dolaysız vergilerin payı % 48'lerde idi. 1985'de de % 46'ya düşmüştür ve giderek de azalmaktadır. Buna mukabil dolaylı vergilerin payı da sürekli yükselme içerisinde..." (Ö.Akgüç aynı dergi)

Bilindiği gibi dolaysız vergiler içerisinde gelir vergileri, kurumlar vergisi önemli yer tutar. Ekonominin kurmayları komprador işletmelerin vermediği vergileri (kurumlar) ve komprador burjuvazinin şahsi vergileri (gelir)ni halkımızın sırtından çıkarmaktadırlar. Bütçedeki dolaysız vergilerinin payının düşmesi sömürünün hızını arttırmıştır. Bütün teşviklere, vergi iadelerine rağmen bunalımı atlatamayan hakim sınıflar rahatlatılmak istenmektedir. Tabii bunun için Özal iktidarı-dolaylı vergilerin payının yükselmesini-enflasyonu önleme şeklinde lanse etmektedir. Hakim sınıflar gerek kurumlar vergisi, gerekse gelir vergisindeki vergi yüklerini rahatlıkla maliyete yansıtabilmektedirler. Yaptıkları her harcama malın maliyetini anında arttırmaktadır. Buna karşılık genişçe tabana yayılarak toplanan -dolaylı vergiler biçimindeki-

vergileri halkımız kime yansıtsın? Genişçe tabana yayılan dolaylı vergiler dedik neden, halktan başka kimse tüketim yapmıyor mu diye sorulabilir, evet herkes tüketim yapıyor ama, yüksek gelir gruplarının dolaylı vergilerdeki vergi yükü yok denecek gibidir, çünkü gelirleri yüksektir.

Dolaylı vergiler gelişme göstermeye adaydır. Dünya emperyalist ekonomisi koşullarında emperyalizmin bunalımlarını komprador burjuvazi ve toprak ağaları vasıtasıyla halkımıza aktarmaları anlaşılabilir. Özet olarak bütçe, vergiler alanında da karşı-devrimin bütçesi olduğunu ispatlamıştır.

Dış Borçlar Artış Göstermiştir İç Borçlanma Yatırımlar Durmuştur...

Önce alıntılar yapalım, "..." Bir kere bu bütçe anti-sosyaldir... İkincisi, bütçenin perişanlılığı transfer harcamalarında da belli olmaktadır... Faiz ödemelerinin payı % 40'lara, hatta daha üstüne çıkıyor. Yatırım harcamaları azalıyor, transfer harcamaları muazzam bir pay alıyor..." (Kemal Kurdaş, aynı dergi)

"...1989 yatırım harcamaları hedefi de toplam bütçe ödeneklerinin % 16'sı dolayındadır... 1989 yılı için faiz ödemeleri 9.3 trilyon liradır..." (Ö.Akgüç, aynı dergi)

"...Bu bütçe iane bütçesidir, parasal değişim sağlayacak bütçe değildir. Halbuki şu anda Türkiye'nin ciddi sorunu enflasyondur. Enflasyonun % 80'e eriştiği bir dönemde yapılacak bütçenin, % 80 enflasyonla mücadele bütçesi olması lazımdır... Bu da bütçenin yapısal niteliğini ortaya koymaktadır... iç ve dış borçların servisi bütçelerin tamamını yutar hale gelmiştir..." (Doç. T.G.Uras, aynı dergi)

"...1989 yılında bütçede borç ana para ve faiz ödemeleri 16-17 trilyonu buluyor..." (E.İhsan Özdal, aynı dergi)

"...resmî rakamlara göre 1989'da bütçe açığı 4.5 trilyon TL'ye yükselecektir, bütçe açığında bir önceki

yıla kıyasla % 82.8'lik büyüme olacaktır..." (Ö.Akgüç, aynı dergi)

"... Hesaplarda 3 milyar dolarlık cari işlem açığı gösteriliyor. 10 milyar dolar dış borç artışı var. Ve dolar değer kazanıyor. Orada ciddi bir tutarsızlık mevcut. Ben bu tutarsızlığın tesadüfen yapıldığı kanısında değilim..." (Kemal Kurdaş, aynı dergi)

"...1984-85-86-87 yıllarında Türkiye'nin dış borçlarında 25 milyar dolara yakın bir kabarma olmuş. Buna mukabil cari işlemler açığını ya yana koydunuz mu 7 milyar dolara yakın bir açık gözüküyor. Eğer bu dönemde 7 milyar dolar cari işlemler açığı olmuşsa, bu 25 milyar dolar dış borç nasıl meydana gelir." (K.Kurdaş, aynı dergi.)

Alınlar da ispatladığı üzere, TC'nin yarı-sömürge ekonomisi borç batağına saplanmıştır. 1989 yılında 16-17 trilyon lira borç ana para ve faiz ödemeleri yapılacaktır. Bu tutar bütçeyi yutar hale gelmiştir. Bütçe yapısal değişimi sağlaması bir yana mevcut yapıyı korumayı amaçlamaktadır. 1989 bütçe açığı 4.5 trilyon liraya bağlanmıştır. (Resmi rakamlara göre) Enflasyonun devlet politikası olduğu ispatlanmıştır. Yatırım payı toplam bütçe ödeneklerinin % 16'dır ve bu bile atıl yatırım harcamalarında kullanılacaktır. İç borçlar ve dış borçlar ürkütücü bir artış göstermekte ve dış borçlar olduğu kadar gizlenmektedir.

Bu bölümde, yatırımların düşüş göstermesini ve iç borçlanmaya öneki sayılarda değinildiği için esas olarak emperyalizm ile TC gibi yarı-sömürgeler arasındaki ilişkileri somutlandırmaya çalışacağız.

Emperyalizm sermaye ihracı demektir. Sermaye ihracını şu yollarla yaparlar: 1- Yarı-sömürgelere verilen borçlar ile, 2- Ülke sanayiine doğrudan yatırım yaparak ve/veya kompradorlarla ortak işletmeler kurarak veya kurulmuş olanlara ortak olarak.

Emperyalizme ayrıca yarı-sömürgelere emtia ihracı da yapar.

Yarı-sömürge ülkeler emperyalist ülkelerden mevcut üretimlerini devam ettirmek ve/veya üretimlerini geliştirmek için makina, petrol, hammadde vb. almak zorundadırlar. Ve bu mallar değerinin üstünde

fiyatla, yani tekel fiyatıyla alındığı için komprador burjuvazinin el koyduğu artı-değer emperyalist ülke/ülkelere akar. Dış alım bedelleri ödenemeyen mallar için de dış borçlanmaya gidilir. Çünkü yarı-sömürge ülke burjuvazisi zayıf ve cılızdır, ülke ekonomisinin iç bunalımı (para darlığı, döviz sıkıntısı, enflasyon vb.) borçlanmayı gündeme getirir. Bunun yanında emperyalistler yatırımlardan elde ettikleri artı değerleri yarı-sömürge ülke ekonomisinde yeni yatırım alanları açmak suretiyle kullanmayıp kendi ülkelerine transfer ederler. Emperyalizm doğrudan veya ortaklık yaptığı yatırımlardaki kârlarını yükseltmek için ve bunun yanında kendi ekonomilerinin ihtiyaçlarını (çıkarları) doğrultusunda ucuz işgücü ve ucuz hammadde politikalarını yarı-sömürgelere dayatırlar. (Bu anlamda IMF'nin TC'ye dayattığı ucuz işgücü/hammadde politikalarının amacı açıktır.)

Emperyalistler verdikleri borçları koşullu verirler, örneğin, baraj yapımında kullanmak üzere alınan borçların koşulu, makina vb. parçaların emperyalist tekellerden alınmasıdır. Emtia alımları dış borçlanmaya neden olmakta, dış borçlanma ise esas olarak dış borcun finansmanında kullanılmaktadır. Bunun yanında iç borcun ve kamu finansman açığının finansmanında. Ve emperyalistler paranın değerinin sürekli devalüe edilmesini (serbest bırakılışını) empoze ederek yarı-sömürge ekonominin borçlarının artışı sağlarlar. Neresinden bakılırsa bakılırsın borçlar artış göstermektedir. Ve bağımlı ülkelerin engebeli, çarpık, düzensiz sistemi (Komprador Kapitalizm) sürekli kriz ve faşizm aynen devam etmektedir. Emperyalistler askeri, politik, kültürel yönden de mevcut statükonun korunması için baskı yapmaktadırlar. Ve bu baskıyı uşakları sevinçle menfaatlerimiz doğrultusundadır diyerek karşılamaktadırlar. Sebabi açık, sömürü, pastanın paylaşılmasıdır.

Emperyalizmin yarı-sömürgelerdeki mantığı şudur: "...komşunun ineğinin sütü size veriliyorsa, ineği satın almanın anlamı yoktur." (Yakup Kepenek Türkiye Ekonomisi) Ekonomik bağımlılıktan dolayı yarı-sömürgeler. "...şekilsel olarak

bağımsız olmalarına rağmen, gerçek bağımsızlığa sahip değildir. Buralardaki yerli hükümetler gerçekte çeşitli emperyalistlerin (ya da emperyalist bloğun) uzantıları ve kuklalarıdır..." (PBSP'nin yazısı Yeni Demokrasi)

Emperyalizmin kuklaları komprador burjuvazi ve toprak ağalarıdır, her iki sınıfta emperyalizmin dayanaklarıdır. TC'nin hakim sınıfları, ülke ekonomisindeki değerleri emperyalist burjuvaziye aktarmanın aracılarıdır. TC'yi emperyalizme, özellikle de ABD emperyalizmine, ülke çeşitli emperyalistlerin dalışma alanıdır ve bundan dolayı hakim sınıfların farklı burjuva klikleri farklı emperyalist efendilerinin çıkarlarını korumakta ve dile getirmektedirler. Farklı kliklerin uyguladıkları ekonomi politikaları (ithal ikameci-ihracat'a dönük) emperyalist sömürünün sürekliliğini sağlayan politikalarıdır.

1989 yılı bütçesi borç ödeme bütçesidir. T.C.'de doğan her bebek borçlu doğmaktadır, ekonominin geleceği şimdiden ipotek altındadır. Yüksek faiz politikasıyla iç borçlanma endişe verici boyutlara yükselmiştir, alınan dış borçlar üretime yönelik hiçbir yatırımda kullanılmamaktadır. 89 yılı büyüme hızı % 5-5.5 olarak öngörülmüştür, gidişatla bu bile tutturulamaz işsizlik büyüyecek, geçmiş yıllarda başlanmış olan yatırımlarda bile durgunluk olacaktır. (şu anda böyledir) Özal iktidarı emperyalist sömürüyü gizleyebilmek için Dış Ödemeler Bilanço'sundaki kalemlerle oynamakta ve kalemleri şişirmektedir. Bu çabalara rağmen "mızrak çuvala sığmamakta" borçlar 89 yılında 16-17 trilyon lirayı bulmaktadır. Emperyalist pazar koşullarında borç artışı kaçınılmazdır ve borçlar "...emperyalist sömürünün düzeyinin göstergesidir." (YD)

Son söz olarak Çeşitli Milliyetlerden Türkiye Halkının sömürüsüne dur diyebilmek için Patron-Ağa düzenini yerlebir edelim, Demokratik Halk İktidarı'nı kuralım. Bu perspektif için Devrimin silahlarını geliştirelim, güçlendirelim, Sınıf Bilinçli Proletaryanın önderliğinde verilen dişe dış mücadeleyi yükseltelim ve yaygınlaştıralım diyoruz.

Kazlıçesme'de Yeni Gelişmeler

Deri işverenleri sendikasıyla Kazlıçesme Deri-İş şubesi arasında yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla noktalandı. 1987'de başarılı grevlerle işverenleri dize getiren deri işçileri yeni bir grevin eşiğinde. İşçiler ve sendika grev hazırlıkları içinde. Yıllardan beri sürdürdükleri güzel mücadele geleneklerini sürdürmeye azimli.

Sendika yönetimi ile işçi elele vermiş yeni bir mücadelenin hazırlığında gözaltılar, tehdit ve baskılar deri işçilerini yıldırmıyor. Her mücadeleden daha bir azim kararlılıkla çıkıyorlar, daha bir inançla mücadeleye atılıyorlar. Örgütlü mücadelenin zaferle taçlanacağını bilincini taşıyorlar.

Ekonomik kavgaları siyasi kavgayla bütünleştirmenin örneğinin 1 Mayıs '89'da gün boyu üretimi durdurarak, çeşitli sendikaların ihaneğine rağmen 1 Mayıs alanında mücadele bayrağını yükselterek 15 Haziran'da 4 saat şartları indirerek gösteren Deri-İşçileri gözaltına alınan işçi arkadaşlarının, sendika yöneticiliğinin serbest bırakılması için üretimi durdurarak mücadelenin güzel örneklerini verdiler.

Deri işçileri ve Deri-İş Kazlıçesme şubesi tam bir uyum içinde çalışmasını sürdürüyor. Kollektif çalışmanın ve örgütlü mücadelenin gerekliliğine ve zorunluluğuna inanan deri işçileri elele vermiş, yapacakları grevi örgütlemeye koyulmuş durumda.

İş yerlerine gidiliyor, işçilerle sıcak diyaloglar kuruluyor. Sendikası olan işçiler sendikaya üye yaptırılıyor. Çalışmalar ürünü de veriyor. Sendikası olmayan işçiler üye olmaya başlıyor.

İşverenler de boş durmuyor, işçileri sendikasıyla kırmak için entrikalar çeviriyor. Sendikaya yeni üye olan işçilerin işine son veriyor. Başak deride çalışan seviz işçileri sendikaya üye olur olmaz dördünün hemen işine son verildi. Sendika devreye girdi. Sendikamın yarattığı baskı sonucu tutumunu değiştireceğini söylemesine karşın sendika ikinci gün görüşmeye geldiğinde işveren görüşmeyerek kaçtı. İşten atılan işçiler direnişe geçti. Diğer işçiler de arkadaşlarını desteklemek amacıyla direnişe başladı. Başak Deri'de üretim durmuş vaziyette.

İşveren işçileri tehdit ediyor, karakola alacağını söylüyor "karakolda adamlarım var, sizi harcarım" diyor. Ama işçilerde kararlı işbaşı yapana, haklarını alana dek mücadelelerini sürdüreceklerini belirtiyor. Kararlılık yüz ifadelerinde görülüyor. Diğer sınıf kardeşlerinin kendilerini yalnız bırakmayacaklarına inançları var. Başka bir işyerinde de keza işçiler direniyor. Patronlar işyerlerine kilidi vurup gitmiş durumda. Kazlıçesme işçileri yeni bir mücadelenin eşiğinde. Bütün bunların yanında Kazlıçesme işçileri 22. olağan kongre çalışmalarını sürdürüyorlar. Devrimci işçiler bunun için

de yoğun bir çalışma yürüttü. İnandılar, azimle çalıştılar ve yıllardan beri yürüttükleri çalışmanın semeresini yeniden alacaklarını biliyorlardı.

25 Haziran'da 200'ü aşkın delegе ve kalabalık bir işçi topluluğu kongre salonunu doldurmuştu. Sendika yönetimi çalışmalarıyla ilgili açılış konuşmasıyla kongreye başladı.

Daha sonra delegeler teker teker kürsüye gelerek konuşmaya başladılar. Konuşmacıların hemen hemen hepsi yıllardan beri kitle ve sınıf sendikacılığı temelinde yürüttükleri mücadeleyi sendika şubelerinin işçilerle bütünleşen çalışmasına değindiler. Eksikleri üzerinde durdular. Eksiklik ve yanlışlarını nasıl aşacaklarını ortaya koydular. Bundan sonrası mücadelelerinde önünde duran engelleri ortaya koydular, bu engelleri nasıl aşacakları üzerinde tartıştılar. Gündemde olan grevin örgütlenmesi, grevden başarıyla çıkılması ve işverenlerin engellerini nasıl aşacaklarının üzerinde durdular. Dahası sendikal örgütlenme ve mücadelenin yeterli olmadığını, fabrika örgütlenmesinin temel çalışma olduğunu, buna daha çok önem verilmesinin zorunlu olduğunu, ancak böylesi bir çalışmayla ekonomik mücadelenin siyasal mücadeleyle bütünleşeceğini vurguladılar. Sınıf için siyasal mücadelenin temel olduğunu, bunu bilinçlere çıkarılması gerektiğini belirttiler. En sonunda sendika şube sekreteri Musa Servi ve Başkanı Ali Gündoğdu bitiş konuşmasını yaptılar. Eksiklerini ve hatalarını, bunları nasıl aşacağını ortaya koyduktan sonra seçime geçildi.

Seçim sona ermişti. Sınıf bilinçli ve devrimci işçiler uzun erimli çalışma ve mücadelelerinin meyvesini tekrar alacaklarına inançları sonsuzdu. Sonuç açıklandı. Zafer yine devrimci işçilerin olmuştu. Hepsinde yeni mücadelelere daha azimle ve inançla sarılmanın coşkusu yaşanıyordu. Önlerinde çetin mücadele günleri duruyordu. Grev kapısının eşiğindedi. Tüm güçleriyle greve hazırlandılar ve bu mücadeleyi de zaferle taçlandıracaklardı. Buna da inançları sonsuzdu. Yaşasın Devrimci işçilerin örgütlü mücadelesi!

Kazlıçesme Deri-İş Şube Sekreteri Musa Servi ile Söyleşi

Kazlıçesme Şube Sekreteri Musa Servi, "Ekonomik mücadeleyi siyasal mücadeleye bağlı yürüteceğiz".

Y.D. - Kazlıçesme Deri-İş 12 Eylül öncesi ve sonrasında verdiği mücadelelerle ön plana çıkan bir sendika. Buna bağlı olarak kısaca sendikanın ve işyerinin şimdiki durumunu özetler misiniz?

M.SERVİ - '80 öncesinde Kazlıçesme'de verilen mücadeleler salt ekonomik temelde değildi. Siz de hatırlarsınız, askerlerin kuşatması altında bile buranın işçileri, dayanışma içerisinde binlerce direnişte bulunmuştu.

12 Eylül'den sonra ise estirilen terörden en çok işçi sınıfı payını almıştı. Azgın bir sömürü ve dizginsiz bir terörle işçilerin üzerine bir ölü toprağı serpilmiştir. 2821 ve 2822 sayılı sendikalar yasasıyla işçilerin mücadele ile kazandıkları bütün hakları geriye alındı. Bu koşullar altında 1985'te iki haftalık bir grev yaşandı. O dönemde işçiler sendikayı denetleyemediklerinden ve haklarına bugünkü gibi sahip çıkamadıklarından dolayı fazla bir hak alınmadan grev sonuçlandı. Bundan hareketle Kazlıçesme işçileri, başarılı olabilmek için işçi kitlesinin yek vücut olup kendi haklarına sahip çıkmasının ve sendika içinde de mücadele etmesinin gerekli olduğu sonucuna

neminde teklif taslakları hazırlayıp grev komiteleri oluşturarak ve işçileri hazırlayarak mücadele ettiler. Hazırladıkları sözleşme taslağını işverene sundular. Bu dönemde başlayan grev 129 gün sürdü. Grev süresince arkadaşlar birbirlerini daha iyi tanıdılar ve kaynaştılar. İşveren başlangıçta işyerini kapatma pahasına da olsa hiçbir hak vermeyeceğini söyledi. Ancak, yaşam gösterdi ki, işçiler birleşip kararlılıkla haklarını savunduklarında alınamayacak hak yoktur. Grev sonrasında, işverenler, işçilerin örgütlülüğünü bozmak ve onların elini kolunu bağlamak için yoğun bir çaba içerisinde girdiler. İlk iş olarak grev süresince ön plana çıkan arkadaşları işten çıkardılar. Bunun yanında işçi arkadaşların sendikadan istifa etmeleri için yoğun bir çaba harcadılar. Uzun bir grev yaşandığından ve arkadaşların çoğunun meseleye ekonomik temelde bakmasından dolayı da başlangıçta başarılı olabildiler. İşverenler bunu başarabilmek için zaman zaman bazı arkadaşları yazıhaneye çağırıp "istifa edersen haftalığına zam yaparız, etmezsen işten atarım" türünden tehditler savurdular. Bir de o dönemdeki şube

başkanı hiçbir gerekçe göstermeden istifa etti. Tabii bu da işçiler içerisinde büyük bir moral bozukluğu yarattı. Ancak işçi sınıfının mücadelesi tarihi göstermiştir ki, sınıfa ve kendisine güveni olmayanlar zor dönemlerde bu tür yöntemlere başvurabilirler. Bu da bize işçilerin kendi mücadelelerine sahip çıkmalarının zor dönemlerde dayanışmanın ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Neyse, daha sonra biz sınıf bilinçli işçiler, yeni komiteler oluşturarak bilinçsiz arkadaşları sendikaya sahip çıkmaları için ikna ettik ve birlikte hareket ederek işverenin saldırısını püskürtmeyi başardık.

1989'a geldiğimizde işverenler baktılar ki işçiler hâlâ örgütlüler, bu defa değişik bir taktik izlediler. Alt katta mal basmama kararı aldılar. Bu işçi arkadaşları moral bozukluğuna itmek ve kendiliğinden çıkıp gitmelerini sağlamak içindi. Ancak işverenin bu saldırısını da boşa çıkartmayı başardık.

Y.D. - Kazlıçesme işçilerinin mücadelesine baktığımızda bir kararlılık ve örgütlülük geleneği sözkonusu. Bunda sınıf bilinçli işçilerin uzun erimli çalışmalarının rolü var mı sizce?

M.SERVİ - Elbette vardır. '80 öncesinde Kazlıçesme'deki mücadele sadece ekonomik temelde değildi. Sınıf bilinçli işçilerin önderliğinde yürütülen bu mücadelenin etkileri bugün de devam ediyor ve yaratılan gelenek belli ölçülerde bugün de etkisini sürdürüyor.

Y.D. - '87 döneminde Kazlıçesme'de bir grev yaşanmıştı. Bu grev başarıyla sonuçlanmıştı. '89'a geldiğimizde yeni bir grev aşamasındasınız. Son durum nedir? Grev aşamasına nasıl gelindi?

M.SERVİ - '89 sözleşmesi için

belli hazırlıklara girdik. Komiteler oluşturup genel talepleri içeren anketleri işçi arkadaşlara dağıttık ve demokratik bir temelde sözleşme taslağı hazırladık. Taslakta idari maddeler ağırlıktaydı. Özellikle bizi en çok rahatsız eden, işten çıkarılmaları karşı önlemler ağırlıktaydı. Bu taslak işverene sunuldu ve toplu sözleşme görüşmeleri başlatıldı. 4-5 toplantı yapıldı, ancak işveren yine '87'deki taktiklerini kullanıyor. Yani görüşmeler pek olumlu değil. Biz bu durumda gelişmeleri tüm arkadaşlara anlatmaya çalışıyoruz öğlen aralarında toplantılar yapıp işverenin taktiklerini işçi arkadaşlara kavratmaya çalışıyoruz. Şunu tüm işçi arkadaşlarımız kavramış durumda, üretim üzerindeki silahımızı kullanmadan haklarımızı alabilmemiz mümkün değil. Burada şuna dikkat etmek gerekli; biz ekonomik temelde tüm haklarımızı alsak dahi, iyi koşullarda yaşamamız mümkün değildir. Yani meseleye siyasi bir temelde bakmak lazım. Siyasi bir temelde bakmadığımız sürece aldığımız ekonomik haklar sadece uyuturucu etkisi gösterecektir. Biz yaptığımız toplantılarda işçi arkadaşlara bunu anlatmaya çalışıyoruz. Bu konuda bir hayli iyi durumda olduğumuzu söyleyebilirim. Örneğin, son 1 Mayıs çalışmalarını ile ilgili olarak yapılan açıklama sonrasında şube sekreterimizin gözetimine alınması üzerine yarım gün üretimin tamamen durması idi. Bu işçilerin sadece ekonomik bakış açısından yavaş yavaş kurtulduklarını gösteriyor. Son durum için şunu söyleyebilirim, işçiler kesinlikle kararlı bir tutum alıyorlar.

Y.D. - İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ta ilk olarak üretimin tamamıyla durduğu işyeri Kazlıçeşme olmuştur. 15-16 Haziran'da ise işçiler 4 saat üretimi durdurarak öğleye kadar işbaşı yapmadılar. Bunların hepsi siyasi temelde eylemlerdir. Bu eylemlerde sendikaların rolü ne oldu?

M.SERVİ - 1 Mayıs öncesinde biz 1 Mayıs'ı anlatmaya yönelik geniş bir propaganda faaliyeti yürüttük. İşçi arkadaşlara 1 Mayıs'ın işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü olduğunu, gerek temsilciler ve komiteler, gerekse de sendikada

yaptığımız toplantılarla anlattık. Sonuçta da Kazlıçeşme'deki sendikali sendikası tüm işçiler üretimi durdurarak ve 1 Mayıs alanına giderek eyleme katıldı.

Y.D. - 15-16 Haziran işçi hareketinin Türkiye'de işçi sınıfı açısından çok önemli bir yeri vardır. 15-16 Haziran'dan, işçi hareketi açısından çıkması gereken dersler nelerdir sizce?

M.SERVİ - 15-16 Haziran siyasi temelde büyük bir kitlesel işçi hareketi olması itibarıyla önemli bir yere sahiptir. Ancak bu harekete sınıf bilinçli işçiler önderlik etseydi şimdi çok daha ileri bir mevzide olunabilirdi. Hareket, sadece ekonomik temele dayalı sendikacılığın işçi sınıfına hiçbir şey kazandıramayacağını göstermiştir.

Sendikalar ekonomik mücadele ile siyasi mücadeleyi birleştirmeye çalışmalıdırlar. Diğer bir derste sınıfın hareketi ile diğer emekçi kesimlerin hareketi birleştirilemezse uzun vadede başarı şansının olmadığını göstermiştir. Bunun için işçi sınıfı kendi sınıf örgütünün öncülüğünde özellikle kırsal alanda emekçilerin mücadelesini örgütlemeye ve ona önderlik etmeye çalışmalıdır.

Y.D. - Baharda işçi sınıfının kendiliğinden hareketi şahlandı. Ancak sonraki dönemde belli bir durgunluk gözleniyor. Bu durgunluğun nedeni nedir sizce?

M.SERVİ - Bunun nedeni genelde işçi sınıfının mücadelesine sadece ekonomik temelde bakılmasıdır. Örneğin işçilere toplu sözleşme görüşmelerinin çıkmazda olduğu değil de bu düzen devam ettikçe işçi sınıfının iyi yaşamasının mümkün olmadığı anlatılıydı ve bu temelde hazırlanılıyordu mücadele yükselerek devam ederdi. Farkındaysanız, siyasi temellerindeki eylemlere örneğin, 1 Mayıs'a 15-16 Haziran'a katılımın daha az olduğu gözlemlendi. Ekonomik mücadele siyasi mücadeleyle bütünleşirilemediği müddetçe böyle eylemler etkinliğini koruyamayacaktır.

Y.D. - 1 Mayıs öncesinde bazı sendikalar "Haydi 1 MAYIS'a" diyerek işçi sınıfını alanlara çağırdı. Ancak 1 Mayıs sabahı bu tavırlarından vazgeçerek işçilerin sokağa dökmemesi için çabaladı. Bu tavır

nasıl değerlendiriyorsunuz?

M.SERVİ - 1988 döneminde de çeşitli sendikalar 1 Mayıs için yasal izin başvurusu yaptılar. Sendika ağalarının işçi sınıfına bakışı ve mücadelede ne kadar samimi oldukları ortadadır. 1989'da da ne pahasına olursa olsun 1 Mayıs'ı alanlarda kutlayacağız, dediler. Bu dönemde genelde biz şubeler olarak, sendika ağalarının samimi davranmayacaklarını ve buna karşı uyanık olunması gerektiğini anlattık. İşçiler 1 Mayıs'ta Taksim ve Mecidiyeköy'e gelerek ve üretimi durdurarak 1 Mayıs'ı kutlamaya çalıştılar. Ancak 1 Mayıs sabahı "Bize siyasi şube geldi, işçiler yürürse ateş açılacak, dedi" diyerek kutlamaya engel olmaya çalıştılar ve bir çok işçinin alana gitmesine engel oldular. Bu da gösterir ki, 1 Mayıs'ta şehit olan işçi arkadaşlarımız için siyasi iktidar kadar sendika ağaları da suçludur. Çünkü şuna inanıyorum, bunlar sınıfı bölmemiş olsalardı hakim sınıflar bu kadar rahat hareket edemezlerdi.

Y.D. - Türkiye'de bugünkü sendikacılığı nasıl değerlendiriyorsunuz?

M.SERVİ - Sendikalar genellikle sınıfın ekonomik çıkarlarının korunması için kurulmuştur. Ancak görüyorsunuz, gerek 600.000 kamu işçisinin toplu sözleşme masalarında satılması, gerekse işçilerin sendika içerisinde söz hakkının alınması bugünkü sendikaların genel olarak olması gerekenin tam tersi biçiminde çalıştığını gösteriyor. Bize düşen görev ise bu gangster sendikacılığa karşı örgütlenip işçilerin sendika yönetimine gelmesini sağlamaktır.

Y.D. - Sizce işçi sınıfı içerisinde örgütlenme ve çalışma nasıl olmalıdır?

M.SERVİ - Daha önce de söyledim, işçilerin mücadelesini sadece ekonomik temelde kavramamak gerekir. Bunun yanında siyasi olarak iktidarı hedefleyerek sağlam ve azimli bir mücadele yürütülmelidir. Yani sınıf bilinçli işçiler fabrikada komiteleri kurarak da örgütlenmelidir. Aksi halde bazı haklar kazanılsa bile sürekli olamayacağı açıktır.

Y.D. - Teşekkür ederiz.

M.SERVİ - Ben de teşekkür ederim. □

Divriği Maden Ocakları Suskun İşçiler Grevde

Divriği; maden şehri, işçi şehri; güzel insanların şehri. Ne kadar yabancı olursanız olsun; Divriği'lilerin sıcak ilgi ve davranışları size yabancılığınızı unutturacaktır.

Daha şehre girer girmez, kara madenin kokusu ve görüntüsü sizi kuşatacaktır... Ama daha önce Divriği'ne gelmişseniz, örneklere oldukça farklı bulacaksınız Divriği. Şehrin gürültüsü, hareketi susmuş; Divriği'nin kalbi maden ocakları susmuş, atmıyor. İşçiler uzun sakalları ve gür bıyıklarıyla Divriği'nin ana caddesinde, suskun, sabırlı ve kararlı. Ocakların kapısındaki GREV ve LOKAVT pankartları ta uzaklardan okunuyor.

Evet, Divriği'de maden işçileri 17 Mayıs'tan bu yana grevdeler. Ve Divriği halkı, öğrencisi, esnafı, köylüsü işçilerin yanında, onlarla dayanışmanın ve bütünlüğün güzel bir örneğini oluşturuyorlar.

Ve bugün Divriği'nin en hareketli yeri, Divriği Cevher-İş Sendikası'nın bulunduğu bina. Binadan içeri giriyorum, merdivenleri oldukça hareketli çıkıp sendika başkanı Veysel Sönmez'den grev hakkında bilgi istiyorlar.

A.S. - Sayın Başkan, nasılsınız?

V.Sönmez - Teşekkür ederim, oldukça iyiyim.

A.S. - Kendiniz hakkında kısaca bilgi verirmisiniz?

V.Sönmez - Elbette, 1972 yılında baş madenci olarak Divriği madenlerinde işe başladım. 1979'da DİSK Yeraltı Maden-İş Sendikası'nın şube başkanlığı ve sonrası malûm...

1986'dan bu yana Türk-İş'e bağlı Türkiye Maden İşçileri Sendikası'nın Divriği cevher işçileri şubesinin başkanlığını yürütüyorum.

A.S. - Sendika ve çalışmalar hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

V.Sönmez - Divriği cevher işçileri sendikası, 1983'te Türkiye Maden İşçileri Sendikası'nın bir şubesi olarak açıldı. O dönemde çalışmaları oldukça kısıtlı ve güdümlüydü. İş-

çilerin oluşturduğu muhalefet sonucu 1986'da delege çoğunluğuyla işçilere yabancı olan üst yönetim tamamen değiştirildi.

Çalışmalara gelince, bugünkü mevcut yasalar çerçevesinde sendikacılık yapmak oldukça güç. Aslında tam bir sendika ağalığı hakim. Sendikamızın yönetim kurulu, Türk-İş yönetimiyle sürekli çelişme arzetedir. Hatta 17 Mayıs'ta grev kararı aldığımızda Türk-İş üst yönetiminden gelen telefonlar kararımıza karşı olup, grev kararından vazgeçilmesi yönündeydi. Fakat gerek yönetim olarak biz, gerekse işçiler Türk-İş'in olumsuz ve anlaşılmasız tutumunu hiçe sayarak greve gitmek zorundaydık ve öyle de yaptık.

A.S. - Sayın başkan, diğer işkollarındaki işçilerle kıyaslırsak, genel olarak Çelik işçilerinin durumu nedir?

V.Sönmez - Bugün Türkiye'de en düşük ücretle çalışan işçiler: Demir Çelik iş kolundaki işçilerdir. Artı, en sağlıksız ve oldukça zor şartlar altında çalıştırılıyorlar...

A.S. - Grev kararına bütün işçiler katıldı mı?

V.Sönmez - Elbette. Grev kararı alındığı gün hatta saat (17 Mayıs.) 8'de bütün işçiler tam bir birlik için-

de çalışmayı durdurup greve başlamışlardır.

A.S. - İşverenin ve idarecilerin tutumu ne oldu?

V.Sönmez - Tabii aynı gün işveren tarafı da grev pankartımızın hemen yanına da lokavt pankartını astı. (gülüştürüyor)

A.S. - Sayın Başkan, çevre halkının, daha doğrusu Divriği'lilerin greve bakışları nasıl?

V.Sönmez - Bugüne kadar bu kadar yüksek dayanışma ve destek görmedim. Koridordaki duvara bir göz atarsanız durumu kendiniz de görürsünüz. (Koridordaki duvar baştan başa dayanışma ve başarı telgraflarıyla kaplı) Çevre halkıyla tam bir bütünlük içindeyiz...

A.S. - O zaman hemen işçilerin durumunu soralım. Herhangi bir yılgınlık ve çözümler var mı?

V.Sönmez - Sen söyle, dün işçilerle konuştum.

A.S. - Gördüğüm kadarıyla oldukça kararlılar ve grevden başarı ile çıkacaklarından eminler. Moralieri de oldukça yüksek...

V.Sönmez - Elbette...

A.S. - Sayın Başkan, taleplerinizi işveren tarafına bildirdiniz mi? Talepleriniz neydi, öğrenebilir miyiz?

Devamı 23. sayfada

SUTİ I Sümer Tekstil Fabrikasındaki Kısımlar ve Baskılar

Türkiye'nin hemen her yerinde olduğu gibi Adana'da da birçok fabrikada işyeri sendika ve polis üçlüsünün saldırları işçilerin hakları için ufak ufak kıpırdanmalarıyla birlikte başladı ve gittikçe dozajını artırıyor.

Adana SUTİ I Sümer Tekstil Fabrikasında da bu baskılar sarı sendikaya karşı bir işçi muhalefeti ortaya çıkmaya başladığı dönemlerde acık bir hal almaya başladı. Sümer Tekstil'de sendikal mücadele tarihi oldukça eskiye dayanır. 1979'da DİSK'le birlikte başlayan sendikal mücadele, 1980 12 Eylül ile birlikte DİSK fesh olunca 1981'den sonra işçilerin toplu halde TÜRK-İŞ'e bağlı TEKSİF-İŞ Sendikası'na geçmesiyle birlikte yeni bir hal aldı. Sendikal yönetim için, eskiden sağ güçlerle devrimciler arasındaki mücadelede 1987 sendika seçimlerine kadar devrimciler yönetimde idi.

12 Eylül faşizmi koşullarında fabrikadaki sendika yönetimi ülkemizde parmakla gösterilen birkaç fabrikadan birisi idi. Bu yönetim sayesinde kapanmayla karşı karşıya kalen fabrika, işçilerin mücadeleye sevk edilmesiyle işçiler işsiz kalmaktan kurtulmuştu. O zamanlar sadece PAKTAŞ olarak geçen fabrikanın sahipleri olan TOPRAKLAR'ın devlete olan 39 milyarlık borçlarını yüzünden fabrika 1 ay çalışmadı. Bu süre içinde fabrika sendika başkanı Mehmet Süer'in bizzat işçilerin her gün üç vardiya (iş olmasa dahi) gelip gitmelerini isteyerek, fabrikanın kapanmasını engellemiştir. İşçiler 1 ay süresince fabrikayı korumuşlardı. Sonunda devlet fabrikaya ortak olarak SUTİ I - SÜMER TEKSTİL FABRİKASI adı ile çalışmaya devam etmiştir.

1987 sendika seçimleri öncesi sağcılar demagoji ve yalanlarla geri işçilerin bir kısmını aldatmaya muvafak oldu. Sendikanın da pasif çalışması nedeniyle, 1987 seçimlerini sağ-

cılar kazandı. Sendika başkanlığına şimdiki sarı sendika ağası, işverenin uşağı Musa Uysun seçildi. Bu kişi fabrikada idare amiri idi. Yani bizzat işverenin adamı idi. Bugünkü sendika yönetimindeki örneğin, başkan yardımcılarını, disiplin kurulu üyeleri, denetleme kurulu üyelerinin büyük bir kısmı usta ve teknisyenlerden (işverenin yaltakçılarından) oluşuyor.

Bu yönetim işbaşına gelirken işçilere verdikleri saatler şunlardı. İlk olarak AKORD sisteminin uygulanmasını isteyecekti (AKORD sistemi dokumada % 90 randıman alınması halinde işçiye verilen prim oluyor) bu olmadı. İkinci olarak, işçilerin yardımlaşma sandığına oluşturma, üçüncü olarak; 5 makinada çalışan bayanların, 3 makinada çalışacaklarını vaad etmişti, bunlar da olmadı. Dördüncü olarak yemeklerin daha kaliteli çıkarılacağına ilişkin verdikleri sözdü. Bu vadeleri de diğer vadeleri gibi boş çıktı. Yemekler son derece bozuk. Böylelikle yeni yönetimin başa gelmeden önce verdiği bu vadelerin hiçbirini yönetime geldiğinde hatırlamadı.

1989'da yine aynı yönetim seçimleri 7 ay önceye aldı. Bu dönem de devrimcilerin yoğun ve aktif çalışması bunların gerçek yüzünü işçiye göstermeye başladı. Sarı sendika yöneticileri işverenle anlaşmaya girerek işçiler üzerinde baskı uygulamaya başladılar. Bu arada ANAP'tan da araba ve 2 milyon yardım gördüler. Devrimci muhalefetin bastırılmış olduğu listelerin fabrika içerisindeki dağıtımını engellendi. İçeriye sokulması yasaklandı. Kadınların göğüslerine sakladıkları listeler, bu aşagılık sendika ağalarının göğüslerden çıkarılarak yırttırıldı. Bu yüzden kadınlardan çok az oy aldılar.

Ayrıca erkek işçilere de "sizi işten atarız" diyerek şantaj yaptılar. Seçim sonrasında sendika yöneticileri devrimcileri "fabrikada anarşist

artıkları var" diyerek ihbarda bulundular. Bunun üzerine fabrikaya 10 tane kadar sivil polis gelerek masada yemek yiyen önce iki arkadaşı alıp götürdüler, arkasından yine boyahane kısmından 15 kişiyi götürdüler. Bu kişilere gözaltı süresince baskı yaptılar. Sendika başkanlığına adaylığını koyan arkadaşına "sen niçin aday oldun" diye baskı yapıldı. Ve o arkadaşta "İşçi sınıfı istedi, ben de oldum" diyerek adaylığını sürdürceğini söyledi. Polis bu arkadaşına "ya işten çıkar gidersin, ya da vaz geçersin" diyerek aday olmaması için baskı yapmışlar ve korkutmaya çalışmışlardı. Ve böylece bu olay polisin, halkın ve emekçilerin yanında değil, işverenin ve onun uşaklarının yanında olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Ve hemen bu olayların akabinde 300'e yakın işçi işten atılmıştır.

İşveren işçileri işten atarken bu işi resmen, yasalara ve iş hukuku kanunlarını çiğneyerek yapmıştır. Sarı sendika ağaları, muhalefet işçilerin isim listesini işverene vererek işverenin bunları işten atmasını sağlamıştır. İşveren bu işçilere "işyeri değişim formu" diyerek aslında çıkış kâğıda olan bir kâğıt imzalatılarak, imzalamayanlarda dahil hepsinin çıkışlarını vermiştir. Bu işçi kıyımı bugün yavaşlamakla birlikte devam etmektedir. Sarı sendika kendi taraflarının bir kısmını ustabaşı, usta ve memur yaparak kendine taban hazırlamaktadır.

SUTİ I - II SÜMER TEKSTİL'deki arkadaşlara, işçi kardeşlerine sesleniyorum. İşverenin, satılmış sarı sendikaların ve polisin baskılarına boyun eğmeyelim. İşten atmalara karşı birlik olalım. Birbirimizi koruyalım. Bugün bana, yarın sana bunu akıldan çıkartmayalım. Bunların gerçek yüzünü anlayan işçiler, diğer işçilere anlatsınlar ve örgütlenelim, örgütlenin. Zira örgütsüz hiçbir güç başarıya ulaşamaz. Diğer işçi direnişlerinin olduğu fabrikalar bize örnek olsun. Devrimci sendika muhalefetini yeniden kuralım. Mücadelemizi korkmadan, yılmadan, cesaretle yükseltelim. Gelecek bizimdir. □

SÜMER TEKSTİL
FABRİKASINDAN Y.D. okuru

Trakya Yağ Sanayiinde Faşist Uygulamalar

Calıştığım işyerinde olan bir işçi, emekçi düşmanlığını dile getirmek üzere size yazıyorum.

Çalıştığımız işyeri ünlü "Salat" yağı üreten Trakya Yağ San. A.Ş.'dir. Bu fabrikanın sahibi İsmail Özdoğuran ve oğlu Ercüment Özdoğuran denilen kişilerdir. Kısaca İsmail Özdoğuran 1945'lerde yiyecek sıkıntısı olduğu dönemde karaborsa, halka un satarak kazanç sağlayan ve o dönemde köşeyi dönen 1959-1961'de Demokratik Parti Milletvekili ve Adnan Menderes'lerle yarışan idamdan dönen ve o dönemde Özdoğuran Yağ.San. A.Ş.'yi kurmuş ve servetine servet katan, daha sonra ortağı Yahudi Salemon Mizrahiler'in uçak kazasında ölümü ile ortağına ve mirasçılara yol verip çocukluğunu açlığa mahkûp edip servetini büyütüp genişleten ve 1970'lerde Trakya Yağ Sanayi A.Ş.'yi kurup ünlü yağları üreten "saygın" ve Tekirdağ piyasasında itibarlı iş adamının oğlu da aynı özelliklere sahip. Buraya kadar herkesin tanıdığı camiler yaptırmasıyla da ünlü fabrikatör babacan halkın dostu bir iyilikçi(!) insan. Gelelim günümüze bu fabrikanın imalatının yürütmesi için fabrikaya ayçiçeği gelmesi ve ayçiçeğinin çıkan küpsininin diğer yem sanayi fabrikalarına taşınabilmesi için nakliye araçlarına ihtiyacı vardır. Bunun için fabrikaya 24 adet TIR, 11 adet kamyon satın alınır. Bu araçlarla birlikte bir o kadar şoför alınır. Tezgâh dönmektedir. Ancak bir müddet sonra çalışan bazı şoförlerin fabrika işçileri gibi sendika talepleri oldu. Buna bağlı olarak değişik ekonomik talepler gelişir. İşveren İsmail Özdoğuran, fabrikanın çalışabilmesi için bu nakliye filosuna ihtiyacı vardır. Hemen tüm şoför muavin kadrosunu Trakya Yağ San. A.Ş. bünyesinden ayırarak Özgür Nakliyat A.Ş. diye bir şirket kurarak şoför ve muavinlerini buraya aktararak sendika ve ekonomik taleplerini durdurur. Ayrıca bu araçların masraflarını Trakya Yağ San. A.Ş.'de gösteremediği için bu şirketi kurmuştur.

Çünkü şirket oldukça masraflıdır. Mazot, lastik, şoför diğer masraflar vs. Böylelikle bu şirket beş yıldan beri faaliyetini sürdürür ve doğal olarak her yıl zarar gösterilir ve devlete beş kuruş vergi ödemez. Beş yıl sonunda şirket iflas etti diyerek tüm şoförler ve muavinlerin işine son verilir. Birkaç ay içerisinde Özdoğuran Nakliyat A.Ş. doğar ve bazı şoförler yeniden işe alınır. Muavinler alınmaz. Çünkü işveren daha tecrübelidir ve iki kişinin işini bir kişiye yaptırmak istemektedir. Bir müddet sonra ekonomik ve sendika talebi yeniden doğar. İşte bu sırada TÜR-TİS sendikası ortaya çıkar ve Özdoğuran Nakliyat A.Ş.'de yetkili sendika olur. Çalışan şoförler tamirhane ve birkaç yardımcı sendikası olarak çalışmaya devam eder. İşveren bu arada Salat Spor futbol basketbol ve voleybol takımlarını kurarak spor lokali ve evinin bahçesinde stad yaptırır. Bu arada Trakya Yağ San. A.Ş. fabrikasının değişik kısımlarına değişik branşlarda işçiler almaktadır. Örneğin plastik işçisi, döküm işçisi, teneke işçisi, bahçıvan, meydana, koruma görevlisi, odacı vs. tabii ki tüm bu çalışanların Özdoğuran Nakliyat A.Ş. bünyesine alır fakat fabrikada çalıştırmaktadır. Bu çalışanlara şoförlerin sendikasının tüm haklarını verir. (Sporcular dahil) Bu defa sendika için uğraşanlar ve sadece 41 kişi sendikası gözüktür fakat 231 kişi aynı haktan yararlanır. Bunun yanında Özdoğuran Nakliyat A.Ş. de beş yılını doldurmak üzeredir.

İşveren yeni bir tertip peşindedir. Şirketi beş yıldır zarar göstermektedir. Nakliye araçları iyice demode olmuş ve gerçekten de her gün değişik masraflar çıkarmaktadırlar. Acilen bir çözüm bulunması gerekmektedir. Çözüm bulunur. Şirket fes edecektir. Ancak, bu durumda çalışanlarının tüm haklarını ödeyip çıkarılması gerekir. Aynı zamanda araçlar satılacaktır. Satılanların yerine yenisi alınacak ancak, yeni kurulacak şirkete gerçekleştireceği ve devletten krediyi alıp kredinin üzerine yatılıp bu işi gerçekleştirecektir.

Diğer yandan çalışanların kıdem tazminatları 500 milyon civarında bir yekün tutmaktadır. Sadece şoförlerin bu durumdan kurtulmak için hemen provakasyon ve komplo mekanizması çalışmaya başlar. İşverenin eski uşağı çalışan şoför ve muavinlerin düşmanı Ersin Bilmeç denilen zat devreye alınır. Bu namussuz, şoförlerin aleyhine çalışmalarından dolayı bir mercedes taksit, 2 adet ford kamyon ve beş adet daire sahibi olmuş ve Salat Spor kulüp başkanlığını yürütmektedir. Bu köpek, derhal fabrikanın başına geçer. Ramazan Bayramı öncesi 25 Mart ve 26 Mayıs arasında Ankara, Kayseri, Yozgat'tan ayçiçeği nakliyesi yapılacaktır. Bu arada işveren, araçların mazot ikmali yapması için anlaşmalı bir petrol ofisi bularak, tüm şoförlerine buradan mazot almalarını yazılı adrese bildirir. Tezgâh kurulmuş, plan işlemektedir. Ta ki 16 Mayıs günü nakliyenin tamamlanması ile tüm şoförleri toplayarak Ankara'daki benzinlikten mazot almış gibi gösterilip alınmadan para alındığını ve böylelikle 22 milyon zarara girdiğini söyleyerek şoförlerin 21'ine sadece TIR şoförlerine 10 gün ücretli izin verir. Bu arada olayı araştıracığını beyan eder. 26 Mayıs günü işe gelen şoförlerine iş kanununun 17. maddesi II. bendi d-fıkrası gereği tazminatsız çıkış verdiğini ve bu yazıları Trakya Yağ San. A.Ş. idare amiri işçi düşmanı Adnan Kırış tarafından verdirir. Kapının önünde elinde zarflarla kalan şoförler sendikaya haber verir. Bu arada işveren de jandarmaya haber verir. Fabrikanın önünde işgal var diye. Çaresiz şoförler Tekirdağ'a dönerek sahilde bulunan bir kafede sendikaların İstanbul Aksaray merkezinden sendikacıları beklemektedirler. Sendikaya en az 20 defa telefon edilir. Tamam geliyoruz. Geldik derken kimse gelmez. Bunun üzerine 27.5.89 günü tekrar irtibat kurulur. Bu arada sendika başkanı Yurdal Şenol, işveren telefon eder ve bu şoförlerin niye işten atıldığını öğrenmek ister. İşveren de, 17. maddesi gereği attığını bildirir. Bunun üzerine

ertesi günü sendikanın avukatı Güven Feyzioğlu Tekirdağ'a gelir. Şoförlerle görüşerek işverene gider. Daha sonra geldiğinde yapacak bir şeyin olmadığını, ancak bir mahkeme açarak kıdem tazminatlarının istenebileceğini söyler ve mahkemeye müracaat için en az 30'ar biner lira toplanılmasını ister ve yanındaki sendikacı diye gelen şoförlerin tanımadığı kişi ile birlikte İstanbul'a döner. Bunun üzerine şoförler, temsilci ve diğer bir arkadaşı görevlendirerek sendikaya gönderirler. Sendikada Genel Sekreter Yurdal Şenol ve toplu sözleşmede imzası bulunan Sabri Okçu yapacak bir şey olmadığını, kanunun kendilerini bağlamadığını, ancak hukuki yönünden sendikanın avukatının çözebileceğini söyler ve kendi dalgalarına bakarlar.

Bundan sonra da bu konuyla konuşmazlar. İstanbul'dan dönen temsilci arkadaşlar aynen durumu diğer arkadaşlara iletirler.

Bunun üzerine yapacak bir şey olmadığını kanısına varılır ve avukatın istediği 30'ar bin lira toplanır ve avukata verilir. Avukat şimdi kıdem tazminatlarını almak için mahkeme açar ve bir adaletsizlik düzeninin mahkemelerinde yargılanıp adaleti bulacaktır. Tabi ki bu arada işsiz güçsüz kalan, çoğunun evi kira olan, çocukları okula giden, evinin geçimini çalıştıkları maaşla geçindirmeye çalışan bu aklıktan, sefaletten ve de yaşama dirençlerini yitirmelerse bu adaleti mahkemeden beklemeye devam edeceklerdir.

Kısaca özetlersek;

Bahsi geçen işveren tam bir halk düşmanıdır. 1979 yılında fabrikaya MHP, ÜGD'li faşistleri almıştır. Çünkü aynı günlerde DISK'e gitme çalışmaları yapıyordu. Aynı faşistler bugün fabrikada ustabaşı ve şef olarak çalışmaktadırlar.

Yemekhaneye işveren "Memleket çalışan insanların omuzları üzerinde yükselir" diye pankart astırmasıdır. Bu pankart halen asılı durmaktadır. Böylelikle siz çalışın biz yiyecek anlayışını yerleştirmiştir ki, fabrikada öylesine cahil, kendi gerçeğinden habersiz insanlar var ki, bu pankartın bu anlamda olduğunu kabul etmiş, bunun propagandasını yapmaktadırlar.

Oysa ki kapitalizmin temel kuralı odur. İnsanlar çalışacak, üretecek bunun verimini işverenler paylaşacaktır. 12 Eylül günlerinde işveren Tekirdağ 8. tümen komutanlığına oldukça cömert ikramlarda bulunmuştur. Kamyonla yağ verme K.Kuvvetlerine bol bağışlar vs. Yine aynı günlerde Milliyetçi Demokrasi Partisi'ni Tekirdağ'da kurmak ve başkanlığına halk düşmanı Ersin Bilmec'i getirerek örgütlenme çalışmalarında kullanılması için keseyi açmış ve Çınarlı ve Aydoğdu'da (çingene mah.) paralı üye kaydettirmiştir.

İşveren zaman zaman Emniyet Md. ve amirlerine fabrikasında özel yemekli ziyafetler tertipleyerek her zaman elinin altında bulundurmaktadır. İşveren Tekirdağ'da esrarıcı ve kabadayı bilinen adam yaralama olayları olan bir kaç serseriye her zaman beslemiş ve zaman zaman fabrikada işçilerin bir hoşnutsuzluk durumlarında bu tipleri işçilerin üzerine saldırtmıştır.

İşyerinde herhangi bir işçi hakkından, örgütlenmeden, sendikal faaliyetten bahsetmek, amir, memur vs. kimseler hakkında yorum yapmak kesinlikle yoktur. Çünkü bir çok işçi derhal işten atılmıştır.

Sonuç olarak,

İşten çıkarılan bu 21 arkadaş sendikanın sahipsizliği ile kaderine terk edilmiştir. Aynı günlerde sendika merkezine bizzat giderek sendika Genel Sekreteri ve Yardımcısı Yurdal Şenol ve Sabri okçu ile görüşmemde:

İşte "bu iş yerinde işçiler bilinçsizdir. Ortak tavır alamaz. Bu konu sendikayı aşmıştır. Hukuki konudur. İşyerinde çalışanların üretimden gelen gücünü işverene karşı kullanmak mümkün değildir. Sendika yalnızca üye kaydedip işyerinde toplu sözleşme imzalar. Zaten şoförler işçi değildir. Serbest çalışmaktadır. Sendika eski başkanı Hüseyin Pala döneminde sarı idi, şimdi işçi sınıfı sendikasıdır. İşçiler kendi aralarında örgütlenirse biz gidip onlar adına sözleşme yaparız" biçiminde, yukarıda sıraladığım ve daha hatırlayamadığım birçok şey sınıf sendikacılığı yapan TÜMTİS Genel Sekreteri ve Yardımcısı Yurdal Şenol,

Sabri Okçu tarafından bizzat söylenmiştir.

Oysa ki emekçi ve sınıf bilinçli insanlar:

1- Üretimden gelen gücünü kullanabilecek bilinç düzeyinde oldukları zaman sendikalara değil proletarya partisinin önderliğinde kullanırlar.

2- İşçi olmak veya olmamak proletaryanın neyini değiştirir. Ha sanayi işçisi, madenci, avukat, doktor, mühendis, hamal; ha sendikacı, işçisi sınıfının ta kendisidir. Bulunduğu yere göre tavrını belirler.

3- Sendikaların ne zaman sarı, ne zaman kırmızı olduğunu yaşam ve mücadele pratiği göstermektedir. TÜMTİS'çi, TKP'ci ve sınıf sendikacısı beyler size hayırlı işler, yolunuz açık olsun demekten başka sizi değiştirecek sınıfın yanına getirecek uyumlu noktamız kalmamıştır. Sınıf sendikacılığının ne olduğunu bilmeyen, kıcını işverenin sermayesine dayamış ekonomizmle boğulan gayri şerefli işçilerin uğradıkları haksızlıkları komprador düzenin mahkemeleriyle çözmeye kalkmak sizin gibi sendikacılara yakışır demekten başka.

4- Size göre gerçek sınıf bilinci işçi ve emekçiler Mao'cu, bozkurt göşist ya da anarşist, terörist de olsak halkın iktidarı kurulduğu ve gerçek adaletin yargısı başladığı zaman sizler nerede barınacaksınız. Kıcını dayadığınız komprador patronların kucağında mı, yoksa ihanet ettiğiniz işçi sınıfının içinde mi?

5- İşçi sınıfı her geçen gün daha ileriye mücadelesinde azimle, kararlılıkla yürümektedir. Önünde parazitler, ayak takımı ve hangi türden hain olursa olsun it ürüyecek, kervan yürüyecektir.

Yeni Demokrasi'yi zor koşullar altında çıkarmaya çalışan emekçi sınıfının kurtuluşunun İ.K.'nin görüşlerinin savunulmasıyla olacağını savunan bu dergiyle işçi sınıfına ve emekçi halkını aydınlatmaya çalışan arkadaşlarıma bir haksızlık ve adaletsizlik örneğini anlatmaya çalıştım. Mücadele ve yayın hayatında başarılar. □

Özdoyuran Nak.Tic. A.Ş.'den
Atılan TIR Şoförü
Yeni Demokrasi okuru IBS

Dilovası'nda ANAP Destekli Faşist Terör Tırmandırılıyor

Dilovası Gebze'ye bağlı yirmi-beşbin nüfuslu bir kasaba. Otuzaya yakın sanayi kuruluşunun etrafına öbelenmiş gecekondularla çevrili bir yerleşime sahip. Hele hele en önemlisi nüfusunun % 80'inin sanayi işçilerinden oluşuyor olması ve bu nüfusun çeşitli milliyetleri içinde barındırıyor olması ise Dilovası'nın karakterini en iyi şekilde yansıtan özelliklerinden biri.

Mevcut sistemin olumsuzluklarını en ağır bir biçimde yaşayan insanların kasabasında durum maalesef emekçiler açısından hiç de iç açıcı değil. Şimdilerde en ağır ekonomik sorunların altında ezilen insanların başına bir de ANAP artı Ülkücü mafia damgalı bir yerel yönetim ve onun tarafından beslenen sokak çeteleri tarifi edilmiş.

İlginç bir yerel yönetim macerası var Dilovası'nın. İlk yerel seçim tarihi 7 Haziran 1987. ANAP bilinen seçim taktiklerinin yanında belki de benzeri pek az bir örgütlenme içine giriyor Dilovası'nda. Kumarhane patronluğu ve gayrimişru alemin değişmez ismi gibi üstün niteliklere sahip bir aday buluyor kendine. MHP'lilerden oluşan bir kadroyu yanına alıyor ANAP adayı ve bölgenin etnik ayrılıklarını çok iyi kullanan seçimleri kazanıyor.

Kazanılan seçimin ardından geleceğe yönelik bir kadrc çalışmasına giriyor başkan E.Dalkılıç. İlk etapta belediye kadroları uygun vasıflarda olsun olmasın kendi oy deposu olarak kullandığı Ağrı, Erzurum-Bingöl illerine mensup insanlardan oluşturulurken, önemli kadrolar ise bu oy deposunun dışında tutulup geçmişin MHP'lilerinden oluşturuluyor.

Dilovası halkının oyunu "Hizmet" vaatleri ile alanların hiç de hizmet yanlısı olmayıp amacın vurgunculuk olduğu kısa zamanda açığa çıkıyor. Başkan, meclis üyesi, ANAP belde teşkilatı yöneticile-

ri ve önde gelen isimlerinin yaşamları bir anda değişiyor. Dilovası'nda bir anda tanrının "yürü ya kulum" dediği insanların sayısı artıyor.

Artık Dilovası'nda belediye başkanı her şeydir. Kumarhane patronluğundan belediye başkanlığına terfi eden E.Dalkılıç'ın sözü karakolda, kaymakamlıkta, mahkemede ve valilikte de kanun olmuştur. İlkokul diplomasını şöför ehliyetnamesi almak için dışarıdan almış E.Dalkılıç artık kanun koyucu olmuştur. Belediye olanaklarının altından girip üstünden çıkmanın gelenek olduğu ANAP'lı belediyecilik anlayışı onlar için yeterli değildir. Hakimiyet kayıtsız şartsız Dalkılıç'larındır ve bu hakimiyete karşı çıkacaklar ne pahasına olursa olsun susturulacaktır. Devletin güvenlik güçlerinin bir belediye başkanının karşısına dikilemediği bir sistem kurulmuştur Dilovası'nda. Bu sistemin kuramcısı belediye başkanının babası namı katil "Tapucu Mahmut" namıyla maruf Mahmut Dalkılıç'tır. Uygulama belediye başkanı tarafından yürütülürken ortaya çıkan çatlak ses sahipleri veya muhalefet, ailenin en büyük oğlu, hayatı gayrimişru alem içerisinde geçmiş, bir dizi sabıkaya sahip ve eski bir ülkücü, yeni bir ülkücü mafia unsuru Dogan Dalkılıç'ın yönettiği silahlı birimler tarafından susturulmaktadır.

Bu konuda birkaç örnek vermekte yarar var.

İlk örnek Dilovası'nda otoyol çalışması yapan GÜLSAN A.Ş. adlı bir şirketin şantiyesinden 50 ton inşaat demirinin çalındığı olaydır. Olayla ilgili olarak şantiye bekçisi tutuklanır. Savcılığa verdiği ifadede bir dizi isim vardır. Verilen isimler bekçiden demiri alıp satan isimlerdir. İşin ilginç tüm isimler ANAP'lıdır, belediyede görevlidir. Olay mahkemeye intikal eder, bekçi tutuklanıp Gebze Cezaevi'ne konur,

diğer isimler serbesttir. Bekçi cezaevinde eceli ile ölür. Olayın tanığı, sanığı artık yoktur. İş aklanmış, ANAP'lı isimler için içinden sıyrılmıştır. Ama belediye başkanının üstün gayretleri, ANAP ilçe teşkilatı başkanı Enis Öztürk'ün ve ANAP milletvekili Atasayan'ın katkıları takdire şayandır.

İkinci örneğimiz RIO adlı tatil köyünde geçen bir olay. Söz konusu tatil köyü Tavşancıl köyü sınırları dahilindedir. Belediye başkanının Mafia babası ağabeyi D.Dalkılıç ve arkadaşları bir masada eğlenmektedirler. Her zaman olduğu gibi silahlıdır. Silahını saklamaya da hiç mi hiç özen göstermez D.Dalkılıç. Aynı yere gelen Jandarma Üstçavuş Metin Civelek durumu görür ve Doğan Bey'in silahını almak ister. Bunun üzerine silahını çeken D.Dalkılıç kabza ile üstçavuşun ensesine vurur ve ardından tokatlar. Olay ile ilgili olarak D.Dalkılıç, Şevket Tuç ve taksi şöförü gözaltına alınır. Şevket ve taksi şöförü Ali adlı kişiler alabildiğine dövülmesine rağmen Doğan Bey'in kılına dokunan olamaz. Olay başkanın ve Karakol Komutanı Üsteğmen Ahmet Kıyak'ın müdahalesi ile kapatılır.

Üçüncü örnek ise silah ticareti ile ilgili.

Dil iskelesinde herkesin ağzında "550 bin liraya ondörtlü." sözü vardır o günlerde. Polis Dilovası'nda silah kaçakçılığı yapıldığına dair bir ihbar alır. Yapılan operasyonda silah satmaya kalkışan belediye çaycısı Zeki yakalanır. Sorgulamasında Diyarbakırlı Ahmet ismini verir. Diyarbakırlı Ahmet gözaltına alınır. Aradan iki ay geçer, şahıslar serbest bırakılır. Yine bazı malum isimler devreye girmiş ve olay kapanmıştır.

Ortada öyle bir düzen vardır ki belediye artı karakol artı mafia tarafından tıkr tıkr işletilmektedir.

Bir dizi besleme grant tuvalet pahalı takım elbiselerle gezerken kendi tabirleri ile "yollarını bulmaktadırlar". Bu beslemeler vasıtası ile bir istihbarat ağı kurulmuştur. Başkanın aleyhine sarfedilen her söz değerlendirilir, her siyasi faaliyet gözaltındadır, kendileri için tehlike arz edenler tehdit edilip susturulur. Ve böyle bir ortamda 26 Mart seçimlerine girilir.

Bu seçimlerde bir önceki seçimlerle oranla daha ileri teknolojilerle çalışmaktadır E.Dalkılıç ve ANAP adındaki ülkücü mafia. Yeni seçim yasasının belediye başkanına verdiği yetkilerle devlet olanaklarını sonuna kadar kullanırken seçim faaliyetleri, resmî arabalar ile ve belediyenin haberleşme teçhizatları ile donatılmış sokak nöbetçileri tarafından yürütülmektedir. Tüm Dilovası gözaltındadır. Her sokağın başında silahlı şahıslar beklemekte, onu aşkın otoda görevli telsizciler ve silahlı korumalar her türlü gelişmeyi anında merkeze rapor etmektedir. Baskı ve tehditten bunalmış halk kapılarını diğer siyasi partilere kapatmış, onların mensupları ile birarada olmaktan, görülmekten korkar hale gelmiştir. ANAP dışındaki siyasi parti konvoy ve toplantılarına katılmak yüreklilik isteyen davranışlar kategorisindedir artık.

Ve 26 Mart günü sandık başlarında sözde devlet önem almıştır. Ama önlemler ANAP'lı çetelere karşı değildir. Dalkılıç hanedanının mensupları sandık başlarında gövde gösterip, Doğan Dalkılıç "Burada da anası ler var." diyebilir. Sandık başkanları baskı altında tutulabilir. Karşı görüşlüler mahallelerde yıldırılıp sandığa gitmekten alıkonabilir. Tüm seçim kanunları ihlal edilip ANAP adına her şey yapılabilir ve bu da güvenliğin sorunu değildir. Çünkü ortada seçim günü ANAP'lı kurmaylarla kolkola gezebilen bir karakol komutanı vardır. Ve ANAP tüm itirazlara rağmen 13 oy farkla seçimi alır. Artık Dilovası'nda yeni bir dönem, bir hesap sorma dönemi başlamıştır.

İlk hesaplaşma SHP belde yönetim kurulu kurucu üyesi Hasan Düzgün ile başlar. Hiçbir temeli olmayan bir namus lekesi uydurması bahane edilerek 4 Nisan sabahı saat

5.30 sularında kendine ait kahvehanesini açan Hasan Düzgün tek kurşunla kafasından vurulur. Olayın zanlısı "Ben Ercan abim için onun parmağı ile gösterdiği herkesi vururum." diyebilen bir tombalacı ser-seridir. Olayı uzaktan gören bir tanık, iki kişiden, biri beyaz ceketli olan iki kişiden söz etmektedir. Ama bugüne kadar ne karakol bir çaba sarfetmektedir, ne Dilovası'nda zanlının çevresinde bir arama olmuştur. Ortada ne fail ve ne de ele geçen suçlu vardır.

Olayın ardından fısıltı gazeteleri vasıtası ile ANAP'lılar "Daha sırada beş kişi var." türünden tehditleri savurarak zaferlerini tescil ettirme peşindedirler.

İkinci hesaplaşmanın kurbanı ise SHP belediye başkan adayı Salim Kaygısız olmuştur. Salim Kaygısız aynı zamanda bir dönem önce SHP belediye meclis üyesidir ve ANAP'ın vurgun ve tananının en amansız takipçisi olmuştur. Belgeleri ile birlikte meselelerin üzerine giden S.Kaygısız daha önce defalarca tehdit edilmiş, evine saldırılar olmuş ve tüm bunlar savcılığın bilgisine sunulmuştur. Fakat her dilekçeye gelen cevap aynıdır. Takipsizlik.

Yeni dönemde vurgunlarını rahatça sürdürebilmeleri için ANAP'lı çetelerin meclis üye sayısında bir olumsuzluk vardır. 2 kişilik belediye meclisinin 7'sini muhalefet kazanırken ancak 4'ünü ANAP kazanabilmiştir. İlk toplantıda yapılacak komisyon seçimlerinde ANAP'a destek gerekmektedir. Bu destek ise bizzat SHP tarafından ve ilçe ve il örgütlerinin kararı sonunda sağlanır. SHP içerisinde büyük bir kesim bu işbirliğine karşı çıkarken kendi çıkarlarını toplum çıkarlarının önünde gören küçük bir azınlık ise kararda söz sahibi olup 1460 onurlu insanın oyu ile kazanılmış iki SHP'li meclis üyesini ANAP'ın yedeğine sunmaktadır. Bu oyunun bozulması doğrultusunda verilen mücadelenin başında Salim Kaygısız yer almaktadır. Ve mafia infaz kararını alır ve uygulamaya koyar. İnfaz 4 Nisan günü saat 17.45'te cadde ortasında güpegündüz yerine getirilir. Güpegündüz yol ortasında kurşunlanan Salim Kaygısız iki bacağından vurulmuştur, ama olayı en

az 50 kişi seyretmesine rağmen kimse resmî makamlara görgü tanıklığı yapmamaktadır. Bu da sindirilmiş bir toplumun en güzel örneğidir. Vuran Doğan Dalkılıç'tır. Yanında besleme, fedai Şevket Koçtaş vardır. Belediye personeli ve başkan, olayı karşılıklı kahvehanenin önünden seyretmektedirler. Olay esnasında S.Kaygısız'ın da silahlı olabileceği ihtimali ve bir çatışma ihtimali de gözönünde bulundurulup Mehmet Akagündüz adlı bir fedai de SHP belde binasının yanındaki yolda nöbete konmuştur. Olayın ardından D.Dalkılıç ve Şevket Koçtaş adlı şahıslar elini kolunu sallayarak olay yerinden uzaklaşmışlar, daha sonra belediye için bir araçla saldırgan D.Dalkılıç karakol komutanının bilgisi dahilinde kaçırılmıştır.

Şimdi D.Dalkılıç geceleri Dilovası'nda görünmekte ve daha sırada birçok insanın olduğunu yaygınlaştırmaktadır. Karakol ise her zaman ki tavrında ısrar etmektedir. Karakol komutanı olan şahıs her akşam olayda ismi geçen ve yeralan şahıslarla içkisini içmekte, yemeğini yemekte ve kumarını oynamaktadır.

Şimdi devletin yapısının ne olduğunu Dilovası halkı daha bir yakından yaşayarak öğrendi. İnsanları sokak ortasında kurşunlayanlara sağlanan devlet desteği gerçeğinin verdiği güvensizlik insanların aklına şimdilerde göçü getirmekte. Çünkü Dilovası'nda her ilerici, yurtsever, demokrat ve sosyal demokratın faşist bir kurşuna kurban edilmesi olasıdır. Hem de karakol desteği ile...

Belki aklınıza gelir SHP ne yapıyor diye. Hakim sınıf uşağı parti kimliğini en iyi şekilde sergileyebilmekle meşgul. Dilovası'nda ANAP'ın hatta ve hatta MHP'li komando kalıntılarının iktidarını mevcut yönetim olarak isimlendirip iki meclis üyesini bu katillerin emrine amade edenler geçmişte namus meselesidir deyip görmezlikten geldikleri H.Düzgün olayına sahip çıkmamışlardı. Şimdi ise bizzat siyasi nedenli bu adam öldürmeye tam teşebbüs olayının da dışında kalmaya çalışmaktalar. Bunların başında ise şovenist ilçe başkanı Gülabi Kaya gelmekte. □

**Dilovası'ndan bir grup
Yeni Demokrasi okuyucuları**

Tunceli'de devlet terörü, halkın durumu ve göç'e zorlanmanın yeni biçimi!

Türkiye genelinde uygulanan Devlet Terörü, Kürt'lerin yaşadığı yerlerde ulusal boyutta daha da katmerlidir. Daha da terördür. Bu, çok uluslu ülkelere özgü bir durumdur ve bunun sonucu kural olarak ezilen ulus halkının devrimci potansiyeli daha da yüksektir... Bu baskı Tunceli'de daha da belirgindir. Geçmiş ulusal isyanlardan bu yana ve on yılı aşkın yörede yürütülen devrimci faaliyette etkilenmesi sonucu halk devlete boyun eğmemektedir. Bu ve özellikle on yıla yakın süredir köylerinde kesintisiz silahlı faaliyetlerin olması özel baskının bahanesini oluşturmaktadır. Bu baskılar askeri faşist cuntanın başlarında darbe elebaşlarının direkt denetiminde özel olarak görevlendirilen ve Türkiye çapında yapılan baskılarla "uzman"laşan Bolu, Konya komando birlikleriyle Kayseri komando hava indirme tugayı savaş uçaklarının psikolojik baskısı eşliğinde onlarca helikopterle birkaç yıl aynı yol ve yöntemle köyleri, dağları havadan ve karadan kuşatıyor, hemen hemen her köye seyir karakol kurarak çeşitli korkunç fiziki, psikolojik vb. gibi onur kırıcı işkenceler yapıyordu. Bu yol ve yöntemlerine rağmen ne köylüleri boyun eğdirip satın alabiliyor, ne de silahlı faaliyetleri engelleyebiliyor. Satın alabildiği kimi ihbarcılarını da yörede faaliyet yürüten silahlı örgütçe yokedilmesi sonucu onda da başarılı olamayan egemen güçler, son yıllarda yöntemlerinde kısmi değişiklik yaptılar ve helikopterli hava güçlerinin psikolojik baskısı eşliğinde ve gerektiğinde güç aktarmak için

yardıma güç olarak kullanıp karadan güç yığarak saldırı yoluna başvurdular. Bunun yanı sıra bir yandan yerleşik stratejik karakol kurmaya ağırlık verdiler, diğer yandan "özel vurucu tim" denilen resmi ve "sivil" ölüm mangaları oluşturarak köy ve yollarda pusulara ağırlık verdiler. Bununla da amacına ulaşamadılar. Bu çabalara rağmen başarı kazanamayan düşman halk kitlelerine sistemli saldırılara ağırlık verdiler. Köylüleri sürgüne yolladılar ve kimi köyleri toplu sürgün ettiler. Bu da sökmeyince "Köy koruyucu"ları adlı ölüm mangaları oluşturmaya çalıştılar. Bütün çaba ve "çekici" vaadlere rağmen Tunceli'de "Köy koruyucusu" oluşturma çabaları da hiçbir başarı kazanmadı. Tersine kitlelerin devrimcilerle desteği daha da arttı. Halkımız benliğine, halkına ve geleceğine ihanet olan bu onursuzluğu kabul etmedi.

Köyleri meydanlarda toplu dayaktan geçirme, öldürme ve ölüm tehdidi, çeşitli işkence yöntemleri, psikolojik baskı, sürgün vb. politikalarıyla başarıya ulaşamayan düşman devrimci silahlı güçlerin köylerle bağını koparma, sınırlama, köyleri kontrol altına alma ve gelecek planları amacıyla köylerde yerleşik stratejik karakol kurmaya ağırlık verdiler ve her yıl yeni yeni karakollarla takviye etmektedirler. Bugün ortalama üç beş köye bir karakol düşmektedir. Bu karakolları, hemen hemen her gün köyleri dolaşmakta, devrimci avına çıkmakta, köylülere baskı yapmakta, gözdağı vermektedir.

Bununla da yetinmeyen Asker

sık sık il ve ilçelerde "vurucu tim"ler eşliğinde yeni askeri güçler yığıp saldırılar düzenlemektedir. Bu yıl büyük çaplı operasyonların başında geleni 3 Ocak'ta hava saldırısıyla başlatıldı. "Olağanüstü Hal Bölgesi" genelinde "huzur ve birlik operasyonu" adıyla kamuoyuna duyuruldu ve bir hayli sürdü. Benzeri operasyon Şubat başlarında yeniden başlatıldı. Devlet başkanlarının talimatıyla da Mart başında "Yerel seçimler" in güvenliği bahanesiyle seçim sonuna kadar "operasyon"ları sürdü. Nisan ortasına doğru yine benzeri "operasyon" yapıldı. Mayıs ortalarına doğru, bugünlerde yine sürüyor.

Bu operasyonlarında düşmanın en büyük amacı elbette devrimci silahlı güçlere darbe vurup imha etmektir. Ama bu yıl geçen süre içinde hiç kayıp verdirmemesi ve günlerce, haftalarca süren her büyük operasyon kendilerine bir hayli mali yük getirmesi zoraki ve inançsız ordu yorgun, morali bozuk dönmüştür. Bir diğer amacı da kitlelere karşı işkence ve baskı biçimlerine başvuru olarak gözdağı verip sindirmektir ve devrimcilere desteğini koparıp devletin uysal kölesi haline getirmeye çalışmaktır. Bundan da başarı kazanamamakta tersine kitlelerin açıktan tepkilerine ve kininin yükselmesine neden olmaktadır.

Ordu kuvvetleri her operasyonlarında devrimci silahlı güçleri karalamaya çalışmakta, yoksul köylülere "çocuklarımızın ayrı odaları yok mu? bu bir-iki göz evde bu kadar nüfusla onlarla içiçe kalıyorsunuz. onları kadınlarımızın kucağın-

da yatırılıyorsunuz, kadın ve kızlarınıza saldırırlar" vb. söyleyerek, kendi ve kendi ordusu ile aynı kefeye koymakta, kendi niyet ve anlayışlarını sergilemektedir. Halka hakaret yapan Subay'a köylüler, "Onlar böyle ahlaksızlık yapmaz, böyle bir şey de ne olmuştur, ne de duyulmuştur" diye karış koymaları üzerine burjuva Ordu Komutanı hemen ağız değiştirerek "PKK yapıyor, başka yerde" demesi üzerine köylüler "onlar buralarda yoklar, bilmiyoruz" cevabını vermeleri üzerine Burjuva Komutanı susmuştur.

Kimi yerlerde operasyonlarda ordu subayları çocuklardan bilgi almak için şeker, çikolata ve para vermekte veya teklif etmekte ve sahte sevgi göstermekte, bunu gören anne ve babaları çocuklarını çağırmakta veya gidip ellerinden almakta, bazı yerlerde yaşlılar sopa ve taşa sarılıp subayın üzerine yürüyüp çocukları ellerinden almaktadır. Genellikle çocuklar resmi ve "sivil" güçlerinin yanına yaklaşmaktaki, onlarla konuşmamaktadır.

Yörede yapılan bazı olayları bahane ederek operasyonlara gelen Askeri kitlenin şoğuk karşılaması, umursamaması ve halkımızın hu-

zursuzluğunu hissettirmesi ve kimi yerde huzursuzluğunu açıkça belirtmesi evde konaklamaya karşı çıkması üzerine düşman subayları (devrimci silahlı güçleri kastederek) "onlar gelince karşıyorsunuz, ağırılıyorsunuz, biz gelince köpek muamelesi yapıyorsunuz" diye öfkesini belirtmekte ve "sizin can ve mal güvenliğiniz için de geliyoruz" demeleri üzerine köylüler "ikide bir gelip bizi rahatsız etmeyin, hayatımız tehlikede değil" cevabını vermekte. Kitleler artık eskisi gibi devrimcilerin geldiğini gizlememekte ve "geliyorlar, gidiyorlar, nereden gelip nereye gittiğini bilmiyoruz" vb. demektedirler. Kitlelerin moral seviyesi şimdi daha iyidir...

Düşman, kitlelerin bu açık hoşnutsuzluğu üzerine halkın tepkisinden çekinerek zaman zaman baskı ve hakaretlerde bulunsa da şimdilik daha çok "yumuşak" davranmaya çalışmakta fakat, önümüzdeki dönemde saldıracağı mutlak görülüyor. Şimdilik, "yumuşak" davranması görecelidir ve bununla köylülerin sınırı ve biçimini tam kestiremediği tepkisini kazanmamaya çalışmaktadırlar. Cuntanın hızlı dönemlerinde daha birkaç yıl öncesi-

nc kadar zorla köylülerin onlarca besi hayvanını kesip kendine ziyafet yapan, un'una, şekerine ve diğer yiyeceklerine gaz dökken, birbirine karıştıran yataklarının bir kısmını yakan, evlerini, samanlıklarını, otlarını yakan, para, altın ve yükten hafif değerde pahalı olan eşyalarını talan edip gaspedenler sanki kendileri değilmiş gibi bazı yerlerde parayla eşya almakta, bazen köylülerden aldığı ve yediği yiyeceğin parasını vermekte. Subaylarının bu davranışı ve köylülere şimdilik "yumuşak" davranışının altında başlıca şu an önemli nedenler yatmaktadır. 1- Sınıf mücadelesinin yeniden yükselişinin bugünkü boyutu onları temkinli davranmaya zorluyor. 2- Türkiye içinde ve dışında devrimci kamuoyu tarafından işkence, baskı ve terörün teşhir edilmesi sonucu dünya kamuoyunda yarattığı etkisinin, onları zor durumda bırakması. 3- Daha önemlisi daha fazla tepki kazanıp halkı devrimci silahlı örgütlere daha fazla destek vermeye zorlamak istemiyorlar. 4- Devlet terörüne artık tahammül edemeyen halkın devrimci silahlı güçlere katılımını hızlandıracağını ve böylece silahlı devrimcilerin sayılarının daha çabuk gelişeceğini, kabarcacağını, yayılacağını hesaba kattıkları için itici olmak istemiyorlar. Ve 5- Askeri faşist cuntadan bu yana estirdiği baskı terör ve bundan kazandığı tepkiyi, nefreti "unutturmak" istiyorlar.

Düşman kimi yerlerde açıkça köylüleri tehdit edip göç etmeye zorlamakta, sık sık taciz etmektedir. Kimi yerlerde köylülerin tepkilerine rağmen yeni bir taktikle aynı sonuca varmakta: Yani 60-100 civarında askeriyle günlerce köylerde kalarak bütün yiyeceğini parasız köylülerden karşılamakta ve onları ekonomik olarak yıkıma uğratmaya çalışmaktadırlar. "Onları nasıl besliyorsanız bizi de beslersiniz, kaldıramıyorsanız göç edin" demek ve köylüleri ekonomik olarak yıkıma uğratmaktadırlar. Düşmanın köylüleri yiyeceksiz bırakan bu ekonomik bu ekonomik baskısı tehdidi karşısında usanan bir çok köylü göç etmekte ve şehir yoksulları sefaletine itmektedir... □

**Dersim'den bir grup
Yeni Demokrasi okurları**

IHD Kayseri Şubesi: Demokrasi ve İnsan Hakları Paneli

IHD Kayseri şubesinde düzenlenen, Demokrasi ve İnsan Hakları konulu panel, 10 Haziran'da Şehir Tiyatrosu'nda yapıldı. Paneli IHD Genel Sekreteri Akın Birdal, Bşk. Naci Yüksel, 1402'liklerden eski SBF Öğr. Üyesi Pr.Dr. Alpaslan Işıklı ve 1402'lik (Dil Derneği Yöneticilerinden) Pr.Dr. Cevat Giray konuşmacı olarak katıldı. Programda olmasına karşın Reha İsvan'ın rahatsızlığı nedeniyle katılmadığı toplantıya; Kayseri Şube yönetimindeki bürokrat kafaların yetersizliği sonucu, toplantı öncesi tanıtım ve katılım propagandası eksikliğinden katılım düşük oldu. Çoğunluğunu SHP yerel yöneticilerinin ve Avukat, Doktor vb. insanların oluşturduğu izleyiciler arasında, işçi ve öğ-

renci gençlikten yeterli katılımın sağlanamaması, özellikle '80'li yıllarda Zincidere faşist toplama kampından geçen binlerce insanın ve halen cezaevlerinde oğulları, kardeşleri olan insanları böyle bir platforma katma çabasındaki duyarsızlık, ciddi bir eksiklikti.

Eylül'ist dönemde daha bir işçilik ve açıklıkla sergilenen baskı ve işkencelerin, ideolojik-kültürel kişisizleştirme kuşatmasının konuşulduğu toplantıda, Akın Birdal'ın 12 Eylül sonrası 50 insanın asılarak, 171 kişinin işkencelerde, bir o kadarının cezaevinin olumsuz şartları ve açlık direnişlerinde, yüzlerce sinirse sorgusuz yargısız "terörist" niteliğiyle öldürüldüğü, 200'ün

üzerinde idam dosyasının komisyonlarda beklediği, 650 bin insanın gözaltına alınıp işkencelerden geçirildiği yolundaki açıklamaları, ilgiyle izlendi.

Yeni Demokrasi Kayseri Tersilciliği'nin:

"Zulmün ve işkencelerin arasında, insanların Kasaplar Deresi'nde sorgusuz yargısız katledilip atıldığı, Tuzla köprülerinde dört genç fidanın 283 kurşunla katledildiği, Sağmalcılar Cezaevi'nde devrimci tutukluların, ölümüne işkenceye uğratıldığı günümüz Türkiye'sinde; "insan hakları ve demokrasi konulu anlamlı panelinizden dolayı sizi kutluyor, tüm devrimci demokrat ve yurtsever kamuoyunu bu tür çabalara omuz vermeye çağırıyoruz" diye okunan mesajı dinleyenlerce coşkuyla karşılandı... Sonuç olarak, ciddi eksikler içermesine karşın Kayseri özgünlüğü ve ilk olması nedeniyle panel olumlu bir girişim olmuştur... □

Yeni Demokrasi Kayseri Bürosu
H.Özaşlamacı

Basın Açıklaması

TÜBİTAK işyerlerinde, işveren ve Kamu-İş Sendikası'yla, sendikamız yetkilileri arasında 3 aydır süren toplu sözleşme görüşmeleri, uyumsuzlukla sonuçlanmış ve grev kararı alınmıştır.

TÜRK-İŞ'le hükümet arasında imzalanan sözleşme ve işveren sendikası Kamu-İş'in ücret paketi, çok yetersiz olduğu ve önemli bir sorun çözümü beklediği için, işçiler grev kararı aldı. İşçilerin coşkulu ve kararlı tavrı. Genel Merkez yöneticilerini de istemeye istemeye grev kararı almak zorunda bıraktı.

Ancak tam bir birlik ve coşku içinde grev hazırlıkları tamamlanmışken, "son dakika" oyunuyla, grevimiz sarı sendika Tez-Koop-İş Genel Merkezi tarafından kırıldı. İşçiler çeşitli rakam oyunları ve demagogilerle kandırılmaya çalışılarak, oyuna getirildiler. Kısacası direnişi-

mizle kazandık, masa başında satıldık.

İşçilerin iradesi ve talepleri hiçe sayılarak imzalanan sözleşmede, ortalama % 80 oranında ücret artışı sağlanmıştır. Bu rakam, Türk-İş'in hükümetle imzaladığı ve % 142 diye açıkladığı rakamın bile çok altındadır. Üstelik ücret konusu bir sözleşmenin çeşitli maddelerinden sadece birisidir. Diğer idari maddeler ve çeşitli sosyal haklar ise, tamamen işverenin dayattığı biçimde geçmiştir.

Bu durumu şiddetle protesto ediyor: işverenle işbirliği içindeki Tez-Koop-İş Genel Merkezini istifaya davet ediyoruz.

Birliğimizden ve haklılığımızdan doğan gücümüzle, sarı sendikacıardan hesap soracağız. □

22.6.1989

TÜBİTAK Gebze Çalışanları

Düzeltilme

22. sayımızın 21. sayfasında Sağmalcılar Cezaevi'ndeki Siyasal Tutukluların "Kamuoyuna" başlığı altındaki basın açıklamasının imza bölümünde... MLSP imzası ve Sağmalcılar'daki tüm siyasi tutuklular adına cum'lesi yazım hatası sonucu yanlış olup; doğrusu... MLSP-B ve... Davalarında yargılanan siyasi tutuklular adına olması gerekirdi. Düzeltir özür dileriz.

21. Yüzyıl'a Girerken "Çağdaş"(?!) Bir Yönetici

YURTLAR: Öğrencilerin; öğrenim boyunca barınma, beslenme, sosyal-kültürel ve sportif etkinliklerinin yapıldığı, kısacası öğrencilerin her türlü sosyal faaliyetlerini sürdürdüğü ve barındığı kurumlardır. Dar çapta da olsa yukardaki tanıma Bolu Kız Öğrenci Yurdu'nun ne kadar uyduğuna bakalım.

Kasım 1988 tarihinde Bolu Kız Öğrenci Yurdu Müdürlüğü'ne atanan Emine OZAN'ın yurt anlayışı, yöneticilik anlayışı: Yöneticilik niteliklerinde bir tanesini bile taşımayan Emine OZAN, geldiği ilk günden bu yana hemen kışla disiplini ne geçerek her fırsatta "Aranızdan mutlaka birkaç kurban vereceksiniz" tehditleriyle öğrencilere karşı tavrını açık bir şekilde sergilemiştir. Temiz odalara kırmızı kurdaleli mavi boncuk takarak, kirli odalara siyah bant takıp yurt panosunda teşhir edeceğini söylemekle kalmayıp pratiğe de geçirmiştir. Okuma salonuna "Pamuk çocuk" vb. çocuk dergilerini koyarak "Bunları okumanız için getirdim, temiz tutun ve yırtmayın". Toplantı sırasında içeri girerken ayağa kalkmayan öğrencileri azarlaması... eski aşçıyı sırf yüzü yaralı olduğundan, yüzünden öğrendiğini söyleyerek işine son vermesi, müdire hanımın psikolojik yapısı hakkında bir karara varabilmek için psikolog olmaya hiç de gerek yoktur.

Kültüre gelince!.. Son yaptığı toplantıda ne kadar kültürlü(?) olduğunu ortaya koymuş, günlük gazetelerin yurda girmesi yasaklanmış.

Bu kararını yönetmenliğe ve İstanbul Bölge Müdürlüğü'nden bir yetkilinin onayına dayandıran müdire hanım; öğrencilerin basının kültürel gerekliliğini savunurken müdahale ederek kendisinin de bu yasağı saçma bulduğunu, çünkü gazete kâğıtlarının hiç olmazsa çöpleri sarmak için gerekli olduğunu belirtmesi kültürel düşüncesini ortaya çıkarmıştır.

Müdire hanımı bunlarla da kalmayıp devlet yönetiminde de payına düşen yeri almıştır, kendini "devlet içinde devlet" olarak nitelendiren müdire hanım, gecenin her saatinde koridorlarda dolaşarak insan onuruna yakışmayacak davranışlarda bulunup odaların kapılarını dinlemektedir. Kendisinden üstün hiçbir gücü tanımayan müdire hanım, aklına estikçe insanların haberleşme özgürlüğünü çiğneyerek öğrenci telefonlarını dinlemektedir.

Sıcak suların akmadığı günlerde saçını yıkamak isteyen öğrencilere normal lavaboları değil de, tuvalet musluklarının kullanılması gerektiğini söylemektedir. Toplantılarda ve birbir görüşmelerde "canım isterse giriş saatlerini öne alır, hafta sonu ev izinlerini kaldırırım" gibi tehditlerde bulunmaktadır. Keyfi uygulamalarını daha da ileriye götürerek zaten kısıtlı kapasiteye sahip olan etüdlerin ışıklarını saat 24.00'de kapatmaktadır. Eğer belirttiği saatte ışıklar sönmezse her türlü hakareti kendisine görev bilmektedir. Herhangi bir nedenden dolayı imza föylerine imza atmadan yatan öğrencilere bir güzel hakaret ettikten sonra ceza olarak "bir saat ayakta bek-

leme" gibi ilginç yöntemlere başvurmaktadır.

Sayın! müdire hanım yıllık kıyafet konusunda da oldukça çağdaş(?) düşünmektedir. Öğrencilere "Eğer vücudunuzu teşhir etmek istiyorsanız yurttan değil, dışarda teşhir edin" diyerek öğrenci kıyafetlerine de karışmaktadır. Her konuda yurt yönetmenliğine bağlı olduğunu söyleyen Emine Ozan, erkekler üzerinde de başarılı bir çalışma yapmıştır. Bakın ne diyor: "Erkekleri bir an önce tanıyın ki nefret edesiniz" sözleri ile bu konudaki çağdaşlığını da(?) çok iyi göstermiştir. Erkek arkadaşlarıyla gördüğü her kıza fahişe gözüyle bakan Emine Ozan, yukardaki görüşlerini şu sözlerle pekiştirmektedir. "Hiçbir erkek siz kuyruk sallamadıktan sonra size yaklaşmaz". Önlem olarak da yurdun 1000 m²'lik çevresine kız öğrencilerin erkek arkadaşlarıyla girmesi yasaklanmıştır. "Eğer bu yasak bölgede siz erkek arkadaşlarınızla görüşsem rezil ederim. Erkek arkadaşıyla gördüğü öğrenciye önce hakaret eden Emine Ozan, sonra kendisine ispiyonluk teklif eder. Kabul etmeyenleri ise yurttan atarım diye tehdit eder.

Sözümüzü bağlamak bu kadar değerli bir yöneticiyi(?) ilkökul öğretmenliğinden alıp Kredi ve Yurtlar Müdürlüğü'ne bağlı olan Bolu Kız Öğrenci Yurdu'na atayan yetkiliyi tanısak da minnettarlığımızı(?)... belirtsek. □

**Bolu'dan bir grup
Yeni Demokrasi okuru**

Devrimciler Lima'nın İçlerinde Sıkıştırıyor

"Gerillalar, istedikleri her an, yiyecek, devlet ve her türlü yardımı keserek Peru'nun başkentine yaklaşıyorlar."

**Simon Strong
Lima'dan bildiriyor**

Aydınlık yolu (Sendero Luminoso) hareketi Mao'ist (devrimciler-çev..) Peru'nun stratejik açıdan en önemli maden bölgesinden, hemen hemen tüm hükümet yetkililerini attı. Bir yandan da Lima'ya (yapılan gıda yardımını) engellemekte ve Lima'nın elektrik tesisatını istediği her an kesebilemektedir.

Junin bölgesindeki yüzlerce köyde orak çekiçli bayraklar dalgalanıyor. Bu bölgelerde belediye başkanları ve valiler ya öldürülüyor, ya tehditler sonucu istifa ettiriliyor, ya da kısa yoldan görevlerini terkediyorlar.

Andlas'ın üzerinden araba yla altı saat uzaklıktaki bölge merkezi Huancaya'da kıdemli bir polis görevlisi, bütün bölgenin teröristlerce allak bullak edildiğini ve yetkililerin sadece "onda birinin" orada kaldığını kabul ediyor. Aynı polis görevlisi "Hepimiz ya istifa, ya da ölüm" tehdidi altındayız ("Aydınlık yolunun"-çev.) Sanki bir göz, bin kulağı olduğunu söylüyorlar, bu gerçekten doğru. "Sızmadıkları yer kalmadı" diye de ekliyor.

Eski üniversite profesörü, Sendero lideri, Abimael Guzman'ı öven sloganlar kilise duvarlarına ve yakılmış belediye binalarından kalma enkazlar üzerine yazılıyor. Şehrin en büyük üniversitesi Sendero'ların kaleleri niteliğinde Güvenlik Kuvvetleri orayı terketmiş durumda. (Güvenlik Kuvvetleri buralara gir ememek-

tedir, çev.) Gazeteciler özellikle emperyalist ülkelerden gelenleri "parti" izni olmaksızın girmeye kalkıştıklarında ölümle cezalandırılmayı göze almış oluyorlar. Geçenlerde Sendero'cu devrimciler, Sendero adını kullanarak, sahtekarlıkla haraç toplayan iki öğrenciyi bıçaklayarak öldürdüler.

Devrimci sempatanlarından bir öğrenci: "Parti adını korumak zordur. Partinin yanında olmayan ona karşı demektir. Valki Peru'da atan ve tüm dünyayı saracak olan devrim savaşında kimse tarafsız olamaz" diyor.

Gerillalar bir yandan ani saldırılarda bulunup, direnenleri cezalandırırken, bir yandan da yabancı ülkelerin yardımını temel alan çeşitli projeleri geri çeviriyorlar. Bir jesvit papaza göre (Cizvit papazına göre-çev.) Paskalya yürüyüşünde patlayan bomba, kiliseye, kapalı kapılar ardında kalmasını tembihleyen bir ihtardı.

Lima'nın candamarı niteliğindeki iç bölgesi Junin'de her ay çarpışmalarda altmış kadar sivil asker, polis ve devrimci ölmekte. Geçen Kasım'da olağanüstü hal durumu söz konusuydu. Gerillalar köprüleri, yolları ve And ortalarını Lima'ya bağlayan demiryollarını havaya uçurdular.

Ülke ihracatının dörtte biri, Junin'deki ve yakınlarındaki yine Sendero'ların elinde bulunan Pasco bölgesindeki çinko, kurşun, bakır, gümüş gibi madenlerden elde edilen gelirle sağlanıyor. Geçen yıl Sendero'lar, sadece maden endüstrisine milyonlarca paundluk (milyarlarca

dolara-çev.) ziyana ve üretim kaybına yol açan 200 atakta bulundu. En büyük çinko madenlerinden biri, onarım masraflarını göze alamayıp kapatılmak zorunda kalındı.

Birçok köylü gibi maden işçileri de, gerillalarla güvenlik güçleri arasında kaldıklarını söylüyorlar. Köylüler, bir Sendero'nun köyü ziyaretinden hemen sonra güvenlik güçlerince götürülüp işkence edildiklerini iddia ediyorlar. Maden işçileri de aynı şekilde, devrimcilere sırt çevirseler de, APRA (APRA) partisine ve İşçileri Bakanlığı yönetimiyle birleşmeyi savunan kontrgerilla bir grup tarafından tehdit edildiklerini ve terörist muamelesi gördüklerini (işkence gördüklerini-çev.) iddia (söylemekteler) etmekte.

Junin, Lima'nın gıda girdisinde candamarı niteliğinde. Başkent in sebze ihtiyacının üçte birini ve Peru'nun patates tüketiminin çoğu Junin'deki üretim karşılıyor. Fakat Sendero'lar köylüleri, başkent in gıda girdisini azaltmak ve sadece kendilerinin acil gereksinimini temine yetecek kadar üretmek yolunda sıkıştırıyorlar.

Politik insiyatif eksikliği ve Sendero'ya güç verip, askeri kaynakları kurutan şiddetli bir ekonomik kriz, güvenlik kuvvetlerini savunmada bırakıyordu. Ordu kaynaklı bir haberde, "Uyuşturucu madde kaçakçılarıyla Sendero'nun ittifakından akan milyonlarca dolarla belli bir süre içinde (yıllarca da bekleyebilirler) Sendero'nun bir tek saldıristı (son bir saldırı) başlatıp birkaç gün içinde Lima'yı alması hiç inanılmaz değil" deniyor. □

—Çevre Üzerine—

Insanlığın ilk üretme ve tüketme ilişkilerinin başlangıcından bu yana varolan ve bu ilişkilerin niceliksel gelişimine koşut olarak büyüyen sorunlar karmaşasıdır **ÇEVRE SORUNLARI**.

Ve bu karmaşa gün geçtikçe daha da yumaklanarak insanlığın ve özellikle emekçi kitlelerin karşısına dikilmektedir.

Çevre sorunlarının temel kaynağı **ÜRETİM-TÜKETİM** ilişkileridir. Bu nedenle, bu konuya getirilecek çözümler de, toplumların ekonomik-politik yapılarıyla doğrudan ilgilidir. Emperyalist dünya sistemi içinde yer alan ülkelerde sorunun temelini aşırı sanayileşme, yoğun üretim-tüketim ilişkileri belirlemektedir. Bağımlı (sömürge ve yarı-sömürge) ülkelerde ise bu temeli var olan cılız sanayinin dışa bağımlı yapısı, denetimsizliği, üretimin azlığı, planlamada çevre boyutunun önemsenmemesi, kaynakların planlı kullanılmaması, kısacası **EMPERYALİZME GÖBEKTEN BAĞIMLI** LIK oluşturur.

Varolan sorunların giderilmesi yönünde ortaya atılan önlemlerde de yine farklılıklar vardır. Örneğin; çevre sorunlarının önemli bir parçasını oluşturan Çevre Kirlenmesi'nin önlenmesi ya da giderilmesi için geliştirilen yöntem ve teknikler Emperyalist-Kapitalist ülkelerde teknoloji yoğun olmaktadır. Ülkemizdeyse, bu yöntemler doğanın kendini temizleme yeteneğine dayanan, ekonomik-biyolojik yöntemleri içermelidir. Bu konudaki çalışmalar ülkelerin koşullarına uygun olarak geliştirilmeli, bu konuda Emperyalist-Kapitalist ülkelerden hazır temizleme sistemlerinin alınmasından kaçınılmalıdır.

Emperyalist-Kapitalist ülkeler için Çevre Sorunları ve kirlenmenin ortadan kaldırılması ile ilgili teknoloji ve sistemlerin satışı yeni yeni pazar olanakları yaratmaktadır. Bu sa-

yede, çevreyi yoğun olarak kirleten bir sanayi ve teknoloji satışından ve meydana gelen bu sömürden sonra, oluşan çevre kirlenmesini gidermek için teknoloji ve sistemler satışa sunulmakta, böylece **ÇIFTE BİR SÖMÜRÜ** ortamı yaratılmaktadır.

Sorunların kesin çözümü, yaşamımızı sürdürdüğümüz çevrenin gerçek sahipleri olan **EMEĞÇİ KİTLELERİN** soruna karşı duyarlı davranması, yaşadıkları çevrenin kullanılması konusunda da yine kendilerinin karar vermeleriyle sağlanabilmektedir.

Çevre sorunları ve Çevre Kirlenmesi, Emperyalist sistemin ya da onların göbekten bağlaştığı Komprador Burjuvazinin ileri sürdüğü gibi "sanayileşmenin doğal bir sonucu" değildir. Bu sanayileşmenin yapısı ve toplumun sosyo-ekonomik yapısı ile doğrudan ilgili bir olaydır. Ve bu sorun **HALK KİTLELERİNİN** bizzat kendilerince çözülecek niteliktedir.

ÇEVRE, insanların biyolojik, sosyal ve ekonomik işlevlerini sürdürdükleri bir ortam olarak kısaca açıklanabilir.

Çevre sorunlarını ise kısa başlıklarla şöyle sıralayabiliriz;

- toplumların üretim-tüketim süreçleri sırasında kullandıkları doğal kaynakları etkileyerek doğa dengesini bozmaları,

- toprak, su, hava ve besin kaynaklarının kirlenmesi,

- hızlı nüfus artışı, plansız kentleşme ve buradan kaynaklanan sosyal baskılar,

- yetersiz ve sağlıksız beslenme eğitimi ve sağlık koşulları,

- çalışma koşullarının olumsuzluğu ve sağlıksız konut,

- ulaşımdaki çarpıklıklar, kentlerde özellikle gürültü, radyasyon.

Bunların dışında güncel yaşantımızda sık sık karşılaştığımız bir yığın sorun...

19. y.y. sanayi devrimi ve ardından bilimsel, teknolojik gelişmeler-

deki ivme sonucu gelişen üretim güçleri ve yeni üretim araçları doğanın sömürücü amaçlarla yağmalanmasında kullanılmıştır. Doğanın kendi doğal dengesini koruma ve değişik koşullara uyum sağlama yeteneğinin sınırları aşılmış, doğan, kendi doğal yapısına uymayan, yeni sentetik binlerce, onbinlerce maddeyle karşılaşmıştır.

Özellikle çevre kirlenmesi, gelişen sanayileşme ile birlikte hızla büyümüş, dünyanın çeşitli yörelerinde yaşamı tehdit eden boyutlara varmıştır. Ancak yazımızın başında da belirttiğimiz gibi çevre sorunlarının ve kirlenmesinin bu derece büyük boyutlara varması sanayileşmenin kaçınılmaz doğal sonucu **DEĞİLDİR**. Çünkü, çevre sorununun boyutlarını, sanayileşme sürecinde **ÜRETİM ARAÇLARI ÜZERİNDEKİ MÜLKİYET** ve üretimin yöneldiği **AMAÇ**'tan kaynaklanan doğal kaynakların kullanımı, neyin ne kadar üretileceği, kısaca **ÜRETİM-TÜKETİM** ilişkileri belirler.

Üretim araçları mülkiyetinin **ÖZEL MÜLKİYETTE** bulunduğu Emperyalist-Kapitalist (sömürge ve yarı-sömürgelerde içinde) dünya sisteminde **ÜRETİMİN BİRİCİK AMACI KÂRDİR**. Üretilen ürünün değeri, sağlayacağı kâr ile ölçülür. Bu sistemde, üretmek, daha fazla, daha düşük maliyette üretmek, üretilenleri en kısa sürede tüketmek, kârı maksimize edebilmek için gereklidir.

Bu sistem içinde yer alan ülkeleri, sanayileri, ekonomileri ve toplumsal yapılarındaki farklılıklar nedeni ile iki genel grupta toplayabiliriz. 1- Gelişmiş Emperyalist-Kapitalist ülkeler. 2- Bunlara bağımlı sömürge ve yarı-sömürgeler. Bu iki gruptaki ülkelerde görülen Çevre Sorunları da aynı sistemin içinde yer almalarına karşın nicelik ve nitelik yönünden farklılıklar gösterir.

Emperyalist ülkelerde üretimin

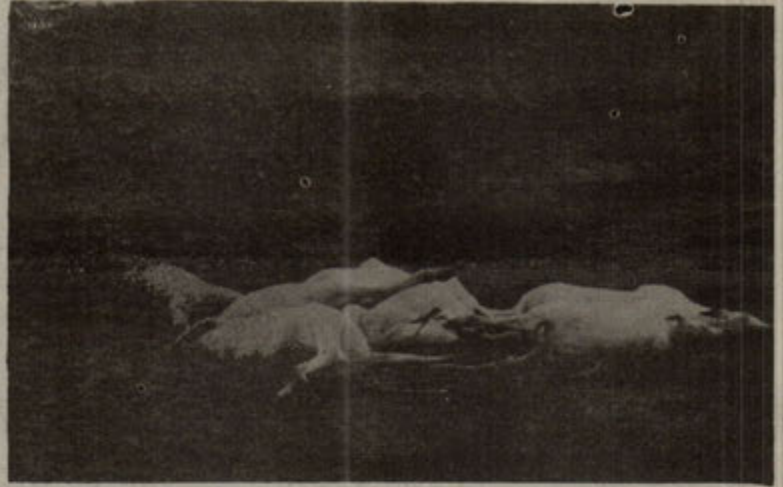
amacını yukarda açıkladık. İşte bu amaca ulaşmak için de emekçi kitleleri, doğal kaynakları alabildiğine sömürmektedirler. Doğanın kirletilmesi, doğal kaynakların yok edilmesine yağması... v.s. hep KÂR uğruna yapılmaktadır.

1960'lardan sonra başta ABD ve Japon Emperyalizmi olmak üzere diğer Emperyalist, Sosyal-Emperyalist ülkelerde Çevre kirlenmesi olgusu yoğun olarak ortaya çıkmış ve tüm dünyanın ilgisi bu konuya çekilerek, üzerinde en çok konuşulan konu haline almıştır. Çevre kirliliğinin dünya boyutunda bu denli abartılı bir biçimde, üzerinde en çok konuşulan konu haline getirilmesi, Emperyalist ülkelerde Çevre Kirlenmesinin gerçekten çok büyük boyutlara ulaşmasından kaynaklandığı gibi, konunun başka Emperyalist amaçlarla kullanılmasından da kaynaklanmaktadır.

Bu tip ülkeler, sistemin özünde yatan SÖMÜRÜYÜ GİZLEMEK, SINIFLAR ARASI ÇATIŞMALARI KONTROL EDEBİLMEK ve TOPLUMU BİRLİK İÇİNDE TUTABİLMEK için, çevre kirlenmesini "insanlığın en büyük düşmanı" olarak göstermekte ve tüm ülkeleri bu "ortak düşmana" karşı mücadeleye çağırılmaktadırlar. Böylece "insanlığın en büyük düşmanı" olarak sunulmak istenen çevre kirlenmesi olgusu, bu hakim ülkelerin elinde politik bir SİLAH olarak kullanılmaktadır.

Bu ülkeler, "ortak mücadeleyi" diğer ülkelere kabul ettirebilmek amacıyla kendi güdümlemlerindeki uluslararası kuruluşları, yardım ve kredi mekanizmalarını birer baskı aracı olarak kullanılmaktadırlar. Ortak mücadeleyi" kabul ettirme isteği, çevre kirlenmesi sorununun çözümünde karşılaştıkları çifte çıkmazın aşılması sırasında Emperyalist sistemin özünü koruyabilmek istediğinden kaynaklanmaktadır.

Karşılaşılan çifte çıkmazın ilki, bu ülkelerdeki geniş halk kitlelerinin, sömürü ve kapitalizme karşı olan mücadele geleneklerinin, gelişen Kapitalizmle birlikte güçlenmesidir. Gittikçe daha kirli bir çevre ve yaşam koşullarıyla karşılaşılan, gelişen iletişim teknolojisi aracılığı ile dünyayla daha çok ilişki kurabilen ve

hergün bu konuda bilinçlenen, temiz havaya, temiz suya, insanca yaşamaya hakları olduğunun bilincine varan kitleler, seslerini yükseltmektedirler. Kapitalist sömürünün gizlenemeyen en somut kanıtı olan çevre kirlenmesine karşılık oluşan bu tepkilerin kontrol edilmesini, hafifletilmesini sağlamak için Tekeller, karşı önlem alma zorunluluğu duymaktadırlar.

Karşılaşılan çifte çıkmazın ikincisi, alınması gereken önemler için gerekli yatırımların yapılmasında ortaya çıkmaktadır.

Çevreyi kirleten sanayilerin sahibi olan ve yatırım güçlerini ellerinde tutan Tekeller gerekli yatırımlar yapmak istememektedirler. Çünkü yapılacak olan yatırımlar, ya doğrudan Tekellerin kârından alınacak, ya da yapılacak harcamalar üretim girdisi kabul edilerek ÜRETİLEN MALA YANSITILACAK ve tüketicilere ödettirilecektir. Bu da çevre korunması için ZORUNLU bir yatırım yapan Tekelin ürününün, çevre korunması için yatırım yapmayan Tekele göre daha pahalı olması demektir. Sonuç ise, birincinin satışlarında azalma, yani pazar kaybıdır. Bu göreceli pazar kayıpları, çevre koruma için gerekli yatırımların tüm Tekellerce hep birlikte yapılmasıyla önlenemez. Ayrıca "ortak mücadelenin" sağlanmasıyla, yapılacak yatırımların bir kısmı sömürge ve yarı-sömürgelere yaptırılacaktır. Böylece zaten yatırım güçleri yetersiz olan geri ülkelerin güçleri daha da zayıflatılacak, bağımlı ve cılız sanayileri zorlaştırılarak varolan

bağımlılık pekiştirilecektir.

Emperyalist ülkeler, baskı aracı olarak kullandıkları ulusal ve uluslararası bilimsel kuruluşlar aracılığı ile saydığımız bu kendi savlarını savunmaktadırlar.

Örneğin, Ekoloji adı verilen ve canlıların birbirleriyle ve cansız çevresiyle olan ilişkilerini bir bütün halinde inceleyen bilim dalı geliştirmekte, çevre kirlenmesiyle uğraşan Çevre Mühendisliği dalları doğmaktadır.

Emperyalizme bağımlı sömürge ve yarı-sömürgelerde Çevre Sorunları ise, hakim ülkelerin tam tersine, üretim azlığından, geri, bağımlı ve cılız sanayiden, doğal kaynakların yanlış kullanımından, kısaca EMPERYALİZME GÖBEKTEN BAĞIMLILIKTAN KAYNAKLANMAKTADIR. Bu sorunların giderilmesi, BAĞIMLILIKTAN, SÖMÜRGELİKTEN kurtulmak ve DEMOKRATİK HALK İKTİDARLARINI kurmaktan geçmektedir. Çünkü, üretim-tüketim ilişkisinin boyutu değişecek, mülkiyetteki özellik ve KÂR amacı yerini TOPLUMSAL düzenlemelere bırakacaktır. Bu gerçekleştirilemediği sürece, ekonomik, politik, askeri baskı ve bağlarla bağımlılık kaldığı sürece gerçek bir BAĞIMSIZLIK-TAN, teknolojik gelişimden ve sanayileşmeden söz edilemeyecektir.

Teknoloji satıcısı Emperyalist ülkeler, teknoloji satışında da kendi teknolojik seviyelerine göre geri ve yoğun çevre kirlenmesine yol açan

Devamı 64. sayfada

Dergide Yayınlanan Mahir Çayan'ın Görüşlerinin Eleştirisine İlişkin Düşüncelerim!

"Marksizmin oportünist çarpıtmasında diyalektiğin eklettik çarpıtması, yığınları en büyük kolaylıkla aldatan çarpıtmadır; eklettizm, yığınlara aldatici bir doygunluk verir; sürecin bütün yönlerini, bütün gelişme eğilimlerini, bütün çelişik etkileri vb. hesaba katıyormuş gibi görünür; ama aslında, toplumun gelişmesi üzerine hiçbir tutarlı ve devrimci düşün vermez."

Lenin

Öncelikle, derginin çeşitli görüşlerle ideolojik ve siyasal tartışmalara girmesini olumlu karşıladığımı belirtmeliyim.

Mahir Çayan'ın görüşlerinin eleştirisi bu yanıyla olumludur. Ne var ki; bu eleştiriler esaslı eksiklikleri de içermektedir. Ben bunlardan birkaçına örnekleriyle, kısaca değineceğim. Ne bir bütün olarak Mahir'in görüşlerinin eleştirisini ne de örneklediğim konuların ayrıntılı tahlilini amaçladığımı belirtmeliyim.

Ayrıca, dergide Mahir'i olumluyan kimi görüşlerin yanlış anlamlarla yüklü olduğunu belirtmeliyim. Örneğin; "ideolojik önderlik" gibi. Bu konuya ilişkin Mao Zedung'un ve İbrahim Kaypakkaya'nın görüşleri esas alınacaksa (ki yazıda bunlar görülüyor) "ideolojik önderlik" tanımlaması bunların görüşleriyle bağdaşmaz. Buna ilişkin görüşlerim ayrı bir yazının konusudur.

Bu kısa açıklamadan sonra, Mahir Çayan'ın görüşlerindeki örneklemelere geçebiliriz. Mahir Çayan, Marx'ta proleter devrim için kapitalistlerarası dünya savaşı şartı olduğunu iddia ederek şunları söylüyor: "Marx, Fransa'daki (1848-1850)

sınıf mücadelesinin genişleyebilmesi ve Avrupa devrimine (dünya devrimi anlamında) varlabilmesi için bütün Avrupa uluslarını karşı karşıya getirecek dünya savaşının mevcudiyetini şart koşmaktadır. Birinci Dünya Savaşı'nın, dünyanın ilk büyük proleter devrimine yolaçması gerçeğine bakarak, Marx'ın bu düşüncesinin gerçekten de büyük bir kehanet olmadığını söylemek imkânsızdır... Fakat burada önemli olan kapitalist ülkelerarası bir dünya savaşının proleter devrimine yol açacağına gözlenmesidir."

"Bilindiği gibi, Marx ve Engels, 19. yüzyılın ikinci yarısında, proletarya-burjuvazi mücadelesinin bir ileri aşamaya geçebilmesi ve de dünyada ilk proleter devriminin olabilmesinin, kapitalistlerarası bir evren savaşıyla mümkün olabileceğini söylemişlerdi." (M.Ç.K. - 1,2, abç.)

Mahir Çayan, Marx ve Engels'e malettiği bu "kehaneti" Marx'tan aktardığı şu sözlerden çıkarıyor:

Diyor ki bu konuda Marx: "Fransız toplumunun içindeki sınıf mücadelesi bütün ulusların karşı karşıya geldiği bir dünya savaşı halinde genişler. Dünya ölçüsündeki

bir çözüme, ancak dünya pazarına hakim olan ulusun, yani İngiltere'nin başına bir dünya savaşı dolayısıyla proletaryanın geçmesi sonucunda yaklaşmak mümkündür. Orada, bitiminde değil, örgütlenmenin başlangıcında bulunan devrim, kısa soluklu değildir. Bugünkü kuşak, Musa'nın çöllere götürdüğü yahudilere benziyor. Fethetmek zorunda olduğu sadece yeni bir dünya değildir, yeni bir dünya ile boy ölçüşebilecek insanlara yer açmak için kendini feda etmesi gerekmektedir." (Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, s.132, aktaran M.Ç. abç.)

Mahir Çayan'ın ileri sürdüğü görüşlerin, Marx'ın bu görüşleriyle doğrulanması mümkün mü? Mahir, burada söylenenleri kavrayamadığı gibi kendi söylediklerinin de pratik bakımdan ne anlama geldiğinin bilincinde değildir.

Marx'ın sözünü ettiği dünya savaşı nasıl bir dünya savaşıdır? "Fransız toplumunun içindeki sınıflar mücadelesi, bütün ulusların karşı karşıya geldiği bir dünya savaşı halinde genişler" cümlesi son derece açıktır. Dünya savaşı halinde genişleyen nedir? Fransız toplumunun içindeki sınıflar mücadelesidir. Yani Fransa'daki ezenlerle ezilenler arasındaki mücadele dünya ölçüğündeki bir mücadeleye dönüşerek dünya devrimine yolaçar. Burada ne kapitalistler arası bir dünya savaşı ve ne de proleter devrimin olabilmesinin böyle bir savaş şartına bağlanması sözkonusudur. Zaten sınıflar arasındaki mücadelenin böylesine boyutlanıp, genişlemesi kapitalistlerarası savaşı nesnel koşullarından yoksun kılar. Mantiğin sınırları tersen zorlanmadığı ve söylenenlerin arasına keyfi olarak "kapitalistler-

arası" kavramı yerleştirilmediği sürece Mahir'in çıkardığı sonuç çıkarılamaz.

Ne Marx'da ne de marksist ustalarda bir proleter devrim için kapitalistlerarası dünya savaşı şartı yoktur ve olamaz. Toplumsal bir devrimin başlıca iki koşulundan bahsedilir. Birincisi, bütün devrimci sınıfların, grupların iradesinin dışında oluşan iktisadi ve siyasi koşullar. Yani nesnel koşullar. İkincisi, devrimci sınıfın siyasal bilinç düzeyi ve savaşımlı, bu savaşıma uygun örgüt ve araçların varlığı. Yani öznel koşullar. Bu her iki koşulu tamamlayan etmenlerin nesnel bir olgu haline gelmesi bir devrimi zorunlu kılar. Bu koşullar arasında kapitalistler arası bir dünya savaşı yoktur ve olmamıştır. Mahir devrim olgusunu gerçek bağlantılarıyla ve somut ilişkiler içinde açıklamak yerine, tesadüflere bağlıyor. Şu ya da bu devrimin kapitalistlerarası dünya savaşına denk gelmesi ve bu savaştan devrimler üzerindeki kaçınılmaz etkisini göstermesi Mahir'de proleter devrimin şartına dönüşüyor. Tarihsel olarak yaşanmış gerçekleri bu yaklaşımla açıklamanın imkânı yoktur. Örneğin: Paris Komünü hangi dünya savaşının ürünüdür? Bunu Mahir'in "bilimsel kehaneti"yle açıklamak mümkün mü? Olguların ve teorinin tersyüz edilmiş haline sıkça rastlanır Mahir'de.

Tarihsel gelişmeyi ve olguları idealist bir yaklaşımla açıklayan Mahir'in bu yöntemi Lenin'i, Marx ve Engels'le çatıştırıyor. Bunlardan birkaçına değinelim:

"Marx ve Engels'in devrim teorilerinde o zamanın somut şartlarından dolayı -ekonomik ve sosyal determinist yön, volantinist yöne nazaran daha ağır basar. Leninist teoride ise, politikanın ekonomiye oranla belirleyiciliği ağır basmaktadır. Yani ihtilalci inisiyatif temeldir. (Temel olması tek başına belirlemesi demek değildir.)"

"Bilimsel sosyalizmin devrim teorisinde köylülerin rolü arttıkça, devrim mihrakı doğuya kaydıkça, volantinist yön ağır basmaktadır."

"Leninist devrim teorisindeki ihtilalci inisiyatif, politikaya öncelik, ağırlık vermek düşüncesi leninist

parti anlayışını da biçimlendirmektedir."

İşte, Mahir'in iradeciliğinin, olguları idealist tarzda ele alışının tipik olan göstergesi. Görülen o ki, Marx ve Engels'in sosyo-ekonomik ilişkileri materyalist bir tarzda tahlil edilebilir ve toplumsal ilişkileri derinlemesine açıklamaları ve bu ilişkilerin temeli üzerine oluşmuş tüm üst-yapı kuruluşlarını sergilemek; dahası, bunun zorunlu sonuçlarını göstermek, bu uğurda uğraş vermek Mahir'e pek bir şey anlatamamış oluyor. Çünkü Mahir, proleter devrimi bütün bunlardan ayrı olarak yaratacağına inanmış bir kez. Bilimsel hiçbir değeri olmayan "ekonomik ve sosyal determinist yönün ağır basması" gibi bir saptamanın ne anlama geldiğini düşünmeden kabul edilmiştir. Ve tam bir kafa karışıklığı örneği sergilemektedir. Eğer Marx ve Engels'in sosyo-ekonomik ilişkileri gerekirci = belirlenimci (determinist) bir görüşle tahlil ettiklerini söylemek istiyorsa; bu, ilişkilerin tam ve doğru bir değerlendirmesini içerir. Ki bunun yalnızca Marx ve Engels'le sınırlı kaldığı söylenemez. Bu değerlendirme insan eyleminin iradesinin rolünü dışlamaz, tam tersine onu içerir. Bütün ilişkileri ve olguları tam ve doğru bir biçimde sunar. Mahir'in yaptığı saptama ise bundan ayrı olarak Kautsky ve Troçkistler tarafından yapılmış bir saptamadır. Mahir, onların, Marx ve Engels'e maletmeye çalıştıkları evrimci tarzda geçiş saptamasını kabul etmiş görünüyor. Determinist yön mü ağır basar, volantinist yön mü ağır basar gibi yapay bir ayırım Kautsky'nin teorilerinde bulunur. Marx ve Engels'i, Lenin'le çatıştırmaya ona volantinistlik (iradecilik) yüklemeye çalışan Kautsky'nin bu çabası kendisini ana yurt savunmasına götürdü ve emperyalist burjuvazinin yanına itti. Marx'a ve Engels'e evrimcilik yüklemek ne anlama gelir?

Bu, birinci enternasyonalin kuruluşuna, manifestonun yazarlarına, Paris Komününün savaşçılarına, diyaletik ve tarihsel materyalizm biliminin ustalarına, devrim teorisinin mimarlarına, insanlık çağına giriş yolunun yönünün göstericilerine,

dünya proletaryasının öğretmenlerine, onların öğretilerine yapılan saldırıdır.

Aşağıdan yukarıya, yığınların silahlı gücüne dayanarak zor yoluyla devletin parçalanacağını belirtenler Marx ve Engels değil midir? Son siyasal eceği devleti ortadan kaldırmak olan partinin programının, adının buna uygun olmasını isteyen Marx ve Engels değil midir? Lenin'in "Devlet ve Devrim" adlı eseri Marx ve Engels'in düşünceleri temelinde oluşmamış mıdır? "İhtilalci inisiyatif belirleyicidir" gibi keskin laflar eden ve bunu da Lenin'e maletmek Mahir'in kavrayamadığı şudur:

Marx ve Engels genel olarak sistemle uğraştılar. Gündemlerine Avrupa devrimini aldılar. Devrimin evrensel teorilerini yaptılar. Sosyalizmin yolunun yönünü belirlediler. Birilerinin çıkıp dünyanın Türkiye parçasında "ihtilalci inisiyatif belirleyicidir, öncü savaşı vermek gerekir" diyebileceğini düşünmediler.

Mahir'in Marx ve Engels'e maletmeye çalıştığı evrimci teorinin piri Kautsky'dir. Leninizme maletmeye çalıştığı teoride "öfkeli aydınların" Rus takımından oluşan Narodniklere aittir.

"Bilimsel sosyalistlerin devrim teorisinde köylülerin rolü arttıkça... volantinist yön ağır basmaktadır."

Suni dengeli Mahir'de denge sağlanamıyor bir türlü. Kâh determinist yön ağır basıyor, kâh da volantinist yön. Elindeki terazinin düz(!) durduğu yok. Peki bu köylülüğün devrimdeki rolü nasıl artmış oluyor ve bu devrim hangi sınıfın devrimidir? Köylülüğün rolü; iktisadi, siyasal, ideolojik, örgütsel, kültürel vb. olarak mı artıyor? Bilimsel sosyalizmin devrim teorisinde bu olguların yeri nerededir? Artan köylülüğün rolü müdür, yoksa proletaryanın yükü mü? Yükselen kapitalizm çağında ulusal mücadelelerde, feodalizmin tasfiyesinde köylülük burjuvazinin yedeği durumundaydı. Feodal derebeylere karşı bu dönemde sayısız köylü ayaklanmaları olmuştur. Bu ayaklanmaların önderliğini burjuvazi kendi çıkarlarına uygun olarak yapmıştır. Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında ise köylülük proletaryanın yedeği durumuna gelmiş-

tır. Yani siyasal önderlik burjuvaziden proletaryaya geçmiştir. Burjuva demokratik devriminin yapılmadığı ülkelerde köylülük proletaryanın müttefikidir, rolü de neyse odur. Köylülük belirli bir iktisadi ilişkilerin ürünüdür. Bilimsel sosyalizm ve proleter devrimi bakımından ileriye değil geriyi temsil eder. Köylülüğün proletarya devriminde ağırlıklı bir güce sahip olması halinde, sosyalizme gidişte bir dizi zorluğa ve çarpıklığa yolaçar. Geri bir iktisadın ürünü olarak köylülük bilimsel teori bakımından hiç de özel ve rolünün arttığı gibi yere sahip değildir. Proletaryanın onunla ittifakı, onun diğer sınıflar karşısındaki iktisadi yerinden ve geçilen durakta bu gücün hesaba katılmasından, onun üzerinden atlayıp geçememesinden kaynaklanır. Köylülüğün devrimdeki yeri devrimin somut olarak gündemde bulunduğu ülkenin proletaryasının gücü ve durumuyla ilintilidir. Genel devrim teorisindeki yerinde bir artış sözkonusu değildir. Proletaryanın önderlik edemediği devrimlerde köylülük burjuvazinin yedeği olmaktan kurtulamaz. Hele köylülüğün rolünün artmasından dolayı ihtilalci insiyatif belirleyicidir gibi bir saptama leninizmin yanına bile yaklaşılamaz.

“Gerçekten de marksist anlamda devrim nedir? Yeni üretim ilişkilerine uygun düşmeyen ve bu ilişkilerin iflasına yolaçtığı; eskimiş siyasal üst yapının belli bir anda zor yoluyla yıkılmasıdır... Birbirlerinden çok farklı sınıf ve grupların temsilcileri aracılığıyla halk, kendi çabasıyla şimdi yeni bir üstyapı kurmak zorundadır. Gelişmenin belli bir evresinde eski üst yapının işe yaramazlığı herkes için açık-seçik bir hale gelir; devrim herkesçe benimsenir. Şimdi görev, yeni üst yapıyı hangi sınıfın kuracağı ve nasıl kuracağını belirlemektir.” (İki Taktik, s.153-154)

Peki, bu marksist anlamda devrimde, “volantirist yanının ağırlığı” nerede? Bir, yeni üretim ilişkilerine uygun düşmeyen ve bu ilişkilerin iflasına yolaçtığı, eskimiş üst yapı; iki, eski üst yapının işe yaramazlığı herkes için açık-seçik hale gelir; devrim herkesçe benimsenir. Bu mudur vo-

lantirist yanın ağırlığı? Lenin'in söylediğinden volantirist yanın ağırlığı sonucu çıkarılabilir mi? Açıkça görüleceği gibi iradecilik Lenin'e ve Leninizme değil, Mahir'e özgü bir teoridir. Mahir, toplumsal ilişkilerde nesnel olanla öznel olanın içiçe geçtiğini, birbirinden koparılamayacağını, devrim olgusunun da bu iki şeyin tüm etmenlerinin tamamlanmasıyla oluşacağını anlayamadığı için bunlardan birine kafadan ağırlık tanıyor. Üstelik onun belirleyici rolü verdiği şey kitlelerin bilinç düzeyi, örgütlenme seviyesi vb. değil, yalnızca partidir. Nesnel koşulların elvermediği yerde partinin ideolojik ve siyasal donanımı istediği kadar güçlü olsa da yine de devrimin olamayacağını anlamamıştır. Çünkü o, Rusya'daki devrimde proletaryanın ve halkın ne tür mücadele deneylerinden geçtiğini, iktisadi yaşam koşullarının, siyasal bilinç düzeyinin, örgütlenme seviyesinin nerelerde olduğunu ve Lenin'in bunlar üzerine neler söylediğini bilmeden ona “volantirist, ihtilalci insiyatif belirleyiciliği” yüklüyor.

Geçerken, Mahir'in Lenin'in partisinden ve işçi köylü ittifaklardan neyi nasıl anladığına da değinelim. “İki Taktik” adlı eserin Mahir'deki çözümü:

“Lenin'in bu tahlillerinden sonra Rus Demokratik Halk devrimindeki işçi-köylü ittifakı meselesi iyice aydınlığa kavuşmaktadır. İşçi-köylü ittifakı parti içinde ve parti dışında olmak üzere ikilidir: **Parti içinde**, şehir ve köy proletaryası ile yarı-proleter unsurlar ve yoksul köylü ittifakı sözkonusudur.”

İşte, Mahir'in aydınlığa kavuşturduğu leninist(!) parti ve işçi-köylü ittifakı. Gerçekten de Mahir bir şeyi aydınlattı. O da, kendi THKP'dir. Böyle bir içeriğe ancak Mahir'in partisinin ismi yararır. Lenin'in partisinin ismi değil. Çünkü, Lenin'in partisi böylesine karışık bir kafayla ve sınıflar ittifakına dayalı ve bir blok partisi olarak oluşmamıştır.

Mahir'deki İradeciliğin Kitle Mücadelesine Yansıyış Hali!

“Proletaryanın sınıf partisinin olmadığı bir evrede, devrimci durumun olması halinde bile devrimci dil

Fransızca olmaz.” Ama kitleler de Mahir'in partisini beklemez ve Fransızca konuşur. Peki Parti Olursa ne olur?

“Örgüt gücü oranında, ekonomik ve demokratik hak ve istemler etrafında kitleleri örgütlemeye çalışır. Oligarşiye karşı her çeşit tepkiyi yönlendirmeye uğraşır. Ancak başlangıçta asla her yere koşmaz, gücünü aşan silahlı güven altına almamayan kitle hareketlerinin içine giremez” (abç.) Görüldüğü gibi, Mahir'de sınıf mücadelesine ilişkin kavramlar varolan ilişkilerin biçimi ve bağlantılarından oluşmuyor. Toplumsal ilişkileri ve sınıf mücadelesini şuradan buradan devşirdiği kavramlara uydurmaya çalışıyor. O, uygulamanın kendi kalıplarına uymayacağını, sınıf mücadeleleri tarihinin alabildiğine zengin, karmaşık ve çeşitlilikler dolu biçimlerden oluştuğunu ve oluşacağını kavrayamamıştır. 15-16 Haziran olaylarının yaşadığı bir dönemin tanığı Mahir bunda bile yukarıdaki teorisinin zıddı bir durumun olduğunu görememiştir. Çünkü o, her şeyi kendi iradesine bağlı olarak ele alıyor. Onun iradeciliği kaçınılmaz olarak onu, kitle hareketliliğinin seyrine götürüyor. Kitlelerin bile gerisine düşürüyor. Rusya'daki demokratik devrimin sosyalizme dönüşebilmesi için troçkist muhalefet tarafından ileri sürülen koşul Mahir'de Leninist tespit olarak ortaya çıkıyor.

“...Çarlık Rusyası gibi bir ülkede burjuva demokratik devrimin sosyalist devrime dönüştürülebilmesi için iktidara geçmiş olan Avrupa proletaryasının yardımı şarttır” (abç).

Bu tespit, Rusya'daki proletarya diktatörlüğünün geleceğini karanlık göstermek isteyen troçkist muhalefet tarafından ileri sürülmüş ve Stalin tarafından da eleştirilmiştir. Leninist devrimin esaslarından biri olarak gösterilmeye çalışılan troçkist tespitin Rusya geçeceğini bir yana bırakmasını kabullenen Mahir bir kez daha olguların üstünden atlıyor.

“Rus proletaryası, bir kez iktidarı ele geçirdikten sonra, bütün iktidarı korumak ve Rusya'yı, devrimin Batı'daki zaferine kadar götürmek şanslarına sahiptir” (Nisan Tezleri,

s.174) diyen Lenin hata yapmış (!) olmalı. Okuduğu troçkist eserlerin gerçeği teryüz edışı Mahir'i fazlaca ilgilendirmiyor. Avrupa proletaryası iktidara gelmeden önce Rusya proletaryasının iktidara gelmiş olması Mahir'e bir şey anlatamamış.

Mahir'deki Devlet Kavramı Sınıflar üstülüğü içeriyor:

"Eşyanın doğası gereği kemalizmin belirli bir iktisat politikası yoktur ve olmamıştır."

"Birinci Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, devlet kapitalizmiyle (devletçilikle) burjuvazi yaratma çabaları, giderek uluslararası finans kapitalle göbek bağı olan finans kapital yarattı."

Doğan Avcıoğlu'nun kendinden menkul kemalizme ilişkin marksist (!) görüşleri Mahir'i fena halde büyülemiş durumdadır. Önce devlet oluşuyor, sonra da burjuvazi yaratılıyor! Burjuvazi elindeki devleti daha da gelişip güçlenmesi ve varlığını koruması için kullanmıyor da onu devlet yaratıyor. Peki devlet kimin devleti? Demek oluyor ki, devlet, sınıfsal bölünmüşlüğün ve bu bölünmenin yarattığı çelişkilerin antagonist olduğu noktada doğmuyor da o, sınıfları yaratıyor. Devlet belirli iktisadi ilişkilerin üstünde şekillenen bir üst-yapı kurumu ve bir sınıfın diğer sınıflar üzerindeki baskı aracıdır tanımlaması kemalist devlete gelince Doğan Avcıoğlu ve Mahir sayesinde sınıfları yaratan bir kuruma dönüşüyor. Devletin bir sınıfın diğer sınıflar üzerinde baskı aracı olduğu tanımlaması Mahir'de de var. Peki bu sınıfları yaratan devlet nereden çıkıyor? Çünkü o, okuduklarının özünü kavrayamadan kendi subjektif niyetine uygun tespitler yapıyor. Bakınız ne diyor?

"Bizde ordu genellikle küçük ve orta burjuvazinin vurucu gücü olagelmıştır. Türkiye'de orduyu kesinlikle oligarşik gerici yönetimlerin yudusu olan Latin Amerika ordularından ayıran özellik de buradaydı." Burada da ordusuz devletle karşılaştık. Ya da şöyle diyelim; ordu başka sınıfların gerici yönetimlerde başka sınıfların emrinde. Yani devlet, bürokrasi, polis, ordu vb. kurumlarıyla örgütlü bir bütün değil de, değişik sınıflar için bölünmüş durum-

dadır. Bunu Mahir şu cevabıyla daha açık bir biçimde ifade ediyor:

"Evet, devlet hakim sınıfların bir baskı aracıdır. Bu zaten marksizm-leninizmin alfabesidir. Yalnız "devlet hakim sınıfların baskı aracıdır" ve öyleyse "Türkiye'de devletin bütün kurumları her zaman bütünüyle karşı devrimcidir ve devletin bir kurumu olan ordu da bütünüyle karşı devrimcidir" demek, marksizm-leninizmin özünü kavrayamamış olmak, idealist burjuva mantığıyla marksizm-leninizmi çok kaba bir şekilde marksizm-leninizm adına tahrif etmektir."

Evet, Mahir marksizm-leninizmin alfabesini böyle anlamış! Baskı ve

zor aracı olan devleti gerçek kurumlarında ayırarak hem orduyu karşı devrimci olmaktan kurtarıyor, hem de devlet kavramının özünü boşaltıyor. İşte, kemalizmi aklama çabasının vardığı nokta karşımızdadır. Bu kadar örnek yeterlidir, sanırım. Mahir'in birbiriyle çelişen eklektik görüşlerini düzeltmek imkânı da yoktur. Marksizm-leninizm adına hareket etmek isteyen birinin, onu terk etmekten ve yeni bir programa sahip olmak için çaba harcamaktan başka çaresi yoktur.

Mahir'deki alıntılar için bakınız. Kesintisizler. □

Bir Yeni Demokrasi Okuru

Rafet Ballı SOSYALİST SOL KONUŞUYOR

cem yayınevi

Taner Akçam □ Mehmet Ali Aybar
Hüseyin Balkır □ Oya Baydar
Oral Çalışlar □ Atilla Coşkun
İlkay Demir □ Necmi Demir □ Paşa Güven
Ferit İlsever □ Ahmet Kaçmaz □ Sefa Kaçmaz
Mehmet Karaca □ Dursun Karataş
Atilla Keskin □ Haydar Kutlu
Ertuğrul Kürkçü □ Oğuzhan Müftüoğlu
Doğu Perinçek □ Osman Sakalsız
Nihat Sargın □ Veysi Sarısözen
İbrahim Sevimli □ TDKP Merkez Komitesi
Ercan Toprak □ Bülent Üluer
İrfan Yavru □ Ziya Yılmaz
R. Yürükoğlu

"SOSYALİST SOL KONUŞUYOR"
KİTAPÇILARDA

İdeolojik Mücadele Cephesindeki Görevler ve Mızrağın Sivri Ucunun Yöneleceği Hedefe Dair

I. Bölüm

Cihangir Doğan

Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi bilimi ve ideolojisi ile silahlanmış çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının öncü kurmayının, mücadele cephesinde ortaya koyduğu siyaseti doğru kavramak, bilince çıkarmak, bu cephedeki görevlerin başarıyla yerine getirilmesi açısından önemli bir yere sahiptir. Savaşım bütün cephelerde olduğu gibi ideolojik mücadele cephesinde de isabetli ve berrak bir çizgi ortaya koyabilmek, devrimin siyasal görevlerinin başarıyla yerine getirilmesi bakımından temel hareket noktasını oluşturmaktadır. Bu hareket noktası üzerinde yürüyerek burjuva ve küçük burjuva ideolojilerin başı boş sel suları gibi yayıldığı bugünkü koşullarda, bu ideolojilerin nüfus alanlarını daraltmak, türediği iktisadi, siyasi ve sosyal plandaki köklerini açığa çıkarmak ve bu cephe de proletaryanın egemenliğini tesis edebilmek, devrimimizin içinden geçtiği bugünkü aşama açısından büyük bir değere sahiptir.

İdeolojik mücadele cephesinde isabetli ve berrak bir çizgi ortaya koymak, proletaryayı temsil eden ideolojik siyasal çizginin, mızrağın sivri ucunu yöneleceği burjuva ve küçük burjuva ideolojilerinin doğru tespiti anlamına gelmektedir. Burjuva ve k.burjuva ideolojilerinden kaynaklanan ideolojik akımla-

Emperyalizm ve sosyal devrimler çağında proletaryanın birliği ancak proletaryanın kendi karşıtlarına karşı amansız bir ideolojik mücadele ile mümkün olabilir.

LENİN

rın yerden mantar biter gibi ortaya çıktığı bugünkü koşullarda proletaryanın bu ideolojiler içinde belli ayrışmalar yapması, ağırlıklı darbeyi bu akımların yöneltmesi ve giderek diğer güçlere yönelmesi bir gerekliliktir. Bu durum hem bütün "anti-izm"lerin aynı etki gücüne sahip olmadıkları, hem de proletarya partisinin bütün "anti-izm"lere bir anda yönelmesinin mümkün olmadığı gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Sorun bu şekilde ortaya konduktan sonra sorunun ikinci yanı, yani ayrışmanın neye göre yapılacağı otomatikman gündeme gelmektedir.

Proletaryanın bütün anti-Ml akımlar arasında ayırım yapmada ya da başka bir deyişle belli burjuva ve k.burjuva ideolojiler üzerinde yoğunlaşmasındaki ölçütü devrimin o günkü tarihsel koşullardaki görevlerinin başarılması önünde asıl engel teşkil eden güçlerin belirlenmesidir. Devrimin içinde bulunduğu tarihsel aşamada, devrimin yatağını değiştirmede ciddi ölçüde barikat oluşturan, işçi sınıfı ideolojisi ve bilimine son "merhamet darbeleri"ni indirmeye çalışan, devrimci kitlelerin kafasında en fazla karışıklık yaratan, egemen sınıfların döneme ilişkin politikasına en fazla yatkın olan vb. güçlerdir. Bunların yoğunlaşmada ölçüt olarak alınmasının aynı zamanda hem müttefikler hem

de merkezi görevin icrası meselesiyle de oldukça sıkı bir ilişkisi vardır. Soruna bu şekilde yaklaştığımızda yoğunlaşmanın "görelî" olduğunu söyleyebiliriz. Bir dönem ideolojik cephe de asıl hedef Troçkizm olabileceği gibi bir başka tarihsel evrede anarşizm, sol oportünizm veya maceracılık vb. olabilir. (Bu durum devrimin içinde bulunduğu o günkü tarihsel süreç ile ilişkili bir sorundur.)

Bu mantık örgüsü çerçevesinde devrimimizin bugünkü aşamasında Marksist-Leninistler, ideolojik cephe de mızrağın sivri ucunun yönelmesi gereken hedefin tasfiyecilik ve legal Marksizm karargâhları olduğunu ilan etmektedirler. Yine onlar, bu çekirdek etrafındaki yörüngede Troçkizm ve modern revizyonizmin diğer türevlerine karşı mücadelenin de legal Marksizme karşı mücadeleyle birleştirilmesinin önemine işaret etmektedirler.

M-L'lerin gösterdikleri bu hedeflere karşı mücadele, dağlardaki ka-laşnikoflu gerilladan özgürlüğü prangalanmış devrimci tutsaklara, gençliğin derinliklerinde mücadele eden militanlardan sendika faaliyeti içinde olan bir devrimci sendikacıya kadar vb., toplumun değişik katmanlarında devrimci kitle çalışması yürüten devrimcilerin ve devrimci kitlelerin ideolojik cephe deki

biricik görevleridir. Bu görev yerine getirilmediği takdirde devrimin sağlıklı adımlarla ilerleyebilmesi mümkün değildir.

NEDEN TASFIYECİLİK VE LEGAL MARKSİZM?

Tasfiyecilik ve legal Marksizm özellikle 12 Eylül yenilgisinden sonra başı boş sel suları gibi yayılan ideolojik akımların en etkililerinden birini oluşturmaktadır. Bu akım, devrimin yenilgisinin yarattığı karamsarlık ortamında işçi sınıfı bilimi ve ideolojisi M-L ve Mao Zedung düşüncesine, birbirini takip eden "merhamet darbeleri" indirmeye çalışmaktadır. Devrimin yolu, Leninist parti öğretisi, Mao Zedung Düşüncesi, mevcut durum değerlendirmesi vb. konularda M-L'in evrensel gerçeklerine saldıran bu akımlar aynı zamanda Demokratik Halk Devrimi ve Sosyalist Devrime karşı da egemen sınıflar ile aynı ortak cephe- de birleşmektedirler.

Egemen sınıfların 12 Eylül sonrasında yaratmak istediği "yeni tip sol" için onlara akıl hocalığı yapan, "yeni sol" yaratmanın mimari şekillenmesini üstlenen bu akımlar aynı zamanda devrimci kitleler içindeki sol eğilimleri de her fırsatta törpülemeye ve giderek öldürmeye çalışmaktadırlar. O nedenle bu akımlar, ideolojik cephede mızrağın sivri ucunun yöneltilmesi gereken asıl hedefleri teşkil etmektedir. O nedenle bugün, Murat BELGE'den KÖYMEN'e AKÇAM'DAN AYBAR'A TBKP (Türkiye Birleşik Komünist Partisi)'nden SP (Sosyalist Parti)'ye kadar oluşan cepheden, geniş bir alanda yürütülen tasfiyeci legal Marksist kampanyaların fiyasko ile sonuçlandırılması, bu akımların dayandığı iktisadi, sosyal ve siyasi plandaki köklerin deşifre edilmesi ve onların egemen sınıfların sol içindeki uzantıları olduklarının kitlelere şikayet edilmesi mevcut durumda M-L'ler için biricik görevdir. Bu görev yerine getirilmesi için egemen sınıflarla legal Marksizmin devrime karşı saldırılarının birleştiği ortak noktalar üzerinde duracak ve buradan hareketle işçi sınıfı bilimi ve ideolojisinin evrensel öğretilerine yönelik saldırıları irdelemeye çalışacağız.

EGEMEN SINIFLAR VE LEGAL MARKSİZM DEVRİME KARŞI ORTAK BİR CEPHEDEN ATEŞ AÇMAKTADIRLAR

Egemen sınıflar ile legal Marksizmin devrime karşı ortak bir cephe- de nasıl birleştiğini ortaya koyabilmek için onların DHD'ne ve Sosyalist devrime karşı izledikleri temel siyaset ortaya konduğunda birbirleriyle gelişen ve ayrışan yanları daha iyi anlaşılacaktır.

Egemen sınıfların bugün devrimi boğmak için izlediği temel siyaset daha önce de belirttiğimiz gibi kamçı ve bökrek siyasetidir. Bu siyaset bir yandan zor unsurunu, bir yandan da "reformcu" unsurunu bir arada tutmaya çalışan bir özelliğe sahiptir. Egemen sınıflara kamçıyı ve bökreği yan yana tutturun asıl unsur ülkemin içinde bulunduğu objektif koşullardır. Ülkemiz konjonktörü bugünkü durumuyla ilişkili ve ona doğrudan bağımlı olarak bir ekonomik ve siyasal bunalım yaşamaktadır. Bu bunalım gerçekten de TV reklamlarında görülen davul, zurna, "tokmak" vb. gibi piyango kurumu gazete ve basından, egemen sınıf partileri arasındaki "küçük Turgut" ve "stupürge sapı" kapışmalarına, büyük mali kuruluşların binbir türlü hile ve entrikalarla küçüklerini yiyip bitirdiği bankacılık alanından, yabancı sermayeye beleşe satılan KİT kurumlarına, MİT, emniyet teşkilatı, ordu kurumları ve bakanlıklardaki "kelle" yeme yarışından bürokratlar ve prensler arasındaki egemenlik yarışına durgun pazardan oksijen soluyamayan şehirlere kadar sisteminin bütün kesitlerinde ürünlerini sergileyerek yaşanmaktadır. (Mevcut bunalımın nedenleri konusundaki görüşlerimiz yerel seçimlerle ilgili yayınladığımız özel sayımızda mevcuttur. Burada aynı konular üzerinde durmayacağız.)

Yaşanan bu bunalım tüm toplum sal katmanları derinden sarsmakta ve sınıfları mevcut durumun kendi lehlerine değişmesi için bir arayışa itmektedir, yeni değişmelerin özgününde muazzam çalkantılara "gebe" sürecin "alttakiler" ya da "üsttekiler" tarafından değiştirilmeye çalışılması bugün için aciliyet kazan-

mıştır. Egemen sınıflar bu süreci zor ve "reform" unsurunu yan yana kullanarak değiştirmeye çalışmaktadırlar. Zor ve "reform" unsurunu hem cellatın hem de papazın sosyal fonksiyonlarını temsil ettiğinden devrimci muhalefetin bastırılmasında önemli bir etki yaratmaktadır. Çünkü bu politika geniş bir cephenin saldırılarını kapsamaktadır. Ülkemiz egemenlerinin özellikle son dönem dört elle sarıldıkları bir siyaset için Lenin demişti ki "egemen sınıflar egemenliklerini sürdürmek için iki sosyal fonksiyona ihtiyaç duymaktadırlar. Biri celladın sosyal fonksiyonu öteki papazın sosyal fonksiyonu. Cellat ezilenlerin başkaldırısını en vahşi bir biçimde bastırırken, papaz da ezilenlerin öfkelerini yatıştırma görevini yerine getirir." (Proletarya Devrimi ve Dönem Kautsky)

Görüldüğü gibi bu tespit günümüzde devrimin bastırılması için karşı-devrimin temel siyasetini tipik olarak anlatmaktadır. Bu temel siyaset asıl olarak yasadışı faaliyet yürüten ve mevcut düzeni silah zoruyla değiştirmeyi amaç edinen jakoben, devrimci-demokrat ve Kürt ulusal güçlerini bastırmayı hedeflemektedir. Bunun için onları Kürt bölgeleriyle batıdaki Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerde topyekün saldırı operasyonları düzenlemektedirler. Egemen sınıflar yasadışı silahlı hareket mensuplarını en ağır bir şekilde cezalandırmakta (Tuzla katliamında olduğu gibi) ve silahlı güçlere yardım ettiği bilinen veya tahmin edilen köylülere insan pisliği yedirtecek kadar vahşileşmektedirler.

Egemen sınıfların yasadışı silahlı hareketlere saldırması bir rastlantı değildir. Yasadışı silahlı devrimci demokratik güçler bu arada Kürt silahlı güçleri mevcut sistem içinde muhalif güçler olarak düzene karşı en aktif reaksiyonu göstermektedirler. Bu durum Cudi dağlarındaki Kürt silahlarının tepkisinden, Munzur dağlarındaki gerilla mukavemetinde, ülke çapındaki cezaevi direnişinde ya da üniversite gençliğinin militan eylemliliğinde açıkça görülmektedir. Bu güçlerin halihazırda yürüttüğü muhalefetin eksiklik ve zaafı bir tarafa bırakılırsa dev-

Zor ve "reform" unsuru hem cellatın hem de pazın sosyal fonksiyonlarını temsil ettiğinden devrimci muhalefetin bastırılmasında önemli bir etki yaratmaktadır.

rimci demokratik hareketin gelişimine küçümsenemeyecek katkıları olduğunu söyleyebiliriz. Bu gerçek açıklık grevlerine karşı ölüm sessizliğine bürünen ya da gençliğin aktif reaksiyonlarını "provakasyonlara davetiye çıkarmamak" gerekçesiyle sırt dönen, "yeni sol"un büyük siyasetle uğraşan (!) büyük siyasi parti(!)lerine rağmen böyledir.

Egemen sınıflar silahlı yasadışı jakoben, devrimci demokrat ve Kürt hareketlerini ibret-i aiem için sert şekilde cezalandırması yanında, yine bu hareketleri boğmak, onların etkisini azaltmak için "demokrasıcılık" oyunları sahnelemekte, "sosyal demokrat" ve legal Marksist güçleri harekete geçirmek şeklinde geniş çaplı bir projeye de sahip bulunmaktadır. Bu projeler büyük çalkantılara "gebe" sürece radikal silahlı devrimci güçlerin "ebe"lik yapmasını önüne geçmek, kitlelerin düzene karşı olan muhalefetini tekrar mevcut sisteme "monte" edebilmeyi amaçlamaktadır.

Onlar o nedenle, ANAP şahsında düzene yönelik kitlesel muhalefeti "solcu", "sosyal demokrat" görünümüne SHP ve onu da aşan sol eğilimleri de "sosyalist" ya da "komünist" partileri devreye sokarak mevcut sistemin kontrolünü pekiştirmeye çalışmaktadırlar. Bugün egemen sınıfların ANAP'ın önemli ölçüde teşhir olmasından ötürü SHP'yi mevcut muhalefeti bir süre daha etkisiz hale getirmede önemli bir silah olarak kullanması yanında, mevcut sistemin bir dizi alternatif çözüme sahip ve sorunları çözebilecek gücün mevcut olduğunu anlatmak için de kullanıyor. Egemen güçler daha da ileri giderek SHP yönetimi onaylamayan, mevcut yönetime muhalif olan sol eğilimli bu kez, parti içindeki "sol kanat"ı umut göstererek bu kitlelerin mevcut düzen sınırları içinde olmasını sağlamaya çalışıyor. Açık ki "sol kanat"ın sınırlı bir etki gücü-

ne sahip olması onların da mevcut sistemin bir ögesini teşkil etmeleri ve SHP bütünü açısından programın değişiminde bir fonksiyonları olmadığından düzen için büyük bir tehlike teşkil etmemektedir. Üstelik bu "sol kanat" aracılığı ile kitlelerin bir bölümünün yasadışı zemine kaymasını engellemiş olmaktadır. Onun için hâlâ sosyalist mücadeleye devam ettiğinin bir "kanıtı" olarak SHP içindeki çalışmaları göstermeye çalışan birçok "ehlileştirilmiş asi"nin, mevcut, düzenin birer parçaları haline gelmeleri, SHP'nin bu öğeleri kendi içinde eriterek düzene "monte" etmesi basite alınmamalıdır. (Burada SHP içinde veya bir başka burjuva partisi içinde çalışılmayacağı söylemek istemiyorum, kimin kimi kullandığı sorununu ve hayatın her alanında bağımsız faaliyetin örgütlenmesinin önemini anlatmaya çalışıyorum.) Egemen sınıfların SHP aracılığıyla birçok devrimci-demokrat "militan"ı çifte koşar gibi düzenin hizmetine koşmaları gerçeği, tabiatıyla, M-L'lerin fonksiyonunu daha da arttırmaktadır.

Egemen sınıflar "sol kanat"ın yüzü suyu hürmetine SHP'de tutmadığı kitlelerin bu defa, kendilerini, daha cüretkâr bir şekilde "Marksist", "sosyalist", "komünist" olarak göstererek güçlerini meydanlarda cirit atmasına izin vererek mevcut sistemin sınırları içinde peşlerinden gitmelerine ses çıkarmamaktadır. Egemen sınıfların çizdiği sınırlar içinde siyaset yapan, Marksizmin ihtilalci yüreğini koparıp atan parlamentarist akımlar da, kitlelerin muhalefetinin belirlenen çerçevede tutmaya yarayan araçlar olduğundan, mevcut sistemin kitleler üzerindeki kontrolünün devarı ettirilmesine hizmet etmektedirler. Onun için Evrer ve Özal'ın bu "normlara" uygun güçlere yasallık payesi verilmesi için uzlaşmaya varmışlar ve bu doğrultuda çaba harcamaktadırlar.

Onun için "KP kurulmalıdır" de-yip, yıllarca şartlandırdıkları kitleleri adeta "ikna" etme ve ana zemin hazırlama çalışmaları tamamen kitle muhalefetini düzene "monte" etmeyi amaçlamaktan başka bir şey değildir.

Yukarıda ifade etmeye çalıştığımız gibi egemen güçler, yasadışı silahlı faaliyet gösteren jakoben, devrimci, demokrat ve Kürt hareketlerini yaptıkları işten "caydırmak" için bir yandan en ağır bir şekilde cezalandırma yolunu tutarken, diğer yandan bu güçleri "ehlileştirmek" için iki uyarı yapmaktadırlar. Bunlardan birincisi, yasadışı faaliyetten derhal vazgeçin, aşırı olmayın yasal zeminde "siyaset" yapın. İkincisi ise "silaha sarılmayın"! Parlamento yasal partilere açıktır. Parlatenter sistemin dışına çıkmayın! uyarılarıdır. Bu uyarılar dağlarda helikopterlerle köylülere dağıtılan bildiriyle ve TV, basın, radyo gibi kitlesel iletişim araçlarıyla sık sık yapılmaktadır. Sonuç itibarıyla egemen sınıfların silahlı yasadışı güçlere saldırısı Engels'in deyimiyle hem "silahların eleştirici gücü"nü yarı-sömürgelelerdeki yakıcı etkisini ve artan ciddi rolünü hem de yasadışılığı getirdiği "kontrol edememe" olgusunu ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır.

İşte egemen sınıfların bu politika üzerinde ısrar ederek DHD'ne ve sosyalist devrime saldırdığı bugünkü koşullarda tasfiyecilik ve legal Marksizme de aynı noktalardan saldırmakta ve egemenlerin belirttikleri plan doğrultusundaki misyonlarını oynamak için birbirleriyle büyük bir yarış içine girmektedirler. Bu yarış NOKTA dergisi aracılığıyla Marksizmin öldüğünü (!) büyük bir hareketle duyurmaya çalışan Murat BELGE'den Leninizm sairdirleriyle tanınan burjuva liberal eski tüfek Aybar'a Guaveracılıktan Eurokomizmine çark eden Dev-Yol yönelim, Taner AKÇAM'dan Özal'ın "ikna" çalışmalarıyla "legalleşme" ve "resmîyet" kazanmanın özgünlüğündeki TBKP'ye ve (Kutlu ve Sargın'a) birdenbire "sol"laşan ve yasal partisiyle sosyalizmi getirmek için kolları sıvayan Perinçek'ten bütün sol'u kapsayan bir parti yaratarak (!) Gorbacovvari bir sosyalizm

için Perinçek'e dirsek çeviren Berk-tay'ları vs. vs. kadar geniş bir alan-da devam etmektedir. Bizim açımız-dan yarışın favorilerinin kimler ola-cağı veya egemen sınıflara hangile-rinin daha fazla yamanacağı önem-li değildir. Önemli olan bu "yarış"a katılanların ortak "idealleri" ve özellikleridir. O nedenle egemen sınıfların çizdiği planda kalmayı taah-hüt eden, o planı onaylayan (bazı-larının belli eleştirileri olabilir, bu sorunun özünü değiştirmiyor) legal Marksizm odaklarının işçi sınıfı bili-mi ve ideolojisine saldırdığı dola-yısıyla egemen sınıfların bugünkü döneme ilişkin politikalarına uyum-luluk gösteren yanlarını ortaya koy-maya çalışalım.

Tasfiyecilik, Komünist Partisi öğretisine saldırılarını bu öğretinin en önemli noktalarından birini oluşturan işçi sınıfının devrimdeki tarihsel rolü konusuna yöneltmektedir.

SALDIRININ EN ÖNEMLİ HEDEFİ: KOMÜNİST PARTİSİ ÖĞRETİSİ

Tasfiyeci legal Marksist odakların işçi sınıfı bilimi ve ideolojisine karşı saldırdıkları en önemli noktalardan biri Komünist Parti öğretisidir. Tasfiyecilik, sınıfımızın dünya çapında yürüttüğü devrim mücadelelerinin ocağında çelikleştirdiği M-L parti öğretisini tepetaklak ederek bu öğretiyi burjuvazi için yararlanabilir şekilde sokmaya çalışmaktadır. Onlar, işçi sınıfının devrimdeki rolü, partinin bileşimi ve parti iç yaşantısının düzenlenmesine ilişkin demokratik-merkeziyetçilik vb. konularda bu öğretiyi kuşa çevirerek işçi sınıfı ve ezilenleri en önemli silahlarından yoksun bırakmaya çalışmaktadırlar. Marx döneminde oldukça sınırlı olan, ancak Lenin tarafından geliştirilen, Büyük Proleter Kültür Devrimi (BPKD) ve Mao Zedung tarafından da bilimin eriştiği görelî seviyenin en üst noktasına sıçratılan Komünist Partisi Öğretisi devrim yapmada ısrarlı olanlar için hâlâ devrimin kilit meselesini oluşturmasından dolayı bu konudaki saldırıların önüne geçilmesi, te-

mel bir sorun teşkil etmektedir.

Tasfiyecilik, Komünist Partisi Öğretisine saldırılarını bu öğretinin en önemli noktalarından birini oluşturan işçi sınıfının devrimdeki tarihsel rolü konusuna yöneltmektedir. Onlar artık işçi sınıfının, kapitalist toplumun devrimci sınıfı olduğu görüşünün geçerliliğini yitirdiğini ileri sürerek "klişeleşmiş" tezlerden vazgeçilmesini istemektedirler. Burjuva basının "Türk solunda kıvılcım çıkıyor", "solda rönesans var" diyerek büyük bir şatafatla Marksizmin misyonunu tükettiğini, bu ileri sürülen pespaye görüş ve tezlerle "de-lillendirme"ye çalışmasından ba-ğımsız olarak bu tezlerin dayandığı hiçbir ciddi temelin olmadığını he-

men belirtelim. Çünkü ileri sürülen tezler devrimci sınıfın temel özelliklerinin neler olması gerektiği konusunda ne idüğü belirsiz bir değer yargılara sahip olması yanında, sınıfların birbirleriyle mücadelesi konusunda da tam anlamıyla bir teorik çıkmaz içindedir. Hem ileri sürülen pespayeleri aktarmaya geçelim.

Guaveracılıktan Eurokomünizmine çark eden Akçam, bu konuda şunları söylemektedir:

"Ne işçi sınıfının devrimci olduğu tezi ne de aksi doğru değildir. Her ikisi de boş bir inanç. Bence artık genel, evrensel, soyut tek bir işçi sınıfı tanımlı yapmaktan ve bunun ne olduğuna karar vermek zorundayız. Herhangi bir ülkedeki ezilen bir sınıfın devrimci olup olmadığına karar vermek de yanlıştır." (Taner AKÇAM-Murat BELGE'nin Türkiye'de Gelecek Sosyalizm kitabının değerlendirmesi üzerine NOKTA, 5 Şubat 1989)

Yine işçi sınıfı "devrimcidir. Devrim yapar klişe"sinin de yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ileri süren Murat BELGE bu konuda "Ortodoks teorinin anlattığı üstün niteliklere sahip proletaryadan mucizevi başarılar beklemekle bir yere va-

ramayız. Ama bu sosyalistlere proletaryanın vekili kimi zaman 'akıl hocası' ve benzeri rolleri de vermez." (NOKTA, 5 Şubat 1989)

Yukarıda rönesans'ın en gözde "önder"lerinden yaptığımız aktarmalarda işçi sınıfının devrimdeki tarihsel rolüne ilişkin ileri sürülen 'yeni' görüşler (aslında asırlık eskimiş 'ortodoks' teorinin 'klişeleşmiş' yanlarını "mahkum" etmeye çalışmaktadır. Ama ileri sürülen pespayelerin gücü bilimi mahkum etmeye yetmediği gibi, tasfiyecilerin utanılacak fikir zavallılıklarını da ele vermektedir.

Nedir devrimci sınıf? Bir toplumda devrimci sınıf denilince ne anlaşılmalıdır. Devrimci sınıf eski üretim sistemini yıkıp yerine yeni ve ileri üretim ilişkilerinin inşa edilmesine önderlik eden, yeni toplumun da yöneticisi haline gelen sınıftır. Şuna veya buna göre değil de bilimin terazisine, doğruya göre yapıldığında devrimci sınıfın başka bir izah tarzı yoktur. O halde devrimci sınıfın temel özellikleri iki noktada toplanabilir. Birincisi eski toplumun yıkılmasına önyak olan, ikincisi kurulacak yeni toplumun yöneticisi, efendisi olma özelliğidir. Feodal toplumun çözülmeye başlamasıyla birlikte onun bağrından çıkan burjuvazi feodal toplumun devrimci sınıfını oluşturmaktadır. Çünkü burjuvazi bir toplumun yıkılmasına önderlik etmesi yanında kapitalizmin de kurucusu olmuştur. İşçiler ve köylüler de burjuva devrimine katılmışlardır. Ancak bu durum onların feodal toplumun devrimci sınıfı olduğunu göstermektedir. Yine köleci toplumun devrimci sınıfı kimdir? Denildiği zaman kölelerdir cevabı verilebilir mi? Hayır çünkü köleler bu toplumun yıkılmasına önderlik ederek feodalizmin kurucusu olmamışlardır. Köleler devrime katılmışlardır. Ancak devrime "özgür yurttaşları" denilen küçük sanatkârlar önderlik etmişlerdir. Demek ki sınıflı toplumlarda (sosyalizm de dahil) sınıflardan biri yeni ve ileri gelişmenin, diğeri ise eskinin ve yenin temsilcisi olarak ayrılmışlardır. Onların devrimci ya da gericiliğine damgasını vuran öge üretimde buldukları yer ile belirlenmektedir. Kapitalist toplumda da ileri ve

değişmeden yana olan sınıf proletaryadır, proletarya toplumsallaşmış üretimin en önemli öğelerinden biri olduğundan, dolayısıyla kolektif mülkiyet sisteminin de temel direğidir. Aynı zamanda üretimdeki yeri itibarıyla modern toplumun nicelik ve niteliksel olarak gelişen toplumsal kesimini oluşturmaktadır. Toplumlar tarihinde kendi kendini yok edebilen tek sınıf olma özelliğine de sahiptir. Her şeyden önemlisi de dünyayı tepetaklak edip daha sağlam sütunlar üzerine dükebilecek ideolojisi ve bilimi vardır. Kapitalizm yıkılacaksa (ki tasfiyecilerde sosyalizm Türkiye'deki geleceği temsil edecek diyorlar) bu yıkıma bir sınıfın önderlik etmesi zorunludur.

Bu toplumun devrimci sınıf olması bir gerekliliktir. Tasfiyecilik o halde neden "klişeleşmiş ortodoks" teorilerden yakınmaktadır? Neden devrimci denilemez, aksi de denilemez diyorlar? Çünkü bu güçler kapitalizmle sosyalizmin, burjuvaziyle proletaryanın karşılıklı bağımlılık ilişkileri çerçevesinde uzlaştığı şeklinde bir bakış açısına sahiptirler. Bu akımlar burjuvazi (Marx, Engels, Lenin döneminde) var olan uzlaşmazlıklarının gelinen aşamada yerini uzlaşılabilirliğe bıraktığını ileri sürmektedirler. Onlar kapitalizm ile sosyalizmin 60-70 yıldır birbirleriyle "yarış"ıklarını, bu yarışın her iki toplumda da birtakım olumlu ve olumsuz yanların açığa çıkmasına neden olduğunu, insanlığın geleceğinin de bu iki toplumun 'ideal', 'olumlu' olan yanlarının birleşmesiyle "müreffeh" bir duruma gelebileceği şeklinde bir görüşe sahiptirler. Bu güçler bu vesileyle artık komünizm ile sosyal demokrasinin uzlaştığını, bunun Türkiye'de de gündeme gelebileceğini ileri sürmektedirler. Dolayısıyla da işçi sınıfını ya da başka bir ezilen sınıfı "devrimci" diye lanse etmenin anlamsız olduğunu dile getirmektedirler. Nitekim Belge bu tespitimizi "Aslında 1917'de II. Enternasyonal'deki bölünme yapay bir bölünme değildi, önemli ilkesel sorunlar vardı. Ancak aradan geçen süre içinde her iki tarafta birtakım deneyler kazandılar ve bugün artık bu ayrım yapay hale geldi. Birçok yerde bakıyorsunuz "sosyal-demokratlar" ile 'sos-

yalistler' daha radikal tutum alailiyor, komünistler ise daha teslimiyetçi davranabiliyorlar. Evet bence bugün artık yapaydır bu ayrım. Nitekim Avrupa'da birlik yönünde adımlar atılmaktadır. Mesela İtalyan Komünist Partisi ile Alman Sosyal Demokrat Parti ortak dergi çıkarıyorlar" şeklindeki tezleriyle doğrularak, devamlı "Türkiye'de de komünizm ile sosyal-demokrasi birleşebilir diyebiliriz" demektir. Görüldüğü gibi işçi sınıfının tarihsel misyonu ve KP öğretisine saldırının merkezinde "UZLAŞMA" teorisi yatmaktadır. Ancak işçi sınıfı ile burjuvazinin ortak bir noktayı anlaşma yeri olarak ele alıp uzlaşarak, bu nokta üzerinde ortak bir ekonomik şekillenme yaratabilmesinin mümkünatı yoktur. Çünkü bu iki gücün üretim faaliyeti içindeki yerleri farklı farklıdır. Zaten onları iki ayrı sınıf yapan olgu da odur.

Sınıf üretimdeki yerleri aynı, dolayısıyla toplumsal gelir dağılımından ortak pay alan insan topluluğu olduğuna göre, her iki sınıfın uzlaşabilmesi, için ona uygun bir üretim faaliyeti örgütlemek zorunludur. Her iki sınıfı üretimdeki yerlerinin ortak olabilmesi, gelir dağılımından da ortak pay alması kendi varlık koşullarının ortadan kaldırılması anlamına gelecektir. Böylesi bir iktisatla zaten eşyanın tabiatına aykırıdır. Yine burjuvazi ile proletarya arasında ortak bir dünya görüşünün oluşturulması da aynı nedenlerden dolayı mümkün değildir. Çünkü dünya görüşü üretim faaliyeti ile ilişkili, hatta onun doğrudan bir sonucu olarak şekillenir. (Madde düşünce ilişkisi) O nedenle bu iki sınıf arasındaki ayrımın artık ortadan kalktığını ileri sürmek hiçbir ciddi dayanağa sahip değildir. Kaldı ki, uzlaşmış örnekleri verilen Alman Sosyal Demokrat Partisi ile İtalyan Komünist Partisi'nin her ikisi de emperyalist tekeli burjuvazisinin partileridir. Bu görüşler yeni görüşler değildir. Bu görüşlerin sahipleri II. Enternasyonal'in dönem kahramanlarıdır. Bu görüşlerin Kruşçev ve Gorbacov'un Glasnost ve Prestroika'sıyla yakın ilişkisi vardır. Bu görüşlerin, sınıf mimarlarının tezleri M-L'in gerçekçi öğretileriyle öbür dünyayı çoktan boylamıştır. O nedenle

bizim tasfiyecilerimizin "Yeni" uğraşlarının hiçbir anlamı yoktur.

Demokrasi ve disiplin mi? Cendere ve körükörüne itaat mı?

Tasfiyecilik, Komünist Partisi öğretisine saldırılarını aynı zamanda işçi sınıfı partisinin iç yaşantısını düzenleyen demokratik-merkeziyetçilik ilkesine yöneltmektedir. Demokratik-merkeziyetçilik ilkesi proletarya partisini diğer burjuva partilerden ayıran temel bir noktadır. Demokratik-merkeziyetçilik "bilmek yapmak", "demokrasi", "disiplin"i iç içe geçiren işçi sınıfı partisinin hasmını altetmesi için en önemli bir silahtır. Bu öğreti en geniş örgütlükler çerçevesinde bireylerin görüşlerini belirtmeleri, parti içi sosyal yaşantıya olabildiğince katkıda bulunmaları, kendilerinin, kolektif kararları da en sıkı disiplinle hayata geçirebilmeyi kapsamaktadır. Bu bakış açısı çerçevesinde demokratik-merkeziyetçilik, aynı zamanda bireyin örgüte, azınlığın çoğunluğa, alt kademelerin üst kademelere tüm örgütün merkez komitesine bağlanmasını içeren bir hiyerarşik yapılanmanın da temel düzlemidir. Bu öğreti Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung düşüncesi bilimi ve ideolojisi silahı ile donanmış işçi sınıfı partisinin demokrasiyi en iyi işleterek kitlelere devrim yapma hakkını anayasal bir güvence altına almak kitlelerin yasal iktidarı icra etme konusunda beceri sahibi yapılmasına katkıda bulunmak, gerektiğinde (oportünizm güzergâhında bütün uyarılara rağmen yürümeye ısrar edildiği zaman) öncü parti kararlarının kitlelere bombalattırılmayı öğretebilmek, partinin direktiflerinin en iyi bir şekilde yerine getirilebilmesi için de çelikten bir disipline sahip olabilmek anlamına gelmektedir vb. Görülebileceği gibi bu öğreti demokrasinin yeryüzünde en ileri ve en ideal alanına sahiptir. Proletarya ve M-L partiden başka hangi sınıf ve parti kitleleri siyasal iktidarı icra etme, kitleleri iktidarın efendisi haline getirme görüşüne sahiptir? Ya da hangi parti önderi ve parti yönetici kurmayı gerektiği zaman kitlelere kendi kademesine "bombalattırma"yı öğütleyebilmektedir. Bu sorunun cevabı, hiçbir parti ve hiçbir sınıftır. O halde mesele gayet açıktır. Disip-

lin ögesini "şeflik iddiası", ya da örgüt birey ilişkisini "devlet kul" ilişkisi veya partiyi "tekke"nin sosyalist hücreye dönüşümü olarak görmek neyi amaçlamaktadır. Amaçlanan şeyleri daha iyi görebilmek için "şefsiz orkestra" talep edenlerin, merkezci ve "tepeden "inmeçi"liğe karşı olanların görüşlerinden bir bölüm aktarmak istiyoruz.

Hiyerarşi örgüt olgusu ile gündeme gelen bir sorundur. Dolayısıyla hiyerarşi ile örgüt arasında sıkı bir ilişki vardır.

"Bugün şeflikle iktidar edilerek disiplin adına hiyerarşiler kurarak hiyerarşisiz topluma gidemeyiz" (aynı yerde) diyen Belge, hiyerarşinin gözü kapalı itaat ve emir komuta ilişkisinin katı bir uygulama biçiminde işlediği yapılanmalara neden olduğunu ileri sürmektedir. Yine "Lenin'in talihisi başarısı sosyalist hareketin merkezci ve tepeden inmeçi bir yol tutmasına neden olmuştur."

(Neden Sosyalizm, sf. 102) diyen M.Ali Aybar, partinin katı kurallarla adına disiplin denilen katmerli "diktatörlük"lerle idare edilemeyeceğini vurgulamaktadır.

Görüldüğü gibi. Tasfiyecilik ileri sürdüğü tezlerle proletaryanın demokratik-merkezietçilik ve çelik disipline teşkilatlanmasından yoksun bırakmayı amaçlamaktadır. Onlar, proletaryayı en önemli silahlarından yoksun bırakarak silahsızlandırmayı amaçlayan tezlerini ileri sürerken de elle tutulur ciddi bir kanıt ortaya koyamamaktadırlar. "Hiyerarşi" konusunda ateş püsküren bu karargâhlar hiyerarşisiz bir alternatifte de sahip değildirlere. Sorunun demokrasi ve merkezietçilik yanları yanında tasfiyecileri küplere bindiren "hiyerarşi" sorunu üzerinde de kısaca duralım:

Hiyerarşi örgüt olgusu ile gündeme gelen bir sorundur. Dolayısıyla hiyerarşi ile örgüt arasında sıkı bir ilişki vardır. Bireylerin bir araya gelecek belli bir amaca yönelik (bu amaç ne olursa olsun önemli değildir), örgüt yaratmaları bir işbölümü çerçevesinde gerçek halini almaktadır. Örgüt ve örgütteki işbölümü ka-

çınılmasız olarak bir yönetim sistemini gündeme getirmektedir. İşte hiyerarşi de bu durumun ortaya çıkarıldığı bir olgudur. Bu gerçek bütün örgütlenmeler açısından aynı ortak anlamı ifade etmektedir. Sabancı'nın şirketleri, Belge'nin "kedileri sevenler derneği" ya da Belge'nin "Dönekliğin Basireti" kitabını dağıtım şirketi vb. vb. hepsi bir hiyerarşi

ile işleyen örgütlülükler değil midir? (Hiyerarşinin en az olduğu anarşist örgütlenmelerinde bile hiyerarşi söz-konusudur.) Sorun gayet açıkken Belge'nin feryadı neyle izah edilebilir? Belge, ABD tekellerinin, Koç'ların veya herhangi bir şirketin hiyerarşik yapısından yakınmamaktadır. Proletarya partisinin hiyerarşisinden yakınmaktadır. Yani onun genel anlamda anti-hiyerarşik yapılanma (zaten bu mümkün değildir. Ancak sınıfsız toplumun yani altınçağda gündeme gelebilir. Çünkü o zaman örgütün varlığı devletle birlikte sönecektir) değil, anti-parti hiyerarşisi bir yakındır. Dolayısıyla Belge'nin ve benzerlerinin istediği şey, partinin demokrasiyi işleten, ancak çelik disipline sahip bir örgütlenmenin tasfiye edilmesi, böylece yapılanmalardan vazgeçilmesidir. Onun istediği şey işçi sınıfını ve emekçileri en önemli silahlardan arındırmaktır. Ayrıca onların bu tezleri ileri sürerken biraz da "hümanizm" gösterileri yapmaları, gerçek anlamdaki çirkefligi örtmeye yitmektedir.

İşçi sınıfının öncü müfrezesi mi? Halkçı burjuva demokrat kulübü mü?

Tasfiyeciler legal Marksist odaklarının Komünist Partisi öğretisine saldırdıklarının en önemli noktalarından biri de, işçi sınıfı partisinin bileşimidir. Tasfiyecilere göre sosyalizm mücadelesine önderlik edecek olan parti devrimden menfaati olan sınıf ve tabakaların bileşiminden meydana gelmelidir. Parti, bu katmanların bir araya gelerek ayakta tuttuğu, bu katmanların bir program etrafın-

da birleştiği bir örgüt biçimi olarak görülmektedir. Konuyla ilgili tasfiyeciler odakların bütününe "tercüman" olabilecek nitelikte Doğu Perinçek'in tahlillerine bir göz atmakta yarar var. Dünyayı değiştirme mücadelesine önderlik edecek olan sosyalist partinin hangi sınıfların siyasal temsilcisi olduğu konusunda bakın Perinçek ne diyor: "Sosyalist Parti Türkiye işçi sınıfının köy emekçilerinin, sosyalist aydınların siyasal partisidir. Kısa adı SP'dir" (SP Kuruluş Bildirgesi Program ve Tüzük-SP Yayınları, sf.13)

Görüldüğü gibi Perinçek SP'nin hangi sınıf ve tabakaların siyasal partisidir olduğunu açık bir dille izah etmektedir. Perinçek'e göre SP işçilerin, köylülerin sosyalist aydınların siyasal temsilcisidir. Perinçek'in ileri sürdüğü diğer tasfiyeciler odakların da onayladığı bu görüşler, KP öğretiminin p'nin bileşimine ilişkin ortaya koyduğu bilimsel tespitlerin ve aynı zamanda p'nin temel fonksiyonunun yadsınması anlamına gelmektedir. Çünkü her siyasal parti bir sınıfın dünya görüşünü taşımaktadır ve kendi dokusunu bu sınıfın güçleriyle örmektedir. [Sosyalizm ve sınıfın toplum mücadelesine önderlik edecek olan parti de, bir sınıfın partisidir olmak zorundadır. O sınıf proletaryadır.] Daha önce belirttiğimiz nedenlerden ötürü sosyalizm mücadelesine önderliği yalnızca bu sınıf başarabilir, yalnızca bu sınıfın ideolojisi ve ileri siyasal temsilcileri bu mücadelenin kurmayı olabilir. İşçilerin, köylülerin, aydınların partisidir Demokrasi Halk Devrimi ve Sosyalizm mücadelesine önderlik edemez. çünkü köylülük, aydınlar ya da küçük burjuvazinin siyasal temsilcilerinin ideolojisi ve çizgileri bağimsizlik, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi önünde engeldir. Proletaryanın küçük burjuvazinin ideolojik etkinliğini kırma görevinin, devrimin temel görevlerinden biri olması bu gerçekten kaynaklanmaktadır.

İşçiler, köylüler ve aydınların bileşiminden oluşan bir parti, bu katmanların ideolojisini yansıtan bir mozaikçe sahip halkçı burjuva demokratik bir karakter taşır. Köylülerin, aydınların siyasal temsilcisi olan bir parti sınıfsız toplum mücadelesi için yürütülen muharebenin

iyi birer müttefidir. Onların ideolojisi kılavuzluğunda sınıfsız toplum için mücadele yürütmek mümkün değildir. Kaldı ki, sosyalizm ve sınıfsız toplum mücadelesine önderlik edecek olan parti, işçi sınıfının bütününün de değil, onun en ileri ve deneyimli, en savaşkan unsurlarını bağrında toplayacaktır. Açığı ki, işçi sınıfının en ileri, en bilinçli en deneyimli ve savaşkan kesimini bağrında toparlayan proletarya partisi, toplumun diğer katmanlarının harekete geçirilmesi, onların devrimden doğacak menfaatlerini savunması, onları devrim ordusunun muazzam potansiyeli haline getirmesi yolunda çaba harcaması zorunludur. Proletarya partisi ancak bu toplumsal tabakaları örgütleyip harekete geçirebildiği (kendi ideolojisi ve siyaseti doğrultusunda) oranda devrimi ya-

tırdığını ileri süren bu akımlar, sosyalizme barış içinde geçiş stratejisinin izlenmesi gerektiğini ilan etmektedirler. Onlar, zora dayalı devrimlerin "mazi"de kaldığını ileri sürerken; kapitalist üretim ilişkileri ve üstyapının bir dizi reformlar ile sosyalizme dönüştürüleceği tezinde hareket etmektedirler. Yine bu akımlar, "barışçıl geçiş" ve "reformlar yolu ile dönüşüm" için en uygun araçta yasal parti ve yasal çalışma olduğunu ileri sürmektedirler.

Onların yasal çalışmayı esas çalışma olarak benimsemeleri ve ayrıca Türkiye'de cezaevi hücrelerinden parlamentere koltuğuna uzanan yolların mevcut olmasını yasal siyasetin kitlelerle birleşebilme ve onları sosyalizm mücadelesine seferber edebilmenin birincil ve asıl aracı olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır.

Tasfiyeciler legal Marksizm karargâhları Leninist parti öğretisi yanında Leninizmin devrim öğretisini de sorgulamakta, bu öğretiyi burjuvazi için yararlanılabılır bir şekilde sokmaya çalışmaktadırlar.

pabilir. Halkın çıkarlarını en iyi şekilde işçi sınıfı partisinin savunması, onun halkın partisi, ya da köylülerin, aydınların siyasal temsilcisi olmasını getirmez.

Görüldüğü gibi tasfiyeciler KP öğretisini, işçi sınıfının devrimdeki tarihsel rolünü, parti içi yaşantıyı düzenleyen demokratik-merkeziyetçilik ilkesini partinin bileşimi vb. noktalarda içini boşaltarak ML MZD'ni bu dönemli alanlarda vurmaya çalışmaları oldukça planlı, bilinçli ve geniş bir cephe saldırısı şeklinde olmaktadır. Onun için ML MZD'nin ihtilalci yüreğinin kopartılarak atılması, onun burjuvazi için yararlanılabılır şekilde sokulmasına ve etkisiz hale getirilmesine izin verilmemelidir.

Tasfiyeciler legal Marksizm karargâhları Leninist parti öğretisi yanında Leninizmin devrim öğretisini de sorgulamakta, bu öğretiyi burjuvazi için yararlanılabılır bir şekilde sokmaya çalışmaktadırlar. Siyasal iktidarın "zora dayalı bir devrimle" ele geçirilmesini öngören Marksist devrim öğretisinin artık geçerliliğini yi-

Berstein, Kautsky, Kruşçev gibi "müterefa Marksist"lerin güftesini yazdıkları "eski bir türkü"nü günümüzmüşkoşullarına uygun bir biçimde yeniden besteleyip söyleyen tasfiyeciler koro'dan bu konuda bir "derleme" aktarmak istiyoruz.

Silahlı mücadelenin sosyalizm ideali ile çelişen "ilkel bir kan dökme yöntemi" olduğunu belirten M. Belge, "Öte yandan mücadelenin radikalliği de oldukça düz bir tercüme ile silahlı mücadele olarak anlaşılmıştır. Oysa silah kan dökülmesi demektir ve bu zaten dünyanın, insanlığın ilk gününden beri bilinen, bu anlamda da en ilkel mücadele biçimidir. Ayrıca her kanlı olay, kan dökülende de, kan döktüğünde de gevşetilmesi güç düğümler yaratır. Silahlı mücadele devrimci savaş gibi kavramların romantik, büyüleyici bir yanıt olabilir ama... silah zaman içinde kullanılabılır. Askerlik kurallarının gerektirdiği disiplin gözü kapalı itaatı katı merkeziyetçilik ve hiyerarşi bir değer sistemi oluşturur. Bu da sosyalizmin insanlık için öngördüğü değerler sis-

teminin tam da karşıtıdır." (NOKTA, 5 Şubat 1989)

Öteden beri aynı şeyleri ısrarla vurguladığını belirten Aybar ise, "Bence kör topal yürüten demokrasimiz içinde halkı örgütleyerek seçim yoluyla iktidara gelmeyi amaçlayacağız. Türkiye'nin jeopolitik kanunu, devletin silahlı gücünü göz önünde bulundurursak, silahlı gizli mücadele ile devletin ele geçirilmesi mümkün değildir. Halkımızın tarihi deneyimleri kendisini bu bilince getirmiştir" (aynı yerde) demektedir.

"Perestroika" ve "Glasnost"lu sosyalizmin Türkiye'deki adayları olan TBKP ve "TBKP devrimci yolun bir iç savaşa dönüştürmeksizin gerçekleşmesini amaçlıyor. Partinin bugünkü strateji, aynı zamanda devrimin barışçıl yolunun kazanılması stratejisidir" (TBKP programı, sf.63) demektedir.

Her konuda olduğu gibi, bu konuda da revizyonizmi elastiki her tarafa çekilebilir, ince ve kıvrak bir vaziyete sokan, ona "kabul edilebilir" bir görünüm vermede uzmanlaşan Perinçek ise, "Toplumun gelişmeye böyle kesin ifadelerle don biçmek bir amentü değil mi? Hem de 141-142 ile zırhlanmış bir amentü kitlesel şiddet birileri davet etti diye gelmez. Öte yandan geleceği tutarsa karınca duaları ile önüne geçilemez. Olayı temenniler planında değil, uluslararası ve toplumsal gelişmelerin yönünü inceleyerek tahlil etmeli. Bu arada Türk devletinin militarizminin katıldığı konusundaki teoriler ne olacak" (NOKTA, 5 Şubat 1989) demektedir.

Hasan Yalçın, Perinçek'in bu derin(!) tahlillerini legalite illegalite konusu vesilesiyle biraz daha açıklığa kavuşturarak "legalite illegalite konusunda da sorular var. Mücadele biçimlerini keyfi olarak seçemezsiniz, mücadele biçimlerini bitirmek diye bir mesele vardır, yetersiz kalmaması diye bir mesele parlamentarizm hatası işlendiği dönemde TİP parlamentodaki mücadelesini engelliyor diye Elmalı köylülerinin toprak mücadelesine karşı çıktı. Yani köylü başka mücadele biçimlerini gündeme getirdiğinde sen bunlara bakar, değerlendirirsin. Ama kitlelerin yüzde doksan oranında gidip seçime ka-

tılıyorsa sen orada kalacaksın, senin kâğıdın orada kalacak, sonra ona "niye bana oy vermedin" diyemezsin, yaktın be kardeşim der. Meseleyi böyle ele almak gerekir. (Sosyalist Parti ve Seçimler, Saçak, sayı 34) demektedir.

Görüldüğü gibi tasfiyeci karar-gâhların kurmaylıkları günümüz Türkiye'sinde "sosyalizmi" kurabilmek için izlenmesi gereken "yol" konusunda gayet açık ve net bir tutum almaktadırlar. Onlar Türkiye'de emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizmin yıkılıp yerine Demokratik Halk İktidarı ve giderek sosyalizmi kurabilmenin "yasal" zeminde ve "barış içinde geçiş" yolunu izleyerek mümkün olduğunu ileri sürmektedirler.

Bu akımlar, "barışçıl" ve "yasal" çalışmanın "en fazla arzu edilen", "en ideal"i teşkil ettiğini belirtirken, aynı zamanda tüfeğin dev-

rimde oynadığı siyasi fonksiyonu ve zora dayalı devrim öğretisinin de misyonunu tükettiğini (!) ileri sürmektedirler. Ne var ki ileri sürülen tezlerin bilimle bir tanışıklığı sözkonusu olmadığından ve ülke gerçekleriyle çatışma halinde olduğundan, onların bu çabası egemen sınıfların yasadışı silahlı teşkilatlanmaları yok etme çabasına ideolojik cephe sunulan bir destekten öteye gitmemektedir.

Tasfiyeciliğin barış içinde sosyalizme geçiş pespayesinin bilimle ve ülkemiz gerçekleriyle bir tanışıklığı sözkonusu değildir. Çünkü üretim ilişkilerinin birbirleriyle yer değiştirmesinin diyalektiği bize değişimin nitel sıçramalarla olacağını göstermektedir. Doğada, toplumda, hayatın her alanında köklü değişimler nicel birikimler sonucu meydana gelen nitel sıçramalarla olmaktadır. Nitel sıçramalar ise sessiz sedasız de-

ğil, bünyeyi derinden sarsarak gerçekleşmektedir. O nedenle üretim biçimlerinin değişimi için eski yapının sarsılması zorunludur. Bir yapı inşa etmek için başka bir yapının yıkılması gerekir. Çünkü birinin varlığı ötekini yıkımına bağlıdır. Her yeni yapılanma bir öncekinin yıkımı üzerinde yükselmektedir. Bu durumu düşüncede, üretim ilişkilerinde, toplumsal üstyapıda vb. hayatın her alanında görmek mümkündür. Onun için yıkım olmadan (yıkımın şiddeti sınıfların karşılıklı ilişkilerine, uluslararası duruma göre değişebilir) barış içinde egemen sınıflar ile ezilenler "uyum"lu bir biçimde anlaşarak, yeni bir dönüşüm, yeni bir üretim biçimi inşa edebilmek mümkün değildir. Bu da gösteriyor ki bizim eski tüfeklerin tümü diyalektikle ve hayatın canlı gerçekleriyle çatışmayı büyük bir "siyaset" olarak algılıyorlar.

Devamı Gelecek Sayıda

Baştarafı 52. sayfada

teknolojilerin satışına öncelik tanımaktadırlar. Böylece, alınan teknoloji Çevre Kirlenmesi açısından istenen nitelikte olmamaktadır.

Ayrıca, sömürge ve yarı-sömürge-ler, cılız ve bağımlı sanayilerinin (daha doğrusu montaj sanayilerinin) hakim ülkelerce yönlendirilmesi aşamasında da baskı altında bulduklarından, çevre kirlenmesi yoğun olan, kimya, kağıt, petrol, çimento gibi dallara yöneltilmektedirler. Çünkü bu tip sanayiler hakim ülkelerde ya daha fazla gelişemeyecek kadar yığılmıştır, ya da halk kitlelerinin bu sanayi dallarına olan tepkisi aşırı derecede güçlenmiştir.

Kısaca anlatmaya çalıştığımız bu gerçeklerin ışığı altında, Çevre Sorunları ve Çevre Kirliliği Emperyalizmin özü gereğidir. Ve onlar aracılığı ile geri ülkelere de dayatılmaktadır.

5 Haziran Dünya Çevre Günü de bu politikalarının bir ürünü, Emperyalizmin ve onların tüm dünyadaki yerli uşaklarının Çevre Sorunlarını gizlemelerinin bir sonucunda orta-

ya çıkmıştır. Bu nedenle Dünya Çevre Günü'nün derinlemesine kitlelere aktarılması, kavratılması, "çöp toplama eylemleriyle" geçiştirilmemesi, konunun sınıfsal, ekonomik, toplumsal ve politik yönünün kitlelere aktarılması gerekmektedir. Bu konuda Demokratik Kitle örgütleri üzerlerine düşeni, saptırmacalara kaymadan ve fakat bizzat Çevre Günlerinde kitlelerin içine girerek anlatmak zorundadırlar.

Halk Demokrasisi, Bağımsızlık ve Sosyalizm mücadelesi aynı zamanda Çevre Sorunları ve Çevre Kirlenmesinde boyutlarını daraltacaktır. Ve süreç içinde bunu sifıra indirecektir.

Ülkemizdeki Çevre sorunlarının ve Çevre Kirliliğinin sorumluları başta ABD emperyalizmi olmak üzere, Avrupa Emperyalizmi ve onların uzantıları olan Komprador Burjuvazi ve Toprak Ağalarının Devletidir. Denizleri, havayı, besinleri, içtiğimiz suları kirletenler, halkın sağlığı ile KÂR uğruna oyun oy-

nayanlar, kasalarına artı değerleri akıtılabilmek için gerekli arıtma tesislerini kurmayanlar, kıyıları yağmalayanlar hep bu Komprador Patronlardır. Çevre günlerinde Halkı sokaklara döküp çöp toplanlar da gene onlardır. Kendi pisliklerini Emekçi halkımıza temizletmek için çeşitli oyunlar oynamakta, sorunun özünü gizlemeye çalışmaktadırlar.

Bunun bilincinde olmalı ve Yeni Demokrasi Mücadelesinde Çevre Sorunlarına gereken uyanıklıkla yaklaşmalı, onu kendi siyasi potamıza akıtmasını bilmeliyiz.

Sağlıklı ve Temiz bir ÇEVRE için YAŞASIN YENİ DEMOKRATİK TÜRKİYE. KAHROLSUN HALKIN SAĞLIĞI İLE OYNAYAN PATRONLAR. KAHROLSUN DENİZLERİ- HAVAYI VE YAŞADIĞIMIZ ÇEVREYİ KIRLETEN KOMPRADOR PATRON AĞA DEVLETİ.

(5 HAZİRAN 1989)
OGÜN K.

Değerli Dostlar

Yeni Demokrasi'nin 3. Yıl Şenliği sevindirici bir katılım ve coşku ile kutlandı. Sayıyoruz ki bu coşku ve katılım gerek Yeni Demokrasi emekçilerinin ve gerekse geceye katılan kitlenin moral değerinin yükselmesini sağladı. En azından bize öyle yansıdı.

Gelelim esas soruna;

Aylık periyotlarla çıkan Dergi'nin kitlelere yetmediği, sürenin uzun bir dilimi kapsadığı gerçektir. Bu nedenle ivedilikle onbeş günlük bir GAZETE artık ZORUNLULUK olmuştur. Bunun da ekonomik temellerinin yaratılmasının gerekli olduğunu biliyoruz. Ancak şartlar mutlak zorlanmalıdır. Biz biraz daha ileriye gidip bunun HAFTALIK bir gazete olması gerektiğini söyleyeceğiz. Elbette olması gereken ile olan farklı şeyler, ama tüm çabamız "olması gereken" üzerine değil mi? Bu nedenle, Yeni Demokrasi'nin olabildiğince önümüzdeki ilk sayılarında itibaren okuyucuları bazında ve okuyucularının da çevresindeki insanlarla ilişkileri çerçevesinde başlatılacak bir çalışma ile bu bir an önce hayata geçirilmeye başlanmalıdır. Şuna yürekten inanıyoruz ki böyle bir gazetenin kitlesel temeli vardır ve bu temel onu yaşatacak ve daha geniş kitlelere yayacaktır. Çünkü, kitlelerin böylesi bir GAZETE'ye gereksinimi vardır. Ve böylesi bir DÜŞÜNCE'nin de kitlelere...

Yaşamı ve gündemi daha yakından yakalayabilecek, daha kısa sürede müdahalede bulunabilecek, gelişmeleri daha yakından izleyebilecek ve kısa zamanda yorumlayıp, önerilerini getirecek bir HALK GAZETESİ olmalıdır bu. Evet bu bir HALK GAZETESİ olmalıdır. Çünkü; devrimden çıkarı olan sadece işçi sınıfı olmayıp, milyonlarca toprak-sız ya da az topraklı köylüler vardır.

Çünkü, düzenden hoşnut olmayan ve devrimden çıkarı olan, ancak elleri kolları bağlı zavallı iki milyona yakın devlet memuru (alt kademedeki) vardır. Çünkü, düzenin her geçen gün ekonomik baskısını hissedilen binlerce esnaf vardır. v.s. Kısacası, düzenden hoşnut olmayan ve devrimden çıkarı olan tüm halk sınıf ve katmanlarını kucaklayacak bir HALK GAZETESİ olmalıdır bu.

Bu gazete gerek kırsal alanlardaki sorun ve çözüm yollarını kente taşıması, gerekse kentlerdeki sorun ve çözüm yollarını kıra taşıması bakımından, DEVRİMDEN ortak çıkarı olan sınıf ve tabakaları da yakınlaştıracak, kurtuluşlarının ortak mücadelesi ile sorunlarının ortak düşmandan kaynaklandığını onlara gösterecektir. İşçi sınıfı ile köylülüğün omuz omuza kavgasının ve geleceğin İŞÇİ-KÖYLÜ CUMHURİYETİ'nin propaganda ve ajitasyonu bu HALK GAZETESİ'nin görevlerinden biri olacaktır. ML Öncünün sesini ve soluğunu onlara taşıyacak ve bunu yaparken de akıllı ve anlaşılır bir dil temelinde kurgulanacak bir çizgi izlemelidir. Bilimsel dilden mümkün olduğunca kaçınarak, kitlelere yabancı değil, kitlelerden kitlelere felsefesi ile, güncel den geleceğe, özelden genele, küçükten büyüğe, basitten karmaşığa bir çizgi izlemeli, ML ÖNCÜ ile HALK Kitlelerini her an, uzun zaman dilimlerine bırakmadan, bekletmeden ve beklemeden sıcak tutabilmelidir. Gündemi mümkün olduğunca o belirlemeli, peşe takılan değil, peşe takan olma yolunda çabalamalıdır. Kırsal alanlar bugüne dek böyle bir yayın organından yoksun kalmışlardır. En uç köylere ulaşabilmek, sorunlara sıcak kalabilmek ve çözüm yollarını göstermek o yöre insanını

saflara çok iyi çekecektir ve üstelik buralardaki ML güçlerinin çiçekleri de koklandıksa bu daha da perçinleşecektir. Kırlara yönelik yayınlar nedense hep unutulmuştur. Oysa bilinir ki DHD'nin temel taşları çiçeklerin yeşerme alanları hep buralardır. HALK GAZETESİ bunu savsaklanmayacak görev saymalıdır. ML güçlerin aydınlık yolunu göstermelidir o. Bunun yanı sıra, kurulması için çaba harcanan DAHI'nın ve İŞÇİ-KÖYLÜ CUMHURİYETİNİN ne olduğu, alt yapısı ve siyasi yapısı, işçi sınıfı ve köylülüğün yönetebilme gücü ve nasıl yöneteceği, kısacası PROGRAM çok, ama çok açık ve anlaşılır bir dille ve mümkün olduğunca örneklemeler ile verilmelidir burada. Yalnızca şu anda olan değil ve fakat olması gerekeni anlatmak ve tüm HALK tabakalarını bu olması gereken YOL'a çekmek, bunu yaparken de "esas mücadele biçimi"ne destek vermek ve bunun gerekliliğini vurgulamak (ama ustaca) HALK gazetesinin görevi olmalıdır. Y.D. daha çok teorik ağırlıklı olarak kalmalıdır.

Böylesi bir havayı yaratmak için hiçbir "sav saklamaya" girilmemeli, "bunu yaratacak şartlarımız yok" düşüncesi yıkılmalıdır. Unutulmasın ki halkın yaratıcı gücü tükenmez hiçbir zaman. Ve tarih bu sorumluluğu sizlere vermektedir. Sizlere vermektedir ÇÜNKÜ; yarının kuruluşu sizlerin çabaları ile gerçekleşecektir. Buna sizlerden daha çok belki de biz inanıyoruz ve halkımız da...

Çalışmalarınızda başarılar diliyor, bu konuda hemen her gün, her saat, her an kafa yormanızı diliyoruz. Sevgiler, saygılar. □

15.5.1989
Ogün K.

Yeni Demokrasi Dergisine

Ben Tunceli'nin Mazgirt İlçesi Doğanlı Köyü'ndeyim. Zamanım hep inşaat ustalığıyla geçti. Evli altı çocuk babasıyım. 1985 senesine kadar, el emeği, alın teri ile huzurlu bir aileydik. 1985 ortalarında bir ihbar sonucu Mazgirt'te 6 gün gözetime alındım kaldım. İşkence sonucu Mazgirt Sağlık Merkezi'ne kaldırıldım. Gece nöbetçi olan bir doktor ve hemşire iğne yapıp serom taktılar. Yarı uyuşmuş kol ve bacaklarıma gerekçe olarak TKP-ML, TIKKO örgütünün faaliyet ve cezalandırma olayları olduğunu ve benim onlara çeşitli yerlerde barınak ve sığınak yaptığımı iddiasında bulundular. Bulgurcular Yatılı Bölge Okulu'ndan çimento çaldığımı iddia ettiler. Ancak iddiasının tarihinde okulda bir faaliyet falan olmadığını, ondan dolayı çimento, kereste olmadığını anlaşılmaması sonucu serbest bıraktılar. Kısa bir ara sonra bölgeye Bolu Komando Bölüğü geldi. Bulgurcular Yatılı Okulu'na yerleştikten sonra tekrar aldılar. Gözetim esnasında yaklaşık otuz kişi vardı. Bazı insanlara adı işkence edildi. Onlardan biri de bendim. Cevher Yaşar'ın ölümü sonucu bizi Tunceli Sağlık Merkezine götürdüler. Orada toplam onsekiz gün kaldım. İddia; TKP-ML, TIKKO ile ilişkim ve usta olduğum için onlara sığınak ve barınak yaptığımı, ondan dolayı derhal bölgeyi terk etmemi istediler. Serbest bıraktılar ve benim fişli olduğumu, her an alacaklarını, ondan dolayı gitmemi istediler. Yapılan işkence sonucu hastaydım, nereye gidebilirdim? Evde ilaçlı tedavi oldum.

Bu kez başka bir haksızlığa maruz kaldık. Olay nerden nereye getirmişti bizi, şaşırmıştık. Tarih 1985 sonuydu, yorgun bir çalışma ve darbe yılı olmuştu benim için. İhbarların şekli değişmişti, bu kez açık ve netti. Açık ifade yer alıyordu: Alhan Köyü'nde öldürülen bir kadının ci-

nayet olayı. Olayı 3 gün sonra bana yüklediler. Aynı köyden kandırılarak benim üzerinde ifade düzenlediler. Değişik değişik ifadeler veriliyordu, ancak olayın gerçek sahibi olan köy ağası Ağa Karaca, ne hazine ki kendi ağzıyla açık açık ifade veriyor. Ölen kadının çok açık seçik sosyete, aşk hayatı yaşayan, zaman zaman kürtajla çocuk alan biri olduğuna dair ifade verdi. Ağa Karaca, bu ifadeyi maktülün ailesi ve Ağa'nın kuklası olan Koca da mahkemede karısının çok namuslu, dürüst, evine bağlı bir kadın olduğunu söylemesin rağmen, benim TKP-ML'den olduğumu, örgüt üyesi olduğumu, örgüt adına para, bağış istediğimi, ancak karısını kabul etmediğini, seni tanıyorum, muhtar ve jandarmaya söylerim, derken korkusundan karımı öldürdüğümü beyan ediyor. Ve bu kendinden aciz koca, ağasının korkusundan bunları söylüyordu. Namusuna yapılan bu haksızlığa karşı sessiz kalıp gerçeği gizleyen bir insanın insanlığından şüphelenmek gerek.

1 yıl yattıktan sonra beraat ettim. 1986 sonunda çıktım ve ara sessizlik devam etti, ancak 1987 başından itibaren bu kez başka bir biçimde devam etti. Bu kez de benim PKK'nın bölgedeki faaliyeti ve bazı öğretmenleri cezalandırmaları nedeni ile bana önemli derecede Bulgurcular Karakolu'nda işkence edildi. Onlara sığınak, barınak yaptığımı iddiasında bulundular. Olayların olduğu tarihte ben İzmir'de idim ve ameliyathydim. Yanımda raporlarımın olmasına rağmen Bulgurcular Karakolu'ndan helikopterle gelen bir ekip bana ameliyatlı olmama rağmen çok kötü işkence etti. Beni sağlık ocağına götürüp iğne yaptılar. Daha sonra serbest bıraktılar, ertesi gün başka bir köyden gelen Mazgirt Savcısı ve bir keşif ekibi ile beraber bir de avukat vardı. C. Savcısı'na bana işkence yapıldığını, darp

izlerinin açık olduğu, yüzümün her tarafı, kafam mosmordu, gösterdim. Ancak aldığım yanıt, Olağanüstü Hal Bölgesi olduğunu, kendisinin ilgilenmediğini söyledi.

Soruşturma esnasında telsizle Mazgirt ve Tunceli'den gelen Emniyet soruşturmasında benim TKP-ML üyesi ve sempatzanı olduğumu, PKK'yla aramızın olmadığını, ondan dolayı kendilerine yardımcı olmamı istediler. Para teklifi, iş bulma, yurt dışına gönderme vb. vaadlerde bulundular. Yanıt almayınca, bana derhal köyü terk etmemi söylediler. Ancak 6 çocuğu bırakıp nereye gidebilirdim.

Köyden ayrılıp İzmir'e geldim. İnşaatlarda çalıştım. Bazen köye gidip tekrar geldim, 1988 sonunda köye, evime döndüm, bir ara sessizlik devam etti. İki kez Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin talimatıyla ifadem alındı. TKP-ML, TIKKO'nun bölgede cezalandırdığı bazı olaylardan ötürü.

Şubat başında seçim nedeniyle dağıtılan Fak Fuk Fon'undan biz de alalım dedik. Müracaat ettim, dilekçem okundu, içeri girdim, Mazgirt Emniyet Amiri yerinden kalkarak yanıma geldi. Telsizle polis istedi. "Biz seni arıyorduk, sen kendin geldin" deyip alıp karakola götürdüler. Oradan da Emniyete götürdüler, saatlerce ayakta dolaştırıldım. Üzerim arandı, cebimden çıkan bir mektup için çok huzursuz oldular. Mektup Antep E Tipi Cezaevi'nden bir dostumdan geliyordu. Sonra serbest bıraktılar. Ancak bana köyü terk et dediler, yoksa yine gelersin dediler. Eve geldim, sabahleyin de evim arandı, derhal git dediler, bir daha da bu köye gelme. Ben de evimi, köyümü terk edip İzmir'e geldim. Şu anda bir inşaatçı kalıyorum ve çalışıyorum. □

**Y. Demokrasi okuru olarak
başarılar dilerim
Düzgün USTA**

Hayrettin Bakış

Nihat Topuzoğlu

Metin Eker

Aziz Erkoç

29 Haziran 1985

Anıları önünde saygıyla eğiliyoruz

Sömürü, zulüm ve talan düzenine başkaldırdılar. Yeni Demokratik Türkiye ve altınçağ mücadelesinde Kaypakkaya'nın yolunda azim, inançla yürüdüler. Faşist zulümün en barbar döneminde kitlelere moral ve inanç, egemenlere korku ve telaş saldılar. Elde silah dövüğe dövüğe toprağa düşüp yeşerdiler. Ölümünün 4. yıldönümünde Hayrettin BAKIŞ, Metin EKER, Nihat TOPUZOĞLU ve Aziz ERKOÇ'u saygıyla anıyoruz.

*Devrimci arkadaşları adına
Mustafa KAYA ve Serdar CAN*

HASAN CABAT (1963-28.5.1989)

**“Bir bayraktır aramızda
yükselen!
Direnenin, yiğitliğin bilincin
inmesin yarıya göklere çıksın
Kavgamız sürececek dünya
döndükçe”**

“Ankara’dan Devrimci Arkadaşları”